

JULES VERNE

Sever proti Jihu

Píše se rok 1862 a ve Spojených státech zuří občanská válka Severu proti Jihu. Pro odpůrce otrokářství, kteří žijí v jižních státech, je život plný nebezpečí a pronásledování. To na vlastní kůži poznává válečný floridský osadník James Burbank, jenž se bez ustání střetává s nelibostným, tajemným Texarem. Jak to, že Texar stále uniká spravedlnosti? Přejde severní armáda včas, aby zachránila životy nevinně odsouzených? Podá-li se Texaroví zničit svého soupeře? Zachrání Burbank se svými přáteli život své dcery Dy a její černé chůvy Zerny?

JULES VERNE A JEHO NEJPODIVUHODNĚJŠÍ CESTA

Kdoví jak by se vyvíjel život příštího spisovatele dobrodružných a fantastických románů, nebýt jedné náhody. A kdoví, zda by Jules Verne vůbec začal psát, kdyby se mu opravdu podařilo vyplout v roce 1839 na palubě poštovní lodi La Coralie z přístavu jeho rodného města Nantes. Lod' směřovala do Indie a mladý plavčík Jules Verne, který se bez vědomí rodičů dal na lod' najmout, měl teprve dvanáct let. Jeden z námořníků však uvědomil pana Pierra Verna a otec čekal na lod' v Paimboeufu a syna si odvedl. Mladý Jules byl potrestán a musel otci slíbit, že napříště už bude cestovat „pouze ve svých snech“. Pan Pierre Verne byl důstojným právním zástupcem v městě Nantes, a když se mu v roce 1828 (8. února) narodil syn Jules, určil, že bude pokračovat v jeho dráze. Po nepodařeném útěku se Jules vskutku věnoval studiu a vše nasvědčovalo tomu, že půjde cestou, kterou mu určil otec. Jenže láska k dobrodružství a dálkám byla záhy vystřídána — nebo spíše doplněna — láskou k literatuře a divadlu. Už jako student napsal Jules Verne loutkovou hru ve verších. Neměla úspěch, ale mladý autor se nehodlal vzdát. Přesně jako jeho hrdinové se odhodlaně ubíral za svým cílem.

Po maturitě byla tímto cílem Paříž, středisko kulturního a vědeckého života. Otec souhlasil, aby studoval práva v Paříži. Jules Verne studoval, ale mnohem víc jej zajímalo divadlo, krásná literatura a nové vědecké objevy, jimiž devatenácté století přímo překypovalo. Nadšený mladík, který už tehdy sní o velké spisovatelské kariéře, nemá v Paříži na růžích ustláno. Později o tom napsal: „Nemám prostředky a trpím zoufalou žízni po literatuře. Před knihkupeckými výklady se mi dělají křeče. Ta hrozná vášeň mě ještě umučí...“ Aby si mohl koupit kompletní vydání Shakespearových spisů, musel být tři dny bez jídla.

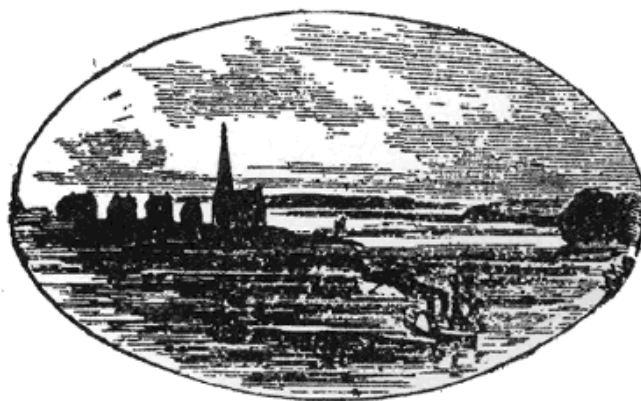
Když jej strýc de Chateaubourg zavede do některých pařížských literárních salónů, je Jules Verne na vrcholu blaha. Poznává tehdejší literární veličinu, Alexandra Dumase otce, a seznámí se s jeho přáteli. Napíše veršovanou aktovku Rozkmotření, která se zásluhou Dumase dostane na jeviště v roce 1850 a dočká se dvanácti repríz. Vernovi je už zcela jasné, že se navždycky bude věnovat jen literatuře. Když jej otec po skončení studií vybízí, aby se vrátil do Nantes, syn mu sdělí:

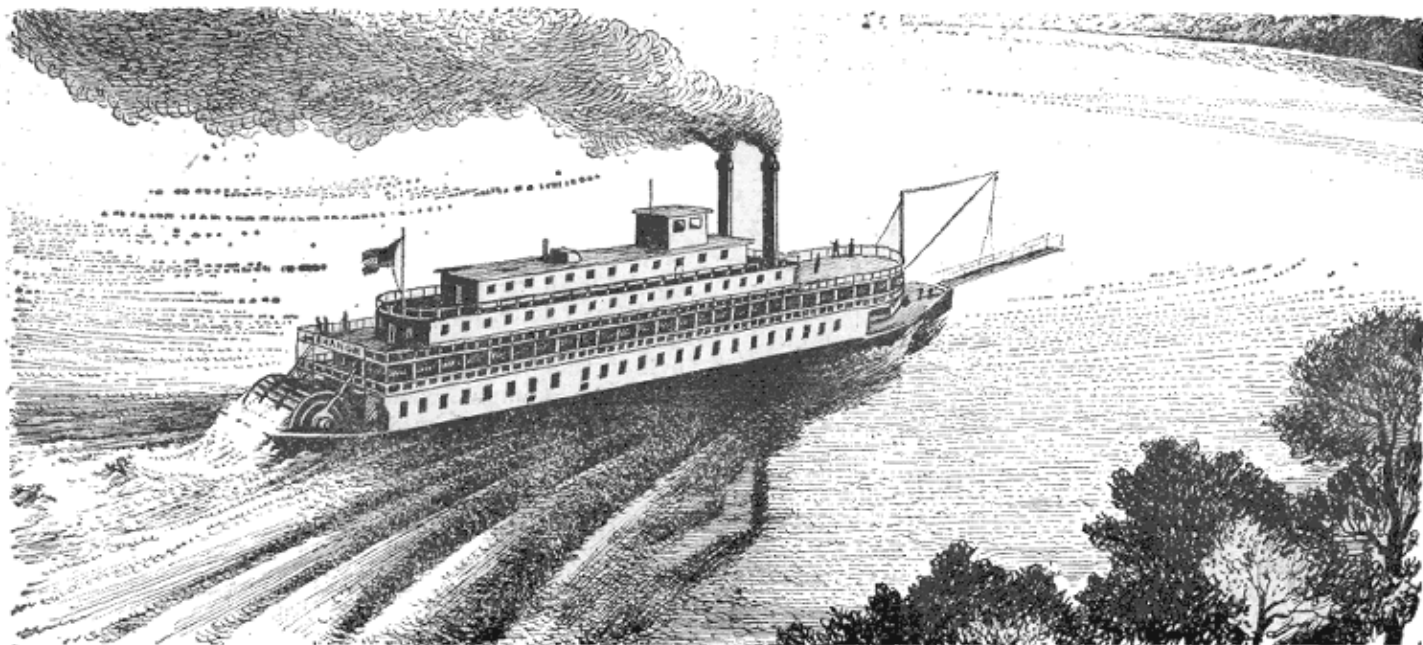
„Jediný druh zaměstnání, který mi vyhovuje, je ten, jemuž jsem se až dosud věnoval: literatura.“ Literatura jej zpočátku ovšem živí velice špatně. Verne se snaží uchytit, jak se dá, pracuje nějaký čas v notářství, navštěvuje Národní knihovnu a

hlítá Edgara Allana Poea, až se konečně uchytil jako sekretář v Théâtre historique s platem 1200 franků ročně. V roce 1856 se ožení a je třeba, aby pomýšlel na stálější zaměstnání, které, s pomocí rodičů, najde konečně na burze. Pak přichází ve Vernově životě rozhodující rok: 1863. Tehdy přichází k nakladateli Hetzelovi se studií o letadlech těžších vzduchu. Hetzel studii odmítne vydat, ale vyzve autora, aby některé motivy zpracoval ve formě románu. Za čtrnáct dnů mu Jules Verne přinese knihu Pět neděl v balóně. Nakladatel je okouzlen vyprávěním a překvapen vědeckou přesností, s níž autor svou fantastickou knihu koncipoval. Uzavře s Vernem smlouvu na dvacet let, podle níž mu bude autor ročně odevzdávat dva romány, každý honorovaný 10 000 franky.

Úspěch knihy Pět neděl v balóně byl doslova nevídaný; v krátké době je kniha přeložena do všech světových jazyků, což ostatně bude platit i o dalších Vernových knihách. K těm nejúspěšnějším budou patřit Cesta na Měsíc, Děti kapitána Granta, Dvacet tisíc mil pod mořem, Cesta kolem světa za 80 dní a mnoho dalších.

Bylo už mnohokrát s obdivem konstatováno, s jakou vědeckou přesností Verne postupoval při líčení svých fantastických vynálezů. I ty nejodvážnější představy opíral o výsledky posledních bádání v oblasti matematických a fyzikálních věd. Mnohé z toho, o čem snil, naše doba nejen naplnila, ale překonala. A přesto Vernovy knihy nezestárlý. Cím je to způsobeno? V jeho knihách musí být něco věčně živého a přitažlivého. Něco, co člověka neustále povzbuzuje a co mu dává novou chuť do života. Něco, co v sobě nesl od samého mládí i sám autor. Všechny Vernovy knihy jsou v podstatě oslavou lidské odvahy a vytrvalosti, víry v život, nezdolné touhy po volnosti, svobodě a bratrství. Jeho romány svým způsobem naplňují vznešený odkaz Velké francouzské revoluce. Verne ji neprožil, ale zato ve věku, který je pro život člověka rozhodující, zažil revoluční rok 1848, a jeho ideály — byť tehdy byly dočasně poraženy — na něho musely hluboce zapůsobit. Právě tato vysoká mravní náplň jeho knih je pojátkem jeho románů fantastických a dobrodružných, které jinak k sobě mají dost daleko. Vernovi se později uskutečnil jeho sen a mnoho cestoval. Poznal řadu cizích zemí a poznal i Spojené státy. Není pochyb, že jeho cesta do Ameriky se promítla v románu Sever proti Jihu, v němž dal spisovatel velice jasně najevo své stanovisko k základním životním otázkám, jako je lidská svoboda a rasová snášenlivost. Válka Severu proti Jihu, kde tyto problémy byly vyostřeny, mu k tomu dala znamenitou příležitost a Verne ji plně využil. Vytvořil svou knihou jeden z nejnápadnějších a myšlenkově nejhlubších románů. Závěrem můžeme tedy říci, že ze všech podivuhodných cest, které Jules Verne ve svých nesčetných románech podnikl, je tou nejpodivuhodnější cestou ta, jež vedla a stále ještě vede k lidským srdcím, zejména těm mladým. A vede tam proto, že je to cesta humanismu, bez něhož se nemůže uskutečnit žádné lidské dílo.

Sever proti Jihu

DÍL PRVNÍ

I

NA PALUBĚ SHANNONU

Florida se stala součástí americké federace v roce 1819, ale státem byla prohlášena teprve o několik let později. Území republiky tak vzrostlo o šedesát sedm tisíc čtverečních mil. Mezi sedmatřiceti hvězdami, jež se třpytí na obloze americké vlajky, září floridská hvězda jen matným světlem.

Je to nízký a úzký pruh země. Malá šíře nedovoluje řekám, které ji zavlažují — s výjimkou Svatého Jana —, aby získaly nějakou důležitost. Vzhledem k nepatrně vyvýšenému povrchu tu nemůže říční proud nabýt náležité rychlosti. Na Floridě nenajdete jedinou horu. Jen tu a tam se objeví několik pahorků, zejména ve střední a severní části země. Pokud jde o tvar, můžeme Floridu přirovnat k bobřímu ocasu, který se koupe v moři mezi Atlantikem na východě a Mexickým zálivem na západě.

Florida má jediného souseda, Georgii, s níž se stýká na severu. Hranici tu tvoří šíje, jejímž prostřednictvím je poloostrov spojen s kontinentem.

Vcelku je Florida poněkud zvláštním a podivným územím. Její obyvatelstvo tvoří z poloviny Španělé a z poloviny Američané, k nimž nutno připočíst i kmeny seminolských Indiánů, kteří se ovšem podstatně liší od Indiánů Divokého západu. Převažuje-li na jižním pobřeží suchá, písčitá půda, vyplavená Atlantským oceánem, pak rozlehlé planiny na severu jsou přímo pohádkově úrodné a plně ospravedlňují jméno poloostrova. Neboť flóra je vsutku nádherná a překypuje bohatou rozmanitostí. Na to má bezpochyby vliv řeka Svatý Jan, která tento kout země zavlažuje. Valí se tu od jihu k severu širokým tokem v délce dvou set padesáti mil, z nichž sto sedm, až k Jiřího jezeru, je pohodlně splavných. Za svou délku vděčí směru, jímž protéká, na rozdíl od těch toků, které míří napříč poloostrovem. Svými vodami ji obohacují četné říčky, vlévající se do mnoha zátok na obou březích. Svatý Jan je zkrátka tepnou kraje.

Dne 7. února 1862 plul po Svatém Janu parník Shannon. Ve čtyři hodiny odpoledne měl přistát v Picolatě po několika zastávkách na horním toku, kde se zdržel v různých stanicích a pevnostech okresu Svatého Jana a Putnamu. O několik mil výše měl pak vstoupit na území duvalského okresu, které se táhne až k okresu Nassau, jenž je ohraničen řekou téhož jména.

Picolata sama o sobě není moc důležitá; zato v okolí jsou četné plantáže, kde se pěstuje indigovník, rýže, bavlna, cukrová třtina a kde rostou mohutné cypřiše. V širokém okolí žije pochopitelně hodně lidí, neboť poloha je příznivá obchodu a cizineckému ruchu. Picolata slouží jako překladiště zboží pro Svatý Augustin, jedno z nejdůležitějších míst východní Floridy. Město leží dvanáct mil od pobřeží, je chráněno podlouhlým ostrovem Anastasia a s Picolatou je spojuje přímá silnice.

Toho dne bylo na nábřeží Picolaty více cestujících než obvykle. Dopravilo je sem ze Svatého Augustina několik osmimístných vozidel, tažených čtyřmi nebo šesti muly, kteří uhánějí cestou necestou po suchu i bažinami. K parníku je třeba přijít včas, nechce-li člověk dorazit k cíli své cesty, to jest do měst, pevností a vesnic na dolním toku, s osmačtyřicetihodinovým zpožděním. Shannon totiž neplul po Svatém Janu každý den a byl v oné době jediným dopravním prostředkem v těchto místech. Proto bylo nutné zastihnout parník v Picolatě včas. Však také povozy dopravily cestující do přístavu dobrou hodinu před odjezdem.

V přístavu bylo už asi padesát osob, které si krátily čekání živým hovorem. Nebylo těžké rozeznat, že se dělí na dvě skupiny, jež k sobě nechovají právě přátelské vztahy. Co přivedlo tyto lidi do Svatého Augustina? Snad obchodní záležitosti, snad politika. V každém případě nevypadali na to, že by se mohli mezi sebou dohodnout. Přišli jako nepřátelé a jako nepřátelé zase odejdou. Prozrazovaly to jejich kradmé podrážděné pohledy. Náhle sem zalétlo z horního toku řeky táhlé zapískání. Téměř současně se objevil v zátočině při pravém břehu parník Shannon. Mohl být od Picolaty vzdálen asi půl míle. Z jeho dvou komínů vystupovaly kotouče dýmu, mizející nad mohutnými stromy na protějším břehu, které se lehce pohupovaly v přímořském větru. Blížící se loď vůči hledě

rostla. Nastal odliv. Proud, který tři nebo čtyři hodiny zpomaloval plavbu parníku, odváděl teď vody Svatého Jana k jeho ústí a podporoval úsilí Shannonu.

Konečně zazněl zvonec. Kola se roztočila nazpátek, parník se zastavil a zakotvil v přístavišti.

Cestující začali urychleně nastupovat. První z nepřátelských skupin vstoupila na loď, ale druhá ji nenásledovala. Zřejmě čekala na jednoho nebo více opozdílů, riskujíc zmeškání. Dva či tři muži se totiž od skupiny oddělili a vyběhli po nábřeží až k místu, kde končila cesta ze Svatého Augustina. Odtud vyhlíželi se zřejmou nervozitou směrem k východu.

Jejich rozčilení bylo na místě, neboť kapitán Shannonu právě volal: „Nasedat! Nasedat!“

„Ještě minutku,“ odpověděl muž z druhé skupiny, který zůstal v přístavu.

„Nemohu čekat, pánové!“

„Jen pár minut!“

„Ani jedinou.“

„Okamžik!“

„Vyloučeno. Je odliv a já nebudu mít v Jacksonvillu dost vody.“

„Ostatně,“ vmísil se do rozhovoru jeden cestující, „nevím, proč bychom měli respektovat rozmary opozdílů.“

Muž, který pronesl tuto poznámku, patřil k první skupině, jež zaujala místa na zádi Shannonu.

„Moje řeč, pane Burbanku,“ odpověděl kapitán. „Služba je služba... Nastupte si, pánové, dám příkaz zvednout kotvy!“

Zatímco siréna varovně houkala, lodníci se chystali odstrčit parník od přístaviště. Ozval se výkřik. Námořníci ustali ve své práci.

„Texar!... Texar je tu!“

V pozadí se objevil vůz tažený čtyřmi muly a za okamžik už zahnul na nábřeží Picolaty. Zastavil přímo u přístaviště. Z vozu vystoupil jediný muž. Jeho přátelé, kteří ho vyhlíželi na cestě, k němu hned přiběhli a všichni společně vstoupili na loď.

„O chvilku později, Texare, a nejel jsi s námi. To by bylo mrzuté,“ řekl jeden z mužů.

„Kdyby kapitán poslechl toho drzouna Burbanka,“ ozval se další, „byl by Shannon už čtvrt míle za Picolatou.“

Texar mezitím došel na příď, provázen přáteli. V chůzi pohlédl na Jamese Burbanka, od něhož ho dělilo pouze zábradlí. I když nepromluvil, jeho pohled prozrazoval bezmeznou nenávist.

Také James Burbank pohlédl zpříma na Texara, pak se však k němu otočil zády a ubíral se ke svým lidem.

„Velkou radost Burbank nemá,“ poznamenal jeden z Texarových přátel.

„A jak by také mohl mít! Nalhal soudu spoustu věcí a výslech odhalil jeho křivá svědectví...“

„Ale jeho neodhalili,“ odpověděl Texar, „a tak si to vezmu na starost sám.“

Mezitím zvedl Shannon kotvy. Příd', kterou lodníci odstrčili dlouhými bidly, zamířila po proudu řeky. Pak se roztočila mohutná kola a loď, podporována odlivem, rychle ujížděla prostředkem Svatého Jana.

Počasí bylo nádherné. Po celé délce obzoru se na modrém nebi odrážely lehké bělostné mráčky. Únor byl na třicáté rovnoběžce skoro tak teplý jako na Sahaře, jen s tím rozdílem, že horko tu mírnil lehký mořský vítr. Cestující zůstávali z valné většiny na zvýšených palubách Shannonu, aby se mohli nadýchat svěží vůně vystupující z pobřežních lesů. Před slunečními paprsky byli kryti baldachýnem plátěné střechy, která se při rychlé jízdě parníku chvěla a nadouvala jako indiánský plášť.

Texar za chvíli sestoupil s pěti nebo šesti společníky do jídelny. Jako lidé uvyklí na silný alkohol vyprázdnili tu několik skleniček džinu a whisky. Byli to v podstatě obhroublí muži, jejichž slova a chování rozhodně nebyly vybrané. Na sobě měli víc kůže než látky, neboť se pohybovali spíše v džungli než ve floridských městech. Texar je zřejmě ovládal, a to díky své povaze, postavení, a snad i majetku. Protože pán mlčel, neodvažovali se mluvit ani poddaní — a využívali času k hojnému pití.

Texar zběžně pohlédl na noviny, které ležely na stole.

„Jsou staré,“ poznamenal.

„Jak by ne!“ ozval se jeden z jeho druhů. „Vždyť je to tři dny staré číslo.“

„A za tři dny se semele pěkných pár věcí, hlavně teď, co máme válku přede dveřmi,“ připojil se další.

„Jak vypadá situace?“ zeptal se Texar.

„Povídá se, Texare, že federální vláda teď půjde na Floridu. Co nevidět tu můžeme mít seveřany.“

„Jen ať nás přijdou federalisti zabrat!“ vykřikl Texar a udeřil pěstí do stolu, až skleničky a láhve nadskočily. „Jen ať přijdou! Ještě se uvidí, nechají-li si majitelé otroků něco sebrat od těch abolicionistických zlodějů!“

Každého, kdo nebyl obeznámen s tehdejšími událostmi, musela Texarova odpověď přesvědčit o dvou věcech. Předně, že občanská válka, kterou dne 11. dubna 1861 zahájil výstřel z děla na pevnost Sumter, dostoupila vrcholu, neboť se dotýkala nejzazších hranic jižních států. Za druhé, že Texar byl přívržencem otroctví a že se v tom ztotožňoval s převážnou většinou obyvatelstva otrokářské Floridy. Na palubě Shannonu byly zastoupeny obě strany. Podle různých pojmenování, která za dobu války dostali, mluvilo se buď o seveřanech, antiotrokářích, abolicionistech či federalistech, anebo o jižanech, otrokářích, secesionistech a konfederalistech.

Asi po hodině vystoupil Texar a jeho přátelé, dokonale zavlaženi, na horní palubu. Na pravém břehu minula už loď Trentskou a Šestimílovou zátoku. První odvádí vody Svatého Jana až k okraji hustého cypřišového lesa, druhá do rozlehlých Dvanáctimílových bažin, jejichž název mluví jasně o jejich velikosti.

Když Texar vystupoval na palubu, setkal se na schodech s ženou, jež se ubírala do jídelny. Jakmile ho spatřila, ustoupila o několik kroků. Byla to míšenka sloužící v rodině Burbankových. Tváří v tvář zapřísáhlému nepříteli svého pána pocítila nepřekonatelný odpor. Nevšímal si hrozivých pohledů Texarových a ustoupila stranou. Muž pokrčil rameny a pravil k svým přátelům:

„To je Zerma, otrokyně Jamese Burbauka, co ze sebe dělá nepřítele otroctví!“

Zerma neřekla ani slovo. Jakmile se schodiště uvolnilo, sestoupila do jídelny, tváříc se, jako by se nic nestalo.

Texar zamířil na příď. Zapálil si cigaretu a zdálo se, že bedlivě pozoruje levý břeh Svatého Jana, patřící k putnamskému okresu. Svých přátel si vůbec nevšímal.

V téže době se na zádi hovořilo o válce. Po Zermině odchodu zůstal na palubě James Burbank sám se dvěma přáteli, kteří ho doprovázeli do Svatého Augustina. První byl jeho švagr Edward Carrol, druhý se jmenoval Walter Stannard a bydlel v Jacksonvillu. I oni vzrušeně diskutovali o krvavých bojích, v nichž šlo o bytí a nebytí Spojených států. Uvidíme však, že James Burbank hodnotil současnou situaci docela jinak než Texar.

„Rád bych byl už zpátky v Camdless Bay,“ pravil. „Za ty dva dny, co jsem pryč, se možná leccos přihodilo. Třeba se Dupont a Sherman zmocnili Port Royalu a ostrovů Jižní Karolíny.“

„Stejně to nemůže dlouho trvat,“ pravil Edward Carrol, „a moc bych se divil, kdyby prezident Lincoln nerozšířil válku až na Floridu.“

„Už aby to bylo,“ odpověděl James Burbank. „Je načase, aby Unie prosadila svou vůli vůči jižanům v Georgii a na Floridě. Ti chlapi si myslí, že jsou od událostí příliš daleko, aby se jich dotýkaly! Na bezzásadových lidech Texarova typu pak vidíte, k jakým drzým výstřelkům to vede! Cítí, že má za sebou otrokáře, a štve je proti nám, přívržencům Severu. V takové obtížné situaci na nás válka doléhá ještě tíživěji.“

„Máš pravdu, Jamesi,“ řekl Edward Carrol. „Florida se musí co nejrychleji vrátit pod správu Washingtonu. Buď sem co nevidět přijde federální armáda obnovit pořádek, anebo budeme muset opustit naše plantáže.“

„Je to otázka několika dnů, můj drahý Burbanku,“ pravil Walter Stannard. „Když jsem předevčírem opouštěl Jacksonville, bylo město vzrušeno zprávami o tom, že kapitán Dupont má na několika místech překročit Svatý Jan. To pochopitelně vyvolalo vlnu vyhrůzek na adresu těch, kteří nesmýšlejí jako otrokáři. Bojím se, aby nedošlo ke vzpouře. Města by se pak mohly zmocnit ty nejhorší živly.“

„To mě nepřekvapuje,“ odpověděl James Burbank. „Než přijdou federální vojska, musíme být připraveni na nejhorší. Těžko se však tomu vyhnout.“

„Co se dá dělat,“ poznamenal Walter Stannard. „I když existují v Jacksonvillu a v jiných městech lidé jako my, je jich málo a nemohou se postavit proti výstřelkům secesionistů. Naše bezpečnost závisí jen na včasném příchodu federálních vojsk, jejichž akce — jestliže o ní bylo už rozhodnuto — by měla být provedena co nejrychleji.“

„Ano!... Ať jen přijdou!“ vykřikl James Burbank, „a ať nás osvobodí od těch darebáků!“

Brzy uvidíme, zda obavy těchto severanů, které rodinné a obchodní zájmy nutily, aby žili mezi otrokáři a přizpůsobovali se tradicím země, byly oprávněné.

James Burbank a jeho přátelé měli pravdu. Federální vláda chystala expedici, jejímž cílem bylo získání Floridy. Nešlo ani tak o dobytí a vojenské obsazení země, jako o odříznutí spojů všem podloudníkům, kteří přes námořní blokádu pašovali do zdejších přístavů zbraně a střelivo. Proto se Shannon neodvažoval do jižních oblastí Georgie, jež byly tehdy pod kontrolou severních generálů. Z opatrnosti končil svou cestu na hranicích, nedaleko ústí Svatého Jana a ostrova Amélie, a kotvil v přístavu města Fernandiny.

Je pochopitelné, že většina cestujících byli Floridáné vyřizující si své obchodní záležitosti uvnitř státu. Všichni bydleli v městech či vesnicích podél Svatého Jana nebo jeho přítoků, hlavně ovšem ve Svatém Augustinu a v Jacksonvillu. V jednotlivých místech přistával parník buď u přístavních můstků, nebo u vysunutých dřevěných hrází, takže cestující nemuseli používat loděk.

Jeden z cestujících se však chystal opustit parník uprostřed řeky. Zřejmě chtěl vystoupit na místě, kde široko daleko není ani vesnice, dům či jen lovecká chata — a proto nehodlal čekat, až Shannon zastaví u některého přístaviště.

Tím cestujícím byl Texar.

V šest hodin Shannon krátce zapískal. Jeho kola se okamžitě zastavila a parník byl unášen dále proudem který je v těchto místech velice mírný. Lod' se právě blížila k Černé zátocě.

Zátoka tvoří hluboký zářez do levého břehu. Vlévá se do ní malá bezejmenná říčka, tekoucí kolem úpatí tvrze Heilman na rozhraní putnamského a duvalského okresu. Její uzounké ústí se plně ztrácí pod klenbou hustých větví, jejichž listy jsou propleteny jako předivo pevné látky. Tuto temnou lagunu téměř nikdo v kraji neznal. Nikdo se nepokusil ji prozkoumat a nikdo také nevěděl, že slouží Texarovi za obydlí. V místech, kde Černá zátoka ústila, vypadal totiž břeh jako souvislá, nepřerušená hradba. V nadcházející tmě mohl v zátocě přistát jen velmi zkušený veslař.

Na zapískání Shannonu odpověděl okamžitě třikrát opakovaný výkřik. Světlo plápolající mezi vysokou vodní trávou se dalo do pohybu. K Shannonu se blížil člun.

Byla to nevelká lodka z kůry, snadno ovladatelná jediným veslem. Záhy byla na několik desítek metrů od Shannonu.

Texar se naklonil přes zábradlí, přiložil ruce k ústům a zvolal: „Ohé! Ohé!“

„Ohé!“ ozvalo se z řeky.

„Jsi to ty, Squambo?“

„Ano, pane.“

„Můžeš přirazit.“

Člun přistál u lodi. Lucerna na špici osvětlovala muže, který jej řídil. Byl to snědý, do pasu obnažený Indián statné postavy.

Texar se otočil k přátelům a s významným „na shledanou“ stiskl každému ruku. Pak vrhl hrozný pohled směrem k Jamesi Burbankovi a po schůdkách na zadní části bubnu, jenž příkrývá kolo, sestoupil do loďky. Kola parníku se opět roztočila a Shannon se rychle vzdaloval. Nikdo na palubě netušil, že pod temnou spleť pobřežního houští zmizel v tichosti člun.

„O jednoho darebáka je tu méně,“ řekl Edward Carrol, málo se staraje, zda ho snad neuslyší Texarovi přátelé. „Tak, tak,“ souhlasil James Burbank, „jenže tohle je navíc i nebezpečný zločinec. Jsem si tím jist, i když ten mizera si vždycky dokázal nějakým nevysvětlitelným způsobem opatřit alibi a vykroutit se spravedlnosti z rukou.“

„Jisté je pouze to,“ pravil pan Stannard, „že kdyby se dnes stal v okolí Jacksonvillu zločin, Texar by v tom mít prsty nemohl, neboť právě opustil loď.“

„Ani to bych netvrdil,“ ‘odpověděl James Burbank. „Kdyby mi někdo řekl, že právě teď vraždil nebo kradl padesát mil odtud, věru bych nebyl překvapen. A stejně tak bych se nedivil, kdyby se dokázal obhájit. Nemyslíte však, že se tím chlapíkem obíráme trochu dlouho? Co vy, Stannarde, vrátíte se do Jacksonvillu?“

„Ještě dnes večer.“

„Dcera vás očekává?“

„Ano, a už bych chtěl být u ní.“

„Chápu,“ pravil James Burbank. „A kdy přijedete do Camdless Bay?“

„V nejbližších dnech.“

„Snažte se přijet co nejdříve, drahý Stannarde. Víte, že nás čekají vážné události a že se situace s příchodem federálních vojsk ještě zhorší. Někdy si říkám, zda by nebylo pro vás i pro vaši dceru Alici lepší nastěhovat se k nám. Jižané v městě jsou schopni doslova všeho.“

„Copak i já nejsem jižan, můj drahý Burbanku?“

„Samozřejmě ano, Stannarde, ale smýšlením i jednáním jste seveřan.“

O hodinu později minul Shannon, unášený mohutnějším odlivem, vesnici Mandarin, ležící na úbočí zeleného pahorku. O pět nebo šest mil níže přistál pak na pravém břehu u přístaviště uzpůsobeného pro překládku zboží. Kousek dál vybíhal do řeky lehký dřevěný můstek, upevněný k břehu dvěma ocelovými lany. Bylo to přístaviště Camdless Bay.

Na konci můstku stáli dva černoši s lucernami, neboť už byla temná noc.

James Burbank se rozloučil s panem Stannardem a následován Edwardem Carrolem sestoupil po žebříku na můstek.

Vzadu kráčela míšenka Zerma, zdaleka odpovídajíc na dětské volání:

„Tady jsem, Dy!... Tady!“

„A tatínek?“

„Tatínek taky!“

Světla se vzdalovala a Shannon zamířil obloukem k levému břehu. Tři míle pod Camdless Bay přistál pak v Jacksonvillu, kde vystoupila převážná většina cestujících.

Zde vystoupil i Walter Stannard zároveň s třemi či čtyřmi lidmi, s nimiž se před půldruhou hodinou loučil Texar, když nastupoval do Indiánova člunu.

II

CAMDLESS BAY

Sídlo Jamese Burbanka se nazývalo Camdless Bay. Bohatý osadník tu bydlel s celou svou rodinou, jméno dostaly plantáže podle jedné ze zátok ležící nedaleko Jacksonvillu na protějším břehu řeky. Styk mezi městem a Burbankovými byl poměrně velmi snadný. Stačila dobrá loď, severní nebo jižní vítr, odliv pro cestu tam, příliv pro plavbu zpět — a třímílová vzdálenost mezi Camdless Bay a hlavním městem duvalského okresu byla překonána za necelou hodinu.

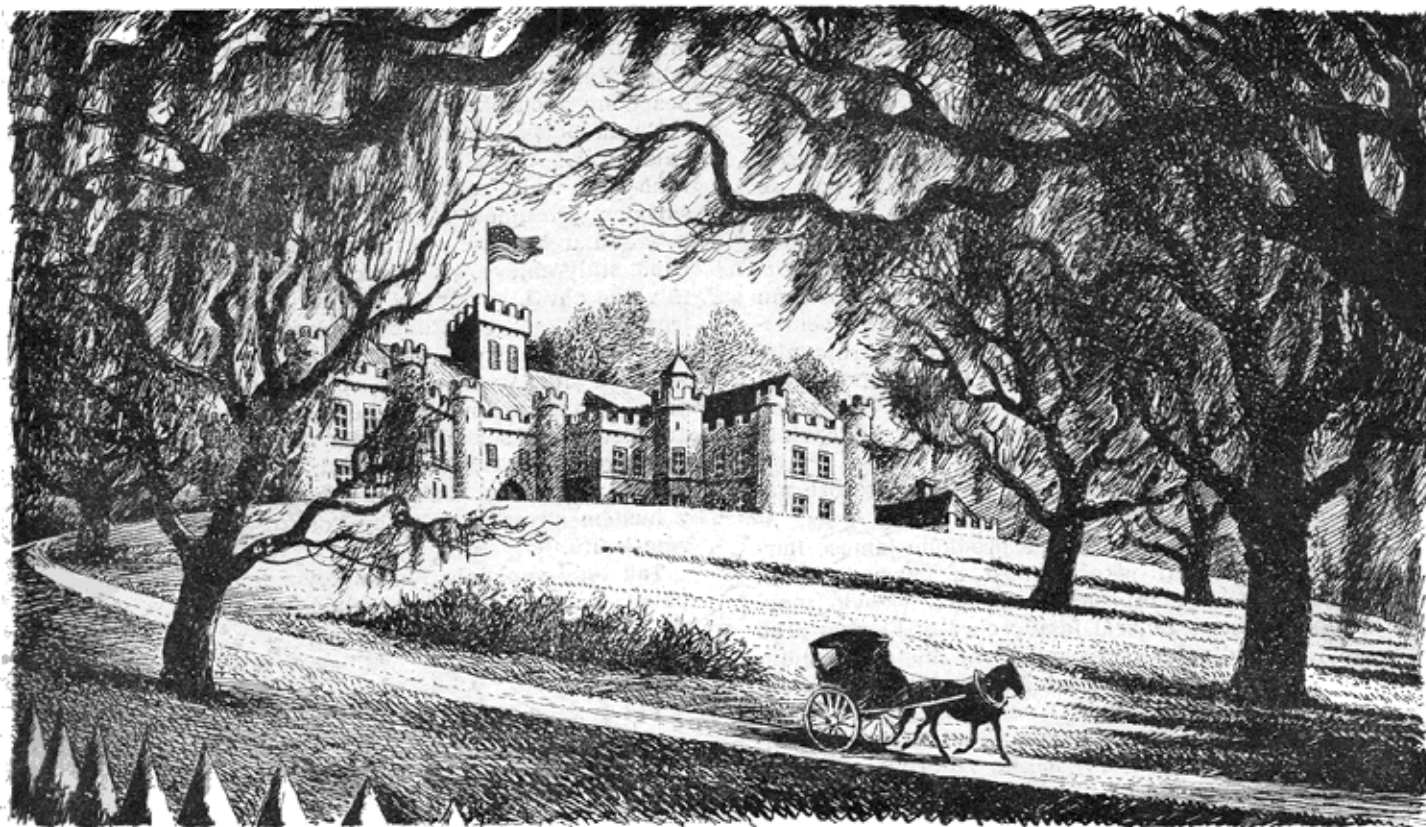
Burbankovo panství bylo z nejkrásnějších v celém kraji. K rodinnému majetku patřilo i několik dalších důležitých nemovitostí ve státě New Jersey, sousedícím se státem New York.

Volba místa na pravém břehu Svatého Jana byla neobyčejně šťastná. Těžko si představit ideálnější místo pro výnosné plantáže. Lidská ruka nemusela v ničem pomáhat přírodě, neboť země tu vytvořila ty nejideálnější podmínky a nabízela své bohatství sama.

Obvod plantáží měřil dvanáct mil a uzavíral plochu o celkové rozloze čtyř tisíc akrů*. Na jihu by se možná našly větší farmy, rozhodně však ne lépe vybavené. Obytný dům, čeledník, konírny, stáje, obydlí pro otroky, hospodářská stavení, skladiště a sýpky, prostory pro nakládání a vykládání zboží, dílny a továrny, trať z farmy k přístavu, cesty pro povozy — to vše bylo vybudováno se smyslem pro co nejúčelnější využití. Na první pohled bylo zřejmé, že to plánoval a postavil Američan ze severu.

Vedle bavlny pěstoval James Burbank na svých plantážích i kávovník a cukrovou třtinu. Kávovník rostl na záhonech o tisíce až dvanácti stech keříčků. Každý z nich měřil asi patnáct až dvacet stop, květy připomínal jasmín a jeho plody, veliké jako malé třešně, obsahovaly dvě zrna, která stačilo pouze usušit. Cukrové třtině se dařilo na rozlehlých polích, či spíše bažinách, kde tisíce dlouhých stvolů vyráželo do výšky od deseti do osmnácti stop. Celou sklizeň v podobě tekutého cukru odváželi do rafinérií, kterých bylo v jižních státech velké množství. Tam se tekutý cukr měnil v rafinovaný a zároveň vznikaly vedlejší produkty, jako sirup, z něhož se vyráběla kořalka nebo rum, dále pak třtinové víno, směs tekutého sacharínu a ananasové či pomerančové šťávy. Cukrová třtina nebyla sice zdaleka tak důležitá jako bavlna, ale přece i z ní plynuly farmě slušné výnosy.

* Přibližné 3000 hektarů

A výnosné bylo i pěstování dalších plodin. James Burbank měl na svých plantážích několik kakaovníkových polí, pole kukuřice, brambor, tabáku a dvě až tři stovky akrů rýžovišť.

Dalším zdrojem příjmů, který se vyrovnal výnosům z bavlníkových polí, byly nekonečné lesy, jimiž byla pokryta značná část pozemků. Rostly tu keře poskytující skořici a pepř, sklízely se pomeranče, citróny a olivy, fíky, plody chlebovníků a mangovníků, nemluvě o běžném evropském ovoci, které na Floridě zdomácnělo. Vedle toho poskytoval les i dřevo.

Nutno se zmínit i o rozlehlých a tučných lukách, kde se popásali koně, muli a početný dobytek, sloužící nejrůznějším potřebám v hospodářství.

Pokud se týče ptactva, vyskytovalo se v lesích, na polích a lukách v tolika druzích — a nejen v Camdless Bay, ale na celé Floridě —, že si to lze těžko představit. Z čtvernožců, kteří byli vítaným obohacením kuchyně, se tu proháněli dlouhoocasí králíci, patřící vývojově někam mezi evropského zajíce a králíka, a stáda daňků. Konečně jste se tu mohli setkat i s mývaly, želvami, s ichneumony a bohužel i větším množstvím hadů, většinou velmi jedovatých. To tedy byli v Camdless Bay zástupci zvířecího světa. A nutno říci, že takřka na stejném stupni stáli tehdy i mnozí černoši, kteří byli v potupném otroctví a s nimiž se obchodovalo jako s dobytkem.

Jak to, že James Burbank, odpůrce otrokářství a přívrženec Severu, čekající na příchod federálních vojsk, neosvobodil dosud své černochoy? Váhal by i v případě, kdyby k tomu

měl vhodné podmínky? Jistě nikoli. Všechno byla otázka několika týdnů, možná jen dnů, protože federální armáda se po obsazení několika pohraničních míst chystala vstoupit na území Floridy.

James Burbank se už nejednou postaral o zlepšení životních podmínek svých otroků. Na jeho farmě bylo asi sedm set černochů obojího pohlaví. Měli zajištěno bydlení i dostatek jídla a veškerou péči. Každý z nich pracoval podle svých sil. Správce plantáží i jeho pomocníci dostali rozkaz zacházet s otroky co nejšetrněji. A od těch dob, co byly v Camdless Bay zrušeny tělesné tresty, práce se na mnoha místech zlepšila. To bylo ovšem v ostrém protikladu se zvyklostmi na ostatních floridských plantážích, a proto sousedé Jamese Burbanka odsuzovali.

Zaměstnanci plantáží bydleli v čistých a pohodlných srubech. Přibližně padesát těchto srubů tvořilo vždy miniaturní vesnici; celkem tu bylo takových vesnic deset, všechny při březích potoků či řek. Žili zde černoši se svými ženami a dětmi. Pokud to bylo možné, pracovala každá rodina pohromadě, buď na poli, v lesích, nebo v továrně, aby její členové nebyli ani v zaměstnání rozdělení. V čele těchto vesnic, podléhajících hlavnímu městu kraje, stál správčův zástupce, který jako vedoucí, či spíše starosta spravoval svěřenou obec. A hlavním městem bylo právě panství Camdless Bay, obehnané po celém obvodu vysokým kovovým plotem, který se zčásti ztrácel v bohaté floridské vegetaci. Tam se tyčilo sídlo rodiny Burbankových.

Říkalo se mu Castle House neboli Hrádek, protože napůl bylo domem a napůl zámkem.

Camdless Bay náleželo odedávna předkům Jamese Burbanka. Hrádek sloužil jako pevnost a byl vybudován v době loupeživých indiánských nájezdů. Nebylo tomu tak dávno, co musel generál Jessup chránit Floridu před Seminoly, kteří dlouho ztrpčovali život místním osadníkům krádežemi, vražděním a zakládáním požárů. Stávalo se dokonce, že Indiáni loupili i ve městech.

Je pochopitelné, že obydlí osadníků se za těchto okolností musela budovat tak, aby mohla vzdorovat náhlému útoku Indiánů a vydržet až do té doby, než z nejbližšího města dorazí četa dobrovolníků. Takovým způsobem byl postaven i Hrádek.

Hrdá stavba se tyčila na mírné vyvýšenině uprostřed pěstěného parku o rozloze asi tři akrů, několik set yardů od břehů Svatého Jana. Celý park obepínal značně hluboký vodní příkop. Spolu s vysokým kolovým plotem byl dostatečnou zárukou bezpečnosti. S okolním světem spojoval Hrádek jediný malý můstek. Zadní strana mírného svahu byla porostlá mohutnými stromy, jež vytvářely za stavením půvabnou zelenou kulisu. Od přístavu Camdless Bay vedla směrem k panství příjemná bambusová alej.

Na nepravdělném půdoryse se zvedala konstrukčně podivuhodná stavba, jež ve svém celku i v detailech svědčila o neobyčejné vynalézavosti stavitele. V případě, že by útočník zdolal vnější hradbu, mohl dům odolávat — a to bylo nesmírně důležité — ještě několik hodin. V přízemních oknech byly silné mříže a hlavní vchod se podobal pevnostní bráně. Ze zdí vystupovaly střílny, takže bylo možné zaútočit na nepřítele z boku, což nesmírně usnadňovalo obranu domu, do něhož se tudíž dalo jen velmi těžce vniknout. A tak se tato

mohutná stavba s cimbuřím a zesílenými zdmi u základů, jíž vévodila věž s hvězdnatým praporem Spojených států, podobala spíše pevnosti než venkovskému sídlu nebo letohrádku.

Jak jsme si už řekli, dům musel v dobách indiánských útoků zajišťovat bezpečnost jeho obyvatel. Existovala dokonce podzemní chodba spojující Hrádek s malou zátokou Svatého Jana zvanou Marino. V okamžiku nejvyššího nebezpečí mohla sloužit jako tajný východ.

V současné době už ze strany Seminolů nebezpečí nehrozilo; zmizeli z poloostrova před dvaceti lety. Ale kdo věděl, co přinese budoucnost? Místo Indiánů mohli Jamese Burbanka ohrožovat třeba jeho krajané. Nebyl snad jako přívrženec Severu vystaven v jižním státě všem nebezpečím občanské války, plné krutosti a represálií?

Nutná bezpečnostní opatření však nikterak neomezovala vnitřní pohodlí Hrádku. Prostorné pokoje jednotlivých bytů byly zařízeny bohatě a vkusně, se vzácným smyslem pro umění a krásu.

Vzadu u hradby, ve stínu mohutných cypřišů a baobabů, stály chlévy, kůlny, kravíny, psince a kurníky. Husté větve chránily domácí zvířata před žárem i v horkém tropickém létě, jehož dusnou atmosféru mírnila voda přiváděná z nedalekých říček.

Jak je vidět, tvořilo toto soukromé obydlí v rozlehlém panství Jamese Burbanka něco jako kouzelnou oázu klidu. Nedoléhal sem ani klapot mlýnů, skřípot pil a údery seker, ani jiný hluk rozlehlého hospodářství. V zahradě poletovalo tisíce nejrozmanitějších ptáků, kteří v hustém stromoví jako by konkurovali oslňujícím barvám květů.

Tak tedy vypadalo Burbankovo panství Camdless Bay, patřící k nejbohatším na východní Floridě.

III

K SITUACI OBČANSKÉ VÁLKY

Povězme si teď několik slov o občanské válce, s níž tento příběh velmi úzce souvisí.

Hned na počátku si musíme ujasnit jednu věc. Jak uvedl ve svém díle Dějiny občanské války v Americe bývalý pobočník generála McClellana hrabě de Paris, příčinou války nebyly ani otázky cla, ani problémy národnostní. Vždyť celé území Spojených států ovládali Anglosasové. Stejně tak nehrály v tomto bratrovražedném boji žádnou roli záležitosti obchodní. „Nepřátelské“ tábory vytvořilo otroctví, podporované v jedné a potlačované v druhé části státu. Hluboko ovlivnilo mravy tam, kde vládlo, zatímco vnějších forem vlády se nikterak nedotýkalo. A tak se stalo nikoli snad záminkou, ale jedinou příčinou rozporů, které nevyhnutelně vyústily v občanskou válku.“

V otrokářských státech byly tři třídy. Nejnižší vrstvu tvořily čtyři milióny černých otroků, kteří představovali třetinu obyvatelstva. Na nejvyšším stupni společenského žebříčku se pohybovala třída vlastníků půdy. Byli to poměrně nevzdělaní, bohatí a nadutí

lidé, rozhodující prakticky o všech veřejných záležitostech. A mezi nimi vegetovala třída chudých bělochů, nestálá, líná a vcelku živořící vrstva obyvatelstva.

Právě na Floridě se poprvé vyskytly problémy s otroctvím. Na počátku století si jeden z indiánských náčelníků, Osceola, vzal za manželku uprchlou otrokyni, pocházející z bažinatého kraje Everglades. Jednoho dne tuto ženu chytili a násilím odvěkli zpět do otroctví. Tehdy vytáhl Osceola do boje proti otrokářům, byl zajat a během vězení v pevnosti zemřel. Válka však pokračovala, a jak pravil historik Thomas Higginson, „stála třikrát tolik, než kdysi dostalo Španělsko za celou Floridu“.

Nejdříve se podíváme na začátky občanské války a pak se soustředíme na události roku 1862, kdy byl James Burbank s rodinou vystaven tak hrozným válečným útrapám, že jsme se rozhodli je zachytit v našem příběhu.

Dne 16. října 1859 se zmocnil kapitán John Brown s malou skupinou uprchlých otroků města Harpers Ferry ve státě Virginie. Hrdě prohlašuje, že jeho cílem je osvobození barevných. Je však přemožen, uvězněn, odsouzen k smrti a 2. prosince roku 1859 v Charlestonu spolu s šesti druhy pověšen.

Dne 20. prosince 1860 přijalo shromáždění v Jižní Karolíně za nadšeného souhlasu všech účastníků dekret o odloučení. 4. března příštího roku se stal prezidentem Abraham Lincoln. Jeho volbu považovaly jižní státy za ohrožení otrokářství. Dne 11. dubna 1861 padla do rukou jižanů, jimž velel generál Beauregard, pevnost Sumter, patřící k obrannému systému přístavu Charleston. Severní Karolína, Virginie, Arkansas a Tennessee se okamžitě přidaly k separatistům.

Federální vláda měla k dispozici sedmdesát pět tisíc dobrovolníků. První starostí bylo zabezpečit hlavní město Spojených států Washington před náhlým útokem konfederálních sborů. Bylo třeba naplnit prázdná skladiště Severu, tím spíše, že jižanská byla od dob Buchananova předsednictví bohatě zásobena potravinami. S všemožným úsilím se doplňoval i válečný materiál. Zároveň vyhlásil prezident Lincoln blokádu jižních přístavů.

K prvním srážkám došlo ve Virginii. McClellan však zahnal povstalce na západ. Leč 21. července byly federální sbory vedené McDowellem u Bull Runu rozprášeny, takže prchaly až do Washingtonu. Jižané teď neměli důvod k obavám o osud hlavního města Richmondu, ale tím více se museli strachovat o hlavní město své republiky severané. Několik měsíců poté byli federalisté poraženi u Ball's-Bluffu. Unionisté tuto nešťastnou událost odčinili několika výpravami, při nichž se zmocnili pevností Hatteras a Port Royal Harbour. Jižané se marně pokoušeli jich znovu dobýt. Na konci roku 1861 převzal vrchní velení všech spojeneckých vojsk generál George McClellan.

Téhož roku vypluli otrokářští námořníci k přístavům Starého i Nového světa. Ve Francii, Anglii, ve Španělsku a v Portugalsku se jim dostalo příznivého přijetí, což, jak se ukázalo, byla vážná chyba. Jižanům se tím přiznávalo právo na vedení války a tato podpora je posilovala a prodlužovala občanskou válku.

Pak přišly na řadu námořní bitvy, jež měly nesmírný dosah. Jmenujme například bitevní loď Sumter s proslulým kapitánem Semmesem. Jmenujme křižník Manassas. Dne

12. října došlo k námořní srážce v ústí řeky Mississippi. 8. listopadu se federalisté zmocnili anglické lodi Trent. Kapitán Wilkes na její palubě zajal konfederální úředníky — a divže z toho nebyla válka mezi Anglií a Spojenými státy.

Mezitím sváděli abolicionisté a otrokáři krvavé bitvy se střídavým štěstím až ve státě Missouri. Když padl jeden z nejvýznamnějších vojevůdců Severu, generál Lyon, ustoupily federální jednotky k Rolle, zatímco jižanské pod vedením Price postupovaly k severu. Dne 21. října se bojovalo u Frederictownu, o čtyři dny později u Springfieldu; 27. října padlo toto město do rukou federalistů vedených Fremontem. 19. prosince bojovali se střídavým štěstím Grant a Polk o město Belmont. Teprve zima, v této části Ameriky dost drsná, přerušila válečné operace.

V prvních měsících dvašedesátého roku vyvíjely nicméně obě strany horečné úsilí.

Na Severu přijímá Kongres návrh zákona, podle něhož má stav armády stoupnout na pět set tisíc dobrovolníků — na konci války jich bude milión —, a schvaluje půjčku pěti miliónů dolarů. Vznikají velké armády, z nichž nejvýznamnější je Potomakova. V jejich čele stojí generálové jako Banks, Butler, Grant, Sherman, McClellan, Meade, Thomas, Kearney a Halleck, abychom jmenovali alespoň ty nejslavnější. Vojenská mašinerie se dává do pohybu. Vznikají pěší, jezdecké, dělostřelecké a ženijní divize. Továrny chrlí válečný materiál, pušky, opakovačky, děla, houfnice, šrapnely a střelivo všeho druhu.

Na Jihu také nezahálají. V New Orleansu, v Memphisu a v Tredogaru u Richmondu se vyrábějí děla. To však nestačí, a tak se vláda obrací na Evropu. Liege a Birmingham se stávají dodavateli zbraní nejdokonalejších systémů. Bavlna, i když má velice nízký kurs, se vyměňuje v přístavech — pokud to blokáda dovolí — pouze za zbraně. Organizuje se armáda. Jejími generály jsou Johnston, Lee, Beauregard, Jackson, Critenden, Floyd a Pillow. Patří k ní i nepravidelné sbory, jako je domobrana, partyzáni a čtyři sta tisíc dobrovolníků, jejichž služba trvá nejdéle tři a nejméně jeden rok podle rozhodnutí separatistického Kongresu, které na něm 8. srpna vymohl jeho předseda Jefferson Davis.

Tyto přípravy nikterak neomezovaly boje započaté už na sklonku zimy. Federální vláda má v té době z otrokářského území obsazen pouze Maryland, západní Virgínii, některé části Kentucky, větší část Missouri a několik měst na pobřeží.

Nové boje vzplály nejprve na východě Kentucky. Garfield porazil 7. ledna konfederalisty u Middle Creeku a 20. ledna utrpěli jižané další porážku u Logan Crossu. Dne 2. února se generál Grant nalodil s dvěma divizemi na několik velkých parníků na řece Tennessee a pod ochranou Footových křižníků vyplul do boje. O čtyři dny později se zmocnil pevnosti Henry. Tím zlikvidoval jeden článek řetězu, o nějž, jak praví historik této války, „opíral jeho protivník Johnston celý obranný systém“. Cumberland a hlavní město státu Tennessee byly tím pádem bezprostředně ohroženy federálními vojsky. Johnstonovi nezbývalo než soustředit všechny síly do Donelsonu, aby tak získal jistější opěrný bod.

V téže době postupovala podél Chesapeaku další expedice, sestávající z šestnácti tisíc Burnsideových mužů a z flotily o čtyřiaadvaceti ozbrojených parolodích a padesáti

nákladních člunech. Dne 12. ledna se objevila v Hampton Roadu. Přes prudké bouře pronikla flotila 24. ledna do vod zálivu Pimlico a chtěla se zmocnit ostrova Roanoke zároveň s pobřežím Severní Karolíny. Avšak ostrov byl opevněn. Na západě uzavíral kanál řetěz podmořských min, a navíc znesnadňovala přístup děla a opevnění. Pět až šest tisíc mužů, podporovaných skupinou šesti dělových člunů, bylo odhodláno znemožnit jakékoli vylodění. Přes statečnost obránců padl nicméně ostrov ze 7. na 8. února do Burnsideových rukou i s dvaceti děly a s více než dvěma tisíci zajatci. Nazítří se federální vojska stala pány Elizabeth City.

Aby byl obraz situace úplný, je třeba se zmínit o jižanském generálu Jacksonovi, který měl na starost obranu Virginie. Po odvolání generála Leea do Richmondu byla tomuto bývalému profesorovi chemie a neobyčejně přísnému vojákovi svěřena celá armáda. Prvního ledna opustil s deseti tisíci muži Winchester, překročil Alleghany a chtěl se zmocnit Bathu, ležícího při ohyské železnici. Počasí však bylo silnější. Hrozné sněhové bouře ho donutily k návratu do Winchesteru, aniž mohl dosáhnout svého cíle.

A nyní se podívejme, jak se vyvíjela situace na jižním pobřeží od Karolíny až po Floridu.

V druhé polovině roku 1861 měl Sever dost rychlých člunů, aby mohl kontrolovat pobřežní oblasti, i když se mu nepodařilo ukořistit proslulý Sumter, který se v lednu 1862 uchýlil do evropských vod a vyhledal úkryt v Gibraltaru. Loď Jefferson Davis se chtěla na útěku před federalisty uchýlit do svatoaugustinského přístavu na Floridě, ale nepřítel ji zničil před ústím průlivu. Téměř současně zajal hlídkový člun Anderson ve floridských vodách korzářskou loď Beauregard. Ale Anglie budovala nové válečné lodi. Tehdy prezident Abraham Lincoln rozšířil blokádu na pobřeží Virginie a Severní Karolíny a na čtyři tisíce pět set dalších pobřežních kilometrů, což však bylo území, pro něž blokáda zůstala jen na papíře. Sever měl k dispozici pouze dvě eskadry; jedna blokovala pobřeží Atlantiku, druhá Mexický záliv.

Dne 12. října se jižané pokusili osvobodit ústí Mississippi, používající k tomu — v této válce poprvé — pancéřové lodi, která se jmenovala Manassas. Jejich útok, podporovaný flotilou lehkých dělových člunů, se nezdařil a korveta Richmond jen taktak vyvázla 29. prosince z boje. Zato malý parník Sea Bird se nedaleko monroeské pevnosti zmocnil tohoto federálního dvoustěžníku.

Ukázalo se, že je nezbytné získat operační základnu pro válečné akce ve vodách Atlantiku. Federální vláda se rozhodla pro pevnost Hatteras, kam se uchýlovaly lodě, jež unikly blokádě. Zmocnit se pevnosti bylo nesmírně obtížné, neboť byla obehnána čtvercovou hradbou, takzvaným Clarkovým valem, a hájena asi tisícovkou mužů a sedmým plukem ze Severní Karolíny. Přesto federální eskadra, složená ze dvou fregat, tří korvet, jednoho výzvědného člunu a dvou silných parníků, zakotvila 27. srpna před průlivem nesoucím totéž jméno jako pevnost. Komodor Stringham a generál Butler zahájili okamžitě útok, překročili hradby a po dlouhém obléhání se jim konečně podařilo

vztyčit nad pevností bílou vlajku. Seveřané tak získali operační základnu, jež jim sloužila po celou dobu války.

Přes odpor jižanů padl v listopadu do rukou federálních vojsk floridský ostrov Santa Rosa, ležící na východ, od Pensacoly v Mexickém zálivu.

Brzy nato se ukázalo, že k úspěšnému vedení vzdálenějších operací pevnost Hatteras nestačí. Bylo třeba získat další opěrné body na pobřeží Jižní Karolíny, Georgie a Floridy. Komodor Dupont měl v té době k dispozici dvě parní fregaty, Wabash a Susquehannah, tři fregaty plachetní, pět korvet a šest dělových člunů, větší počet výzvědných plavidel, pětadvacet nákladních parníků plných uhlí a potravin a konečně dvaatřicet lodí, které mohly přepravit patnáct tisíc šest set mužů, jimž velel generál Sherman. Tato flotila se objevila 25. října před pevností Monroe. U mysu Hatteras přestála silnou větrnou bouří a vydala se na průzkum průlivu Hilton Head mezi Charlestonem a Savannah. Tam v zátoce Port Royal ležela jedna z nejdůležitějších základen Konfederace, v níž měl generál Ripley soustředěna svá vojska. Vstup do zátoky střežily pevnosti Walker a Beauregard, vzdálené od sebe čtyři tisíce metrů. Dále tu hlídkovalo osm parníků, připravených k obraně základny, jež se zdála nedobytnou hlavně proto, že se před ní prostírala rozlehlá mělčina.

Dne 5. listopadu zahájil Dupont po důkladném průzkumu dělostřeleckou palbu a vtáhl do zátoky, aniž tam mohl zatím vylodit Shermanova vojska. Před polednem 7. listopadu zaútočil na pevnost Walker, poté na Beauregard. Pod krupobitím nejtěžších kalibrů obě pevnosti kapitulovaly, jejich posádky se stáhly a federální jednotky se jich zmocnily takřka bez boje. Tak se stal Sherman pánem základny v zátoce Port Royal a zůstal, jím až do konce všech vojenských operací. Tato rána zasáhla srdce otrokářských států. Okolní ostrovy pak jeden za druhým padaly do rukou federalistů, dokonce i ostrov Tybee a pevnost Pulaski, ovládající říčku Savannah. Na konci roku byl už Dupont pánem pěti velkých zátok: Severní Edisto, Svatá Helena, Port Royal, Tybee a Warsaw.

IV

BURBANKOVA RODINA

Bylo několik minut po sedmé, když James Burbank a Edward Carrol sestoupili po přístavních schůdkách na cestu vedoucí k hlavnímu vchodu do Hrádku, sledováni Zermou a malou holčičkou. Vešli do prostorné haly, která byla s horními patry spojena dvojitým točitým schodištěm.

Zde už čekala paní Burbanková s hlavním správcem Perrym.

„Co je nového v Jacksonvillu?“

„Nic, můj drahý.“

„Nemáte zprávy o Gilbertovi?“

„Přišel dopis.“

„Díky bohu!“

To byla první slova, která mezi sebou manželé Burbankovi vyměnili.

James Burbank nejdříve políbil ženu a malou Dy, načež rozlomil pečeť dopisu. Vzhledem k situaci si paní Burbanková přála, aby se její manžel seznámil s obsahem dopisu první.

„Předpokládám, že nepřišel poštou,“ pravil James Burbank.

„Jistěže ne, pane,“ odpověděl správce Perry. „To by bylo od pana Gilberta velmi neopatrné.“

„Kdo dopis doručil?“

„Nějaký člověk z Georgie, na jehož oddanost se mohl váš syn spolehnout.“

„Kdy?“

„Včera.“

„Co je s tím člověkem?“

„Večer odešel.“

„Dostal dobře zapláceno?“

„Zajisté, můj drahý,“ vmísila se do rozhovoru paní Burbanková, „ale od Gilberta. Od nás nevzal nic.“

Halu osvětlovaly dvě lampy umístěné na mramorovém stole vedle široké lenošky. James Burbank se posadil a žena s dcerkou zaujaly místo po jeho boku. Edward Carrol pozdravil sestru a zabořil se do křesla. Zerma a Perry zůstali stát u schodiště. Oba patřili do rodiny a mohli vyslechnout obsah listu.

James Burbank otevřel psaní.

„Je z třetího února,“ poznamenal.

„Gilbert je tedy psal před čtyřmi dny,“ řekl Edward Carrol. „Trochu dlouhá doba za okolností, v nichž žijeme.“

„Čti, tati, čti už!“ zaprosila dcerka s přirozenou nedočkavostí.

Dopis zněl:

*Na palubě Wabashe
v přístavu Edisto dne 3. února 1862*

Milý otče,

především líbám matku, sestřičku a Tebe. Co nejsrdečněji zdravím i strýce Carrola, a abych nezapomněl, tlumočím hned také naší dobré Zermě ty nejupřímnější pozdravy od jejího manžela, statečného a oddaného Marse. Oběma se nám daří dobře a věřte, že bychom byli strašně rádi už s vámi! Bezpochyby se teď dočkáme! Pan Perry nás po úspěších Severu asi proklíná, jak se sluší na zarytého otrokáře, jímž náš milý správce je.

„Slyšíte, Perry?“ zeptal se Edward Carrol.

„Každý víme své,“ odpověděl Perry, který zřejmě trval na původním přesvědčení.

James Burbank pokračoval:

Dopis vám doručí naprosto spolehlivý člověk, nemusíte se ničeho bát. Jistě jste už slyšeli, že Dupontova eskadra se zmocnila zátoky Port Royal a okolních ostrovů. Sever

tedy neustále vítězí nad Jihem. Je velice pravděpodobné, že federální vláda obsadí hlavní floridské přístavy. Mluví se o společné expedici, kterou mají koncem měsíce podniknout Dupont a Sherman. Pravděpodobně bychom obsadili zátoku svatého Ondřeje jako výchozí bod k dalšímu postupu na území Floridy.

Nemusím Ti, milý otče, ani říkat, jak rád už bych tam spolu s vítězným vojskem byl. Vaše postavení uprostřed těch otrokářů mě neustále zneklidňuje. Ale chvíle, kdy budou veřejně triumfovat myšlenky, které jsme my v Camdless Bay vždy prosazovali, nedá na sebe dlouho čekat.

Kdybych tak mohl odtud zmizet, třeba jen na čtyřadvacet hodin! Jak rád bych se na vás přijel podívat! Ale ne, to by bylo příliš riskantní, pro mne i pro vás, a tak budu raději čekat. Ještě pár týdnů, a všichni se opět shledáme v Hrádku!

Musím už končit a v duchu se ptám, zda jsem na někoho nezapomněl s pozdravy. Ach ano, na pana Stannarda a na roztomilou Alici, které se už nemohu dočkat. Vyříd'te jejímu otci uctivé pozdravy a jí ještě něco navíc...

Váš oddaný Gilbert Burbank

James Burbank odložil dopis na stůl. Jeho manželka list uchopila a políbila, stejně jako malá Dy, která vtiskla hlučnou hubičku na bratrův podpis.

„Správný hoch,“ řekl Edward Carrol.

„A správný Mars,“ připojila paní Burbanková, pohlížejíc na Zermu, která držela v náručí její dcerku.

„Musíme oznámit Alici, že přišel od Gilberta dopis,“ pravila paní Burbanková.

„Napíšu jí to,“ řekl James Burbank. „Musím ostatně za několik dní do Jacksonvillu a uvidím se se Stannardem. Třeba se mezitím udalo něco nového, co chystanou výpravu ovlivnilo. Už aby tu byli naši přátelé ze Severu a Florida se vrátila pod vlajku Unie! Jinak to bude s námi zlé.“

James Burbank opustil před dvaceti lety svůj majetek v New Jersey a usadil se s manželkou a čtyřletým synem v Camdless Bay. Je známo, že díky jeho důmyslnému úsilí a vydatné pomoci švagra Edwarda Carrola plantáže dosahovaly velmi dobrých výnosů. Burbank silně přilnul k půdě, kterou získal po předcích. Zde se mu také po patnácti letech narodilo druhé dítě, malá Dy.

Jamesi Burbankovi bylo teď šestačtyřicet let. Byl to silný muž, uvyklý práci, který se v ničem nešetřil. Mluvílo se o něm jako o neobyčejně energickém člověku. Myšlenky, jež zastával, dovedl také veřejně obhajovat. Velký, mírně prošedivělý muž s poněkud přísnou, leč povzbudivě upřímnou tváří, zdobenou vousem, jaký nosí Severoameričané, připomínal dokonalý typ Yankeeho. Lidé z plantáží ho měli rádi, protože byl dobrý, a poslouchali ho, neboť byl spravedlivý. Černoši mu sloužili s hlubokou oddaností a on už netrpělivě čekal, až jim bude moci vrátit svobodu. Hospodářskou stránku farmy měl na starosti jeho švagr Carrol, přibližně stejně starý jako Burbank. Oba si dokonale rozuměli a na otroctví měli stejný názor.

vděčil za značnou část svého životního štěstí. Ušlechtilá žena žila jen pro manžela a milované děti, o něž se teď uprostřed občanské války právem strchovala. Zatímco šestiletá Diana, nazývaná doma prostě Dy, naplňovala Hrádek svým něžným veselím a radostí, Gilbert byl pryč. A paní Burbanková nedokázala skrýt své úzkosti a obavy o něho.

Gilbert byl mladý čtyřicetiletý muž, v němž otcovy morální kvality byly ještě znásobeny a jehož fyzické hodnoty umocňoval zvláštní osobní půvab. Tělesně neobyčejně zdatný, holdoval se stejným úspěchem jízdě na koni jako lovu či veslování. Nesmírné lesy a bažiny duvalského okresu se k matčině hrůze stávaly dějištěm jeho dobrodružných výprav, k nimž patřily i cesty k zátokám a průlivům Svatého Jana, končící u ústí řeky Pablo. Je přirozené, že v okamžiku, kdy zazněly, první výstřely občanské války, Gilbert byl připraven podstoupit všechny strasti vojenského života. Pochopil, že jeho místo je ve federálních jednotkách, a požádal o dovolení k odjezdu. I když si uvědomoval nebezpečí, jaké jeho syn podstupuje, a bolest, jakou způsobí matce, James Burbank Gilbertovi jeho přání nerozmlouval. Byla to jeho povinnost — v tom byl se synem zajedno.

Gilbert tedy odjel na Sever, ale o jeho cestě se nesmělo mluvit. Kdyby se v Jacksonvillu proslýchlo, že Burbankův syn slouží ve federální armádě, nepochybně by to mělo za následek represálie vůči Camdless Bay. Mladý muž odcestoval prostě k otcovým

V celém Camdless Bay se na otázku otroctví díval odlišně pouze správce Perry. Nikterak to však neznamenal, že by tento vzácný muž černochoy utiskoval. Právě naopak, v rámci daných možností se snažil je co nejvíce uspokojit.

„Jsou kraje,“ říkával, „v jejichž horkém podnebí je možné svěřit polní práce pouze černochoy. A černoši, kteří by nebyli otroky, přestali by být černochoy.“

S touto teorií vystupoval při nejrůznějších diskusích. Nikdo mu ji nevyvracel, ale nikdo ji také nebral příliš vážně. Tou měrou, jak snaha protiotrokářů vítězila, omezoval svá vystoupení.

Paní Burbanková byla ve svých devětatřiceti letech ještě velmi hezká. Dcera se jí bude jednou podobat. James Burbank našel v manželce milující a oddanou družku, které

přátelům do New Jersey. Protože miloval moře, vstoupil k federálnímu námořnictvu. V těch dobách se služební kariéra dělala snadno, a tak Gilbert postupoval velmi rychle. Ve Washingtonu si brzy povšimli mladého muže, který nabídl své služby, přestože jeho rodina nebyla v záviděníhodném postavení. Poprvé se vyznamenal při útoku na sumterskou pevnost. Byl na palubě Richmondu, když byla tato loď v ústí Mississippi napadena Manassasem, a značnou měrou se přičinil o její záchranu. Za zásluhy byl jmenován lodním praporečníkem, třebaže neabsolvoval námořní školu v Annapolisu, ostatně jako řada jiných důstojníků, kteří sem přišli z nejrůznějších míst. V nové hodnosti vstoupil do služeb komodora Duponta a účastnil se slavných bitev o pevnost Hatteras a později i dobytí Seas Islandu. Před několika týdny byl povýšen na poručíka a sloužil teď na jednom z dělových člunů Dupontovy eskadry, který měl v nejbližší době proniknout do průlivu svatého Jana.

Mladý Burbank si ze srdce přál, aby krvavý boj co nejdříve ustal. Miloval — a byl milován! Ihned po skončení služby se měl vrátit do Camdless Bay a oženit se s dcerou otcova nejlepšího přítele.

Pan Stannard nepatřil k typickým floridským osadníkům. Když ovdověl, mohl se díky slušnému majetku cele věnovat výchově své dcery. Bydlil v Jacksonvillu, tři čtyři míle cesty po řece od Camdless Bay. Za posledních patnáct let neminul týden, aby nenavštívil Burbankovu rodinu. Dalo se říci, že Gilbert a Alice vyrůstali společně. Sňatek, o němž se už dlouho mluvilo, měl zajistit štěstí obou mladých lidí. Třebaže Walter Stannard pocházel z Jihu, byl odpůrcem otroctví.

Walter Stannard pocházel z New Orleansu. Paní Stannardová, původem Francouzka, zemřela velmi mladá a odkázala své dceři všechny ušlechtilé vlastnosti francouzské krve. V den Gilbertova odjezdu projevila slečna Alice neobyčejnou vnitřní sílu, utěšujíc a povzbuzujíc paní Burbankovou. Třebas milovala Gilberta stejně vroucně jako on ji, nepřestávala matku přesvědčovat, že jeho odjezd je naprosto nutný, že být se za jejich věc znamená bojovat za volnost člověka, a tím i za svobodu vůbec. Slečně Alici bylo tehdy devatenáct let. Měla plavé vlasy, skoro černé oči, svěží pleť a elegantní postavu mladé, ušlechtilé vyhlížející dívky. Na svůj věk snad byla příliš vážná, ale stačil nepatrný úsměv, a její krásná tvář se zcela proměnila.

Neznali bychom však všechny členy Burbankovy rodiny, kdybychom se aspoň slovem nezmínili o dvou služebnících — o Marsovi a Zermě.

Jak už jsme se dověděli z dopisu, Gilbert neodjel sám. Provázel ho Zermin manžel Mars; mladík by těžko našel oddanějšího společníka, než byl tento otrok, který se stal svobodným občanem, jakmile vstoupil na území ovládané odpůrci otroctví. Pro Marse však Gilbert zůstal pánem a nechtěl se s ním rozloučit, třebaže mohl vstoupit do černošských jednotek federální vlády.

Mars a Zerma nebyli čistokrevní černoši, nýbrž míšenci. Zerminým bratrem byl hrdina Robert Small, který měl o čtyři měsíce později unést jižanům z charlesterské zátoky malý parník vyzbrojený dvěma děly a darovat jej federálnímu námořnictvu.

Zerma se tedy měla na koho těšit a Mars rovněž. Bylo to šťastné manželství, zpočátku několikrát ohrožené obchodem s černochoy. Právě ve chvíli, kdy při jedné koupi měli být rozděleni, dostali se oba jako sloužící na Camdless Bay. Stalo se to takto:

Zermě bylo v té době jedenatřicet a Marsovi pětatřicet let. Manželství uzavřeli před sedmi lety, v době, kdy náleželi jistému Tickbornovi, jehož plantáže se rozkládaly asi dvacet mil nad Camdless Bay. V posledních letech se Tickborn velmi často stýkal s Texarem, který byl na jeho panství přátelsky přijímán. Na tom nebylo nic divného, neboť Tickborn se netěšil v kraji nijaké úctě. Rozumu moc nepobral, hospodářství vedl od deseti k pěti, a tak byl jednoho dne nucen prodat část otroků.

Právě v té době se Zermě narodilo dítě. Ubohé ženě, s níž se tu nakládalo stejně špatně jako s ostatními otroky, okamžitě dítě vzali. A zatímco trpěla v žaláři za nějaký přečin, který nespáchala, novorozeně zemřelo. Její bolest byla právě tak velká jako Marsův hněv. Jak se však ubožáci mohli bránit proti pánovi, který je koupil?

K této bolesti přistoupila další, neméně hrozná. Nazítří po úmrtí děčka se konala dražba a hrozilo nebezpečí, že Zerma a Mars budou od sebe odloučeni. Naděje na společnou službu se rozplynula, neboť se objevil člověk, který si chtěl koupit pouze Zermu. Zřejmě šlo o schválnost, protože onen muž neměl plantáže. Byl to Texar. V okamžiku, kdy s ním chtěl Tickborn podepsat smlouvu, objevil se nový kupec a nabídl víc.

Novým kupcem byl James Burbank. Účastnil se dražby Tickbornových otroků a hluboce ho dojalo neštěstí ubohé černošky, k jejímž zoufalým prosbám zůstávali oba muži hluchí.

James Burbank potřeboval pro dcerušku kojnou. Dověděl se, že jedna z Tickbornových otrokyň ztratila právě děčko, a mohla by tudíž ten úkol zastávat. Rozhodl se, že ji koupí. Ženina bolest na něho zapůsobila tak silně, že nabídl za oba cenu mnohem vyšší, než se tu obvykle požadovala.

A tak se stalo, že manželé nejen zůstali pohromadě, ale navíc měli to štěstí, že mohli žít u jednoho z nejšlechtnějších osadníků z Floridy. Jaká to byla úleva v jejich neštěstí! Teď byla jejich budoucnost zajištěna.

Po šesti letech byla Zerma stále ještě krásná. Plná energie a oddaná svým pánům, měla už nejednu příležitost — a bude ji mít i později — osvědčit jim svou věrnost. Mars si zasloužil ženu, s níž ho dobrý skutek Jamese Burbanka navždy spojil. Byl nádherným typem Afričana, v jehož žilách kolovala značná část kreolské krve. Velký, robustní a neobyčejně odvážný, měl svému novému pánu prokázat opravdu platné služby.

Ani s jedním z manželů se nezacházelo na Camdless Bay jako s otrokem. Burbankovi si jich vážili pro jejich dobrotu a přirozenou inteligenci. Mars byl přidělen Gilbertovi a Zerma se stala kojnou malé Diany. Jejich vztah k rodině se stal důvěrně blízký.

V

ČERNÁ ZÁTOKA

Nazítří za úsvitu se po břehu jednoho ze ztracených ostrůvků Černé zátoky procházel nějaký muž. Byl to Texar. Pár kroků od něho přistál člun, který ho včera odvezl ze Shannonu. Seděl v něm Squambo.

Po několika krocích se Texar zastavil před magnolií a utrhl ze spodní větve lístek i se stonkem. Pak vytrhl ze zápisníku kousek papíru s několika poznámkami, svinul jej pečlivě a zasunul do dužnaté části listu. Počínal si tak obratně, že vzhled magnóliového listu se vůbec nezměnil.

„Squambo?“ tiše zavolal Texar.

„Pane?“ odpověděl Indián.

„Pospěš si. Víš kam?“

Squambo položil list do špice člunu, sám se posadil dozadu a ujížděl kolem ostrůvku klikatým zálivem, ukrytým pod hustou spleť větví.

Celá zátoka byla y podstatě labyrintem průlivů a sítí struh, naplněných černou stojatou vodou. Vyznal se tu pouze člověk, který se do nejmenších podrobností seznámil s odbočkami a hlubokými zálivy Svatého Jana.

Squambo jel najisto. Bez obav vedl člun místy, kde by nikdo nehledal volný průjezd, a rozhrnoval nízké větve, které se za ním ihned zavíraly...

Pod neproniknutelnou spleť zeleně nebylo možné odhadnout, zda už je den a zda sluneční paprsky rozptýlily noční tmu. Temnou stěnou neproniklo světlo ani za slunečního dne. Pološero bažinatého kraje svědčilo jak živočichům hemžícím se ve tmavých vodách, tak i nesmírnému množství vodních rostlin.

Squambo kličkoval mezi ostrůvky asi půl hodiny, až dorazil k nejzazší výspě zátoky.

V těchto místech končila močálovitá mokřina, prořídle stromy nebyly už tak hustě propleteny, a proto sem pronikalo více světla. Prostíraly se tu rozlehlé louky, vystupující jen nepatrně nad úroveň řeky. V dálce je lemovaly lesy. Tu a tam vyrůstal na zelené pláži osamělý strom. Při chůzi po této bahnitě končině měl člověk dojem, že se pohybuje na pérovací žíněnce.

Squambo vyskočil ze člunu a přivázal jej ke stromu. Noční mlhy se zvolna rozptýlovaly a pod nimi se objevila pustá, nekonečná luka. Mezi pěti nebo šesti stromy, jejichž obrysy se začínaly zvolna rýsovat v mlze, vyrůstala nevelká magnólie.

Indián k ní zamířil. V několika minutách byl u stromu, uchopil jednu větev a na její konec upevnil Texarův list. Když se větev vrátila do původní polohy, ztrácel se nový list mezi ostatními.

Poté zamířil Squambo se člunem k ostrovu, kde na něho čekal jeho pán.

Černá zátoka, vděčící za své jméno barvě vody, prostírá se na ploše pěti až šesti set akrů. Na žádném z mnoha ostrůvků nebyla nikde jediná lávka či můstek. Spojovaly je navzájem pouze pletence lián, jimiž se prodíraly k obloze větve stromů. Jinak tu nebylo nic. Spojení mezi jednotlivými částmi zátoky nebylo věru snadné.

Daleko nejdůležitější byl prostřední ostrov. Se svými dvaceti akry patřil k největším v zátoce, a navíc ležel asi šest stop nad průměrnou úrovní Svatého Jana.

Kdysi sloužil ostrov za pevnost, pak vojenský význam ztratil a dnes byl zcela opuštěný. Hnijící zbytky dřevěných hradeb se krčily pod mohutnými cypřiši, duby, ořechy a australskými sosnami, opředeny girlandami popínavých rostlin a nekonečnými liánami.

Uvnitř hradeb se pod klenbou země rýsovala budova pevnosti, či spíše jen pozorovatelný, kde se mohlo kdysi ubytovat na dvacet mužů. V dřevěných zdech bylo zřízeno několik střílen. Drnová střecha se podobala obrovskému travnatému krunýři. Uvnitř bylo několik místností, jimiž se procházelo do skladiště potravin a munice. Kdokoli chtěl vstoupit do pevnosti, musel projít úzkou brankou, potom se dát přes zarostlý dvůr a nakonec vstoupit po deseti hliněných schodech, podepřených silnými fošnami. Teprve pak se člověk dostal k jediným dveřím vedoucím dovnitř, a to ještě — po pravdě řečeno — nebyly dveře, nýbrž zvlášť upevněná okenice.

Tak tedy vypadalo Texarovo útočiště, o němž neměl nikdo tušení. Skrýval se tu před světem spolu s neobyčejně oddaným Squambem, který nebyl o nic lepší než jeho pán, a s pěti či šesti otroky, kteří nebyli o nic lepší než Indián.

Ostrov v Černé zátoce se nemohl rovnat bohatým usedlostem po obou stranách řeky. Nedalo se říci, že by zajišťoval majiteli a jeho druhům pohodlné živobytí. Texarovi lidé však nebyli příliš nároční. Několik domácích zvířat, asi šest akrů půdy osázené brambory a zeleninou, dvacet divoce rostoucích ovocných stromů — to byl veškerý zdroj jejich obživy, nepočítaje ovšem celoroční lov zvěře v sousedních lesích a chytání ryb v tichých vodách laguny. Obyvatelé Černé zátoky měli ještě jiné zdroje obživy, jejichž tajemství znali jen Texar a Squambo.

Bezpečnost pevnosti zaručovala její nepřístupná poloha. Kdo by se jí chtěl ostatně zmocnit a proč? I kdyby se někdo potají přiblížil k Texarovu doupěti, prozradil by ho štěkot dvou loveckých psů, které si pán těchto míst dovezl od Karaibů. Španělé kdysi používali takových divokých psů k honům na černochoy.

Texarovo sídlo bylo tedy hodné svého pána. Povězme si teď ještě několik slov o majiteli pevnosti.

Texarovi bylo pětatřicet let. Jeho nevelká postava prozrazovala siláka, kterého otužil toulavý život dobrodruha. Těžko by mohl zapřít svůj španělský původ. Vlasy měl černé a husté, pod zarostlým obočím svítily zelenavé oči a jeho široká ústa s jemnými, sevřenými rty se podobala sečné ráně, nad níž byl posazen krátký nos s divoce rozevřeným chřípím. Jeho vzezření prozrazovalo lstivého násilníka. Dříve nosil plnovous. Před dvěma lety mu při kterémsi střetnutí z poloviny ohořel a od té doby se Texar holil. Jeho rysy tím nabýly větší tvrdosti.

Asi před dvanácti lety se tento dobrodruh usadil na Floridě a vybral si opuštěnou pevnost v Černé zátocě, o níž se nikdo nezajímal. Nevědělo se, odkud přišel, a Texar se s tím nikomu nesvěřil. Rovněž tak se nevědělo, co až dosud dělal. Říkalo se o něm — a byla to pravda —, že se v georgijských a karolínských přístavech zabýval obchodem s černochoy. Nezdálo se však, že touto hnusnou činností zbohatl. Rozhodně se netěšil žádné vážnosti ani v kraji, kde lidí podobného typu bylo víc než dost.

Třebaže Texara každý znal — a že mu jeho činnost nesloužila ke cti, nemusíme ani zdůrazňovat —, přece měl v okrese nesporný vliv, který uplatňoval hlavně v Jacksonvillu. Působil tam samozřejmě zejména na nejméně úctyhodnou část obyvatelstva města. Uzavíral s nimi všelijaké obchody, o nichž se nemluvalo. Přátele si vybíral mezi chudými bělochy a mezi sebrankou místního podsvětí. Vzpomeňme si na jeho druhy, s nimiž se vracel ze Svatého Augustina. Ovlivňoval dokonce i některé osadníky v okolí Svatého Jana. Navštěvoval je, a třebaž mu nikdo nemohl návštěvu v Černé zátocě oplatit, poněvadž jeho skryš neznal, měl volný přístup na leckteré plantáže na obou stranách řeky. Přirozenou záminkou k setkání s těmito lidmi, charakterově mu blízkými, byl zpravidla hon.

V posledních letech jeho vliv ještě vzrostl díky myšlenkám, jež vášnivě obhajoval. Když otrokářský problém rozdělil Spojené státy na dva nepřátelské tábory, stal se Texar nejrozhodnějším a nejtvrdějším zastáncem otroctví. Nikdo mu nemohl přičítat postranní úmysly, neboť sám měl půl tuctu černochoů. Zdálo se, že mu jde pouze o zásadu. Jakým způsobem ji však chtěl obhajovat? Tím, že probouzel v lidech nejnižší vášně, že rozněcoval jejich touhu po majetku, že je nabádal k loupežím, k žhářství a vraždám, jejichž obětí se měli stát občané a osadníci sdílející ideje severanů. V poslední době neusiloval nebezpečný dobrodruh o nic menšího než o svržení městské správy v Jacksonvillu, aby mohl vážné a umírněné úředníky nahradit svými zuřivými příznivci. Až by se stal po provedeném převratu pánem okresu, mohl by nerušeně začít s osobní mstou.

James Burbank s dalšími osadníky pochopitelně bedlivě sledoval činnost člověka s tak pochybným charakterem. Odtud ta nenávist na straně jedné a nedůvěra na straně druhé, odtud ten napjatý vztah, který se měl v nejbližších dnech ještě vyhrotit.

Texarova minulost byla podle obecného soudu nanejvýš pochybná a podezřelá, a to i poté, co zanechal obchodu s černochoy. Při posledním útoku Seminolů vše nasvědčovalo tomu, že slouží Indiánům jako vyzvědač. Kdo jiný mohl vést jejich útok proti nejsnazšímu napadnutelným plantážím? A kdo jiný pomáhal rozmísťovat hlídky a klást nástrahy? Tolik okolností svědčilo za posledního útoku Seminolů v jeho neprospěch, že úřady byly nuceny Španěla zatknout a pohnat ho před soud. Texar však měl připravené alibi, a stejně jako později, i teď se mu na základě svědeckých výpovědí podařilo prokázat, že se nemohl zmíněného útoku účastnit — nebyl totiž v oné době v duvalském okrese, ale měl co dělat v Savannah ve státě Georgie, čtyřicet mil na sever od Floridy.

V příštích dnech došlo na plantážích k řadě krádeží a k několika loupežným přepadením cestujících. Byl strůjcem těchto zločinů Texar, nebo se na nich jenom podílel? V každém případě byl opět podezřelý, leč pro nedostatek důkazů ho nemohl soud poslat za mříže. Až konečně se naskytla příležitost, kdy se zdálo, že nepolapitelný zločinec musí být usvědčen. Právě proto byl včera předvolán k soudu do Svatého Augustina.

Před osmi dny se za večerního soumraku kolem sedmé hodiny vraceli z návštěvy sousední plantáže James Burbank, Edward Carrol a Walter Stannard. Náhle zaslechli volání o pomoc. Běželi tím směrem a octli se před farmou ležící osaměle stranou hlavní cesty.

Několik stavení bylo v plamenech. Krátce předtím vyloupilo farmu asi šest mužů. Původci zločinu nemohli být daleko; dva z darebáků mizeli právě v lese.

James Burbank a jeho přátelé se neohroženě pustili za lupiči prchajícími směrem ke Camdless Bay. Bohužel zbytečně. Oběma žhářům se podařilo zmizet v lese. Nicméně jak pan Burbank, tak i jeho přátelé docela zřejmě poznali jednoho z uprchlíků: byl to Španěl.

Existoval však důkaz ještě přesvědčivější. Zerma totiž narazila nedaleko Camdless Bay na prchajícího muže, který ji div neporazil. Také ona si byla naprosto jista, že to byl Texar.

Událost způsobila pochopitelně v okrese značný rozruch. Loupež a žhářství považovali všichni osadníci za jeden z nejtěžších zločinů. James Burbank tudíž neváhal a podal na Texara žalobu.

Soud mu vyhověl a pozval Španěla do Svatého Augustina ke konfrontaci s ostatními svědky. James Burbank, Walter Stannard, Edward Carrol i Zerma jednohlasně vypověděli, že v muži, který prchal od místa požáru, poznali Texara. Španěl je jedním z pachatelů zločinu.

Texar si přivedl do Svatého Augustina několik svědků a ti prohlásili, že onoho večera seděli s obžalovaným v Torillově krčmě v Jacksonvillu. Po celý večer je prý Texar ani na okamžik neopustil. Zvlášť průkazné bylo tvrzení, že právě v době zločinu se Texar pohádal s jedním hostem tak bouřlivě, že není vyloučena žaloba.

Výpověď člověka, s nímž se Texar neznal, byla natolik přesvědčivá, že soudce musel žalobu zamítnout a případ uzavřít. Také tentokrát si tedy Španěl obstaral alibi.

Právě po tomto přelíčení se Texar vracel se svými druhy 7. února ze Svatého Augustina. Máme ještě v paměti jeho chování na palubě Shannonu a jeho cestu na Squambovu člunu do opuštěné pevnosti, kam normální smrtelník mohl jen ztěžka proniknout. Pokud jde o Squamba, byl to chytrý a úskočný příslušník kmene Seminolů, z něhož si Texar učinil důvěrníka. Squambo vstoupil do Španelových služeb po poslední výpravě loupeživých Indiánů, do níž byl jeho nový pán zcela nepochybně zapleten.

Za této situace bylo zřejmé, že se Španěl bude chtít Jamesi Burbankovi všemožně mstít. Kdyby se mu díky hrozícímu válečnému nebezpečí podařilo dokonce svrhnout představitele Jacksonvillu, stal by se pro Camdless Bay přímou hrozbou. James Burbank měl před takovým člověkem pro strach uděláno, ale tím víc se o osud celé rodiny bála jeho žena.

Kdyby Burbankovi věděli, že Texar zná Gilbertovo působiště v řadách federálního námořnictva, jejich úzkost by byla ještě větší. Těžko říci, jak se mohl Španěl dovědět o odjezdu mladého Burbanka, když se uskutečnil v naprosté tajnosti. Bezpochyby v tom měli prsty jeho špehové, s nimiž pracoval i později.

Jestliže se Texar dověděl, že Gilbert Burbank slouží pod komodorem Dupontem, pak docela určitě hrozilo nebezpečí, že nastraží mladému důstojníkovi nějakou léčku. Kdyby se mu podařilo vylákat ho na floridské území, zmocnit se ho a pak prohlásit, že slouží severanům snadno si představíme, jaký osud by čekal Gilberta v rukou jižanů, zuřících nad úspěchy severních armád.

VI

JACKSONVILLE

„Tak, tak, Zermo, přišla jste na svět jako otrokyně,“ začal správce svou oblíbenou písničku. „Jako otrokyně a ne jako svobodná bytost.“

„Ani bych neřekla,“ odpověděla tiše a bez nejmenšího vzrušení Zerma, která byla na podobné rozhovory se správcem farmy zvyklá.

„No uvidíme. V každém případě se jednou přesvědčíte, že rovnost mezi bělochem a černochem je neuskutečnitelná.“

„Ale kdepak, pane Perry, vždyť už ji dávno uskutečnila příroda sama.“

„Mýlíte se, Zermo, a jako důkaz bych vám rád uvedl, že bělochů je na zemi desetkrát, dvacetkrát, ale co říkám, stokrát víc než černochoů.“

„A proto je bílí zotročili,“ odpověděla Zerma. „Měli moc a zneužili jí. Kdyby bylo na zemi více černochoů, stali by se běloši jejich otroky... Ale ne! Černoši by byli spravedlivější a méně krutí.“

Podobný rozhovor, ostatně zcela neškodný, nemohl narušit dobré vztahy mezi Zermou a správcem. Neměli právě co dělat, a tak si povídali. Je pravda, že mohli hovořit o užitečnějších věcech, a jistě by jejich rozhovor vypadal jinak, nebýt správcovy mánie diskutovat o otroctví.

Oba seděli na zádi člunu, který obsluhovali čtyři veslaři. Přetínali šikmo řeku směrem na Jacksonville, využívající přitom odlivu. Správce jel do města z pověření Jamese Burbanka, aby tam něco zařídil, a Zerma potřebovala nakoupit nějaké maličkosti pro Dy.

Bylo 10. února. Od událostí ve Svatém Augustinu uplynuly tři dny; James Burbank trávil tuto dobu v Hrádku a Texar na Černé zátoce.

Je samozřejmé, že hned druhý den dostal pan Stannard a jeho dcera lístek z Camdless Bay, a tak se ve stručnosti seznámili s obsahem Gilbertova dopisu. Ty zprávy však nemohly slečnu Alici uklidnit. Od začátku hrozného střetnutí mezi Jihem a Severem Spojených států žila v ustavičném strachu.

Lod'ka měla plachtu a ujížděla dost rychle. Za čtvrt hodiny měla být v Jacksonvillu. Správci tedy nezbývalo mnoho času k rozvíjení oblíbeného tématu, a proto se snažil co nejlépe jej využít.

„Ba ne, Zermo,“ pokračoval správce, „i kdyby měli černoši většinu, nic by to na věci neměnilo. A říkám vám, ať tahle válka skončí jak chce, zase se vrátíme k otroctví, protože plantáže se bez otroků neobejdou.“

„Víte dobře, že pan Burbank si myslí něco jiného,“ odpověděla Zerma.

„Vím to a při vši úctě k panu Burbankovi se odvažuji tvrdit, že se mýlí. Černoch je součástí hospodářství jako zvířata nebo stroje. Kdyby mohl kůň odejít, kdy se mu zlíbí, nebo pluh změnit majitele podle svého rozmaru, dopadlo by to s plantážemi špatně. Jen ať pan Burbank osvobodí černochoy a uvidí, co se stane v Camdless Bay!“

„Dávno by to udělal,“ pravila Zerma, „kdyby mu to okolnosti dovolily, a vy to víte, pane Perry. A chcete vědět, co by se stalo, kdyby otroci na jeho farmě dostali svobodu? Ani jediný černoch by neopustil plantáže a nic by se nezměnilo, leda to, že by se s nimi nesmělo už nakládat jako se zvířaty. A poněvadž vy jste s černochoy tímto způsobem nenakládal, zůstalo by po osvobození na Camdless Bay všechno při starém.“

„A vy si myslíte, Zermo, že jste mě přesvědčila?“ zeptal se správce.

„Vůbec ne, pane. Ostatně by to bylo zbytečné z velmi prostého důvodu.“

„Z jakého důvodu?“

„Protože vy máte v podstatě stejné názory jako pan Burbank, Carrol a Stannard, prostě jako všichni slušní a spravedliví lidé.“

„To ne, Zermo, to tedy ne! Já vystupuji v zájmu černochoů. Kdyby totiž mohli jednat podle svobodné vůle, byl by s nimi brzo konec.“

„Říkejte si co chcete, pane Perry, já tomu stejně nevěřím. Kdyby museli černoši trvale snášet ponižující otroctví, bylo by věru lepší, aby zahynuli.“

Správce by byl rád ještě pokračoval v rozhovoru, neboť argumenty mu nechyběly. Člun však už svinul plachtu a přirazil k dřevěnému přístavišti, kde zůstane do té doby, než si Zerma a pan Perry vyřídí ve městě své záležitosti.

Jacksonville se rozkládá na levém břehu Svatého Jana. Leží na okraji rozlehlé planiny, která je lemována nádhernými lesy, propůjčujícími městu věčně zelený rámeček. Značnou část okrajových území tvoří kukuřičná, třtinová a rýžová pole, z nichž poslední jmenovaná sahají až k řece.

Jak si správce a Zerma mohli povšimnout, ve městě vládl neklid. Několik set lidí, jednak původních jižanů, jednak mulatů a španělských mišenců, očekávalo příjezd parníku, jehož kouř se objevil v dálce nad hladinou Svatého Jana. Někteří chtěli být u parníku dříve, a použili proto přístavních člunů, zatímco druzí se

uchýlili do jednostěžňových rybářských bárek, které kotvily v jacksonvillském přístavu.

Z bojiště totiž došly včera velmi vážné zprávy. Část operačního plánu, o níž hovořil Gilbertův dopis, byla obecně známa. Vědělo se také, že v nejbližších dnech se tu objeví flotila komodora Duponta se Shermanovými expedičními sbory. Cílem útoku bude samozřejmě Svatý Jan a přilehlé břehy, ale nikdo netušil, v kterých místech se expedice vylodí. Po Georgii byla teď federální armádou ohrožena přímo Florida.

Když parník přijíždějící z Fernandiny konečně zakotvil, cestující potvrdili všechny zprávy kolující městem. Podle jejich názoru zakotví komodor Dupont v zálivu svatého Ondřeje, aby tam vyčkal vhodného okamžiku k útoku na průliv u ostrova Amélia a na ústí Svatého Jana.

Lidé se okamžitě rozběhli po městě, plašíce svým spěchem veliké jihoamerické supy, jimž tu vděčí za čistotu ulic. Všude se ozývaly výkřiky: „Smrt severanům. Nedáme se!“ Samozvaní vůdcové tu na Texarův pokyn vykřikovali různá hesla, jimiž rozněcovali obyvatelstvo. Docházelo k demonstracím; lidé se srocovali na Velikém náměstí, před radnicí, před soudem, a dokonce i před chrámem. Obyvatelé Jacksonvillu, jak víme, nebyli

jednotní, zejména pokud se týká otroctví, takže v této situaci musela proti horkým hlavám zakročit policie.

Nejprve se povykovalo v krčmách a hospodách, kde se hojně popíjelo. Všichni tu o překot rozvíjeli plány, jak co nejučinněji odrazit invazi Severu.

„Musíme poslat vojsko do Fernandiny!“ říkali jedni.

„Musíme stáhnout lodi do svatojanských průlivů!“ odpovídali druzí.

„Musíme opevnit město a vyzbrojit je děly!“

„Musíme vyzvat všechny na trati mezi Fernandinou a Keys, aby nám šli na pomoc!“

„Musíme zhasnout maják v Pablu, aby lodi nemohly v noci do ústí řeky!“

„Musíme zaminovat řeku!“

O minách jako nové zbrani této války se toho mnoho nevědělo, často se o nich však hovořilo — a hodně se na ně spoléhalo.

Jeden zuřivec z Torillovy krčmy vykřikoval, že nejdůležitější ze všeho teď je vsadit do vězení všechny severany a s nimi sympatizující jižany.

Bylo by věru s podivem, kdyby se nikdo neuchýlil k této poslední možnosti všech sektářů na celém světě. Však byl také návrh přijat s nadšeným hurá! Naštěstí pro čestné občany Jacksonvillu budou městské úřady ještě nějaký čas váhat, než přikročí k uskutečnění podobných návrhů.

Zerma si všímala všeho, co se dalo v ulicích, aby mohla informovat svého pána, který byl událostmi bezprostředně ohrožen. Kdyby došlo k násilnostem, jistě by se neomezily pouze na město, ale zasáhly by plantáže celého okresu a mezi nimi na prvním místě Camdless Bay. Míšenska chtěla získat podrobnější zprávy a vydala se za panem Stannardem, který bydlel na předměstí, kde měl vlastní dům.

Bylo to půvabné a pohodlné obydlí, velmi výhodně posazené doprostřed jakési zelené oázy, kterou zde sekera osadníků ušetřila. Zasluhou slečny Alice byl dům pečlivě udržován. Mladá dívka se po matčině smrti změnila v dokonalou hospodyně, jež byla nucena poněkud předčasně vládnout služebnictvu v domácnosti svého otce.

Dívka přijala Zermu velmi srdečně. Ze všeho nejdříve se slečna Alice rozhovořila o Gilbertově dopise, který jí míšenka mohla bezmála doslova opakovat.

„Pravda, Gilbert není daleko,“ povzdechla si slečna Alice, „ale do jaké situace se vrátí? A kolik nebezpečí na něho ještě číhá, než to všechno skončí!“

„Uklidni se, Alice!“ pravil pan Stannard. „Jaképak nebezpečí! Když křižoval u pobřeží Georgie, a zejména u Port Royalu, to mu hrozilo nebezpečí. Já si myslím, že Florida nebude klást vážný ani dlouhý odpor. Co mohou dělat, když je tu Svätý Jan, po němž se dělové čluny dostanou až do středu okresu? Obrana je v tomto případě těžká, ne-li nemožná.“

„Kéž bys měl pravdu, otče,“ usmála se Alice. „Bože, ať už tahle krvavá válka skončí! Co kdyby ho napadlo, když bude tak blízko, navštívit jednoho dne rodinu...“

„A vás, slečno,“ přerušila dívku Zerma. „Patříte přece také k Burbankově rodině, ne?“

„Srdcem k ní patřím, Zermo.“

„Nemusíš mít strach, Alice,“ pravil pan. Stannard. „Gilbert je příliš rozumný, než aby udělal něco podobného, tím spíš, že v nejbližších dnech zabere komodor Dupont celou Floridu. Bylo by neomluvitelnou nerozvážností přijít sem dříve než federální vojska.“

„Nemyslíte, pane Stannarde,“ pravila v té chvíli Zerma, „že byste měl aspoň na nějaký čas opustit Jacksonville? Nejmodřejší by bylo se sem vrátit až po příchodu federálních vojsk. Pan Burbank mi nařídil, abych vás znovu ujistila, že by vás moc rád uvítal se slečnou na Hrádku.“

„Vím, vím...“ odpověděl pan Stannard. „Nezapomněl jsem na Burbankovu nabídku. Je však Hrádek bezpečnější než Jacksonville? Až ti zuřivci opanují město, vrhnou se pravděpodobně na plantáže.“

„Pane Stannarde,“ poznamenala Zerma, „myslím si, že je dobré být v době nebezpečí pohromadě.“

„Zerma má pravdu, otče. Bylo by lepší, kdybychom byli všichni v Camdless Bay.“

„To je samozřejmé, Alice,“ odpověděl pan Stannard „Neodmítám Burbankovu nabídku. Mám však za to, že nehrozí bezprostřední nebezpečí. Zerma bude tak laskavá a vyřídí našim přátelům, že musím v městě zařídit ještě několik věcí. Jakmile budu hotov, požádáme v Hrádku o pohostinství.“

„Až se pan Gilbert vrátí,“ usmála se Zerma, „nalezne aspoň své nejmilejší pod jednou střechou.“

Nato se Zerma s panem Stannardem a jeho dcerou rozloučila. Ulice byly ještě plné hlučícího davu. Míšenka s prodírala směrem k přístavu, kde už na ni správce čekal. Oba nasedli do člunu a pan Perry začal se svým oblíbeným tématem právě tam, kde před několika hodinami přestal.

Pan Stannard tvrdil, že nehrozí bezprostřední nebezpečí. Byla to pravda? Události se v příštích dnech vyvíjely neobyčejně rychle a právě Jacksonville měl pocítit jejich důsledky.

Zatím válka pokračovala a nutno říci, že v neprospěch Konfederace. Dne 12. února musel generál Price se svým missourským oddílem vyklidit Arkansas. Pevnost Henry se stala kořistí federálních jednotek, které pak zaútočily na pevnost Donelson, hájenou silným dělostřelectvem a obehnanou v okruhu čtyř kilometrů systémem opevnění, v němž dominovalo městečko Dover. Přes krutou zimu a sníh padla tvrz dne 14. února do rukou seveřanů zásluhou dvojího útoku. Ze země jej vedl se svými patnácti tisíci muži generál Grant, z řeky pak komodor Foot, útočící dělovými čluny. Federální vojsko tak zajalo jižanskou divizi i se zásobami.

To byla pro konfederalisty těžká rána. Účinek porážky byl nedozírný. Jejím bezprostředním důsledkem byl okamžitý ústup generála Johnstona z důležitého města Nashville na řece Cumberland. Spolu s ním uprchlo v panické hrůze i obyvatelstvo a o několik dnů později potkal tentýž osud město Columbus. Tím se stát Kentucky vrátil pod federální správu.

Snadno si lze představit, že na Floridě vyvolaly tyto události bouře pomstychtivého hněvu, který zasáhl i ta nejvzdálenější místa. Úřady byly proti tomuto hnutí bezmocné. Pro

ty, kdož nesdíleli názory jižanů a nepodíleli se na obranných plánech, byla situace každou hodinu nebezpečnější. Nepokoje v Tallahassee a ve Svatém Augustinu zvládly úřady jen s velkými obtížemi. V Jacksonvillu hrozilo nebezpečí, že povstání přeroste v neovladatelné násilí.

Situace v Camdless Bay byla za těchto okolností velice znepokojivá. Se spolehlivými zaměstnanci by James Burbank mohl pravděpodobně odrazit první útoky na plantáže, i když bylo v té době velmi těžké obstarat si dostatečný počet zbraní a munice. Zato pan Stannard v Jacksonvillu byl ohrožen bezprostředně a právem se strachoval o svůj dům, o dceru, sebe sama i služebnictvo.

James Burbank si uvědomoval nebezpečí, které panu Stannardovi hrozí, a posílal mu jeden dopis za druhým. Kromě toho mu několikrát tlumočil prostřednictvím poslů prosbu, aby se neprodleně přestěhoval na Hrádek, kde budou aspoň všichni spolu. Kdyby se stalo a museli se z bezpečnostních důvodů uchýlit do vnitrozemí, aby tu počkali, až federální jednotky zajistí opět pořádek, pak prý je Hrádek ideálním východiskem.

Walter Stannard pozvání nakonec vyhověl a uchýlil se dočasně do Camdless Bay. Odcestoval 23. února v naprosté tajnosti, neprozradiv nikomu cíl cesty. Lod' na něho čekala v malé zátoce Svatého Jana.

Uvítání bylo víc než srdečné, vždyť paní Burbanková považovala Alici za svou dceru. Konečně byli všichni pohromadě! Zlé časy tu přežijí v bezpečí a bez zbytečného strachu.

Pan Stannard opustil Jacksonville právě včas. Nazítří zaútočila na jeho dům banda zločinců, která se vydávala za sbor vlastenců. Policii se jen s námahou podařilo zabránit drancování a ochránit další domy spořádaných občanů, kteří nesdíleli názory separatistů. Zřejmě se však blížila chvíle, kdy povstalci vystřídají dosavadní představitele města. Místo aby čelili násilnostem, budou je noví vládcí spíše rozněcovat.

Texar, podle sdělení pana Stannarda, opustil před několika dny svůj úkryt a odebral se do Jacksonvillu. Setkal se tam se svými přáteli, nejhorší floridskou sebrankou, která se sem stáhla z plantáží ležících na obou březích Svatého Jana. A tento běsnící živel prosazoval svou vůli v městech i na venkově. Je třeba říci, že tito lidé měli řadu přívrženců v nejrůznějších částech Floridy. Zdůrazňujíce neustále otázku otroctví, získávali den za dnem nové stoupence. Jacksonville stejně jako Svatý Augustin byl plný tuláků, dobrodruhů a pobudů. Každým okamžikem se mohli ti zlosynové zmocnit obou měst, obsadit úřady a vojenskou i civilní správu. Domobrana i pravidelné vojsko by se bezpochyby přidaly k zuřivcům.

James Burbank situaci dobře znal. Mnozí z jeho lidí, jimž mohl plně důvěřovat, ho informovali o všem, co se dalo v Jacksonvillu. Věděl o Texarově příchodu a o jeho neblahém vlivu na nejnížší vrstvy obyvatelstva, které — stejně jako on — bylo španělského původu. Kdyby se takový člověk stal pánem města, znamenalo by to bezprostřední ohrožení Camdless Bay. James Burbank se proto připravoval jak na obranu, kdyby to situace dovolovala, tak i na útěk v případě, že by byl Hrádek ohrožen žháři a lupiči. Jeho největší starostí bylo zajistit bezpečnost přátel a rodiny.

Zerma projevovala v těchto dnech bezmeznou oddanost. Neustále hlídala hranice plantáží, zejména ve směru k řece. Vybrala si několik chytrých a oddaných černochoů a pověřila je stálou strážní službou, aby každý pokus o útok byl ihned zaregistrován a Burbankova rodina mohla včas vyhledat útočiště v Hrádku.

Tažení proti Jamesu Burbankovi však nebylo zahájeno přímým útokem. Dokud neměl Texar a jeho přívrženci moc plně v rukou, uchylovali se k jiným způsobům boje. Pod tlakem veřejného mínění musely úřady těmito lidem vycházet vstříc a dělat jim, jako rozhořčeným odpůrcům Severu a zastáncům otroctví, nejruznější ústupky.

Mezi floridskými osadníky, o jejichž liberálních názorech se všeobecně vědělo, patřil James Burbank k nejvýznamnějším a nejbohatším. Byl z prvních, na něhož se obrátili s výzvou, aby vysvětlil své osobní stanovisko k otázce osvobození otroků.

Dne 26. února večer dorazil do Camdless Bay z Jacksonvillu posel a odevzdal Jamesi Burbankovi obálku s touto výzvou:

Civilní soud v Jacksonvillu přikazuje panu Jamesi Burbankovi, aby se dne 27. února v jedenáct hodin dopoledne dostavil k jednání do soudní budovy. Nic víc.

VII

A PŘECE PŮJDE!

Třebaže bouře nezačala, tohle byl první blesk, který ji předcházel.

Pan Burbank zůstal klidný, rodina však nikoli. Co mohou majiteli Camdless Bay v Jacksonvillu chtít? Dostal příkaz, nikoli pozvání. Co to znamená? Jde o vyšetřování, nebo je tu ohrožena jeho svoboda, a snad i život? Jestliže výzvy uposlechné, kdo ví, dovolí-li mu vrátit se domů. Použijí v opačném případě násilí? Jakému nebezpečí a jakým nástrahám tím vystaví své nejbližší?

„Nepůjdeš, Jamesi, vid?“

Bylo zřejmé, že paní Burbanková promluvila jménem všech.

James Burbank neodpovídal.

Čím to, že si najednou tak troufají? Zmocnil se snad města Texar a jeho kumpáni? Odstranili snad slušné úředníky a zaujali sami jejich místa? Ale ne! Správce Perry se vrátil odpoledne z města a o ničem podobném se nezmiňoval.

„Je docela možné,“ pravil pan Stannard, „že tvrdé metody vyvolal nějaký nečekaný úspěch jižanů.“

„Bojím se, že máš pravdu,“ odpověděl Edward Carrol. „Jestli Sever utrpěl v posledních dnech nějakou porážku, tak si ti zlosynové myslí, že komodor Dupont sem nepřijde a že si mohou dělat, co se jim zlíbí.“

„To je jasné,“ ozval se Edward Carrol, „narostl jim prostě hřebínek.“

„To tedy nepříjde ani Shermanova armáda, ani Dupontovo loďstvo?“ lekla se paní Burbanková.

„Vždyť je teprve šestadvacátého února,“ pravila slečna Alice, „a podle Gilberta má federální flotila vyplout až osmadvacátého.“

„Nesmíme zapomínat, že potrvá nějakou chvíli, než se dostanou k ústí Svatého Jana,“ připojil pan Stannard, „a než proniknou průlivy k městu. Cestou je jistě zdrží nějaké překážky, a tak počítám, že jim to může trvat deset dnů.“

„Deset dnů?“ zašeptala Alice.

„Deset dnů?“ opakovala paní Burbanková. „Co se může za tu dobu všechno stát!“

James Burbank se rozhovoru nezúčastnil. Přemýšlel. V duchu si kladl otázku, jak se má zachovat. Neuposlechnout předvolání je riskantní. Lidé z Jacksonvillu by se mohli s mlčenlivým souhlasem úřadů vrhnout na Camdless Bay. Pro rodinu by to znamenalo hrozné nebezpečí. Ne! Raději bude čelit nebezpečí sám! Tím dává všanc pouze vlastní svobodu a život!

Paní Burbanková hleděla na manžela s rostoucím neklidem. Viděla, že svádí vnitřní boj. Nechtěla ho však rušit. Ani Alice a pánové Stannard a Carrol se neodvážili ptát, jak se rozhodl.

Teprve malá Dy se nevědomky stala mluvčím celé rodiny. Přistoupila k otci, sedla mu na klín a vážně se zeptala.

„Tati?“

„Copak, miláčku?“

„Opravdu půjdeš k těm zlým lidem, co nám chtějí ublížit?“

„Ano... půjdu...“

„Jamesi!“ vykřikla paní Burbanková.

„Musím... Je to má povinnost! Půjdu!“

James Burbank byl zřejmě rozhodnut a nemělo smysl chtít mu něco vyvracet. Jistě uvážil všechny následky.

Jeho žena k němu přisedla, pevně ho objala, ale neříkala už nic. Co také mohla namítat?

„Přátelé,“ promluvil James Burbank, „je docela možné, že té záležitosti přikládáme zbytečně velký význam. Co mi mohou vyčítat? V podstatě nic, to je jasné! Obviní mě pro mé názory, budiž! Ale osobní názor je soukromá záležitost. Já jsem se ostatně svým míněním nikdy netajil, a co jsem si myslel celý život, dokázal bych opakovat i nyní.“

„Půjdem s tebou, Jamesi,“ řekl Edward Carrol.

„Samozřejmě,“ připojil se pan Stannard. „Nepustíme vás do Jacksonvillu samotného.“

„Nikoli, přátelé,“ bránil se James Burbank. „Výzva se týká pouze mě, a tak se před soud dostavím sám. Dost možná, že se v městě zdržím několik dní. Právě proto musíte vy dva zůstat v Camdless Bay. V době své nepřítomnosti svěřím rodinu do vašich rukou.“

Po těchto slovech se všichni rozešli. Před spaním pan Burbank učinil ještě nutná bezpečnostní opatření.

Noc minula v klidu. Nazítří časně ráno se pan Burbank ubíral bambusovou alejí k malému přístavu. Na osmou hodinu si objednal loď.

Na zpáteční cestě ho zastavila Zerma.

„Pane,“ pravila, „jste opravdu rozhodnut? Půjdete k soudu?“

„Samozřejmě, Zermo. Je to v zájmu nás všech. Chápeš mě přece, ne?“

„Ano, pane. Kdybyste odmítl, mohl by toho Texar použít jako záminky k útoku na Camdless Bay.“

„A tomuhle nebezpečí se musíme za každou cenu vyhnout,“ odpověděl pan Burbank.

„Mám jít s vámi?“

„Naopak, musíš zůstat na plantážích, Zermo. Kdyby se něco stalo, chci, abys chránila mou ženu a dceru.“

„Nehnu se od nich, pane.“

„Jinak nic nového?“

„Nic. Jen několik podezřelých lidí se potlouká kolem plantáží. Asi špehové. V noci křižovaly na řece dvě nebo tři bárky. Nevědí snad něco o panu Gilbertovi a nečekají, že bude chtít tajně navštívit Camdless Bay?“

„Kdepak!“ odpověděl pan Burbank. „Můj syn je příliš rozumný, než aby se dopustil podobné nepředloženosti.“

„Bojím se, že Texar ví něco o jeho službě ve federálním vojsku,“ pravila Zerma. „Španělův vliv prý každým dnem stoupá. Až budete v Jacksonvillu, raději se mu vyhněte.“

„Neměj strach, Zermo, vyhnu se mu jako jedovatému plazu! Budu opatrný. Kdyby snad za mé nepřítomnosti něco podnikl proti Hrádku...“

„O nás se nebojte, pane. Dáme pozor. Vaši otroci by plantáže ubránili. Věřte, že kdyby bylo zapotřebí, nechají se zabít do posledního muže — tak jsou vám oddaní a tak vás mají rádi! Znáám jejich myšlenky a názory a vím, jak by se zachovali. Nejednou je lidé z jiných plantáží vybízeli ke vzpouře... Nechtěli o něčem podobném ani slyšet. Je to jedna velká rodina, která patří k té vaší. Můžete se na ně spolehnout.“

„Vím to, Zermo, a spoléhám na ně.“

Poté se James Burbank vrátil domů, aby se v klidu rozloučil se ženou, dcerkou a se slečnou Alicí. Ujistil je, že se bude před soudem, ať už tam zasedá kdokoli, chovat tak, aby nezavdal sebemenší příčinu k nějakým provokacím a násilnostem. Počítá s určitostí, že se vrátí ještě téhož dne. Rozloučil se pak i s ostatními a odjel.

Walter Stannard a Edward Carrol ho vyprovodili až k říčnímu přístavu. Zde jim dal James Burbank několik posledních rad — a krátce nato už se člun pod jihovýchodním větrem vzdaloval od camdlessbayského břehu.

O hodinu později dorazil James Burbank se svým člunem do Jacksonvillu. Bylo asi deset hodin.

Nábřeží bylo v tuto dobu téměř liduprázdné. Pouze několik cizích námořníků tam vykládalo zboží. Nikdo si příjezdu pana Burbanka nevšiml. Mohl se tudíž, nikým

nepozorován, vydat k jednomu ze svých obchodních zástupců, k panu Harveymu, který bydlel na opačném konci přístavu.

Pan Harvey byl překvapen a znepokojen. Nevěřil, že James Burbank uposlechně výzvy a dostaví se k soudu. V městě tomu ostatně nevěřil nikdo. Pokud jde o strohé předvolání, ani pan Harvey neměl tušení, čím bylo motivováno. Soud, aby vyhověl veřejnosti, hodlá se pravděpodobně Jamese Burbanka zeptat na jeho stanovisko k otrokářskému problému. Možná také, že ho chtějí zajistit, aby získali jednoho z nejbohatších osadníků Floridy jako rukojmí. V tom případě by udělal lépe, kdyby zůstal v Camdless Bay. Takové bylo mínění pana Herveyho. Nikdo pana Burbanka neviděl, dodal, je tedy ještě čas odjet z Jacksonvillu.

James Burbank sem nepřišel, aby tak rychle vyklidil pole. Chtěl v každém případě vědět, na čem je.

Zeptal se proto svého zástupce na několik věcí, které byly za dané situace pro něho velmi důležité.

Podařilo se snad vzbouřencům svrhnout vedení města?

Zatím ne, ale pozice městské správy se zhoršuje. Při prvních bouřích bude pod tlakem událostí svržena.

Nemá v tom všem prsty Španěl Texar?

Ano. Pokládají ho za hlavu strany radikálních otrokářů. Bezpochyby se co nejdříve zmocní se svými kumpány vlády nad městem.

Jsou pravdivé poslední válečné zprávy šířené po celé Floridě?

Ano. Jižní státy jsou už pevně organizované. V čele definitivní vlády stanul 22. února jako prezident Jefferson Davis a jako jeho náměstek Stephens, oba na období šesti let. Tři dny nato požádal prezident Davis dvoukomorový Kongres v Richmondu o schválení povinné vojenské služby. Konfederace pak dosáhla několika dílčích, nikoli však podstatných úspěchů. Ostatně 24. února zahájily prý početné jednotky generála McClellana útok na horním toku řeky Potomac, takže jižané museli vyklidit Columbus. Na Mississippi se nevyhnutelně schylovalo k střetnutí separatistické armády s armádou generála Granta.

A co flotila komodora Duponta, jež měla dorazit k ústí Svatého Jana?

V městě se povídá, že do deseti dnů se pokusí proniknout průlivy k městu. Jestli se chce Texar zmocnit se svými spojenci Jacksonvillu, aby se mohli některým lidem mstít, musí si pospíšet.

Když se blížila jedenáctá hodina, opustil James Burbank dům svého obchodního zástupce a zamířil na náměstí k soudní budově. V ulicích bylo neobyčejně živo. Celé davy postupovaly směrem k náměstí. Lidé věděli, že tato událost, sama o sobě nevýznamná, může mít nedozírné následky.

Náměstí bylo plné bělochů, míšenců i černochoů a všude se bouřlivě diskutovalo. I když počet účastníků na tomto jednání byl omezený, přece mezi diváky měli naprostou většinu

Texarovi přívrženci, mezi nimiž se ztrácelo pár čestných lidí, ochotných postavit se proti bezpráví. Těžko by ovšem mohli klást odpor těm, kdo usilovali v Jacksonvillu o převrat.

Jakmile se James Burbank objevil na náměstí, všichni ho okamžitě poznali. Ozvaly se hlasité výkřiky. Nelze říci, že by mu byly příznivé. Několik odvážných mužů Burbanka obstoupilo. Nechtěli, aby počestný a vážený majitel Camdless Bay byl vystaven útoku davu. James Burbank však zachoval rozvahu a čelil zmatkům s důstojnou rozhodností, což jeho přátelé oceňovali.

Tak se stalo, že Burbank přešel náměstí v klidu. Vstoupil do soudní budovy a v příslušné místnosti stanul u dřevěného pažení jako obžalovaný, ačkoli byl předvolán neprávem.

Předseda soudu i přísedící byli už na svých místech. Vesměs šlo o umírněné, vážené občany. Jakému nátlaku a jakým hrozbám museli být od začátku občanské války vystaveni! A kolik odvahy a energie bylo zapotřebí, aby na svých místech vytrvali! Útokům buřičů mohli vzdorovat jen proto, že obyvatele Floridy otrokářský problém zdaleka tak nevzrušoval, jako příslušníky ostatních jižních států. Nicméně separatistické ideje tu zvolna získávaly půdu. Zároveň den za dnem vzrůstal vliv nejrozumnějších násilníků, dobrodruhů a tuláků, kteří byli roztroušeni po celém okrese. Ve snaze uklidnit veřejné mínění, ovlivňované radikální stranou, rozhodl se soud předvolat Jamese Burbanka na základě nařčení velitele radikálů Španěla Texara.

Šum, v němž se mísily projevy přízně i nevole, provázel farmáře při jeho vstupu do sálu. Brzy však ruch ustal. Pan Burbank, stojící před dřevěným zábradlím s výrazem člověka, který není zvyklý ustupovat, nečekal na běžné otázky a pravil jasným hlasem: „Předvolali jste Jamese Burbanka. Zde stojí!“

Počáteční formality odbyl majitel camdlessbayského panství stručně a krátce. Potom se zeptal:

„Z čeho jsem obžalován?“

Soudce pravil:

„Slovem a snad i činy jste potíral naděje, jimiž dnes žije celá Florida.“

„Kdo je žalobcem?“ zeptal se James Burbank.

„Já!“

Byl to Texar. James Burbank poznal jeho hlas. Ani se neotočil, jen pokrčil rameny, dávaje tak najevo pohrdání žalobcem.

Mezitím Texarovi druzi podporovali svého šéfa povzbudivým pokřikem.

„Především bych chtěl upozornit,“ řekl Texar, „že James Burbank je svým smýšlením seveřan. Jeho přítomnost v Jacksonvillu je urážkou Konfederace! Když ho srdce táhne k seveřanům, ať si k nim jde!“

„Jsem na Floridě, protože se mi tu líbí,“ odpověděl James Burbank. „V okrese bydlím už dvacet let. I když jsem se tu nenarodil, ví se aspoň, odkud jsem přišel. Tolik na adresu těch, o jejichž minulosti se nic neví, těch, kteří se vyhýbají dennímu světlu a měli by tu stát místo mě!“

Texara se tato slova vůbec nedotkla.

„A co mi ještě vyčítáte?“ zeptal se James Burbank.

„Co ještě?“ pravil Španěl. „Obviňuji Jamese Burbanka z protiotrokářské propagandy a činnosti, kterou provozuje ve chvíli, kdy se celá země pozvedla, aby otrokářství udržela, a kdy jsou její synové ochotni prolévat svou krev v boji s federálním vojskem.“

„Jamesi Burbanku,“ pravil vyšetřující soudce, „jistě pochopíte, že v současné situaci je takové obvinění nesmírně vážné. Prosím, abyste se k němu vyjádřil.“

„Vážený pane,“ odpověděl James Burbank, „moje odpověď bude velmi stručná. Nikdy jsem se nezabýval a ani se nechci zabývat nějakou propagandou. Obžaloba je nesprávná. Pokud jde o můj osobní názor na otroctví, rád bych jej tu znovu připomněl. Ano, jsem abolicionista! Ano, lituji, že Jih bojuje proti Severu. Ano, obávám se, že se Jih žene do záhuby, které by se mohl vyhnout, a chtěl bych, aby místo nerozumné války, jež je v rozporu s mravními cíli lidstva, sledoval ve svém vlastním zájmu docela jinou cestu. Jednoho dne poznáte, že všichni, kdo s vámi hovořili jako já, měli pravdu. Stavět se proti změnám a mravnímu pokroku je bláznovství. Navíc by odtržení Severu od Jihu byl zločin spáchaný na americké vlasti. Nemáte na své straně ani pravdu, ani spravedlnost, ani sílu, a proto se tento zločin neuskuteční.“

Burbankova slova sklidila nejdříve pochvalu, jež byla vzápětí přehlušena křikem. Obecenstvo se z větší části skládalo z pochybných živlů a pro ty byla farmářova řeč nepřijatelná.

Jakmile vyšetřující soudce uklidnil soudní síň, James Burbank pokračoval.

„Očekávám,“ pravil, „že teď místo mých myšlenek budete žalovat mé skutky, a chci se z nich zodpovídat, budete-li mi s to nějaké označit.“

Hrdý Burbankův postoj uvedl soudce i přisedící do rozpaků. Nevěděli o jediném činu, kterého by mohli proti němu použít. Jejich povinností bylo vyslechnout pouze obžalobu, podloženou ovšem důkazy.

Texar si uvědomil, že má-li dosáhnout cíle, musí se vyjadřovat mnohem přesněji.

„Tak dobrá,“ pravil. „Nemyslím si, že by člověk měl prosazovat svobodu názorů na otrokářství ve chvíli, kdy celý národ za ně bojuje. James Burbank má možná právo myslet si, co chce. Možná že opravdu své myšlenky nerozšiřoval, ale rád bych věděl, zda neudrží tajné styky s nepřítelem, který stojí před branami Floridy!“

Nařčení ze spolupráce s federalisty bylo v této souvislosti velmi vážné. Svědčil o tom i lehký šum, který proběhl rozrušenou síní. Nicméně obvinění bylo neurčité a šlo o to, podepřít je fakty.

„Chcete tvrdit, že mám tajné styky s nepřítelem?“ tázal se James Burbank.

„Ano,“ přisvědčil Texar.

„Tak to dokažte!“

„Prosím,“ řekl Texar. „Asi před třemi týdny opustil zvláštní posel federální jednotky, nebo přesněji flotilu komodora Duponta, a odebral se k Jamesi Burbankovi do Camdless

Bay. Ten člověk byl sledován od chvíle kdy opustil jeho plantáže, až na hranice Floridy. Chcete snad tuto návštěvu popřít?“

Zřejmě šlo o posla, který přinesl Gilbertův dopis. Texarovi špehové se nemýlili. Tentokrát bylo obvinění přes ně a každý čekal, co James Burbank odpoví.

Farmář neváhal a řekl pravdu.

„V zmíněné době přišel opravdu do Camdless Bay cizí muž. Byl to však posel, nikoli voják, a přinesl mi od syna dopis...“

„Od syna!“ vykřikl Texar. „Od vašeho syna, který podle našich informací slouží ve federálních jednotkách a stojí možná v prvních řadách útočníků pochodujících na Floridu!“

Texarovo vzrušení působilo silně na posluchače. James Burbank přiznal, že dostal od syna dopis. Jestli teď potvrdí, že Gilbert je v řadách federální armády, pak bude těžko dokazovat, že není ve spojení s nepřáteli Jihu.

„Chcete se vyjádřit k obvinění vašeho syna?“ zeptá se soudce.

„Nechci, pane,“ odpověděl James Burbank. „Pokud vím, nejde tu o mého syna. Já jsem byl obžalován z tajných styků s federálními vojsky! A já toto nařčení odmítám a vyzývám muže, který mě napadá jen z nenávisti aby v téhle věci podal jediný důkaz!“

„Jak vidíte, přiznává, že jeho syn bojuje proti Konfederaci!“ křičel Texar.

„Nemám co přiznávat,“ odpověděl James Burbank „Ale na vás je, abyste přišel s důkazy, chcete-li mě obviňovat.“

„Dobrá!... Však já si je opatřím!“ dodal drze Texar „V několika dnech ty důkazy dostanu a potom...“

„A potom,“ vpadl mu do řeči vyšetřující soudce, „budeme se moci teprve celou věcí zabývat. Zatím nevím z čeho by se měl James Burbank zodpovídat.“

Vyšetřující soudce mluvil jako nestranný člověk. Mě bezpochyby pravdu. Háček byl pouze v tom, že měl pravdu před lidmi, kteří camdlessbayského osadníka nenáviděli. Texarovi přátelé přijali tato slova s nespokojeným mručením, a dokonce s projevy hlasitého nesouhlasu. Španěl si to uvědomoval, a nechal proto záležitost Gilberta Burbanka stranou a vrátil se k přímému obvinění jeho otce.

„Ano,“ opakoval, „dokáži všechno, co jsem uvedl, dokáži, že James Burbank je ve styku s nepřítelem, který se chystá přepadnout Floridu. Jeho názory, teď veřejně hlášané — a jsou to názory pro naši otrokářskou záležitost velmi nebezpečné —, ohrožují občanskou bezpečnost. A tak jménem všech majitelů otroků, kteří se nikdy neskloní před Severem, žádám zajištění Jamese Burbanka.“

„Správně!... Správně!“ hulákali Texarovi přívrženci zatímco menší část shromáždění se marně snažila pro testovat proti tomuto neoprávněnému požadavku.

Konečně se vyšetřujícímu soudci podařilo síň uklidnit a James Burbank se mohl opět chopit slova:

„Co nejrozhodněji se tu dovolávám svého práva, abych mohl veřejně protestovat proti podobnému zneužití spravedlnosti! Jsem proti otroctví, ano, už jednou jsem to řekl. Ale

domnívám se, že ve svobodném státě mohou být i názory svobodné. Být protiotrokářem není zatím zločin, a kde není vina, nemá zákon co trestat.“

Projevy souhlasu, dávající za pravdu Jamesi Burbankovi, vzrůstaly. Texar usoudil, že přišel čas, kdy je třeba vyměnit zbraně. I zaútočil na pana Burbanka s touto neočekávanou výzvou:

„Osvobodte tedy své otroky, když jste proti otroctví!“

„Však je osvobodím,“ odpověděl pan Burbank. „Osvobodím je, až k tomu bude vhodná chvíle.“

„To se ví! Uděláte to, až federální vojsko obsadí Floridu!“ protestoval Texar. „K splnění svých slibů potřebujete zřejmě Shermanovy vojáky a Dupontovy námořníky, jinak máte strach! Takové opatrnosti říkám zbabělost.“

„Zbabělost?“ vykřikl rozhořčený James Burbank, který si nevšiml, že mu Texar nastražil past.

„Ano, zbabělost,“ opakoval Španěl. „Jinak byste své názory uplatnil přece v praxi. Takhle to vypadá, že si chcete u severanů vysloužit lacinou popularitu. Naoko děláte odpůrce otroctví, a v podstatě jste z prospěchářských důvodů jeho zastánce.“

James Burbank po této urážce vyskočil a změřil si Texara opovržlivým pohledem. To už bylo trochu moc. Všechno se v něm, otevřeném a poctivém člověku, bouřilo proti takovému nařčení z pokrytectví.

„Občané jacksonvillští,“ zvolal pan Burbank tak silně, aby ho všichni slyšeli, „ode dneška nemám jediného otroka. Prohlašuji, že dneškem počínaje ruším na panství Camdless Bay otroctví!“

Prohlášení bylo přijato hlasitým hurá. V každém případě svědčilo o Burbankově odvaze. Rozhodně spíše o odvaze než o prozíravosti, neboť mluvčí se zřejmě nechal unést hněvem.

Bylo zcela jasné, že jeho stanovisko ohrozí zájmy ostatních majitelů plantáží na Floridě. Reakce publika se také podle toho změnila. První projevy obdivu záhy zanikly v rozhořčených výkřicích, jimiž se proti majiteli Camdless Bay stavěli nejen otrokáři, ale i lidé, kteří až dosud byli v záležitosti otroctví indiferentní. Texarovi přátelé by byli rádi využili všeobecného vzrušení k přímému napadení Jamese Burbanka, ale Španěl jim v tom zabránil.

„Nechte ho!“ řekl Texar. „James Burbank se odzbrojil sám! Teď už nám neunikne!“

Tato slova, jejichž význam brzy pochopíme, zadržela rozvášněné Texarovy přívržence. A tak když soudce oznámil Jamesi Burbankovi, že může odejít, nebyl nikým znepokojován. Ačkoli to Texar požadoval, nemohl být pro naprostý nedostatek důkazů uvězněn. Přejde-li Španěl s důkazy později, může přelíčení pokračovat. Do té doby je však James Burbank volný.

Veřejné prohlášení o osvobození camdlessbayských otroků přineslo pochopitelně prospěch vzbouřencům, a nikoli představitelům města.

Třebaže po odchodu ze soudní síně sledoval Jamese Burbanka zástup lidí, který mu nebyl právě příznivě nakloněn, podařilo se policii zabránit jakémukoli násilí.

A tak se bez obtíží dostal na nábřeží, kde ho čekal člun. Zde se rozloučil se svým zástupcem panem Harveym, který ho ani na okamžik neopustil, a zanedlouho už byl uprostřed řeky, kam nedolehlo spílání jacksonvillských křiklounů.

Protože odliv zpomaloval plavbu, dorazil James Burbank do camdlessbayského přístavu až za dvě hodiny, netrpělivě už očekáván celou rodinou. Radost ze shledání byla nesmírná. Všichni si oddechli, neboť měli dost důvodů k obavám, že bude zadržen daleko od svých nejbližších.

VIII

POSLEDNÍ OTROKYNĚ

Téhož večera vyprávěl James Burbank svým přátelům o všem, co se odehrálo v soudní síni. Především je seznámil s hanebným jednáním Texarovým. K předvolání došlo zřejmě pod nátlakem tohoto člověka a jeho jacksonvillských přívrženců. Soudu je třeba vyslovit plné uznání. Obžaloba z tajných styků s federálními jednotkami musí být podložena důkazy. A poněvadž je Texar neměl, propustili Jamese Burbanka na svobodu.

Nicméně i v tom neurčitěm nařčení se objevilo Gilbertovo jméno. Zdálo se, že o jeho službě v jednotkách severanů nikdo nepochybuje. A možná že Burbankova neochota odpovédět na tuto otázku byla vlastně polovičním přiznáním.

„Ubohý Gilbert!“ zvolala paní Burbanková. „Texar udělá vše, aby ho zničil.“

„Nemohli bychom mu oznámit, co se tu stalo?“ zeptala se slečna Alice.

„Rozhodně!“ připojil se pan Stannard. „Měli bychom ho upozornit, že sebemenší neopatrnost by mohla mít pro něho i rodinu nedozírné následky.“

„Jak to chcete provést?“ otázal se James Burbank. „Víte dobře, že kolem Camdless Bay se potlouká neustále plno vyzvědačů. Sledovali přece už návrat Gilbertova posla. Náš dopis by se mohl dostat do rukou Texarových. A posel, kterému bychom svěřili osobní vzkaz, by třeba byl zadržen cestou. Nikoli, přátelé, nepodnikneme nic, co by mohlo zhoršit naši situaci.“

James Burbank měl pravdu. Vzhledem k tomu, že plantáže střežili Texarovi lidé, bylo by velice nerozumné chtít si dopisovat s Gilbertem. Ostatně se blížila doba, kdy James Burbank a přívrženci Severu na Floridě se octnou pod záštitou federální armády.

A opravdu — již nazítří se objevil komodor Dupont v přístavu Edisto. Před třemi dny prý měla docela určitě dorazit jedna flotila kolem pobřeží Georgie do zátoky svatého Ondřeje.

James Burbank potom vyprávěl o vážném incidentu, který se odehrál před jacksonvillským soudním dvorem. Doznal, jak ho Texar vyprovokoval, pokud šlo o

camdlessbayské otroky. A kterak ve shodě s právem a se svým svědomím veřejně vyhlásil zrušení otroctví na celém panství. Co až dosud neměl odvahu učinit žádný jižní stát, pokud k tomu nebyl donucen zbraněmi, provedl on zcela svobodně a dobrovolně.

Jeho prohlášení bylo stejně odvážné jako ušlechtilé! Nikdo nemohl předvídat, jaké bude mít důsledky. Burbankovu pozici uprostřed otrokářů nemohlo ovšem nic ohrozit. Nanejvýš, že prohlášení vyvolá tu a tam mezi otroky ostatních plantáží několik pokusů o vzpouru. Ale co na tom! Celá rodina byla dojata velkomyslností Burbankova činu a plně jej schválila.

„Jamesi,“ pravila paní Burbanková, „ať se stane cokoli, tvá odpověď Texarovi na jeho hnusné urážky byla velmi správná.“

„Jsme na vás hrdí, otče,“ připojila Alice a bylo to poprvé, co oslovila pana Burbanka jako otce.

„Takže, drahá dcero,“ odpověděl James Burbank, „až Gilbert vstoupí s federálními vojsky na území Floridy, nebude už v Camdless Bay jediný otrok!“

„Děkuji vám, pane Burbanku,“ vmísila se do hovoru Zerma, „děkuji vám jménem všech mých druhů i jménem svým. Já sama jsem se tu nikdy necítila jako otrokyně. Vaše dobrota a velkomyslnost mi poskytovaly svobodu dávno předtím, než jsem ji získala.“

„Máš pravdu, Zermo,“ řekla paní Burbanková, „budeme tě mít stejně rádi, ať jsi otrokyně, nebo svobodná občanka.“

Není divu, že pod dojmem tohoto ušlechtilého skutku si nikdo neuvědomoval, jaké těžkosti mohou z jednání pana Burbanka v dohledné době vzniknout.

Nikdo by také v celém Camdless Bay Jamese Burbanka od jeho činu nezrazoval, až snad na správce Perryho, který ovšem o ničem nevěděl, neboť byl na obhlídce plantáží a měl se vrátit až na noc.

Bylo už pozdě. A tak James Burbank ještě prohlásil, že nazítří seznámí otroky se svým rozhodnutím vrátit jim svobodu, a všichni se rozešli.

„Až budeš vyhlášovat svobodu, Jamesi,“ pravila paní Burbanková, „chceme být s tebou.“

„Ano, všichni budeme s tebou!“ připojil Edward Carrol.

„Já také, tati?“ zeptala se malá Dy.

„Samozřejmě, drahoušku!“

„Zermo,“ zaprosilo dítě, „neodejdeš nám potom?“

„Neodejdu, holčičko,“ odpověděla Zerma. „Neboj se, nikdy tě neopustím.“

Poté učinili běžná bezpečnostní opatření a každý se odebral do svého pokoje.

První člověk, kterého James Burbank při ranní procházce zahradou potkal, byl správce Perry. Dosud nic netušil, neboť všechno bylo udržováno v naprosté tajnosti. Dověděl se novinu z úst samotného Jamese Burbanka, který se ostatně těšil na Perryho překvapení.

„Ach pane Jamesi! Ach pane Jamesi!“ Správce byl zprávou vyveden z míry, že se nezmohl na odpověď.

„Divím se, že vás to tak překvapuje, milý Perry,“ pravil James Burbank. „Předběhl jsem pouze nadcházející události. Víte dobře, že osvobození černochoů je ctizádostí všech států, které dbají na svou čest a důstojnost...“

„Důstojnost, pane! Co s tím má důstojnost společného, prosím vás?“

„Zřejmě nechápete význam slova důstojnost, milý Perry. Vyjádřím to tedy jinak: Které se starají o vlastní zájmy.“

„Vlastní zájmy, vlastní zájmy! Pane Jamesi, vy se odvažujete mluvit o nějakých zájmech?“

„Samozřejmě. Budoucnost vám to potvrdí, uvidíte!“

„Ale kde sebereme lidi na plantáže, pane Burbanku?“

„Tam, kde dříve. Mezi černochoy.“

„Ale svobodný černoch, který nemusí pracovat, vám přece na plantáže nepůjde!“

„I půjde. Všichni půjdou, a dokonce ochotněji, protože je nebude nikdo nutit. A budou pracovat ještě s větší radostí, až se jejich situace zlepší.“

„Vaši otroci vás přece opustí, pane Jamesi!“

„Moc bych se divil, milý Perry, kdyby nás jediný z nich opustil.“

„Takže už nejsem správcem vašich otroků?“

„Ne. Zůstáváte však správcem v Camdless Bay a myslím, že se vaše postavení nijak nezhorší, když bude dávat příkazy svobodným lidem, a nikoli otrokům.“

„Ale...“

„Ujišťuji vás, milý Perry, že na všechna vaše ale mám připravenou odpověď. Smiřte se už s tím, co je nevyhnutelné a co má rodina přijala s největším uspokojením.“

„Černoši to ještě nevědí?“

„Ještě ne,“ odpověděl pan Burbank. „A já vás prosím, abyste jim zatím nic neříkal. Stejně se to dnes dovědí. Svoláme je prostě na třetí hodinu do parku před Hrádkem s tím, že jim chci něco důležitého sdělit.“

Po těchto slovech správce odešel, mávaje vzrušeně rukama a neustále opakuje: „Černoši nebudou otroky! Černoši, a pracovat svobodně! Černoši, a starat se o sebe! To je revoluce! To je konec! To je proti přírodě! Ano, proti přírodě!“

Dopoledne si vyjeli James Burbank, Walter Standard a Edward Carrol v lehkém kočáře, aby si prohlédli plantáže při severní hranici. Otroci se zabývali běžnými pracemi na rýžových, kávovníkových a třtinových polích. Se stejným zaujetím se pracovalo i v dílnách a na pilách. Nikdo zřejmě tajemství neprozradil a spojení mezi Jacksonvillem a panstvím Camdless Bay nebylo dosud navázáno. Ti, jichž se týkala věc zcela bezprostředně, neměli o plánu Jamese Burbanka ani zdání.

Prohlídka nejvzdálenějších plantáží měla jediný účel. James Burbank a jeho přátelé se chtěli přesvědčit, že je v těchto místech vše v pořádku. Po včerejším prohlášení by nebylo divu, kdyby jacksonvillská spodina anebo někteří vesničané z okolí chtěli přepadnout Camdless Bay. Zatím se však nic nedálo.

Krátce před polednem se James Burbank, Walter Stannard a Edward Carrol vrátili domů. Všichni na ně čekali s obědem. Konečně měli klid a mohli si bezstarostně popovídat o nejrůznějších věcech. Napětí bohudík povolilo. Jistě na tom měly zásluhu jacksonvillské úřady, které držely Texarovy zuřivce na uzdě. Potrvá-li tento stav ještě pár dnů, bude Florida mezitím pod kontrolou federální armády a odpůrci otroctví, ať ze Severu či z Jihu, se nebudou musit ničeho bát.

James Burbank mohl tedy přistoupit ke slavnostnímu vyhlášení svobody — prvnímu aktu toho druhu, který byl na území otrokářského státu vykonán.

S největším uspokojením nepochybně přijme zprávu dvacetiletý Pygmalión, obecně zvaný Pyg, který sloužil přímo v Hrádku. To znamená, že nepracoval ani na polích, ani v dílnách či ve skladištích. Po pravdě řečeno, Pygmalión byl komický chlapík, ješitný a líný, kterému dík dobrotě jeho pánů leccos prošlo. Od chvíle, kdy se otázka otroctví stala aktuální, pronášel ke svým druhům i oblibou naduté fráze o svobodě člověka, ale stržil vždycky jen posměch. V podstatě však nebyl zlý, a tak ho nechali, ať se vypovídá.

Téhož dne se tedy černoši dověděli, že se mají shromáždit v parku před Hrádkem, kde jim majitel plantáží chce oznámit důležitou věc.

Krátce před třetí hodinou opustili černoši své chaty a odebrali se do parku. Po obědě už nenastoupili do dílen ani na pole, ale vrátili se domů, aby se převlékli a upravili, jak mívali ve zvyku, když se jim otevíraly brány Hrádku. Všude bylo velmi živo, černoši přebíhali sem tam. Mezi chatami se procházel správce Perry a bručel:

„Ještě bych je mohl prodat, ještě jsou zbožím. Když si pomyslím, že za necelou hodinu je nebude smět nikdo ani prodat, ani koupit...! Ano, ano, budu to opakovat do nejdelší smrti, a pan Burbank a prezident Lincoln, celá federace a všichni liberálové světa si mohou říkat, co chtějí, je to proti přírodě!“

Vtom se správce potkal s Pygmaliónem, který dosud o ničem nevěděl.

„Proč nás svolávají, pane Perry?“ zeptal se Pyg. „Mohl byste mi to laskavě prozradit?“

„To se ví, hlupáku! Aby ti...“

Správce se zarazil. Nechtěl prozradit tajemství. Vtom ho něco napadlo.

„Pojď sem, Pygu!“ řekl.

Pygmalión se přiblížil.

„Často jsem tě tahal za uši, vid?“

„Ano, pane Perry, neboť na to máte právo, třebaže je to v rozporu se spravedlností lidskou a božskou.“

„Když na to mám právo, tak si ještě jednou posloužím!“

A nedbaje Pygmaliónova křiku, vytahal ho správce za jeho velké uši, aniž mu ovšem způsobil bolest. Rozhodně se Perrymu ulevilo, když mohl ještě naposled uplatnit své právo.

Přesně ve tři hodiny se objevil James Burbank s přáteli na terase Hrádku. V mohutném půlkruhu před ním stálo sedm set otroků, mužů, žen a dětí, včetně asi dvaceti starých černochů, trávicích v chatách zasloužený odpočinek.

Všichni okamžitě ztichli. Na pokyn Jamese Burbanka přivedl správce Perry a jeho pomocníci zaměstnance blíž, aby všichni co nejlépe slyšeli.

James Burbank se ujal slova.

„Jak víte, přátelé, lid Spojených států sužuje dlouhá a naneštěstí i krvavá občanská válka. Hlavní příčinou této války je otroctví. Jih se snažil ze sobeckých důvodů otroctví udržet. Sever usiloval ve jménu lidskosti o jeho zrušení. A vítězství se častěji přiklánělo na stranu těch, kdo bojují za osvobození celé jedné lidské rasy, tedy na stranu obránců spravedlivé věci. Každý ví, že jsem byl odedávna ve shodě se svým původem přívržencem myšlenek Severu, i když jsem v praxi tyto neuplatňoval. Nuže, okolnosti mi nyní dovolují, abych mohl své činy uvést v soulad se svými myšlenkami. Vyslechněte, co vám jménem celé své rodiny teď oznámím.“

Shromážděním proběhlo vzrušení, které se však rychle uklidnilo. A tu pronesl James Burbank jasným hlasem tato slova:

„Dneškem počínaje, to jest od 28. února 1862, jsou všichni otroci mých plantáží zbaveni služební povinnosti. Mohou napříště jednat podle vlastní vůle. To znamená, že v Camdless Bay jsou nyní jen svobodní lidé!“

Prvním projevem svobodných občanů bylo mohutné hurá, zaznívající ze všech stran. Černoši mávali radostně rukama a provolávali panu Burbankovi slávu.

Náhle vystoupil starý černoš, mluvčí zaměstnanců, přiblížil se ke schodišti a pln pohnutí pravil:

„Jménem bývalých otroků na plantážích v Camdless Bay chtěl bych vám, pane Burbanku, poděkovat za to, že jsme jako první na Floridě mohli vyslechnout prohlášení o naší svobodě.“

Radostné výkřiky se nesly vzduchem a nebylo by divu, kdyby tuto významnou zprávu donesly až na druhý břeh Svatého Jana do Jacksonvillu.

Burbankova rodina byla hluboce dojata. Projevy nadšení nebyly k utišení. Teprve když Zerma postoupila na kraj terasy, aby pronesla několik slov, nastalo konečně ticho.

„Přátelé,“ pravila, „všichni jsme svobodní. A za svou svobodu děkujeme panu Burbankovi, který je nejlepší mezi všemi pány.“

Na sta hlasů se slévalo v jediný mohutný projev souhlasu a vděčnosti.

„Každý z nás si napříště může dělat, co se mu líbí,“ pokračovala Zerma. „Může opustit plantáže a jít tam, kam chce. Já osobně půjdu za hlasem svého srdce a myslím, že většina z vás také. Jsem v Camdless Bay už šest let, žili jsme tu s manželem a doufám, že zde zůstaneme až do smrti. Prosím tedy pana Burbanka, aby si nás ponechal svobodné, jako nás měl, když jsme byli otroky... Ať ti, kteří si také přejí...“

„Všichni!... Všichni!“

Několikanásobná ozvěna svědčila o úctě, přátelství a vděčnosti, kterou osvobození černoši chovali ke svému pánovi.

James Burbank se znovu ujal slova. Řekl, že kdokoli bude chtít, může zůstat na plantážích i za nové situace. Bude třeba jen upravit mzdu za volnou práci a stanovit práva osvobozených černochoů. Ze všeho nejdříve by chtěl svůj čin legalizovat. Z toho důvodu vydá každému černochovi a rodině osvobozovací výměr, který všem umožní zaujmout v lidské rodině místo, jež černochoům náleží.

Tohoto úkolu se okamžitě ujali správcovi pomocníci.

Pan Burbank, počítající dávno s tím, že své otroky osvobodí, měl výměry už přichystané. Černoši je přijímali s projevy neskonalé vděčnosti.

Závěr dne byl plný radosti. Zítra se všichni vrátí na svá pracoviště k běžným úkolům, ale dnes mají velký svátek. Rodina pana Burbanka přijímala uprostřed všeobecného nadšení četná ujištění o nejupřímnějším přátelství a oddanosti.

Pouze správce Perry se smutně procházel uprostřed svého bývalého lidského stáda.

„Co tomu říkáte, Perry?“ zeptal se ho James Burbank.

„Říkám, že i přes tu svobodu jsou to dál Afričané a že se jim kůže nezmění,“ odpověděl správce. „Černí se narodili, černí zemřou.“

„Ale žít budou jako bílí,“ pravil s úsměvem pan Burbank. „A to je důležité.“

Toho večera zasedla v Hrádku rodina Burbankova k jídlu velmi spokojena. Na budoucnost teď hleděla mnohem optimističtěji. Za několik málo dnů bude celá Florida v

bezpečí. Z Jacksonvillu nedošla zatím žádná špatná zpráva. Je možné, že Burbankovo vystoupení před soudem zapůsobilo na většinu obyvatel příznivě.

S Burbankovou rodinou večeřel toho dne i správce Perry, jemuž nezbývalo než se s daným stavem smířit. Seděl dokonce proti černošskému předákovi, kterého James Burbank pozval na důkaz toho, že to myslí se svobodou otroků vážně. Zvenku bylo slyšet výkřiky radosti a park byl osvětlován odlesky slavnostních ohňů, které osvobození černoši zapálili na různých místech plantáží. Uprostřed večeře se dostavila delegace, která přinesla malé Dy nádhernou kytici, rozhodně nejkrásnější, jakou kdy „slečna Dy Burbanková z Hrádku“ dostala. Díky a poklony nebraly konce a všichni byli nesmírně dojati.

Po odchodu delegace se rodina vrátila do salónu, chystajíc se jít spát. Zdálo se, že den, který tak pěkně začal, nemůže než také dobře skončit.

V osm hodin byl už všude klid. Do úplného ticha zazněly náhle zvenku hlasy.

James Burbank se okamžitě zvedl a šel otevřít.

Na schodech stálo několik mužů. Hlučně mezi sebou hovořili.

„Co se děje?“ zeptal se James Burbank.

„Pane Burbanku,“ odpověděl jeden ze správcových pomocníků, „právě sem dorazila nějaká loď.“

„Odkud?“

„Z levého břehu.“

„Kdo přijel?“

„Posel z Jacksonvillu.“

„Co chce?“

„Předat vám zprávu. Může vstoupit?“

„Samozřejmě.“

Paní Burbanková přistoupila k manželovi. Slečna Alice byla v okamžiku u okna, zatímco pánové Stannard a Carrol zamířili ke dveřím. Také Zerma se zvedla, držíc malou Dy za ruku. Všichni tušili, že jde o něco vážného.

Správcův pomocník odešel k přístavišti. Za deset minut se vrátil s poslem z Jacksonvillu.

Muž měl vojenskou uniformu a ptal se po panu Burbankovi.

„To jsem já! Co mi chcete?“

„Doručit tento list.“

Posel podal panu Burbankovi velkou obálku se soudní pečetí.

James Burbank ji roztrhl a četl:

Z příkazu nově ustavených zastupitelských úřadů města Jacksonvillu musí každý otrok, který byl osvobozen bez souhlasu představitelů Jihu, okamžitě opustit naše území.

Toto nařízení je nutno, splnit do osmačtyřiceti hodin. V případě neuposlechnutí bude vynuceno násilím.

TEXAR

V Jacksonvillu dne 28. února 1862.

Úředníci, na něž se mohli ještě v Camdless Bay spoléhat, byli tedy svrženi a vlády nad městem se zmocnil Texar a jeho přívrženci.

„Co mám vyřídit?“ zeptal se posel.

„Nic,“ odpověděl James Burbank.

Doprovodil posla k jeho loďce, která ihned zamířila k levému břehu.

A tak podle Španělova rozkazu měli být bývalí otroci ihned rozehnáni. Protože byli svobodní, neměli právo žít na území Floridy! Camdless Bay mělo být zbaveno zaměstnanců, na něž se mohl James Burbank při obraně plantáží spolehnout!

„Svobodu za takovou cenu?“ pravila Zerma. „Nikdy! Odmítám svobodu a raději se stanu znovu otrokyní, jen abych mohla zůstat u vás, pane!“

Poté uchopila Zerma svůj osvobozovací výměr, roztrhla jej a vrhla se panu Burbankovi k nohám.

IX

OČEKÁVÁNÍ

Takové byly první důsledky Burbankova ušlechtilého činu, jímž osvobodil otroky před příchodem federálních armád.

Texar a jeho stoupenci byli teď pány města i celého hrabství; směli páchat ty největší špatnosti, jak to vyhovovalo jejich zvráceným sklonům. Jestliže Španěl nemohl dostat Jamese Burbanka za mříže na základě mlhavých nařčení, mohl nyní dospět k těmž cíli za pomoci jacksonvillského obyvatelstva, z valné části pobouřeného chováním soudu vůči farmáři z Camdless Bay. Po propuštění protiotrokářského majitele plantáží, který vyhlásil svobodu na celém svém panství a veřejně vyznal, že je přívržencem Severu, nedalo Texarovi mnoho práce poštvat proti soudu místní spodinu a přivést město na pokraj revoluce. Svrhl zkompromitované úředníky a na jejich místo dosadil své lidi. Z nich vytvořil výbor, v němž zasedalo také několik bělochů a Florid'anů španělského původu. Kromě toho si zajistil ještě vojsko, delší dobu už zpracovávané, které bylo s městskou sebrankou jedna ruka. A tak měl Texar obyvatelstvo okresu ve své moci.

Je třeba říci, že Burbankovo chování vzbudilo u většiny osadníků po obou březích Svatého Jana nesouhlas. Měli strach, že jejich otroci budou chtít, aby následovali Burbankova příkladu. Plantážníci byli z valné většiny přívrženci otroctví. Jen s krajní nevolí sledovali pochod federálních vojsk a byli rozhodnuti bojovat proti unionistům.

Za těchto okolností nikoho nepřekvapí, že se Texar prosadil, byť i jeho osoba nevzbuzovala přílišnou úctu: hájil přece zájmy většiny. Prosazoval ovšem spíše svou osobní moc, než aby se staral o zformování vojenské obrany či o odražení flotily komodora Duponta. Odpovídalo to stejně jeho nízké povaze.

A poněvadž ze všeho nejvíc nenáviděl Burbankovu rodinu, bylo první Texarovou starostí odpovědět na osvobození otroků v Camdless Bay opatřením, podle kterého každý svobodný černochoch musí do osmačtyřiceti hodin opustit Floridu.

Většina s tímto nařízením souhlasila, ačkoli bylo zcela svévolné. Ano, svévolné, bezprávné a neudržitelné. James Burbank byl v právu, když osvobodil své černochochy. Odedávna takové právo existovalo. Mohl ho použít ještě před vypuknutím občanské války, která Spojené státy rozdělila právě v otázce otroctví. Toto právo nebylo zrušeno. Proto bylo Texarovo nařízení protiprávní a protizákonné.

Texarovi šlo v podstatě o něco docela jiného. Chtěl zbavit Camdless Bay jeho obránců.

To na Hrádku okamžitě pochopili. Možná že by bylo bývalo lepší počkat na příhodnější dobu, aby James Burbank mohl jednat bez nebezpečí. Víme však, že pan Burbank byl před soudem nařčen z bezzásadovosti: Aby vyvrátil tuto urážku, a neovládaje své rozhořčení, prohlásil veřejně, že černochochy osvobodí, což také učinil.

Postavení Burbankovy rodiny a jejích hostů se tím velice zhoršilo. Bylo zapotřebí co nejrychleji učinit potřebná opatření.

Především se vyskytl návrh — a diskutovalo se o něm ještě téhož večera —, zda by se nemělo osvobození černochochů zrušit. Nikoli! To by na věci nic neměnilo. Texar by sotva vzal takový pozdní obrat na vědomí. Ostatně černoši, když se dověděli o rozhodnutí nových vládců Jacksonvillu, následovali Zermína příkladu: roztrhali své osvobozovací výměry. Všichni byli ochotni stát se znovu otroky, jen aby nemuseli opustit Camdless Bay a Floridu, všichni byli ochotni čekat na své osvobození do té doby, než jim je poskytne stát.

Bylo to však nutné? Což by nehájili plantáže, které byly jejich opravdovým domovem, po boku svého pána se stejným zápalem i jako svobodní lidé? Docela určitě ano. Zerma se v tomto směru za všechny zaručila. A právem! Nazítří se o tom mohli majitelé panství přesvědčit. Jako odpověď na opatření jacksonvillských úřadů projevovali černoši Burbankovým tím větší oddanost. Bude-li chtít Texar své nařízení uskutečnit, postaví se mu na odpor. Použije-li síly, odpovědí mu také silou. „Ostatně,“ pravil Edward Carrol, „události nás bezmála předbíhají. Dva dny, možná jen čtyřadvacet hodin, a otrokářský problém na Floridě bude vyřešen. Snad už pozítří obsadí federální flotila svatojanské ústí a pak...“

„Co když vojsko Konfederace bude klást odpor?“ poznamenal pan Stannard.

„V tom případě dlouho nevydrží,“ pravil Edward Carrol. „Bez loďstva a dělových člunů mohou těžko zastavit postup komodora Duponta, stejně jako nezabrání vylodění Shermanových jednotek. Jakmile získají Fernandinu, Jacksonville a Svatý Augustin, jsou seveřané pány Floridy. A Texarovi a jeho pomocníkům nezbude než utéct...“

„Toho člověka se ovšem musíme zmocnit!“ vykřikl James Burbank. „Jsem zvědav, jaké by si vymyslel alibi, kdyby se dostal do rukou federální justice, která by ho soudila za jeho zločiny.“

Nazítří 1. března byli všichni ve střehu, bedlivě pozorující okolí. Toho dne ještě nebezpečí plantážím nehrozilo. Texarův výnos nabýval platnosti do osmačtyřiceti hodin. James Burbank, který nehodlal rozkaz splnit, získal tedy čas k nejnutnějším obranným opatřením. Bylo však také důležité opatrovat si pravidelné zprávy z bojiště, neboť mohly mít bezprostřední vliv na vývoj událostí. James Burbank se vydal se švagrem na průzkum pravého břehu směrem k ústí Svatého Jana. V prostoru asi deseti mil projeli široký pruh země zakončený výspou s majákem v San Pablu. V místech, kde se na druhém břehu rozkládá město Jacksonville, mohli podle počtu lodí zjistit, zda se chystá, nebo nechystá výprava proti Camdless Bay. Za půl hodiny minuli oba jezdci hranici plantáží a pokračovali v cestě k severu.

V téže době se procházely paní Burbanková s Alicí v parku a živě diskutovaly. Pan Stannard se je snažil uklidnit, ale moc se mu to nedařilo, neboť obě se obávaly, že v nejbližší době dojde ke katastrofě.

Mezitím se Zerma vypravila k černošským chatám. Nikdo tu zřejmě pohružku o vyhoštění nevzal na vědomí, ačkoli o Texarově rozkazu věděli všichni. Jako obvykle vydali se černoši do práce. Stejně jako jejich bývalí páni, i oni se chtěli bránit. Kdo je mohl ostatně jako svobodné občany vyhánět ze země, kterou si zvolili jako svou vlast? O všech těchto věcech informovala Zerma svou paní. Na své zaměstnance v Camdless Bay se věru mohli spolehnout.

Nezbývalo než vyčkat návratu Jamese Burbanka a Edwarda Carrola. V té době — 1. března — se docela dobře mohla před San Pablem objevit federální flotila, chystající se obsadit ústí Svatého Jana. Jižané by nebyli schopni postavit proti tomuto útoku dost vojáků a noví páni v bezprostředně ohroženém Jacksonvillu by už nestačili uskutečnit své záměry proti osvobozeným otrokům v Camdless Bay.

Mezitím správce Perry konal svou každodenní obhlídku stavení a dílen. Také on musel konstatovat, že nálada mezi černochoy byla velmi dobrá. Ač nerad, přece uznával, že i po osvobození pracovali černoši se stejným úsilím jako dříve a že jejich vztah k rodině Jamese Burbanka se nezměnil. Byli pevně rozhodnuti čelit jakýmkoli násilnostem jacksonvillské lůzy. Pan Perry jako důsledný zastánce otroctví byl přesvědčen, že tyto ušlechtilé city nemohou černochoům dlouho vydržet.

Za těchto úvah potkal správce nadutého Pygmalióna, který dával své uspokojení najevo ještě zřetelněji než včera. Když si tak vykračoval s hlavou v oblacích a s rukama za zády, nikdo nemohl být na pochybách, že má před sebou svobodného člověka. Však také vůbec nepracoval.

„Ach, dobrý den, pane Perry,“ pozdravil blahosklonně.

„Co tu děláš, lenochu?“

„Tak. Procházím se. Copak nemám právo lenořit, když už nejsem hnusným otrokem a když mám osvobozovací výměr v kapse?“

„A kdo myslíš, že tě bude žít, Pygu?“

„No já, pane Perry.“

„A jak?“
 „Budu přece jíst.“
 „A kdo ti dá jídlo?“
 „Můj pán.“
 „Tvůj pán! Copak jsi, hlupáku, zapomněl, že už nemáš pána?“
 „Nezapomněl. Nemám pána a nebudu ho mít — a pan Burbank mě přesto z plantáží nevyžene, protože — a to se nevychloubám! — nějakou tu práci ještě zastanu.“
 „Naopak. Vyhodí tě!“
 „Vyhodí?“
 „Určitě. Dokud jsi mu patřil, musel si tě nechat, i když jsi nic nedělal. Jenže teď už mu nenáležíš, a nebudeš-li pracovat, tak tě zkrátka a dobře vyhodí, a moc rád potom uvidím, co budeš, blázne, dělat s tou svou svobodou.“
 Po pravdě řečeno, Pyg se na tuto otázku díval docela jinak.
 „A vy si, pane Perry, myslíte,“ začal po chvíli černocho, „že by pan Burbank mohl být tak krutý a...“
 „Jakýpak krutý,“ odpověděl správce. „Nemůže nic jiného dělat, to je samozřejmé. Ostatně ať pan Burbank chce anebo nechce, existuje výnos jacksonvillské městské správy, podle něhož musí všichni osvobození černoši opustit území Floridy.“
 „A je to pravda?“
 „Pravda pravdoucí a uvidíme, co teď bez pána dokážete.“
 „Ale já nechci odejít z Camdless Bay!“ vykřikl Pygmalión. „Jsem přece svobodný!“
 „Ano. Svobodně můžeš odejít, ale tvá svoboda tě neopravňuje, abys tu zůstal. Hleď si jen sbalit a jít!“
 „A kam mám jít?“
 „Kam chceš.“
 „Konečně, když jsem svobodný...,“ znovu začal Pygmalión.
 „Jak vidíš, je ti to málo platné.“
 „Co tedy mám dělat, pane Perry?“
 „Co máš dělat? Dobře poslouchej, a dokážeš-li to, snaž se řídit mou radou.“
 „Poslouchám, pane.“
 „Ty jsi svobodný, že?“
 „Ano, samozřejmě, tady v kapse mám osvobozovací výměr.“
 „Tak ho roztrhej!“
 „Nikdy!“
 „V tom případě máš už jen jednu možnost, jak se udržet v zemi.“
 „Jakou?“
 „Změnit barvu, pitomče! Pospěš si, Pygu! Až budeš bílý, nikdo tě z Camdless Bay nevyžene. Jinak musíš pryč.“
 Správce, uspokojen lekcí, kterou udělil domýšlivému Pygovi, se na místě otočil a odcházel.

Pygmalión zůstal stát v hlubokém zamyšlení.

To, že není otrokem, nestačí, aby zde mohl zůstat. Musel by být bělochem. Ale jak se jím, u čerta, má stát, když mu příroda dala barvu černou jako eben?

Krátce před polednem se James Burbank a Edward Carrol vrátili. V okolí Jacksonvillu nezjistili nic podezřelého. Lodě byly na obvyklých místech buď v přístavu, nebo v průplavu. Několik vojenských jednotek se nicméně dalo na druhém břehu do pohybu. Na levém břehu Svatého Jana se ukázalo několik jižanských oddílů. Postupovaly na sever směrem k okresu Nassau. Zdálo se, že Camdless Bay není zatím ohroženo.

Na samém konci ústí řeky si James Burbank se svým průvodcem prohlédli širé moře. Nikde nebylo vidět jedinou plachtu nebo mráček kouře, který by naznačoval přítomnost lodní flotily. Nezjistili žádná bezpečnostní opatření, neviděli ani palebná postavení, ani zákopy. Kdyby se federální loďstvo objevilo v zátoce nassauské či přímo v ústí Svatého Jana, nesetkalo by se s pražádným odporem. Pouze maják u Pabla nebyl v provozu. Svítilna byla odmontována, a nemohla proto ozařovat průliv, což omezovalo pohyb loďstva, ovšem pouze v noci.

Takové zprávy přinesli pánové Burbank a Carrol, když se vrátili k obědu.

„Tak, to bychom měli,“ poznamenal pan Stannard, „Trochu mě však znepokojuje, že se dosud neobjevila flotila komodora Duponta. Nedovedu si to zpoždění vysvětlit.“

„Správně,“ připojil Edward Carrol, „kdyby se flotila vydala předevčírem na cestu ze zátoky svatého Ondřeje, mohla by už dnes být před Fernandinou.“

„V poslední době bylo špatné počasí,“ vmísil se do rozhovoru James Burbank. „Je docela dobře možné, že západní vítr donutil Duponta vyplout na širé moře. Dnes ráno se vítr utišil, a tak bych se nedivil, kdyby v noci...“

„Pane Burbanku,“ poznamenala Alice, „jak by mohla Dupontova flotila proniknout dnes v noci do ústí Svatého Jana, když maják v Pablu nesvítí?“

„Do ústí řeky proniknout nemůže, to máš pravdu, drahá, Alice,“ pravil pan Burbank, „ale dřív než zaútočí na Svatý Jan, musí se federální vojsko zmocnit ostrova Amélia a pevnosti Fernandina, aby ovládalo železnici ze Cedaru do Keys. Počítám, že loďstvo komodora Duponta se tu objeví tak za tři čtyři dny.“

„Máš pravdu, Jamesi,“ vložil se do rozhovoru Edward Carrol, „a doufám, že po dobytí Fernandiny zatroubí konfederovaní k ústupu. Možná že jejich jednotky opustí Jacksonville dříve, než tam dorazí dělové čluny. V tom případě by nám nehrozilo ze strany Texara a jeho vzbouřenců žádné nebezpečí.“

„Je to docela dobře možné, přátelé,“ odpověděl pan Burbank. „Naši bezpečnost zajistí třeba pouhý vstup federálních vojsk na území Floridy. A co na plantážích? Nic nového?“

„Nic, pane Burbanku,“ odpověděla slečna Alice. „Zerma říkala, že černoši nastoupili všude do práce. Do jednoho prý by se obětovali pro Camdless Bay.“

„Doufejme, že nebudou mít příležitost osvědčit tímto způsobem svou věrnost. Moc bych se divil, kdyby ti darebáci, co vystřídali slušné lidi, neutekli z Jacksonvillu, jakmile zjistí, že federální vojsko je na obzoru. Nicméně se musíme mít na pozoru. Po obědě se

podíváme s Carrolem na nejohroženější část plantáží. Nešel byste, Stannarde, s námi? Nerad bych, abyste tu byli se slečnou Alicí vystaveni většímu nebezpečí než v Jacksonvillu. Kdyby k něčemu došlo, nikdy bych si neodpustil, že jsem váš sem pozval.“

„Drahý Jamesi,“ odpověděl Stannard, „v Jacksonvillu bychom se určitě stali obětí represálií jako všichni ostatní odpůrci otroctví.“

„V každém případě si, pane Burbanku, myslím,“ dodala Alice, „že je lepší podstoupit nebezpečí, můžeme-li je sdílet s vámi.“

Během odpoledne navštívil pan Burbank se svými přáteli několik chat. Provázel je pan Perry. Zjistili, že nálada mezi černochoy je znamenitá.

Po skončení obhlídky se všichni vrátili do Hrádku.“ Večer uběhl ještě klidněji než včera. Protože z Jacksonvillu nedošly žádné zprávy, domnívali se všichni, že Texar buď od svých hrozeb upustil, anebo neměl čas je uskutečnit.

Nicméně se na noc učinila přísná bezpečnostní opatření. Správce Perry a jeho pomocníci zorganizovali na celém panství — a zejména při pobřeží Svatého Jana — hlídky. Při poplachu se měli černoši soustředit za dřevěnou bránou. U vnější branky byla postavena stráž.

Několikrát za noc se James Burbank a jeho přátelé šli přesvědčit, zda jejich rozkazy byly splněny. Až do východu slunce vládl na panství Camdless Bay naprostý klid.

X

DRUHÉHO BŘEZNA - DEN

Nazítří 2. března obdržel pan Burbank zprávy od jednoho ze správcových pomocníků, kterému se nepozorovaně podařilo proniknout do Jacksonvillu a jenž se stejně nepozorovaně vrátil zpět.

Zprávy, o jejichž věrohodnosti nikdo nepochyboval, byly neobyčejně důležité.

Komodor Dupont zakotvil časně ráno v zátoce svatého Ondřeje východně od pobřeží Georgie. Vlajková loď Wabash plula v čele eskadry, která se skládala z dvaceti šesti lodí; z toho bylo osmnáct dělových člunů, jeden kutr, jeden ozbrojený nákladní parník a šest dopravních lodí, na nichž se plavila brigáda generála Wrighta.

Výpravu provázel generál Sherman, jak o tom psal ve svém dopise Gilbert.

Komodora Duponta poněkud zdrželo špatné počasí, a proto spěchal, aby co nejrychleji obsadil průliv svaté Marie.

Hlavní oporou ostrova byla Fernandina, chráněná tvrzí Clinch, jejíž mohutné zdi skrývaly posádku v počtu patnácti set mužů. Tato pevnost se dala dobře hájit a bylo pravděpodobné, že se tu jižané postaví federálním jednotkám na odpor.

Nicméně se tak nestalo. Podle pomocnickových zpráv se v Jacksonvillu tvrdilo, že jižané vyklidili pevnost Clinch, jakmile se v zátoce svaté Marie objevila Dupontova eskadra.

Dokonce prý opustili nejen pevnost, ale i Fernandinu, ostrov Cumberland a celý pobřežní pás této části Floridy.

Všechny ty zprávy, které se dostaly do Hrádku, měly pro Camdless Bay velký význam. Poněvadž se federální jednotky vylodily na pobřeží Floridy, dalo se předpokládat, že zanedlouho budou mít v rukou celou zemi. Samo sebou to potrvá ještě pár dní, než dělové čluny překonají překážky na Svatém Janu. Jejich přítomnost však nepochybně ovlivní jednání jacksonvillských představitelů a je pravděpodobné, že Texar a jeho lidé ze strachu před represáliemi nepodniknou žádnou akci proti tak známému severanovi, jakým je James Burbank.

Strach se tedy změnil v naději a celá rodina se uklidnila. Alici a paní Burbankové přinesly tyto zprávy jistotu, že Gilbert je blízko a že se co nevidět setkají se snoubencem a synem, aniž by mu hrozilo nebezpečí.

Mladého důstojníka dělilo od Camdless Bay opravdu jen třicet mil. V této chvíli však byl na palubě dělového člunu Ottawa, který se měl v nadcházejících válečných událostech zapsat nesmazatelným písmem do námořních análů. Hle, co se přihodilo dopoledne 2. března — a o čem se za své návštěvy v Jacksonvillu správcův pomocník nemohl dovědět — a co je nutno znát, abychom pochopili další události.

Jakmile komodor Dupont zjistil, že jižanské jednotky vyklidily pevnost Clinch, vyslal do průlivu řeky svaté Marie několik lodí střední tonáže. Bílá část obyvatelstva ustoupila do vnitrozemí za vojskem, které opustilo pobřežní pevnosti, vesnice a plantáže. Vznikla obrovská panika, neboť secesionisté šířili zprávy o represáliích, jimiž velitelé federálních vojsk stíhají obyvatelstvo. A tak před jednotkami Wrightovy armády bezhlavě prchali nejen Floridané, ale i lidé na hranicích Georgie a v oblasti mezi zálivy Ossabaw a Svatá Marie. Za těchto okolností nemusel komodor Dupont vypálit ani jedinou ránu, aby se zmocnil pevnosti Clinch a Fernandiny. Jak uvidíme, pouze loď Ottawa, na níž sloužil Gilbert s Marsem, musela posléze užít děl.

Město Fernandina je spojeno se západním pobřežím Floridy železnicí, která vede do přístavu Cedar Keys. Tato železnice ubíhá zpočátku po břehu ostrova Amélia a poté musí překonat nassauskou zátoku na visutém mostě, aby mohla opět dostihnout pevninu.

Ve chvíli, kdy se Ottawa octla uprostřed zátoky, vjel na most vlak. Prchala v něm celá posádka Fernandiny s veškerými zásobami. Spolu s ní utíkali někteří význačnější představitelé města. Dělový člun zamířil okamžitě plnou parou k mostu a zahájil palbu, kterou řídil Gilbert. V několika případech měl šťastnou mušku. Jedna střela zasáhla poslední vůz a zničila jeho nápravy a spojovací řetěz. Vlak nezastavil, neboť se dostal do velmi nebezpečné situace, a poslední vůz nechal napospas nepříteli. Plnou rychlostí pokračoval ve své cestě. Současně se objevil jeden z oddílů federálního vojska a vrhl se na most. Všichni uprchlíci, převážně civilisté, byli okamžitě zajati. Přivedli je k plukovníkovi Gardnerovi, veliteli Fernandiny, zapsali si jejich jména, pro výstrahu je na čtyřadvacet hodin uvěznil na lodi a pak je propustili.

Když vlak zmizel, musela se Ottawa spokojit s nákladní lodí, které se zmocnila s celým nákladem.

Tyto události zapůsobily velice depresivně jak na jižanské vojsko, tak na obyvatelstvo floridských měst, což se zvláště výrazně projevilo v Jacksonvillu. Ústí Svatého Jana se pravděpodobně stane kořistí severanů stejně snadno jako ústí Svaté Marie. Nikdo o tom nepochyboval, stejně jako byl každý přesvědčen, že se unionisté nesetkají s odporem ani v Jacksonvillu, ani ve Svatém Augustinu či v dalších městech okresu.

To vše rodinu pana Burbanka pochopitelně uklidnilo. Když se zaměstnanci na Camdless Bay dověděli tyto důležité novinky, projevíli svou radost mohutným hurá, na němž se nemalou mírou podílel i Pygmalión. Bezpečnostní opatření se měla udržovat nadále — až do příjezdu dělových člunů.

Všechno však dopadlo jinak. Bohužel se stalo to, co James Burbank nepředvídal a nepředpokládal: severanům trvalo celý týden, než pronikli k Svatému Janu a než se stali pány jeho břehů. A za tu dobu prožilo panství Camdless Bay okamžiky opravdové hrůzy.

Komodor Dupont byl nucen i po ovládnutí Fernandiny postupovat s velkou obezřetností. Chtěl vztyčit federální vlajku všude, kam se mohl dostat, a z toho důvodu rozdělil eskadru na několik skupin. Jeden dělový člun vyslal po řece svaté Marie, aby se zmocnil vesnice téhož jména a pronikl na dvacet mil do vnitrozemí. Na severu prozkoumávaly, další tři čluny pod vedením kapitána Godona tamější zátoky, zmocnily se ostrovů Jykill a Svatý Šimon a obsadily vesničky Brunswick a Darien, zčásti už vyklizené. Kapitán Stevens velel šesti lehkotonážním parníkům, jejichž úkolem bylo proniknout po Svatém Janu do Jacksonvillu a zmocnit se ho. Zbytek eskadry se pod vedením komodora Duponta vydal na moře, aby obsadil město Svatý Augustin a zajistil si kontrolu pobřeží až k Mosquito Inletu, v jehož průlivu se soustřeďovali váleční podloutníci.

Všechny tyto operace se mohly uskutečnit až během čtyřiaadvaceti hodin a v této době měli jižané dost času, aby zpustošili celý kraj.

Asi ve tři hodiny odpoledne si James Burbank poprvé uvědomil, co se proti němu chystá. Správce Perry se spěšně vrátil z obhlídky a sděloval:

„Kolem Camdless Bay se potuluje několik podezřelých mužů, pane Jamesi.“

„Odkud přicházejí?“

„Ze severu.“

Vtom přiběhla z přístavu Zerma a sdělovala, že po řece se k nim blíží několik člunů.

„Přijíždějí z Jacksonvillu?“

„Ano.“

„Vrať se do Hrádku, Zermo,“ nařizoval pan Burbank, „a za žádných okolností nevycházej!“

„Dobře, pane.“

James Burbank se vrátil k přátelům a netajil se vážností situace. Podle jeho názoru bylo skoro jisté, že Texarovi lidé zaútočí. V takovém případě je lepší být na útok připraven předem.

„Co nevidět už seveřané ty darebáky rozdrtí,“ zlobil se pan Stannard, „a oni by ještě...“
„Jak by ne,“ vpadl mu do řeči James Burbank, „Texar si nenechá ujít příležitost k pomstě, kdyby ji měl zaplatit životem!“

Po chvíli dodal vzrušeným hlasem:

„Copak ten chlap nebude nikdy za své zločiny potrestán? To se opravdu ze všeho vykrotí? Člověk už pomalu pochybuje o nějaké spravedlnosti!“

„Jamesi,“ napomínala manžela paní Burbanková, „nemluv tak!“

„Raději se na všechno připravme,“ dodala Alice Stannardová.

James Burbank se mezitím uklidnil a vydával pokyny k obraně Hrádku.

„Už jste to řekl černochoům?“ zeptal se Edward Carrol.

„Hned je vyrozumím,“ odpověděl James Burbank. „Myslím, že budeme bránit pouze hradby kolem parku a domu. Nebylo by moudré počítat s tím, že tak velkou skupinu útočníků zadržíme na hranicích panství. Raději soustředíme obránce kolem hradeb. Kdyby je nepřítel překonal, pak doufám, že se Texarovým bandám ubráníme v Hrádku, jako jsme se ubránili tlupám Seminolů. Svou ženu, Alici a Dy svěřuji do Zerminých rukou; bez mého rozkazu nesmějí Hrádek opustit. V případě bezprostředního nebezpečí se mohou zachránit podzemní chodbou, ústící do malé zátoky Marino na Svatém Janu. Tam budou v úkrytu čekat naši dva muži s člunem, kteří je zavezou k Cedrovému pavilónu.“

„Co bude s tebou, Jamesi?“

„A s vámi, otče?“

Paní Burbanková a Alice uchopily za ruce Jamese Burbanka a pana Stannarda, jako by se už přiblížila chvíle útěku.

„V případě, že naše situace bude neudržitelná, učiníme vše, abychom vás dostihli,“ odpověděl James Burbank. „Musíte mi však slíbit, že odjedete do Cedrového pavilónu, jakmile to bude nutné. Aspoň se pak budeme moci s těmi zlosyny bít s větší odhodlaností i odvahou a vzdorovat jim do posledního náboje.“

Poté dal James Burbank svolat všechny zaměstnance. A už za hodinu stáli ozbrojení černoši v půlkruhu kolem hradeb. Jejich ženy a děti si vyhledaly úkryty v okolním lese.

S organizováním obrany to nebylo v Hrádku bohužel právě nejlepší. Od začátku občanské války bylo skoro nemožné obstarat si dostatek zbraní a střeliva. V Jacksonvillu se prostě nic nedostalo — a tak se museli obyvatelé Hrádku spokojit s tím, co tu zbylo od posledních bojů se Seminoly.

Burbankův obranný plán spočíval hlavně v tom, chránit Hrádek před ohněm a před přímým vpádem. Rozhodně se nemohlo pomýšlet na obranu celého panství, skladišť a dílen, chat a plantáží. James Burbank byl schopen postavit proti útočníkům necelé čtyři stovky špatně ozbrojených černochoů. Několik tuctů pušek dostali ti nejschopnější, přičemž nejlepší zbraně si ponechal pan Burbank s přáteli a správce Parry se svými pomocníky. Všichni se odebrali k brance. Pan Burbank rozdělil muže tak, aby mohli co nejdéle odolávat útoku na opevněný val, který byl navíc chráněn vodním příkopem.

Když byly obranné práce skončeny, nezbyvalo než čekat. Nyní šlo o to, zjistit, odkud nepřítel panství napadne. Kdyby zaútočil ze severu, obrana by byla mnohem účinnější, než kdyby postupoval směrem od řeky, kde je Camdless Bay zcela otevřená. Vylodění však rozhodně není snadnou záležitostí. V každém případě by k rychlé přepravě ozbrojených tlup potřeboval nepřítel velký počet člunů.

O těchto otázkách diskutoval James Burbank s přáteli Carrolem a Stannardem, zatímco čekali na návrat hlídek, které poslali na hranice plantáží.

V půl páté odpoledne se hlídka spěšně vrátila ze severních hranic plantáží, aby podala hlášení.

Ke Camdless Bay mířila od severu kolona ozbrojených mužů. Zatím nebylo jasné, zda jde o vojenskou jednotku, anebo o jacksonvillskou spodinu, která se nemůže dočkat

plenění a přichází na Texarův rozkaz, aby zasáhla proti osvobozeným černochům. Kolona měla asi tisíc mužů, a proto bylo nemožné se jí postavit na odpor s osazenstvem plantáží. Jedinou nadějí bylo, že neodolá-li náporu opevněný val, bude se moci obrana na delší dobu soustředit v Hrádku.

Kolona zřejmě nepomýšlela na vylodění v camdlessbayském přístavu, neboť by jí to způsobilo značné potíže. Přeplavila se přes řeku pod Jacksonvillem a použila k tomu asi padesáti bárek, které musely cestu přes řeku podniknout třikrát až čtyřikrát.

Rozhodnutí Jamese Burbanka soustředit všechny černochy za obranný val v parku bylo tedy velice moudré. Hájit panství na jeho hranicích proti pětinasobně dobře vyzbrojené přesile bylo přece naprosto vyloučené. Kdo asi velí nepřátelským tlupám? Vede je sám Texar? To nebylo pravděpodobné. Příchod federálních jednotek znamenal pro něho bezprostřední nebezpečí a v takové situaci by Španěl nepovažoval asi za moudré postavit se v čelo kolony. Kdyby se k tomuto kroku přesto rozhodl, pak jen proto, aby nejdříve zničil plantáže pana Burbanka, pomstil se na jeho rodině a pak okamžitě uprchl na jih, pravděpodobně až do nejdlejších a naprosto nepřístupných částí Floridy.

James Burbank se v duchu obíral především touto neradostnou eventualitou. Z toho důvodu se rozhodl poslat do bezpečí, to znamená do Cedrového pavilónu asi míli odtud, jak svou ženu, tak i dceru a Alici Stannardovou, a svěřit je Zermíně péči. Kdyby snad museli pod náporém útočníků opustit Hrádek i oni, pokusili by se dosáhnout své nejbližší a vyčkat s nimi chvíle, kdy federální jednotky zajistí v zemi bezpečnost a klid.

A tak skryti v rákosí čekali dva černoši s člunem při ústí podzemní chodby, která spojuje Hrádek se zátokou Marino. Aby se toto nejzazší opatření mohlo uskutečnit, museli by se obyvatelé Hrádku bránit až do setmění. Pouze za tmy by se mohl odvážit člun vyplout bez nebezpečí, že bude pronásledován hlídkami, které křižovaly po řece.

XI

DRUHÉHO BŘEZNA - VEČER

James Burbank byl připraven k boji. Stejně tak jeho přátelé a většina černochoů. Očekávali, že nepřítel zaútočí. Podle přijatých dispozic měli opevněný val hájit tak dlouho, pokud to situace bude dovolovat, a teprve potom se uchýlit dovnitř Hrádku.

K páté hodině prozrazoval křik útočníků, že nepřítel není daleko. Bylo zřejmé, že se zmocnil celé severní části panství. Na mnoha místech vystupovaly nad lesy husté kotouče dýmu. Obětí ohně se staly pily a chaty černochoů, které útočníci předtím vyplnili. Bývalí otroci neměli čas zajistit si těch několik málo věcí, jež se po osvobození staly jejich majetkem. Však také na řev útočníků odpovídal zoufalý a hněvivý křik černochoů. Tupy zločinců jim zničily osobní majetek!

Hluk se ponenáhlu přibližoval k Hrádku. Severní stranu oddělovala zlověstná zář, jako by tam právě zapadalo slunce. Občas pronikl závan teplého dýmu až do parku. Bylo slyšet silný praskot suchého dřeva v hořících skladištích. Náhle se ozval mohutný výbuch, prozrazující, že v jedné z parních pil praskl kotel. Plenění bylo v plném proudu.

James Burbank s přáteli byli za zahradní brankou a rozmísťovali tam poslední skupiny černochoů. Útočníci tu museli být každou chvíli! Přesnější vzdálenost naznačí teprve intenzita palby. Vzhledem k tomu, že první stromy byly od valu vzdáleny jen padesát yardů, mohli se útočníci celkem snadno přiblížit a nepozorovaně pak zaútočit.

Po poradě s přáteli se James Burbank rozhodl, že černoši budou očekávat nepřítele za obranným valem. Budou tak lépe kryti, neboť si mohou při střelbě položit pušky do hlubokých klínů, které svírají jednotlivé zašpičatělé kůly. Tato pozice by byla výhodná i v případě, kdyby útočníci chtěli zdolat vodní příkop a vzít val ztečí.

Rozkaz byl proveden, černoši se uchýlili dovnitř. Když chtěl James Burbank zavřít zahradní branku, spatřil pádícího člověka, který jako by hledal útočiště u obránců Hrádku.

Pan Burbank se nemýlil. Svědčilo o tom i několik střel z nedalekého lesa, z nichž ani jedna muže nezasáhla. Uprchlík byl jedním skokem na můstku a za okamžik už ho chránil obranný val. Hned nato černoši branku zavřeli a zajistili.

„Kdo jste?“ zeptal se James Burbank.

„Zaměstnanec vašeho zástupce Harveyho z Jacksonvillu,“ odpověděl muž.

„Pan Harvey vás poslal s nějakou zprávou?“

„Ano. Jenže řeka je střežena, a tak jsem nemohl jet přímo.“

„A to jste nevzbudil podezření, když jste se připojil k těm útočníkům?“

„Nikoli. Přidal jsem se k loupeživým bandám, které postupují vzadu. Ve vhodné chvíli jsem utekl, i když jsem tím riskoval nějakou tu kulku do zad.“

„V pořádku, příteli. Děkuji vám! Máte nějaký vzkaz, že?“

„Ano, pane Burbanku, tady je.“

Byl to dopis a James Burbank jej okamžitě přečetl. Pan Harvey mu sděloval, že se může plně spolehnout na doručitele poselství, pana Johna Bruce. Jakmile ho vyslechne, nechť učiní pan Burbank nutná bezpečnostní opatření.

Náhle se zvenku ozvalo asi deset výstřelů. Každé prodlení bylo nebezpečné.

„Co mi vzkazuje pan Harvey?“ zeptal se James Burbank.

„Především,“ odpověděl John Bruce, „že ozbrojené tlupy postupující na Camdless Bay mají asi čtrnáct nebo patnáct set mužů.“

„To souhlasí s mým odhadem. A dál? Vede je Texar?“

„To nemohl pan Harvey zjistit. Jisté však je, že za posledních čtyřiaadvacet hodin se Texar v Jacksonvillu neobjevil.“

„Ten bídák chce zas maskovat nějaké nové lotroviny,“ poznamenal James Burbank.

„Totéž si myslí i pan Harvey,“ řekl John Bruce. „Ostatně Texar tu ani nemusí být, a přesto vykonají jeho rozkaz a rozpráší osvobozené černochoy.“

„Rozpráší!“ vykřikl pan Burbank, „a budou přitom loupit a zakládat požáry!“

„Proto si pan Harvey myslí, že byste měl poslat rodinu do bezpečí, pokud je čas.“

„Hrádek vydrží nápor útočníků,“ odpověděl James Burbank, „a opustíme jej pouze v nejnutnějším případě. Co je nového v Jacksonvillu?“

„Nic, pane Burbanku.“

„Federální jednotky nepostupují?“

„Od té doby, co obsadily Fernandinu a zátoku svaté Marie, nikoli.“

„Jaký je cíl vašeho poslání?“

„Oznámit vám, že rozprášení černochoů je pouze Texarova záminka ke zničení plantáží a k vašemu zajetí.“

„Přidalo se k té lupičské bandě hodně vojáků?“

„Stovka nanejvýš,“ odpověděl John Bruce. „Ale táhnou s nimi nejpodlejší zločinci. Texar je ozbrojil, a tak je třeba se obávat nejhoršího. Znovu vám, pane Burbanku, opakuji, že podle názoru pana Harveyho byste měl co nejrychleji opustit Hrádek. Mám vám vyřídit, že jeho dům v Hampton Readu je vám k dispozici. Leží asi deset mil proti proudu, na

pravém břehu řeky. Tam budete několik dní v plném bezpečí. Mohl bych vás tam nepozorovaně zavést. Museli byste ovšem okamžitě opustit Hrádek, protože později bude ústup nemožný.“

„Děkuji vám, příteli, vám i panu Harveymu,“ pravil James Burbank. „Zatím tu však zůstaneme.“

„Jak chcete, pane Burbanku,“ odpověděl John Bruce. „Nicméně tu počkám pro případ, že byste mě potřeboval.“

Nadcházející útok si v příštích okamžicích vyžádal plnou Burbankovu pozornost.

Pojednou se rozpoutala prudká palba, při níž nebylo útočníky vidět, neboť se kryli v blízkém lese. Na obranný val dopadal déšť střel, nezpůsobil však valných škod. James Burbank a jeho druzi nemohli na útok náležitě odpovědět, protože měli všeho všudy jen čtyřicet pušek. Ale jejich postavení bylo výhodnější, a jejich střely tudíž účinnější. Zasáhli dokonce několik útočníků na kraji lesa.

Boj na dálku vyhovoval camdlessbayským obráncům; trval asi půl hodiny. Poté se útočníci vrhli na hradby, aby se jich zmocnili ztečí. Protože hodlali zaútočit na několika místech zároveň, vlekli s sebou prkna a fošny, které vzali ve skladištích, než je zapálili. Tato prkna hodili asi na dvaceti místech přes příkop naplněný vodou a přecházeli po nich k opevnění. Mnozí ze Španělových lidí zaplatili útok zraněním nebo smrtí. Ostatní se všemožně snažili přelézt dřevěný val, ale nedařilo se jim to. Černoši, které posilovala nenávist vůči žhářům, odráželi jejich útoky s neobyčejnou statečností. Bylo však zřejmé, že camdlessbayští obránci nemohou uhájit proti obrovské přesile všechna ohrožená místa a že vydrží nejdéle do setmění. Přitom žádný z obránců neutrpěl vážnější zranění. Rovněž James Burbank a Walter Stannard, ač se účastnili nejtvrďších bojů, byli v naprostém pořádku. Pouze Edward Carrol dostal kulku do ramene a musel se uchýlit do Hrádku, aby mu paní Burbanková s Alicí a Zermou zranění ošetřily.

Mezitím přišla útočníkům na pomoc noc. Pod ochranou tmy se asi padesát mužů přiblížilo k brance a zaútočili na ni sekerami. Branka nepovolila. Sotva by se dostali dovnitř, nebýt odvážně vybojovaného průlomu, který jim otevřel cestu. Útočníci totiž zapálili několik vedlejších budov, a protože obranný val byl s nimi spojen, lehla popelem zároveň s budovami i část opevnění.

James Burbank se okamžitě vrhl k ohroženému valu, aby jej bránil.

Ve světle plamenů bylo vidět muže, který pod ochranou kouře přeběhl po prknech položených přes umělou říčku.

Dostal se do parku pravděpodobně od Svatého Jana, který byl v těch místech silně zarostlý rákosím, nepozorovaně se vplížil do stáje a tam s nasazením života zapálil několik otepí slámy, aby tak zničil přilehlou část ochranného valu.

Průlom byl tedy vybojován a James Burbank se svými lidmi se marně pokoušeli uzavřít tuto cestu. V poměrně malé chvíli byl park zaplaven asi stovkou útočníků.

Na obou stranách bylo hodně padlých, neboť se bojovalo muž proti muži. Ze všech stran se ozývala střelba. Netrvalo dlouho a Hrádek byl obklíčen. Černoši se museli před

nepřátelskou přesilou uchýlit do camdlessbayského lesa. Pokud mohli, bojovali statečně, leč setrvat nadále v nerovném zápase by znamenalo jen jistou smrt.

James Burbank, Walter Stannard, Perry a jeho pomocníci stejně jako John Bruce se museli spolu s několika černochoy uchýlit do Hrádku.

Bylo asi devět hodin večer. Západ se utápěl ve tmě, ale na severu byla nebesa světlá odrazem požáru, který zachvátil camdlessbayské panství.

James Burbank a Walter Stannard spěchali za ženami.

„Okamžitě musíte pryč!“ zvolal James Burbank. „Ať už sem útočníci vniknou násilím, nebo budou čekat, až se vzdáme, další pobyt na Hrádku je v každém případě nebezpečný. Loď je připravena! Jděte! Zermu, vezměte malou Dy, mou ženu a Alici a zaveďte je, prosím vás, do Cedrového pavilónu. Tam budete v bezpečí. Donutí-li nás nepřítel k útěku, sejdem se tam...“

„Otče!“ zvolala Alice, „pojdte s námi!... A vy také, pane Burbanku!“

„Ano, Jamesi, pojd' s námi!“ přidala se paní Burbanková.

„Já, a vydat Hrádek těm bídákům?“ odpověděl James Burbank. „Nikdy, pokud se budeme moci bránit! A my něco vydržíme! Až budete v bezpečí, budeme bojovat s tím větší odhodlaností.“

Vřava zvenčí sem doléhala stále hrozivěji. Domovní dveře duněly pod údery útočníků, kteří napadli Hrádek od řeky.

„Jděte!“ zvolal James Burbank. „Už je docela tma! Nikdo vás neuvidí. Jděte! Tady nám jen překážíte! Proboha, jděte už!“

Zerma s malou Dy vykročila první. Paní Burbanková opouštěla svého manžela s těžkým srdcem, právě tak jako Alice svého otce. Obě sestoupily po schodech do podzemí, aby se vydaly tajnou chodbou do zátoky Marino.

„A teď, přátelé,“ obrátil se pan Burbank k zbylým obráncům, „bojujme do poslední kapky krve.“

Všichni vyběhli po hlavním schodišti do prvního patra a obsadili okna. Odtud odpovídali na nesčetné množství střel, jimiž útočníci zasypávali Hrádek. Šetřili náboje, jejich rány byly řidší, zato přesnější, neboť mířili do hustých řad bojovníků. Bylo zřejmé, že útočníkům nezbude než zlikvidovat hlavní dveře buď sekerou, nebo ohněm. Tentokrát jim nikdo nepomůže vytvořit průlom, aby mohli vniknout do domu. Proti kamenným zdem nebylo možné postupovat stejným způsobem jako proti dřevěnému opevnění.

Mezitím se pod ochranou naprosté tmy přiblížilo s nesmírnou obezřelostí asi dvacet odvážlivců ke schodišti. Okamžitě zaútočili vší silou na hlavní vchod. Ukázalo se, že dveře jsou neobyčejně pevné, neboť odolávaly útoku seker i bodáků. Mnozí z útočníků zaplatili výpad životem, protože se stali snadným terčem pro obránce Hrádku, kteří na ně mohli pálit z obou stran.

Situace se tím však nijak nezlepšila. Spíše naopak: hrozil nedostatek střeliva. Po třech hodinách spotřeboval James Burbank a jeho přátelé většinu munice. Jak se mají bránit bez

střeliva? Mají snad opustit Hrádek a vydat jej zločincům, kteří by tu nenechali kámen na kameni?

A přece nezbývalo nic jiného, kdyby se útočníkům podařilo vyrazit hlavní dveře, které už nedržely zcela pevně. James Burbank si to uvědomoval, ale stále vyčkával. Copak je vyloučen nějaký překvapující obrat?

„Máme střelivo asi tak na hodinu!“ zvolal James Burbank. „Bojujme do poslední patrony, přátelé! Neopouštějme Hrádek!“

Pan Burbank ještě nedokončil svou výzvu, když tu se ozvala detonace.

„To je dělo!“ vykřikl.

Podruhé se ozvalo dunění z druhého břehu řeky.

„Další rána,“ dodal pan Stannard.

„Počkejte!“ pravil pan Burbank.

Ozval se třetí dělový výstřel, který byl nejzřetelnější.

„Není to snad signál pro útočníky na pravém břehu?“ zeptal se Walter Stannard.

„Možná,“ řekl John Bruce, „že dole vyhlásili poplach.“

„A co když ty tři rány nevypálili v Jacksonvillu ...“, poznamenal správce.

„Pak by je muselo vypálit federální loďstvo!“ zvolal James Burbank. „To by znamenalo, že se jejich flotila zmocnila ústí Svatého Jana a že postupují po řece.“

Bylo vskutku docela možné, že komodor Dupont ovládl řeku, přinejmenším její dolní tok.

Bohužel se ukázalo, že tomu tak není. Tři dělové rány vypálila jacksonvillská základna, jak záhy vysvitlo z toho, že se výstřely už neopakovaly. Zřejmě tedy nedošlo ke srážce severských lodí s konfederálními jednotkami ani na Svatém Janu, ani na planinách duvalského okresu.

Šlo nepochybně o signál k ústupu určený velitelům vojenských sborů, neboť správce Perry pojednou od jedné z pobočných střelen zvolal:

„Ustupují!... Ustupují!“

James Burbank a jeho přátelé se okamžitě vrhli k prostřednímu oknu.

Rány na dveře ustaly stejně jako střelba. Útočníci do jednoho vyklidili park. Bylo slyšet jen vzdalující se křik.

Nějaká událost zřejmě přinutila představitele Jacksonvillu, aby odvolali vojenskou jednotku z druhého břehu Svatého Jana. Bylo možná dohodnuto, že tři dělové rány ohlásí pohyb nepřátelské eskadry a ohrožení konfederálních pozic. Proto útočníci tak náhle přerušili obléhání Hrádku a vydali se zpustošenými plantážemi, kde jim dohasínající požáry osvětlovaly cestu, na zpáteční pochod. O hodinu později se asi dvě míle před Hrádkem přeplavili přes řeku na připravených lodích.

Brzy utichly i poslední výstřely a hlučné dělové rány vystřídalo naprosté ticho. Nad plantážemi jako by bloudil mlčenlivý přízrak smrti.

Bylo půl desáté večer, když James Burbank sestoupil v doprovodu svých přátel do přízemní haly. Zde ležel na pohovce lehce zraněný Edward Carrol, zesláblý ztrátou krve.

Oznámili mu, co se stalo po signálu z Jacksonvillu. Hrádek se v této chvíli nemá od Texarových band čeho obávat.

„Ano, je tomu tak,“ pravil James Burbank, „ale násilí a anarchie mají dosud převahu. Ten bídák chtěl rozprášit osvobozené černochoy, a také je rozprášil! Chtěl se mi pomstít zpusťšením plantáží, a opravdu tu zanechal jen rozvaliny.“

„Jamesi,“ řekl Walter Stannard, „mohlo to s námi dopadnout ještě hůř. Nikdo z nás při obraně Hrádku nepadl. Naše ženy a vaše dcera se mohly dostat do rukou těch zlosynů, a zatím jsou v bezpečí.“

„Máte pravdu, Stannarde. Ale Texarova akce nezůstane nepotrestána, já už najdu způsob, jak se dovolat práva za prolitou krev.“

„Škoda že paní Burbanková, Alice a malá Dy a Zerma opustily Hrádek,“ poznamenal Edward Carrol. „Vím, že hrozilo nebezpečí, ale teď bych je raději viděl zde.“

„Ještě před rozedněním je vyhledám,“ odpověděl James Burbank. „Jistě mají hrozný strach a musíme je uklidnit. Uvážíme potom, zda bude výhodnější je přivezl nazpět do Camdless Bay, anebo je nechat několik dní v Cedrovém pavilónu.“

„Správně,“ dodal pan Stannard. „Rozhodně se nesmíme ukvapit. Celá záležitost ještě zdaleka neskončila. Pokud bude v Jacksonvillu poroučet Texar, nemůžeme si být ničím jisti.“

„Právě proto chci postupovat opatrně,“ odpověděl James Burbank. „Perry, přichystejte mi před úsvitem loď. Jako pomocník mi stačí jeden muž.“

Burbankova slova přerušil zoufalý, bolestný výkřik.

Volání přicházelo z parku pod Hrádkem.

„Otče!... Ach otče!“

„To je má dcera!“ vykřikl pan Stannard.

„Bože! Nějaké další neštěstí!“ zvolal James Burbank.

Okamžitě otevřeli dveře a vyřítili se do parku.

Tam stála slečna Alice a u nohou jí ležela paní Burbanková.

Malá Dy a Zerma s nimi nebyly.

„Mé dítě!“ vykřikl James Burbank. Při těchto slovech se paní Burbanková pozvedla. Nemohla promluvit. Natáhla jen paže směrem k řece.

„Unesli je... unesli je...“

„Ario!... Texar!“ vydechla Alice.

Nato klesla k zemi vedle paní Burbankové.

XII

ŠEST NÁSLEDUJÍCÍCH DNŮ

Když paní Burbanková a slečna Alice vstoupily do podzemní chodby, která je měla zavést do zátoky Marino na břehu Svatého Jana, Zerma byla už několik kroků před nimi. V jedné ruce držela malou Dy, v druhé lampu, jež jim svítila na cestu. Jakmile dorazila na konec chodby, prosila Zerma paní Burbankovou, aby na ni chvíli počkala. Chtěla se přesvědčit, zda loď a dva černoši, kteří je měli doprovodit k Cedrovému pavilónu, jsou na místě. Otevřela dveře podzemní chodby a zamířila k řece.

Paní Burbanková a slečna Alice čekaly sotva minutu, když tu dívka zjistila, že malá Dy zmizela.

„Dy!... Dy!“ volala paní Burbanková, riskujíc prozrazení.

Dítě se neozvalo. Uvyklé na Zermu, vyšlo za ní z podzemní chodby, aniž si toho matka povšimla.

Náhle zaslechly obě ženy sténání. V předtuše nového nebezpečí, a nedbajíce vlastní bezpečnosti, vyběhly paní Burbanková a slečna Alice k řece. Když dorazily na břeh, zahlédly ještě loď mizející v temnotách.

„Pomoc!... Pomoc!... Texar!“ křičela Zerma.

„Texar! Ano, Texar!“ zvolala Alice.

A ukázala rukou na Španěla, který ve světle dohasínajících požárů camdlessbayského panství stál na zádi loďky, jež okamžitě nato zmizela. Pak se znovu rozhostilo ticho. Na zemi leželi dva zardoušení černoši. Celou hodinu prohledávaly ženy břeh, ovšem marně.

Posléze klesla paní Burbanková naprostým vyčerpáním k zemi. Slečně Alici se s vypětím všech sil podařilo nešťastnou ženu pozvednout, podepřít ji a zvolna vléci pryč. V dálce zaznívala od Hrádku střelba, provázená občas hrozným řevem útočníků. Za každou cenu se tam musí dostat!

Paní Burbanková však byla hrůzou skoro bez sebe a mladá dívka ji musela doslova táhnout za sebou. A tak se posléze dostala až nedaleko hradní budovy.

Zde už byla Alice u konce svých sil. Paní Burbanková ležela bez pohybu u jejích nohou.

V té době už byli vojáci na ústupu stejně jako horda lupičů, která je sledovala. Ani venku, ani uvnitř se neozýval křik. Slečna Alice se mohla domnívat, že se útočníci zmocnili Hrádku a že jej opět opustili, aniž budovu obsadili. V tom okamžiku se jí zmocnila nevýslovná úzkost. Zcela vyčerpána klesla k zemi, pokoušejíc se ještě naposled volat o pomoc. V Hrádku její volání zaslechli a James Burbank s přáteli vyběhl do parku. Dověděli se, co se stalo v zátoce Marino. Co je jim však platné, že bandité odešli? Co z toho, že už se nemuseli obávat zajetí? Zasáhlo je mnohem hroznější neštěstí. V Texarově zajetí byla malá Dy!

Všichni byli zdrceni. Paní Burbankovou přenesli do jejího pokoje a uložili na lůžko. Zůstala u ní slečna Alice.

V přízemní hale se zatím radil James Burbank s přáteli, jak nalézt malou Dy a jak obě, ji i Zermu, vyrvat Texarovi z rukou.

James Burbank si vyčítal, že nutil svou ženu, aby opustila Hrádek, a že jí chystal útěk, který tak špatně skončil. Copak to byla pouhá náhoda, že se setkali s Texarem u zátoky Marino? Rozhodně nikoli. Texar se musel nějakým způsobem dovědět o existenci podzemní chodby. Řekl si, že v kritické chvíli se tudy obránci Hrádku pokusí uniknout. Nejdřív tedy zavedl svou bandu na pravý břeh, prolomil obranný val a donutil Jamese Burbanka a jeho přátele uchýlit se do Hrádku. Poté se bezpochyby s několika pomocníky odebral k zátoce Marino, aby tu čekal na svou kořist.

Těžko mohl bídák zasadit Burbankově rodině strašnější ránu...

Obyvatelé Camdless Bay strávili hroznou noc. Což se nemuseli obávat, že se útočníci vrátí, aby donutili obránce Hrádku ke kapitulaci? Naštěstí se tak nestalo. Až do rána nebyli James Burbank a jeho spojenci vyrušení novým útokem.

Jak rádi by byli věděli, proč včera vypálili ve městě ony tři dělové rány a proč se útočníci stáhli, když jim k dobytí Hrádku stačilo nanejvýš hodinové obléhání. Znamenalo to, že se u ústí Svatého Jana objevily federální jednotky? Nic lepšího by si nemohli Burbankovi přát! Bez obav by mohli začít pátrat po malé Dy a její vychovatelce a hnát Texara k zodpovědnosti za zpusťování Camdless Bay a za únos.

Tentokráte by nevystačil s takovým alibi, jakého použil na začátku našeho vyprávění, když byl předvolán k vyšetřujícímu soudci do Svatého Augustina. I kdyby Texar nebyl v čele pustošící bandy, která vtrhla do Camdless Bay — což nemohl potvrdit ani posel pana

Harveyho —, poslední Zermin výkřik jasně naznačoval, že na únosu má hlavní podíl právě Španěl.

Nic bohužel nepotvrzovalo myšlenku Jamese Burbanka týkající se příjezdu severské flotily do svatojanských vod. Bylo 2. března a toho dne neopustila ani jediná loď zátoku svaté Marie. Tuto skutečnost potvrdily i zprávy, které přinesl téhož dne z druhého břehu jeden ze správcových pomocníků.

Hned ráno prohledali James Burbank a Walter Stannard pravý břeh řeky, leč nenalezli žádnou stopu. Marně pátrali i v těch nejmenších zátočinách, nic jim neprozradilo, kudy mohla loď únosců plout. Uvědomovali si, že má-li vést jejich hledání k cíli, musí prohlédnout i levý břeh.

Bylo to však v této chvíli možné? Rozhodně by stálo za to, vyčkat až do příchodu federálních jednotek, které zbaví Texara a jeho spojence moci. Nebylo by ani moudré nechávat v Hrádku paní Burbankovou v tak žalostném stavu, slečnu Alici, která ji nemohla opustit, a pana Carrola upoutaného na lůžko. Vždyť útočníci se mohli každým okamžikem vrátit!

Nejhorší ovšem bylo, že James Burbank nemohl Texara žalovat ani pro vyplenění svého panství, ani pro únos dcerky a její vychovatelky. Jediným úředníkem, na něhož se mohl v městě obrátit, byl totiž sám původce zločinu. Burbank se proto nemohl dočkat, až bude v Jacksonvillu zasedat opět řádný soud.

„Jamesi,“ pravil pan Stannard, „I když je vaše dcera v strašné situaci, má s sebou alespoň Zermu, jejíž oddanost se nezastaví ani...“

„Před smrtí, vím!“ vskočil mu do řeči James Burbank. „Ale co se stane, jestli Zerma opravdu zemře?“

„Poslyšte, drahý Jamesi,“ odpověděl Stannard, „když to vezmete kolem a kolem, Texar nemůže přece na něčem podobném mít zájem. Pokud bude v Jacksonvillu pánem, nehrozí myslím jeho obětem žádné nebezpečí. Má vaše dítě jako rukojmí a jako záštitu proti vám i federálnímu soudu, který ho bude stíhat za politický převrat v Jacksonvillu a za zpusťování vašich plantáží. Je tedy v jeho zájmu, aby svým obětem neublížil, a proto bude lépe vyčkat s akcí do doby, než se stanou pány země Dupont a Sherman.“

„A kdy to bude?“ vykřikl James Burbank.

„Zítřka... možná ještě dnes! Opakuji vám, že Dy je Texarovou záštitou. Proto ji přece unesl. Spoléhal, že vám tím zasadí ránu do srdce, a namouduší, že se, bídák, nemýlil.“

Tak uvažoval pan Stannard a nutno uznat, že jeho vývody byly správné. Ale nezdálo se, že by Jamese Burbanka přesvědčil nebo že by v něm vzbudil nějakou naději. Nebylo to prostě možné. James Burbank však pochopil, že s manželkou musí mluvit právě tak, jako mluvil Walter Stannard s ním. Jinak by paní Burbanková tuto ránu nepřežila. A proto po návratu domů uplatňoval s velkou naléhavostí všechny argumenty, o nichž sám nebyl přesvědčen.

V téže době konal Perry se svými pomocníky obhlídku panství Camdless Bay. Byla to hrozná podívaná. Zapůsobila otřesně i na Pygmalióna, jenž skupinu provázel. Tento

„svobodný“ občan nepovažoval za nutné odebrat se za černochoy, které Texar rozehnal. Spát v lese, trpět zimou a hladem, taková svoboda mu připadala poněkud přehnaná. Proto dal přednost Hrádku, i když byl nucen, stejně jako Zerma, vykoupit si toto právo tím, že roztrhal svůj osvobozovací dekret.

Nebylo ovšem nejmenší pochybnosti, že Burbankova velkomyslnost zavinila neštěstí, které zničilo panství Camdless Bay. Hmotné škody dosahovaly úctyhodné sumy. Z dřevěných baráků nezbylo po drancování a vypálení vůbec nic. Také pily a dílny lehly popelem. Nad doutnajícími troskami se dosud vznášel šedavý dým. Místo skladišť zušlechtěného dřeva, místo továren, kde stroje spřádaly bavlnu a kde se zpracovávala cukrová třtina, tyčily se jen trosky zčernalých zdí a spousty vyrudlých cihel v místě, kde stál tovární komín. Také kávovníkové plantáže, rýžová pole, zelinářské zahrady a stáje byly tak zpustošeny, jako by tu celé hodiny řádila stáda divokých zvířat.

Téhož dne se na Camdless Bay vrátilo tajně několik otroků. Netřeba zdůrazňovat jejich zoufalství, když zjistili, že ani jediný z dřevěných baráků neušel zkáze. James Burbank nařídil, aby jim na panství poskytli všemožnou pomoc.

James Burbank nemohl zatím pomýšlet na obranu svého panství. Musel čekat, až padne rozhodnutí v boji Jihu proti Severu. Ostatně dnem i nocí ho zaměstnávaly jiné, neméně vážné problémy. Učinil vše, co bylo v jeho silách, aby vypátral nějaké stopy po malé Dy. Zdravotní stav jeho manželky byl velmi povážlivý. Pres veškerou péči slečny Alice, která se nehnula od jejího lože, museli povolat doktora.

Naštěstí znali v Jacksonvillu lékaře, na něhož se mohli plně spolehnout. Vzkázali mu a lékař se okamžitě dostavil. Předepsal paní Burbankové nějaké léky, jejichž účinnost — pokud nebude mít matka své dítě u sebe — byla dost pochybná. Každého dne vycházel James Burbank s Walterem Stannardem na obhlídku obou břehů řeky. Edward Carrol s nimi nechodil, neboť se potřeboval ještě zotavit po svém zranění. Prohledávali ostrůvky na Svatém Janu; vyptávali se lidí; zašli až do nejzazších koutů okresu, slibovali bohatou odměnu každému, kdo je přivede na sebemenší stopu... Jejich úsilí bylo marné. Kdo jim také mohl říci, že se Španěl ukrývá v hloubi Černé zátoky? Vždyť o tom nikdo nevěděl. Ostatně mohl své oběti odvléci dále proti proudu řeky, aby je lépe ukryl před zraky hledajících.

Nebylo také jisté, zda Španěl nepomýšlí na novou výpravu proti Jamesi Burbankovi. Tato hypotéza nebyla nicméně pravděpodobná. Texarovi zřejmě stačilo zničení plantáží a únos malé Dy. Ostatně řada odvážlivců vyslovila veřejně nesouhlas s camdlessbayskou akcí a postavila se proti vůdci výpravy, což Texar pochopitelně nebral vůbec na vědomí. Jeho postavení v duvalském okrese bylo naprosto pevné. Podporovala ho celá tlupa bezcharakterních dobrodruhů a povalečů, kteří se s ním měli dobře. Denně se oddávali zábavám a bezuzdným radovánkám.

Nečinnost federálních vojsk ve skutečnosti podporovala akce nových pánů země. Texar se svými kumpány rozšiřovali zprávy, že severané nepřekročí hranice, že dostali rozkaz vrátit se do Georgie a do Karolíny, že floridský poloostrov bude uchráněn před invází

protitrokářských vojsk, neboť jako bývalá španělská kolonie je mimo zájmovou sféru Spojených států, v níž se otrokářský problém řeší zbraněmi, atd. Tím se v zemi vytvářela atmosféra, z níž mohli těžit všichni zastánci násilí.

Od útoku na Camdless Bay uplynulo pět dní. Za tu dobu nedošla jediná zpráva o pohybu federálních vojsk. Třebaže James Burbank denně pátral po stopách své dcery a její vychovatelky, nezjistil vůbec nic.

Přišel devátý březen. Edward Carrol byl už naprosto v pořádku a mohl pomáhat přátelům v pátrání. Zato stav paní Burbankové se příliš nezlepšil a zůstával stále kritický. V horečkách naříkala pro svou malou Dy a neustále ji chtěla hledat. Po takových záchvatech obvykle omdlévala, což bylo za jejího zdravotního stavu nebezpečné. Slečna Alice se nejednou domnívala, že jí nešťastná matka zemře v náručí.

Jediná zpráva z bojiště se v Jacksonvillu rozšířila 9. března ráno. Bohužel jen posílila přívržence separatistů.

Říkalo se, že jižanský generál Van Dorn odrazil dne 6. března Curtisovy vojáky v bitvě u Bentonvillu v Arkansasu a donutil je k ústupu. Ve skutečnosti šlo o bezvýznamnou srážku se zadním vojem malé severské jednotky, jejíž neúspěch byl o několik dnů později bohatě vyvážen vítězstvím u Pea Ridge. Zpráva ovšem zdvojnásobila drzost jižanů. V Jacksonvillu dokonce tuto bezvýznamnou akci oslavovali jako naprostou porážku federálních vojsk. A tak se město dočkalo nových slavností a nových orgií, jejichž projevy se bolestně dotýkaly lidí v Camdless Bay.

To vše se James Burbank dověděl v šest hodin večer, když se vrátil z prohlídky levého břehu řeky.

Kterýsi muž z putnamského panství se totiž domníval, že stopy únosců vedou do nitra jednoho ostrova na Svatém Janu, několik mil nad Černou zátokou. Minulé noci se onomu člověku zdálo, že tam zaslechl zoufalé volání o pomoc, a přišel to tedy oznámit panu, Burbankovi. V těch končinách viděli lidé i Texarova důvěrníka Indiána Squamba s člunem. Že šlo vskutku o Indiána, potvrdil také jeden cestující ze Shannonu, který se vracel ze Svatého Augustina a vystupoval v přístavišti Camdless Bay.

James Burbank se na víc neptal a chtěl okamžitě tuto stopu sledovat. Spolu s Edwardem Carrolem a dvěma černochoy vyplul na lodi vzhůru po řece. Co nejrychleji dorazili k označenému ostrovu, zevrubně jej prohledali a navštívili i několik rybářských chatrčí, jež však nebyly už delší dobu obývány. Ani v neproniknutelných křovinách uprostřed ostrova nenašli žádnou stopu po lidské bytosti. Neporušený břeh nasvědčoval, že tu v poslední době nemohla přistát žádná loď. Po Squambovi nebylo ani památky; projížděl-li se kolem ostrova, rozhodně na něm nepřistál.

I tato výprava zůstala tedy bezvýsledná. Nezbyvalo než se vrátit na Hrádek a přiznat si, že i tentokrát šli po falešné stopě.

Černoši dočasně umístění v čeledníku pomalu usínali. Ticho občas rušil jen vzdálený křik a ozvěny ohňostroje, doléhající sem z Jacksonvillu, kde se mohutně oslavovala porážka federálních vojsk.

Kdykoli pronikl hluk až do haly, zasadil Burbankové rodině novou ránu.

„Měli bychom přece jen vědět, na čem jsme,“ prohlásil Edward Carrol, „a zjistit, zda Sever nechal Floridu Floridou.“

„To bychom měli!“ přisvědčil pan Stannard. „Nemůžeme žít v téhle nejistotě.“

„Dobrá,“ pravil pan Burbank, „vypravím se zítra do Fernandiny a poptám se...“

V té chvíli zaklepal někdo lehce na hlavní dveře Hrádku.

Slečna Alice vykřikla a vrhla se ke dveřím. James Burbank se ji marně snažil zadržet. Tu se ozvalo druhé, naléhavější zaklepání.

XIII

NĚKOLIK HODIN

James Burbank zamířil ke dveřím. Nikoho nečekal. Možná že mu John Bruce přináší z Jacksonvillu nějakou důležitou zprávu od pana Harveyho.

Ozvalo se třetí, už netrpělivé klepání.

„Kdo je tam?“ zeptal se James Burbank.

„Já!“ zněla odpověď.

„Gilbert!“ vykřikla Alice.

Nemýlila se, byl to Gilbert. Přišel za svými nejbližšími, aby s nimi strávil několik šťastných hodin. Pravděpodobně neznal celý rozsah pohromy, která rodinu zasáhla.

V okamžiku si ležel mladý důstojník s otcem v náručí, zatímco jeho průvodce opatrně zavíral dveře.

Byl to Mars, Zermin manžel a oddaný sluha mladého Burbanka.

Když se Gilbert přivítal s otcem, rozhlédl se kolem. Spatřil slečnu Alici a s něžností jí stiskl ruku.

„Co matka?“ zvolal. „Kde je matka? Je to pravda, že umírá?“

„Jak to víš?“ zeptal se James Burbank.

„Vím všechno. O zničených plantážích, které zpustošila jacksonvillská lůza, o útoku na Hrádek, o matce, která... není snad už mrtvá?“

Ted se teprve vysvětlilo, proč mladý důstojník podstoupil tak velké nebezpečí, aby přišel domů.

Kvečeru proniklo několik dělových člunů z eskadry komodora Duponta do ústí Svatého Jana. Pluly proti proudu a zastavily se asi čtyři míle před Jacksonvillem. O několik hodin později se dostavil na palubu Stevensova dělového člunu muž, který prohlásil, že je strážcem majáku na ostrově Pablo. Jak známo, zastával Gilbert na této lodi funkci druhého důstojníka. Muž vyprávěl o událostech v Jacksonvillu, o přepadení Camdless Bay, o rozprášení černochoů i o zoufalé situaci paní Burbankové. Snadno si představíme, co pociťoval Gilbert při líčení těch hrozných událostí.

Strašně si přál navštívit matku. Se svolením velitele Stevense opustil na jednom z lehkých člunů flotilu. Na cestě ho doprovázel Mars. Pod ochranou tmy si ho nikdo nevšiml — aspoň si to myslel —, takže šťastně přistál asi půl míle pod Camdless Bay, to je dost daleko od přístaviště, jež mohlo být střeženo.

Tehdy ještě Gilbert nevěděl, že padl do léčky, kterou mu nastražil Texar. Španěl si chtěl za každou cenu opatřit důkaz o stycích Jamese Burbanka s nepřítelem, jak to po něm žádal soud. Proto pověřil strážce majáku v Pablu, který mu byl zcela oddán, aby vylákal mladého důstojníka do Camdless Bay. Měly mu k tomu dopomoci zprávy o událostech v Hrádku, zejména o zdravotním stavu Gilbertovy matky. A tak zatímco mladý důstojník plul po řece, měl v patách špióny. Když se podél břehu Svatého Jana prodíral rákosím, podařilo se mu nevědomky Španělovým lidem zmizet z očí. Neviděli ho tedy přistávat, ale s jistotou počítali, že se důstojníka zmocní při návratu, neboť pečlivě střežili celé pobřeží.

„Matka!... Kde je má matka?“ opakoval Gilbert.

„Tady jsem, synu!“ odpověděla paní Burbanková.

Stála nahoře na schodišti a po chvílce začala zvolna sestupovat, přidržujíc se zábradlí. V hale klesla vyčerpaná na pohovku, zatímco ji Gilbert zasypával polibky.

„Maminko!... Maminko!“ šeptal. „Tak jsem zase u tebe... Hrozně trpíš, vid’?... Ale žiješ!... Uzdravím tě, uvidíš!... Všechno už skončí... Zas budeme spolu... už brzo... Zase budeš v pořádku!... O mě se nemusíš bát, maminko... Nikdo se nedoví, že jsem se sem vypravil.“

Gilbert si všiml, že matce ubývá sil, a snažil se ji svými slovy povzbudit.

Mars si mezitím uvědomil, že Gilbert ani on neznají neštěstí v plném rozsahu. James Burbank a pánové Carrol a Stannard tu stáli mlčky, se sklopenými hlavami. Slečna Alice nedokázala zadržet slzy. Opravdu, nebyla tu ani malá Dy, ani Zerma, která by musela manželovu přítomnost na Camdless Bay vytušit.

Mars se rozhlédl kolem sebe a pln úzkosti se zeptal pana Burbanka:

„Co se vlastně stalo, pane?“

V témže okamžiku Gilbert opět povstal.

„A co Dy?“ vykřikl. „Dy už šla spát?... Kde je sestřička?“

„Kde je má žena?“ zeptal se Mars.

A za chvíli už oba věděli vše. Jak postupovali od místa přistání podél břehu Svatého Jana, všimli si, že plantáže jsou zpustošeny. Domnívali se však, že jde pouze o hmotné škody. Teprve nyní poznali celou pravdu, jeden nenašel doma sestru, druhý manželku. A nikdo jim nemohl říci, kde je Texar už celý týden skrývá.

Gilbert znovu poklekl před svou matkou. Oba teď plakali. Mars přecházel rozčileně po místnosti a nemohl se uklidnit.

Konečně vybuchl.

„Zabiju Texara! Zítra půjdu do Jacksonvillu... ne, ještě teď v noci!“

„Jdi, Marsi, jdi!“ povzbuzoval ho Gilbert.

James Burbank je přerušil.

„Kdyby to bylo užitečné, nečekal bych, synu, na tvůj návrat. Ano, ten bídák by mi zaplatil svým životem všechno zlo, které nám způsobil. Dříve však musí vypovídat! Když ti, Gilberte, povídám, že musíte s Marsem čekat, pak vím, co dělám, a vy opravdu musíte čekat.“

„Dobrá, otče,“ odpověděl mladý muž, „ale aspoň prozkoumám okolí a budu...“

„Copak si myslíš, že jsem to neudělal?“ zvolal pan Burbank. „Den co den jsme prohledávali oba břehy i ostrůvky, které by mohly Texarovi sloužit za úkryt. Nenašli jsme však vůbec nic, co by nás mohlo přivést na stopu tvé sestry a Marsovy ženy. Přátelé Carrol a Stannard mi pomáhali. Zatím bylo naše úsilí marné.“

„Nemohli bychom se obrátit na jacksonvillský soud?“ zeptal se důstojník. „Proč nepodat žalobu na Texara jako na původce zpusťování a únosu?“

„Proč?“ odpověděl James Burbank. „Protože Texar je tam pánem, protože všichni čestní lidé se třesou před tímto darebákem a protože má na své straně všechnu tu sebranku a vojsko celého okresu. Také jsme chtěli, jako ty a Mars, okamžitě Texara potrestat, kdyby odmítl prozradit, co se stalo s oběťmi. Ale v zájmu tvé sestry a v zájmu Marsovy ženy musí náš hněv ustoupit rozvaze. Plným právem se můžeme domnívat, že Texar použije Dy a Zermu jako rukojmí, jako záštity, neboť se bídák bojí, že bude hnán k odpovědnosti za násilný převrat v Jacksonvillu, za organizování loupežného přepadení Camdless Bay a za žhářství a vyplnění plantáží, jež patřily přívrženci Severu. Myslíš, že bych tě o tom tak naléhavě přesvědčoval, kdybych tomu sám nevěřil? A že bych měl vůbec sílu čekat?“

„Dávno bych už nežila, kdybych nevěřila v jejich záchranu,“ pravila paní Burbanková.

Ubohá žena pochopila, že kdyby se její syn vydal do Jacksonvillu, padl by tam do rukou Texarovi. A kdo by mohl zachránit důstojníka federálního vojska, kterého se zmocnili jižané ve chvíli, kdy severské armády ohrožují Floridu?

Gilbert se však už neovládl. Trval na tom, že musí odejít. Podporoval ho v tom i Mars, opakující neustále své „zabiju Texara“.

„Tak tedy jdem!“ obrátil se na něho důstojník.

„Nikam nepůjdeš, Gilberte!“

S vypětím posledních sil se paní Burbanková vztyčila a stanula před dveřmi. Vyčerpaná tak velkou námahou, klesla však pojednou k zemi.

„Maminko! Maminko!“ vykřikl mladý muž.

„Zůstaňte, Gilberte!“ pravila Alice.

Paní Burbankovou museli přenést do jejího pokoje; slečna Alice zůstala u jejího lože. James Burbank se vrátil do haly, kde na něho čekali pánové Stannard a Carrol. Gilbert seděl na pohovce s hlavou v dlaních. Mars stál mlčky stranou.

„Doufám, Gilberte,“ řekl James Burbank, „že už ses vzpamatoval a že si můžeme v klidu pohovořit. Naše další rozhodnutí závisí na tom, co nám teď řekneš; jedinou naši naději je rychlý příchod federálních vojsk. Nebe se snad upustilo od obsazení Floridy?“

„Nikoli, otče.“

„Tak kde jsou?“

„Část eskadry pluje v tomto okamžiku k Svatému Augustinu, aby kontrolovala tuto pobřežní oblast.“

„Copak se komodor nechce zmocnit Svatého Jana?“ zeptal se vzrušeně Edward Carrol.

„Dolní tok Svatého Jana už máme,“ odpověděl Gilbert. „Naše dělové čluny kotví v řece. Velí jim kapitán Stevens.“

„Kotví v řece! A proč neobsadily Jacksonville?“ vykřikl pan Stannard.

„Zastavily se před mělčinou, čtyři míle od přístavu.“

„A to je pro ně nepřekonatelná překážka?“ zeptal se James Burbank.

„Bohužel, otče,“ odpověděl Gilbert. „Je málo vody. K překonání mělčiny potřebujeme silný příliv — a ještě bude celá akce dost riskantní. Mars zná dokonale řeku a povede nás.“

„Čekat... stále jen čekat?“ zvolal James Burbank. „Jak dlouho ještě?“

„V nejhorším případě tři dny. Se silným větrem v zádech pouze čtyřicet hodin.“

„Vidíš, Gilberte,“ odpověděl mu pan Burbank, „že i ty musíš čekat a vrátit se na svou loď. Nemáš strach že tě cestou do Camdless Bay někdo sledoval?“

„Kdepak, otče,“ usmál se míadý důstojník. „Dokázali jsme se vyhnout všem zvědavým pohledům.“

„A co je to za člověka, který tě informoval o událostech na plantážích, o požárech, loupení a o matčině nemoci?“

„Říkal, že je jedním ze strážců vyhnaných z majáku v Pablu a že chtěl varovat kapitána Stevense.“

„Věděl, že jsi na palubě?“

„Ne, a byl tím překvapen,“ odpověděl Gilbert. „Proč se ptáš, otče?“

„Poněvadž se obávám, aby to nebyla další Texarovs léčka. Ví, že sloužíš u federálního námořnictva, a proto nás podezírá. Docela dobře se mohl dovědět, že sloužíš pod Stevensem. A kdyby tě sem potřeboval vylákat...“

„Můžete být, otče, naprosto klidný. Cestou do Camdless Bay nás nikdo neviděl a stejně tak nás neuvidí, až se budeme vracet.“

„K Stevensovi, pochopitelně...“

„Vždyť jsem to slíbil. Než se rozední, budeme s Marsem na lodi.“

„Kdy se vydáte na cestu?“

„Za odlivu, asi v půl třetí ráno.“

„Doufejme,“ vložil se do rozhovoru pan Carrol, „že Stevensovy čluny nebudou muset čekat před svatojanskou mělčinou tři dny.“

„Ano... stačí, aby zesílil vítr a přihnál na mělčinu dost vody,“ odpověděl Gilbert a dodal: „Ať je to třeba i s bouřkou, jen ať už konečně dojde na všechny ty lumpy, a pak...“

„Zabiju Texara!“ znovu opakoval Mars.

Bylo několik minut po půlnoci. Gilbert s Marsem nemohli opustit Hrádek před druhou hodinou, neboť museli čekat na odliv, aby dostihli flotilu kapitána Stevense. Temná noc jim poskytovala naději, že projedou nepozorováni, třebaže právě v místech pod Camdless Bay hlídkovalo na řece mnoho lodí.

Gilbert se šel ještě podívat na matku. U jejího lože seděla slečna Alice. Paní Burbankovou vyčerpala nedávná námaha, takže upadla do bolestné mdloby; z prsou se jí však draly těžké vzlyky.

Konečně se přiblížila chvíle odchodu. Gilbert podával Alici ruku a oba se sklonili k paní Burbankové, která je však neviděla.

Poté Gilbert políbil matku na čelo a dívka učinila totéž. Paní Burbanková se bolestně zachvěla; ale nevnímala, že syn odchází a že Alice jde s ním, aby se venku rozloučili.

Oba mladí lidé zastihli Jamese Burbanka a jeho přátele ještě v hale.

Mars se právě vracel z průzkumu.

„Už je čas,“ pravil důstojník.

„Ano, Gilberte,“ odpověděl James Burbank. „Musíš už jít! Uvidíme se v Jacksonvillu!“

„Máš pravdu! V Jacksonvillu... a možná už zítra, dovolí-li nám příliv přeplout mělčinu. Pokud jde o Texara...“

„Musíme ho dostat živého! Pamatuj na to, Gilberte!“

„Ano, živého!“

Mladý muž objal otce a stiskl ruku strýci Carrolovi a panu Stannardovi.

„Pojďme, Marsi,“ řekl.

Oba se vydali po pravém břehu řeky podél plantáží. Postupovali rychle asi půl hodiny a nepotkali nikoho. Když dorazili na místo, kde měli v hustém rákosí ukrytý člun, okamžitě nasedli a pustili se po proudu Svatého Jana směrem k mělčině.

XIV

NA ŘECE SVATÉHO JANA

Řeka byla v těchto místech naprosto pustá, druhý břeh se ztrácel v temnotách. Světla v Jacksonvillu kryla zátoka, táhnoucí se obloukem k severu. Pouze na nízkých mračnecch byl patrný jejich odlesk.

Třebaže byla tmavá noc, směřoval člun bezpečně k svatojanské mělčině. Orientace byla vskutku snadná, neboť nad řekou se tentokrát neválela mlha. To umožňovalo rychlou plavbu v případě, že by se v blízkosti vyskytla nějaká nepřátelská loď — což Gilbert ani jeho průvodce nepředpokládali.

Mars seděl na zádi člunu a mohutně pádloval. Gilbert pozorně sledoval hladinu, aby včas varoval před překážkou nebo nebezpečím, ať už by to byl plovoucí kmen nebo nějaká loď. Od břehu zamířili oba muži doprostřed řeky. Proud tu unášel loďku sám a Marsovi stačilo udržovat pádlem pouze směr.

Bylo by bezpochyby výhodnější, kdyby se člun držel při břehu ve stínu stromů a mohutného rákosí, které vroubilo tok Svatého Jana. Pod příkrovem větví podstupovala loď mnohem menší riziko než na volné řece. Kousek pod plantáží však Svatý Jan prudce

zahýbá, takže proud naráží na druhý břeh. Tím se v oněch místech vytváří vír, jenž by pro nevelkou loď znamenal nepříjemnou překážku a zdržení. A tak Mars, když neviděl na řece nic podezřelého, udržoval člun uprostřed proudu

Z camdlessbayského přístavu bylo k místu, kde kotvila flotila, asi čtyři nebo pět mil. Díky odlivu a Marsovým pažím mohl člun překonat tuto vzdálenost za dvě hodiny. To znamená, že oba muži mohli být zpět ještě před rozbřeskem.

Čtvrt hodiny po vyplutí byli Gilbert a Mars uprostřed řeky. Po chvíli zjistili, že je proud unáší značnou rychlostí směrem k Jacksonvillu. Dost možná, že Mars vedl podvědomě loď tímto směrem, jako by byl přitahován nějakou neodolatelnou silou. Této straně řeky se však museli vyhnout, protože byla nepochybně lépe střežena než střední části.

„Napravo, Marsi, napravo!“ poznamenal důstojník.

Člun se musel držet uprostřed proudu, asi čtvrt míle od levého břehu.

Člun byl stále unášen proudem a Gilbert se domníval, že jakmile minou Jacksonville, budou mimo nebezpečí. Náhle však pokynul Marsovi, aby přestal pádlovat. Necelou míli před přístavem spatřil řadu černých bodů, rozsetých mezi oběma břehy.

Byly to hlídkující lodi. Dělovým člunům by samozřejmě nemohly zabránit v plavbě a musely by se samy obrátit na útěk. Ale kdyby se na řeku odvážily federální šalupy, dokázaly by je možná zastavit. Z toho důvodu zde lodi asi v noci hlídkovaly. Stály nehnuté napříč Svatým Janem a držely se na místě buď veslováním, nebo byly zakotveny. I když nebylo vidět, dalo se předpokládat, že jsou obsazeny značným počtem dobře vyzbrojených mužů.

Gilbert si uvědomil, že když pluli ke Camdless Bay, čluny na řece nebyly. Opatření učinili jižané zřejmě až po průjezdu Gilbertovy lodi, dost možná jako obranu proti útoku, o němž se předtím zřejmě nevědělo.

Gilbert s Marsem museli tudíž opustit, střed řeky a ukrýt se co možná nejbližší u pravého břehu. Bude-li člun zvolna postupovat v hustém rákosí pod větvemi stromů, nikdo si jej snad nevšimne. Neexistoval jiný způsob, jak uniknout hlídkovým člunům.

„Marsi, pádľuj tiše! Musíme nepozorovaně minout ten řetěz člunů!“ zašeptal důstojník.

Vzhledem k tomu, že si nikdo nevšiml člunu, když zamířil ze středu řeky ke břehu — ačkoli se to mohlo docela dobře stát, bylo teď jeho prozrazení takřka vyloučené, neboť splýval s temnými houštinami pobřeží. Nesahá-li řetěz hlídkujících lodí až ke břehu, bylo skoro jisté, že se jim podaří uprchnout. Pokoušet se o něco podobného na otevřené řece by bylo ovšem víc než nerozumné.

Ve čtyři hodiny dorazil Gilbertův člun k řetězu hlídkujících plavidel. Jak Gilbert předvídal, podél břehu byla cesta volná, neboť řeka v těch místech byla velice mělká. Několik set stop níže vyčníval z řeky zalesněný výběžek, ztrácející se skoro úplně v záplavě křoví a bambusů.

Tento temný výběžek bylo třeba obeplout. Po proudu hustý porost ustával a směrem k ústí se pobřeží snižovalo a řeka se rozlévala do celé řady zátok a bahnitých zálivů. Chyběly tu stromy s hustou clonou větví, takže tok byl volný a přehledný. Nicméně se

dalo předpokládat, že hlídkujícím lodím by mohl uniknout člun, který byl tak malý, že se v něm nemohli pohodlně skrýt ani dva muži.

Mars proplouval podél břehu s největší opatrností. Napjatě pozoroval temné okolí i dolní tok řeky. Doslova se otíral o břeh, přičemž musil opět zápasit s víry, které se před výběžkem znovu objevily. Zatímco mocně zabíral pádlem, Gilbert nepřestával pozorovat hladinu.

Člun se zvolna přibližoval k výběžku. Ještě pár minut, a dorazí k jeho písčité výspě. Necelých třicet yardů před výběžkem přestal Mars náhle pádlovat.

„Jsi unaven?“ zeptal se Gilbert. „Mám tě vystřídat?“

„Tiše, pane!“ zašeptal Mars.

A dvěma silnými údery pádla stočil loď stranou, jako by chtěl přistát u břehu. Současně se zachytil nejbližší větve, která se tu skláněla nad hladinou, rychle se přitáhl a zmizel s loďkou pod zelenou klenbou. Okamžik poté přivázali oba muži kotevní lano ke kmeni jednoho stromu a octli se v naprosté tmě.

To vše netrvalo déle než deset vteřin. Sotva důstojník chopil paži svého společníka, aby ho požádal o vysvětlení, Mars ukázal skrze listí na temný bod pohybující se na jasnější části hladiny.

Byla to loď se čtyřmi muži, která zřejmě obeplula písčitou výspu a mířila teď proti proudu k pobřeží nad výběžkem.

Gilbert i Mars měli jedinou myšlenku: za všech okolností, se dostat na palubu své lodi. Kdyby byli prozrazeni, neváhali by vyskočit na břeh a prchat hustým stromovým až k mělčině. Zde by vyčkali až do rozednění a pak by buď námořníci z nejbližšího dělového člunu spatřili jejich znamení, anebo by oba museli k zmíněnému člunu doplavat. V každém případě by vykonali vše, co je v lidských silách, aby se včas vrátili na své místo. V témž okamžiku však pochopili, že útek po zemi je nemožný.

Když se člun přiblížil na dvacet kroků od jejich úkrytu, rozpředl se rozhovor mezi muži na lodi a asi šesti lidmi, jejichž stíny se míhaly na břehu řeky.

„To nejhorší máte za sebou, co?“ bylo slyšet ze břehu.

„Ano,“ odpovídali muži na vodě. „Obepnout za odlivu tenhle výběžek je stejně nepříjemné jako veslovat proti proudu.“

„Zakotvíte tu, když už jste se sem dostali?“

„Zůstaneme o něco dál v proudech, jako poslední článek hlídky.“

„Dobrá. My zatím pohlídáme břeh. Jestli ti mizerové nevlezou do močálů, tak se zapotí, než nám utečou.“

„Co když už jsou pryč?“

„Kdepak! To není možné! Samo sebou budou chtít dorazit ke svým ještě před svítáním. Protože to nepůjde prostředkem řeky, kde máme hlídky, pokusí se proklouznout podél břehu a my je tu pěkně pochyťme.“ Těch pár vět stačilo, aby oba muži pochopili, co se stalo. Nebylo nejmenší pochyby o tom, že jejich cesta byla prozrazena. A tak i když se jim

cestou ke Camdless Bay podařilo uniknout několika hlídkám, bude teď těžké, ne-li vůbec nemožné, vrátit se na palubu, protože čluny uzavírají řeku a znemožňují jim návrat.

Gilbertův a Marsův člun byl v pasti; hrozilo jim nebezpečí z řeky i z pevniny. Po vodě byl útěk vyloučen. Možná že by se dalo prchnout po úzkém pobřežním pásu mezi řekou a močály.

O Gilbertově plavbě po Svatém Janu se tu zřejmě vědělo. Není však vyloučeno, že ti lidé neznají cíl jeho cesty a že netuší, kde s Marsem přistáli. Pak by také nemuseli vědět, že je Burbankovým synem a důstojníkem federálního námořnictva a že jeho průvodce je jedním z členů posádky lodi. Bohužel se Gilbert mýlil i v tomto směru. Z posledních slov obou hlídek poznal skutečný dosah nebezpečí.

„Tak hlídejte dobře!“ ozvalo se ze země. „Bez starosti,“ zněla odpověď. „Nepustíme přece takové sousto, jako je federální důstojník, a k tomu ještě syn floridského severana.“

„Za to nám Texar dobře zaplatí.“

Nato se člun nepatrně vzdálil a za okamžik bylo slyšet, že spouští kotvu. Muži na břehu nemluvili, ale spadané listí prozrazovalo jejich kroky.

Útěk už nebyl možný ani po řece, ani po zemi.

Za celou tu dobu se Gilbert s Marsem nepohnuli, nepronесли jediné slovo. Oba přemýšleli o zlé situaci, v níž se ocitli. Jejich člun byl dobře skryt a nikdo ho nemohl pod hustou klenbou objevit. Nebylo myslitelné, aby se vydali na cestu. Ale i když je tu nikdo neobjeví v noci, jak uniknou zrakům hlídky za dne? Padnout do zajetí by pro důstojníka znamenalo ztrátu života. Neváhal by jej obětovat, ovšem kdyby se nepřátelům podařilo dokázat, že byl v Hrádku, dal by Texar zatknout otce, neboť styk Jamese Burbanka s federalisty by tím byl jasně prokázán. V osobě Gilberta by měl Španěl tentokrát důkaz, který mu chyběl při prvním přelíčení s majitelem Camdless Bay. A co by pak bylo s paní Burbankovou? Co by se stalo se Zermou a s Dy, kdyby tu nebyl ani otec, bratr a manžel, aby je hledali?

Takové myšlenky prolétly v mžiku Gilbertovou hlavou i s nevyhnutelnými důsledky této hrozné situace.

Musel se tudíž pokusit o nemožné, to jest dorazit před svítáním na palubu své lodi. Nesměl teď ztrácet ani vteřinu. Bylo to neproveditelné? Co kdyby Mars nečekaně vyrazil. Zatímco by pronásledovatelé uvolňovali kotvu a svinovali lana, získala by loď dostatečný náskok.

Ne! Tím by jen všechno zkazili. Gilbert si to dobře uvědomoval. Marsovo pádlo přece nemohlo obstát proti čtyřem veslům. Jejich člun by byl v moci jižanů dříve, než by se dostal na volnou řeku. Podniknout něco podobného znamenalo vrhnout se do jisté záhuby.

Co jen dělat? Mají snad čekat? Zanedlouho se začne rozednívat. Je už půl páté. Na východě se objevují první náznaky svítání.

Bylo nutné se rozhodnout a Gilbert se také rozhodl.

Opatrně se naklonil k Marsovi a šeptem mu sdělil svůj plán:

„Déle už čekat nemůžeme. Každý máme revolver a nůž. V jejich lodi jsou čtyři muži. To znamená dva na jednoho. Navíc je překvapíme. Rychle vyrazíš a co nejprudčeji se rozjedeš proti jejich lodi. Protože je zakotvena, nebude moci uhnout. Napadneme je a zabijeme dřív, než budou mít čas se vzpamatovat. Pak prchneme po volné řece. Než se ti na břehu zmohou na poplach, budeme, doufejme, v bezpečí, a v pořádku se dostaneme k našim. Je to jasné?“

Místo odpovědi vytáhl Mars dýku a zastrčil si ji za opasek vedle revolveru. Poté tiše odvázel člun, uchopil pádlo a chystal se vyrazit.

V posledním okamžiku ho však Gilbert zadržel.

Neočekávaná okolnost změnila jeho plány.

S prvním rozbřeskem se začala na řeku snášet hustá mlha. Vypadalo to, jako by se po vodě válely vlhké kotouče vaty. Mlha postupovala od moře a lehký vítr ji hnál proti proudu Svatého Jana. V čtvrt hodině pohltil záplavy této nažloutlé mlhy s charakteristickým pachem jak Jacksonville na levém břehu, tak i stromy na břehu pravém.

Důstojník a jeho průvodce spatřovali v mlze svou záchranu. Útěk v mlze byl méně riskantní než nerovný boj, v němž mohli oba podlehnout. Gilbert považoval toto východisko za mnohem výhodnější, a proto zarazil Marse ve chvíli, když se už chystal vyrazit na řeku. Nyní se naopak museli snažit vyplout co nejtíšeji a nejopatrněji, aby se vyhnuli nepřátelské lodi, jejíž silueta se skoro ztrácela v mlze.

Člun za Marsova vedení opustil tiše svůj zelený útulek a zvolna vyplul na řeku. Mlha ještě zhoustla, třebaže jí už pronikalo mdlé světlo nadcházejícího dne. Nebylo vidět ani na krok. Nenarazí-li člun čirou náhodou na zakotvenou loď, pak je pravděpodobně nikdo nezpozoruje. Hluk vytahované kotvy ostatně naznačil, kterému místu je třeba se vyhnout.

Člun tedy bezpečně vyplul a Mars mohl teď pádlovat poněkud rychleji.

Nebylo ovšem snadné udržovat správný směr a vyhnout se prostředku řeky. Člun se musel naopak držet pravého břehu. Jediným Marsovým vodítkem byl hluk vody narážející na břeh. Bylo znát, že se rozednívá. Na hustou clonu mlhy, která stále přikrývala hladinu Svatého Jana, dopadalo už plné světlo.

Člun bloudil nazdařbůh asi půl hodiny po řece. Občas se před ním nečekaně objevila temná silueta. Mohla to být loď, jejíž obrysy nabývaly v mlžných parách mnohem větších rozměrů. Za podobných okolností jevíly se předměty ve fantastických tvarech a velikostech. K těmto úkazům — zejména na moři — docházelo často. To, co Gilbert považoval za velkou loď, byla naštěstí buď bóje, nebo kus skály vyčnívající z vody, anebo dřevěný kůl, jehož vrchol se ztrácel v mlze.

Protože stále působil odliv, měl Gilbert jistotu, že člun je uhašen směrem k flotile kapitána Stevense. Avšak vzhledem k tomu, že proud neustále ochaboval, nemohl důstojník s určitostí spoléhat na to, že už je mimo dosah hlídkujících lodí. Spíše se obával, aby na některou náhle nenarazil.

Nebezpečí zdaleka ještě neminulo, právě naopak. Mars nechával každou chvíli pádlování. V nevelkém okruhu bylo neustále slyšet, tu z větší, tu z menší vzdálenosti, hluk

vesel. Občas na sebe posádky lodi pokřikovaly. Z mlhy neustále vystupovaly předměty velmi neurčitých tvarů. Nepochybně to byly lodi, jimž bylo nutno se vyhnout. V některém okamžiku se mlha rozestoupila jakoby účinkem náhlého závanu větru. Viditelnost vzrůstala až na několik set yardů a Gilbert s Marsem se snažili odhadnout polohu člunu. Záhy však výhled zakryla opět mlha a nezbývalo než se nechat unášet proudem.

Bylo krátce po páté hodině. Gilbert předpokládal, že mohou být asi dvě míle od Stevensova dělového člunu. Ve skutečnosti se ani nepřiblížili mělčině, kterou by snadno rozeznali podle hlučnějšího a prudšího proudu. V těchto místech by už podle Gilbertova přesvědčení byli v bezpečí, neboť lodi by se sotva odvážily přiblížit na dostřel flotily.

Oba muži pozorně naslouchali, sklánějíce hlavu až k samé hladině. Nic však neslyšeli. Pravděpodobně zabloudili a zamířili buď k pravé, nebo k levé straně řeky. Uvažovali, zda by neměli raději přirazit ke břehu a počkat, až se mlha poněkud rozptýlí, aby se pak správně orientovali.

Nic lepšího nemohli podniknout, neboť mlžná clona se počala právě zvedat díky slunečním paprskům, které na ni dopadly. Široká plocha hladiny Svatého Jana vystoupí brzy z temnot, zatímco obloha zůstane zčásti zatažena. Pak se naráz roztrhne i tato opona a celý obraz vystoupí z mlh. Gilbert doufal, že asi míli od mělčiny spatří dělové čluny, k nimž se už snadno dostane.

V té chvíli zaslechli oba muži prudký hukot vody. Současně se jejich člun začal otáčet, jako by se stal obětí víru. Nebylo pochyb o tom, kde jsou.

„Mělčina!“ zvolal Gilbert.

„Ano, mělčina,“ odpověděl Mars, „jen co se přes ní dostaneme, budeme u našich.“

Mars se chopil pádla a snažil se udržovat správný směr.

Náhle ho Gilbert zastavil. V rozptylující se mlze spatřil loď, která plula týmž směrem jako oni. Zpozorovala snad posádka jejich člun a chce mu teď zkřížit cestu?

„Uхни doprava,“ řekl Gilbert.

Mars zabral několikrát zprudka pádlem a člun zamířil opačným směrem.

Z této strany k nim však dolehly hlučné hlasy. To znamená, že tam křižovalo více lodí.

Náhle, jakoby pod úderem mohutného koštěte, mlha nad řekou zmizela.

Gilbert se neovládl a vykřikl.

Jejich člun se octl uprostřed dvanácti lodí, které hlídaly tuto část řeky, kde už nepravidelný tok šikmo protínala mělčina.

„Tamhle!... Tamhle jsou!“ ozývalo se z lodí.

„Ano, tady jsme!“ odpověděl důstojník. „Marsi, revolver a nůž do ruky, budeme se bránit!“

Jak se mohou bránit dva proti třiceti?

V nejbližším okamžiku přirazily k člunu tři nebo čtyři z hlídkujících lodí. Ozvaly se výstřely. Střílel však pouze Gilbert s Marsem, neboť muži chtěli dostat severany živé. Tři čtyři námořníci klesli mrtví nebo zranění. Bylo vyloučeno, aby se v tomto nerovném boji Gilbert a jeho druh ubránili.

Přes rozhodný odpor byl posléze Gilbert spoután a dopraven na hlídkující loď.

„Uteč!... Marsi!... Uteč!“ vykřikl důstojník z posledních sil.

Ranou dýky se Mars zbavil protivníka, který ho držel. A dřív než se ho mohli znovu zmocnit, vrhl se neohrožený Gilbertův průvodce do řeky. Zmizel pod hladinou vířících vod. A pronásledovatelé ho hledali marně.

XV

SOUD

O hodinu později přistál Gilbert v Jacksonvillu. V městě zaslechli střelbu z revolverů na dolním toku řeky. Nikdo nevěděl, zda jde o pouhou přestřelku mezi konfederalisty a federalisty, či zda už Stevensova flotila překonala mělčinu. Obyvatelstvo bylo silně znepokojeno. K přístavu se nahrnula spousta lidí. Představitelé města v čele s Texarem a jeho nejoddanějšími druhy spěchali za nimi. Všichni hleděli směrem k mělčině, která už vystoupila z mlh.

V každém případě kotvila flotila na témž místě jako včera a Jacksonville se zatím nemusel obávat útoku. Nejvíce zkompromitovaní obyvatelé města budou mít tedy dost času, aby se připravili k útěku do vnitrozemí.

Texar a několik jeho společníků se příliš střetnutím neznepokojovali, ačkoli právě oni měli dost důvodů k oprávněným obavám. Španěl totiž věřil, že se jeho lidé zmocnili člunu, který potřeboval získat.

„Ano, za každou cenu,“ opakoval Texar a bedlivě pozoroval blížící se člun. „Za každou cenu chci dostat Burbankova syna, který padl do nastražené léčky. Konečně budu mít

důkaz, že James Burbank je ve spojení s federalisty! A až dám odstřelit syna, do čtyřiaadvaceti hodin padne i otec.“

Třebaže Texarova strana ovládala Jacksonville, chtěl Španěl po odročení pře s Jamesem Burbankem čekat na příhodnější okamžik k jeho novému zatčení. A tento okamžik se naskytl, když Gilbert padl do nastražené pasti. Španěl měl konečně příležitost dokončit svou mstu: mladý Burbank byl jako důstojník federálního vojska zadržen na nepřátelském území a jako špión tu bude souzen.

Obyvatelé Gilberta dobře znali a přivítali ho křikem a hrozbami. Důstojník přijímal vyhrůžky s pohrdáním. Ač neprojevil sebemenší známky strachu, přece povolali četu vojáků, aby ho chránili před rozběsněným davem. Jakmile mladý muž spatřil Texara, přestal se ovládat, a kdyby mu v tom strážé nezabránilo, byl by se na něho vrhl.

Texar se ani nepohnul, nepronesl jediné slovo, ba tvářil se, jako by důstojníka neviděl. Nechal ho přejít bez povšimnutí.

Zanedlouho překročil Gilbert Burbank práh jacksonvillského vězení. Nemohl si dělat nejmenší iluze o tom, jaký osud mu jižané připravují.

K polednímu se dostavil do věznice Burbankův obchodní zástupce pan Harvey a chtěl mluvit s Gilbertem. Nedovolili mu to. Podle Texarova příkazu byl důstojník uvězněn v přísné izolaci. Pokus pana Harveyho měl pouze jediný výsledek. Texar ho dal hlídat.

Není třeba říkat, že pan Harvey nemohl poslat do Camdless Bay ani vzkaz. Jediná loď nesměla opustit přístav a spojení mezi oběma břehy bylo přerušeno. A tak zatímco se v Hrádku domnívali, že Gilbert je na palubě svého dělového člunu, seděl mladý důstojník v jacksonvillském vězení.

Burbankovi s napětím očekávali, kdy zaslechnou vzdálenou střelbu, oznamující, že federální loďstvo začalo s útokem. Vždyť zmocní-li se severané Jacksonvillu, bude to znamenat, že Texar padne do rukou Jamesi Burbankovi! A potom budou moci všichni obnovit pátrání, které zatím nevedlo k cíli.

Na dolním toku řeky však byl klid. Potvrdily to i výsledky průzkumů, na něž se směrem k hlídkujícím člunům vydal jednak správce Perry, jednak — tři míle podle břehu plantáží — Pyg s jedním ze správcových zástupců. Flotila kotvila stále na témž místě. Nic nenasevďčovalo tomu, že by se chystala k překvapujícímu útoku na Jacksonville.

Nazítří kolem jedenácté hodiny se za Texarova předsednictví shromáždil soud v témž sále, kde Španěl už jednou vznesl obžalobu proti Jamesi Burbankovi. Obvinění uvalená na bedra mladého důstojníka byla tentokrát tak těžká, že naděje na záchranu neexistovala. Byl vlastně odsouzen už předem. A pak, až si vyrovná účty se synem, vyřídí i otce! Malá Dy je v jeho rukou, paní Burbanková trpí pod údery ran, které jí zasazuje — jakou lepší pomstu by si mohl ještě přát? Vše jako by sloužilo jeho nesmiřitelné zášti.

Když Gilberta vyváděli z vězení, doprovázel ho tentýž zuřivý křik jako předcházejícího dne. Hluk ještě zesílil, jakmile vstoupil do soudní síně, kde byli shromážděni nejvěrnější Španělovi přívrženci.

„Zabte špióna!... Zabte ho!“

Ze špionáže byl Gilbert nařčen Texarem a běsnící lůza jen opakovala, co slyšela od svého vůdce.

Gilbert se už dokonale ovládal, a dokonce ho ani nevyvedlo z míry, když se octl tváří v tvář Španělovi, který se nestyděl osobně řídit přelíčení.

„Jmenujete se Gilbert Burbank?“ zeptal se Texar, „a jste důstojníkem federálního loďstva?“

„Ano.“

„A sloužíte nyní na palubě jednoho z dělových člunů kapitána Stevense?“

„Ano.“

„Jste synem Severoameričana Jamese Burbanka, majitele plantáží v Camdless Bay?“

„Ano.“

„Přiznáváte, že jste opustil flotilu, kotvící pod mělčinou, v noci na desátého března?“

„Ano.“

„Přiznáváte, že jste byl zajat, když jste se spolu s jedním námořníkem z vaší lodi vracel ke své flotile?“

„Ano.“

„Mohl byste nám vysvětlit, co jste dělal na řece svatého Jana?“

„Na palubu dělového člunu, kde jsem druhým důstojníkem, se dostavil muž, od něhož jsem se dověděl o zpusťování otcových plantáží a o napadení Hrádku bandity. Nemusím zdůrazňovat, kdo je za ty činy odpovědný.“

„A já,“ pravil Texar, „musím Gilbertu Burbankovi připomenout, že jeho otec se dostal do rozporu s obecnými zájmy, neboť osvobodil černochoy, kteří se pak podle nařízení měli vystěhovat. Protože se tak nestalo, museli jsme toto nařízení prosadit...“

„Ohněm a loupením,“ vpadl mu do řeči Gilbert. „A také únosem, za nějž jste odpovědný vy!“

„Až budu stát já před soudem, budu také odpovídat,“ odsekl ledově Španěl. „Gilberte Burbanku, nezaměňujte naše role. Jste obžalovaný, nikoli žalobce!“

„Ano... zatím jsem obžalovaný,“ odpověděl důstojník. „Ale jakmile naše lodi překonají mělčinu a zmocní se Jacksonvillu, potom...“

V sále propukla okamžitě bouře, dav vyhrožoval muži, který se odvážil vystupovat proti jižanům.

„Zabte ho!... Zabte ho!“ ozývalo se ze všech stran. Španělovi se jen s námahou podařilo uklidnit rozhněvaný dav. Pak pokračoval ve výslechu.

„Povězte nám, Gilberte Burbanku, proč jste minulé noci opustil svou loď?“

„Chtěl jsem spatřit umírající matku.“

„Přiznáváte tedy, že jste navštívil Camdless Bay?“

„Nevím, proč bych to měl tajit.“

„A byl jste tam pouze kvůli matce?“

„Jen proto!“

„My se však domníváme, že jste k tomu měl jiný důvod,“ pravil Texar.

„Jaký?“

„Navázat styk s vaším otcem, který je dávno podezřelý ze spolupráce s federální armádou.“

„Dobře víte, že tomu tak není!“ dal se Gilbert unést pochopitelným rozhořčením. „Přišel jsem do Camdless Bay jako syn, ne jako důstojník.“

„Spíš jako vyzvědač,“ řekl Texar.

Gilbert pochopil, že je ztracen. Obzvláštní bolest mu působilo pomýšlení, že zároveň s ním je ztracen i otec.

„Ano,“ pokračoval Texar, „matčina nemoc byla jen záminkou. Přišel jste do Camdless Bay jako vyzvědač, abyste zjistil, v jakém stavu jsou naše obranné pozice.“

Gilbert povstal.

„Přišel jsem navštívit svou umírající matku,“ pravil, „a vy to dobře víte! Nikdy bych nevěřil, že se v civilizované zemi najde soud, který by vojákovu návštěvu u lože umírající matky považoval za zločin, byť i se ta návštěva uskutečnila na nepřátelském území. Kdo odsuzuje mé chování a kdo by se na mém místě choval jinak, ať se přihlásí!“

Kdyby v sále nebyli posluchači, u nichž hněv přehlušoval jakýkoli cit, sklidil by Gilbert za své hrdé a upřímné prohlášení potlesk. Sklidil však něco docela jiného, totiž pekelný řev. Potlesk se ozval poté, až Španěl prohlásil, že James Burbank, přijímající v době války nepřátelského důstojníka, provinil se stejným zločinem jako tento důstojník. Konečně má Texar důkaz, který sliboval soudu předložit, důkaz, že James Burbank udržuje spojení s armádou severanů.

A tak soud s odvoláním na jeho výpověď odsoudil Gilberta Burbanka, důstojníka federálního loďstva, k smrti.

Téhož večera se do Camdless Bay dostavila skupina vojáků z Jacksonvillu.

Velící důstojník si dal zavolat pana Burbanka. Majitel plantáží se dostavil v průvodu Edwarda Carrola a Waltera Stannarda.

„Co mi chcete?“ zeptal se James Burbank.

„Přečtete si tento list!“ odpověděl důstojník.

Byl to zatykač na Jamese Burbanka, spoluviníka Gilberta Burbanka, odsouzeného jacksonvillským soudem k trestu smrti zastřelením, kterýžto ortel má být vykonán do osmačtyřiceti hodin.

DÍL DRUHÝ

I

PO ÚNOSU

„Texar!“... Toto nenáviděné slovo vykřikla Zerma ve chvíli, kdy se na břehu zátoky Marino objevila paní Burbanková s Alicí. Dívka poznala prokletého Španěla. Nikdo už nemohl pochybovat, že byl původcem únosu a že se kruté akce osobně zúčastnil.

Byl to vsutku Texar, provázen asi šesti pomocníky.

Španěl už dlouho připravoval výpravu, jejímž cílem bylo zpustošit Camdless Bay, vydrancovat Hrádek, zničit Burbankovu rodinu a zajmout nebo zabít majitele. Proto vyslal své lupičské tlupy na plantáže. Sám jim však nevelel a přenechal tento úkol těm nejzuřivějším ze svých přívrženců.

Místo toho vyhledal zátoku Marino, která je spojena podzemní chodbou s Hrádkem. Texar o té chodbě věděl a bylo mu jasné, že kdyby Hrádku bylo dobyto, budou jeho obránci prchat právě touto cestou. Proto se vydal na lodi právě sem, sledován ještě člunem, kde byl Squambo a dva černoši. Chtěl střežit tajný východ, kudy mohl James Burbank uprchnout. Nepřišel sem nadarmo. Poznal to ihned, jakmile spatřil v rákosí schované dva čluny z Camdless Bay. Hlídkující černochoy přepadl a zabil. Pak stačilo jen čekat. Zanedlouho se objevila Zerma s malou Dy. Když míšenka vykřikla, svěřil jí Španěl okamžitě Squambovi, neboť se obával, že by mohla přivolat posilu. A tak když se paní Burbanková a Alice objevily na břehu, byla už míšenka v Indiánově člunu uprostřed řeky.

Ostatní je známo.

Texar nepovažoval za nutné následovat Squamba.

V Indiánovi měl naprosto oddaného sluhu, který dobře věděl, kam má ukrýt Zermu a Dy, aby je nikdo nenašel. A pak ve chvíli, kdy tři dělové výstřely odvolaly útočníky, kteří se již zmocňovali Hrádku, vyplul Texar napříč proudem Svatého Jana a zmizel na řece.

Nikdo neznal cíl jeho cesty. Jisto bylo jen tolik, že noc z 3. na 4. března v Jacksonvillu nestrávil. V městě se objevil až po čtyřiaadvaceti hodinách. Nikdo netušil, co v té době podnikal, a Texar to pochopitelně nikomu nevysvětloval. Nicméně by mu to jistě přitížilo, kdyby byl obžalován z únosu Dy a její opatrovnice. Časová shoda mezi únosem a jeho zmizením by svědčila proti němu. Ať už tomu bylo jakkoli, v Jacksonvillu se objevil až 5. března ráno, aby učinil nutná opatření k obraně města. Jak víme, měl ještě dost času k

nastražení léčky Gilbertu Burbankovi, kterého pak sám — ve funkci předsedy soudu — odsoudil k smrti.

V každém případě nebyl Texar v Squambově člunu, když jej příliv unášel proti proudu od Camdless Bay.

Zerma pochopila, že na pustém pobřeží by nemohl nikdo zaslechnout její volání o pomoc, a seděla tiše, tisknouc k sobě malou Dy.

Vyděšená holčička se neodvážila ani zaplakat. Tiskla se k míšenčině hrudi, hledajíc úkryt v záhybech jejího pláště.

Pro Zermu bylo nejdůležitější zjistit, ke které zátoce Squambo směřuje. Ptát se Indiána bylo ovšem zbytečné. Míšenka se tudíž snažila orientovat sama, což bylo velice nesnadné, neboť člun plul uprostřed řeky a kolem dokola byla naprostá tma.

Příliv stoupal a pod údery pádel dvou černochoů ujížděla loď rychle k jihu.

Zerma věděla, že by velmi usnadnilo pátrání, kdyby cestou zanechala nějakou stopu. Na řece to však nebylo možné. Na pevnině by byl vodítkem třeba útržek pláště na nějakém keři. Měla by se pokusit hodit do řeky nějakou věc náležející holčičce nebo jí? Copak mohl člověk spoléhat na náhodu a věřit, že se takový předmět dostane k Jamesi Burbankovi? S něčím podobným nemohla Zerma počítat. Zbývá jen jediné: dobře si zapamatovat místo, kde loďka přistane.

Tak uběhla hodina. Za tu dobu nepromluvil Squambo jediné slovo.

Oba černoši mlčky pádlovali. Na březích se neobjevilo jediné světélko, nikde neuviděli ozářené okno, jen neurčité obrysy stromů se občas rýsovaly kolem břehů.

Zerma se rozhlížela hned vlevo, hned vpravo, hledajíc sebemenší znamení. Myslela v těchto okamžicích pouze na nebezpečí, jemuž je vystavena malá Dy. Sama o sebe se nestrachovala. Veškerá starost směřovala pouze k dítěti. Věděla, že únos zorganizoval Texar.

Až nadejde doba účtování a Španěl se bude zodpovídat ze svých zločinů, těžko se bude moci dovolávat některého ze svých alibi, která mu až dosud vycházela.

Zatím bylo důležité vědět, jaký osud přichystal svým dvěma zajatkyním. Zanechá je snad v bažinatém kraji Everglades u pramenů Svatého Jana? Nebude se chtít zbavit Zermu jako nepohodlného svědka, který by ho mohl jednoho dne zničit? Takové a podobné otázky si cestou po řece kladla míšenka. Bez váhání by obětovala život, jen aby zachránila dítě. Kdyby však zemřela, co by Texar a jeho společníci udělali s malou Dy?

Zerma si všimla, že se loď blíží k levému břehu. Mělo to snad nějaký význam? Nikoli, neboť nevěděla, že Španěl bydlí na jednom z ostrůvků Černé zátoky, stejně jako to nevěděli ani Texarovi přívrženci, z nichž nikdy žádný nenavštívil pevnost, kde s ním bydlil pouze Squambo a jeho černoši.

A právě sem jel Indián ukrýt Dy a Zermu. V hloubi této tajemné krajiny se nikomu nepodaří je objevit.

Pětačtyřicet mil, jež dělí Camdless Bay od Černé zátoky, překonala loď velmi rychle. K jedenácté hodině minul člun ohyb, který tvoří řeka asi dvě stě yardů nad zátokou. Ted' šlo

jen o to, najít vjezd do laguny. Vzhledem k neproniknutelné tmě halící levý břeh nebylo hledání snadné.

Právě když se chtěl vztyčit, aby lépe zjistil polohu, zaslechl vzdálený hluk. Ozývaly se temné údery kol dopadající na vodní hladinu. Současně se v záhybu u levého břehu objevil temný, pohybující se předmět.

Po řece plul pomalu parník, jehož lucerna vrhala do tmy matné světlo. Za necelou minutu bude u člunu.

Squambo zarazil oba pádlující černochoy, uchopil bidlo a jedním rázem odstrčil člun směrem k pravému břehu, jednak aby uvolnil cestu parníku, jednak aby unikl pozornosti cestujících.

Hlídka však člun spatřila a vyzvala jej, aby přirazil k parníku.

Squambo strašlivě zaklel. Protože nemohl uprchnout, rozhodl se uposlechnout výzvy.

Za chvíli byl člun u boku parníku, který zastavil.

Zerma se okamžitě vztyčila.

Naskytla se možnost k záchraně. Mohla zavolat o pomoc, dát se poznat a uniknout tak ze Squambova zajetí. Zároveň s ní se vztyčil Indián. V jedné ruce třímal nůž, druhou uchopil děvčátko, které se mu Zerma marně snažila vyrvat z rukou.

„Jestli vykřikneš, zabiju ji!“

Kdyby šlo o její život, Zerma by neváhala ani vteřinu. Indián však hrozil dítěti, a proto mlčela. Z paluby nebylo vidět, co se v člunu odehrávalo.

Parník přijížděl z Picolaty, kde se nalodila vojenská jednotka mající pomoci jižanským sborům v Jacksonvillu při obraně řeky.

Nějaký důstojník se naklonil z můstku a vvslychal Indiána.

„Kam jedete?“

„Do Picolaty.“

Zerma si dobře zapamatovala jméno a pomyslela si, že Squambovi zřejmě záleží na tom, aby skryl pravý cíl své cesty.

„Odkud přijíždíte?“

„Z Jacksonvillu.“

„Je tam něco nového?“

„Nic.“

„Dupontova flotila se ještě neobjevila?“

„Ne.“

„To znamená, že Svatý Jan je od Picolaty až po ústí volný, že?“

„Naprosto volný. Nemusíte se bát dělových člunů, klidně pokračujte v plavbě.“

„Dobrá... Kupředu!“

Rozkaz byl okamžitě proveden a parník se dal znovu do pohybu.

„Mám dotaz!“ zavolal Squambo na důstojníka.

„Jaký?“

„Je strašná tma a já se tu nevyznám. Mohl byste mi říci, kde jsme?“

„U Černé zátoky.“

„Děkuji!“

Nato se člun vzdálil a také parník ponenáhlu mizel v noční tmě, nechávaje za sebou jen silně zvířenou hladinu.

Squambo byl opět na řece sám. Posadil se dozadu a rozkázal pádlovat. Věděl nyní, kde je, a zamířil doprava k mírnému zálivu, jenž ústil do Černé zátoky.

Zerma věděla, že Indián našel hledané útočiště, ale místo bylo tak těžko přístupné, že jí toto zjištění nebylo k ničemu.

Nemohla přece pánovi podat žádnou zprávu, nehledě k tomu, že by bylo nemožné v tomhle neproniknutelném bludišti někoho hledat. Ostatně lesy za Černou zátokou by únosům poskytovaly další skrýše, kdyby se snad Jamesi Burbankovi podařilo vniknout do laguny.

Kočující Seminolové byli postrachem zdejšího lesnatého a bažinatého kraje. Padl-li jim tu někdo do rukou, oloupili ho, a když se pokoušel vzdorovat, bez milosti ho zabili.

V severní části okresu se nedávno přihodila zvláštní událost, o níž se v kraji hodně mluvilo.

Seminolové tam překvapili asi dvanáct Florid'anů, kteří měli namířeno k Mexickému zálivu. Jestliže tehdy všichni nezahynuli, pak jen proto, že nekladli naprosto žádný odpor, což bylo ostatně při přesile deseti mužů na jednoho úplně zbytečné.

Ti počestní občané byli dokonale oškubáni, takže jim nezbyly ani šaty. Navíc jim Indiáni pod trestem smrti zakázali ještě se tu objevit, neboť tyto končiny považovali Seminolové za své území. Aby je poznali v případě, že by rozkaz porušili, učinil náčelník velmi jednoduché opatření. Dal jim vytetovat na paži podivné znamení, které nešlo odstranit. Pak nechal Florid'any pokojně odejít.

Jindy by vojsko duvalského okresu nenechalo takový útok bez potrestání a Indiány by pronásledovalo. Teď však měli vojáci jiné starosti než se honit za nějakými kočovníky. Na všech stranách bylo znát strach z vpádu federálních jednotek. Za žádných okolností se nesměly stát pány Svatého Jana a přilehlých krajin.

Jakákoli výprava do západních území Floridy byla tedy nebezpečná, a jestliže se James Burbank rozhodne pátrat i v těchto místech, znásobí tím jen riziko, jemuž se vystavuje.

Mezitím člun dorazil k levému břehu. Squambo si byl jist, že našel vjezd do Černé zátoky, a mělčina mu již nenaháněla strach.

Po pěti minutách už plula loď pod temnou klenbou stromů, prodírajíc se ještě hlubší tmou, než jaká vládla na řece. Squambo byl zvyklý proplouvat těmito zákruty, ale za současných okolností mu jeho zkušenosti nebyly k ničemu. Věděl, že už ho nemůže nikdo spatřit, a rozhodl se posvítit si na cestu. Uřízl smolnou větev, zapálil ji a umístil na přídi. Její čadivý plamen zcela postačil, aby se Indián mohl v úzkých průplavech orientovat. Asi po půl hodině zdolal všechny meandry zátoky a přistál u ostrůvku, kde stála malá pevnost.

Zerma musela vystoupit. V náručí držela holčičku, která únavou usnula. Nevzbudila se, ani když míšenka vstupovala do pevnůstky a později do místnosti v největším srubu.

Zerma zabalila Dy do pokrývky, kterou našla v koutě, a uložila ji na zem. Sama bděla vedle ní.

II

PODIVNÁ OPERACE

Nazítří 3. března vešel Squambo v osm hodin ráno do místnosti, kde Zerma strávila noc. Přinášel něco k jídlu — chléb, kousek studené zvěřiny, ovoce, silné pivo a džbán vody spolu se stolním náčiním. Zároveň jeden z černochů postavil do kouta starou skříňku, v níž bylo nějaké prádlo, pokrývky, ubrusy a předměty denní potřeby pro malou i pro míšenku. Nahoru postavil umývadlo, takže skříňka sloužila jako toaletní stolek.

Dy ještě spala. Zerma pokynula Squambovi, prosíc ho, aby dítě nebudil.

Když černoch odešel, obrátila se Zerma na Indiána.

„Co s námi uděláte?“ zašeptala.

„Nevím,“ odpověděl Squambo.

„Jaké máte rozkazy? Texar vám přece...“

„Ať to byl Texar, nebo někdo jiný, nejlíp uděláte, když se podle těch rozkazů budete řídit. Pokud tu zůstanete, budete bydlet v tomto pokoji. A srub se na noc bude zamykat!“

„A ve dne?“

„Ve dne se můžete procházet uvnitř ohrady.“

„Pokud tady zůstaneme?...“ povzdechla Zerma. „Mohu vědět, kde vlastně jsme?“

„Tam, kam jsem vás měl zavézt.“

„Zůstaneme tu?“

„Co jsem měl říct, to jsem řekl,“ odpověděl Indián. „Zbytečně byste se ptala. Už neodpovím.“

Poté Squambo opustil pokoj, ponechávaje míšenku s dítětem.

Zerma se v duchu vracela k událostem včerejšího dne. Viděla paní Burbankovou a slečnu Alici na břehu, zatímco se člun vzdaloval. Zřetelně zaslechla zoufalé výkřiky a volání o pomoc. Je otázka, zda se obě ženy mohly vrátit tajnou chodbou do obleženého Hrádku a vyrozumět pana Burbanka a jeho přátele o neštěstí, které ji potkalo. Co když je Španělovi lidé chytili, odvěkli daleko od Camdless Bay a pak třeba zabili? V tom případě by se pan Burbank nedověděl o únosu své dcerky a její vychovatelky. Domníval by se, že manželka, slečna Alice, Dy i Zerma nasedly v zátoce Marino do člunu, který je zavezl do bezpečí v Cedrovém pavilónu, a nezahájil by pátrání.

Připustíme-li, že se paní Burbanková s Alicí vrátily a že Jamese Burbanka o všem informovaly, bylo tu další nebezpečí, neboť není vyloučeno, že se útočníkům podařilo dobýt Hrádku a vyplnit ho. Co se potom stalo s jeho obránci? Bud byli zajati, nebo zemřeli.

Je-li tomu tak a má-li se Zerma spoléhat jen na sebe, pak nesmí ztrácet energii. Učiní vše pro záchranu dítěte, které má na světě možná už jen ji. Soustředí se na jedinou myšlenku: jak uprchnout! Každou chvíli života věnuje přípravě na útěk.

Ale bylo vůbec možné uniknout z pevnůstky tak pečlivě strážené Squambem a jeho pomocníky? Bylo lze uprchnout dvěma divokým psům, neustále slídícím kolem hradeb? Nalezla by Zerma cestu touto spleť průplavů, jež spojují ostrov se Svatým Janem?

Zajisté, bylo by to možné, ale pouze s tajnou pomocí některého ze Španělových otroků, který se tu spolehlivě vyznal.

Copak by se nikdo z nich nedal zlákat vyhlídkou na pěknou odměnu? Zerma si řekla, že se o to rozhodně pokusí.

Mezitím se malá Dy probudila. Okamžitě volala maminku. Teprve potom se rozhlédla kolem sebe.

Vzpomněla si na včerejší události, spatřila míšenku a ihned se k ní rozběhla.

„Ach Zermo, Zermo!“ šeptala. „Tolik se bojím!“

„Nesmíš se bát, drahoušku!“

„Kde je maminka?“

„Přijde... Co nevidět tu bude! Víš přece, že jsme musely utíkat. Teď jsme v bezpečí. Už se nemusíš bát! Jen co panu Burbankovi přijdou jeho přátelé na pomoc, přijede za námi.“

Dy pohlédla nedůvěřivě na míšenku, a tak ji Zerma spěchala ujistit:

„Opravdu, věř mi, říkal mi to pan Burbank. Máme tu na něho čekat.“

„A kdo nás sem vezl?“ zeptala se Dy.

„To jsou, drahoušku, služebníci pana Harveyho. A pan Harvey je tatínkovým přítelem a bydlí v Jacksonvillu. Teď jsme v jeho letním sídle v Hampton Readu.“

„A maminka a Alice? Proč tu nejsou, když byly s námi?“

„Vzpomeň si... tatínek je zavolal zpět, právě když jsme nasedaly do člunu. Až tatínkovi přátelé vyženou všechny zlé lidi z Camdless Bay, přijdou za námi. No tak, neplač! Ničeho se neboj, miláčku, i když tu budeme muset pár dní zůstat. Jsme tu dobře schované... Tak, a teď se pojd' pěkně umýt!“

Dy nespouštěla ze Zermy oči a přes všechno, co jí míšenka řekla, neubránila se těžkému povzdechu. Tentokrát nevstávala s úsměvem.

Bylo zapotřebí ji nějak rozptýlit. Zerma se jí věnovala s něžným zaujetím. Pečlivě ji oblékala, jako by holčička byla ve svém krásném pokojíku na Hrádku, a bavila ji při tom nejrůznějšími historkami.

Pak se obě trochu nasnídaly.

„A teď, miláčku, můžeme jít ven a maličko se projít.“

Dveře pokoje už nebyly zamčeny. Zerma vzala holčičku za ruku a vyšly ven. Octly se nejdříve ve střední místnosti, kde byla tma. A za chvíli se už procházely venku pod klenbou mohutných stromů, jejichž listovím pronikaly sluneční paprsky.

Nevelká ohrada zabírala rozlohu asi jednoho akru, přičemž značná část tohoto prostoru byla zastavěna srubem.

Vysoký dřevěný plot nedovoloval odhadnout polohu ostrova. Jediné, co Zerma starou brankou postrehla, byl široký kalný průplav, oddělující ostrov od sousedních ostrůvků. Žena s dítětem by odtud mohla těžko uprchnout.

I kdyby si nakrásně opatřila loďku, jak by se vyznala v těch nekonečných kanálech? Tehdy netušila, že se tu vyznají pouze dva lidé — Texar a Squambo.

Španělovi černoši totiž nikdy neopouštěli malou pevnost; vlastně ani nevěděli, kde jsou. Chtít se odtud dostat na řeku nebo utíkat na západ přes bažiny znamenalo spoléhat na náhodu, což v daném případě bylo totéž jako se vydat všanc jisté smrti.

V příštích dnech se pak Zerma přesvědčila, že od Texarových otroků nemůže čekat nejmenší pomoc.

Většinou to byli polodivocí černoši, kteří nevzbuzovali sebemenší důvěru. I když je Španěl nedržel na řetězu, neznamenal to, že by měli nějakou svobodu. Ostrov jim však poskytoval hojnost potravy a Squambo pro ně nešetřil kořalkou, takže tito strážci a obránci tvrze neměli proč toužit po nějaké změně.

Byli to hrubí primitivové a zdálo se, že i ti dva psi, kteří pobíhali kolem ohrady, je převyšují svou inteligencí. Psi znali celou zátoku. Pouštěli se přes průlivy a obíhali kolem ohrady a přebíhali z jednoho ostrova na druhý, vedeni neomylným instinktem. Jejich štěkot se nejednou ozýval až z levého břehu, ale jakmile nastala noc, vraceli se do srubu. Bylo vyloučeno, aby nějaká loď v zátoce ušla jejich pozornosti. Jen Texar a Squambo mohli opustit srub. Každého jiného by tito divocí potomci karaibských psů roztrhali.

Zerma měla kolem sebe v té naprosté odloučenosti jen hrubé tváře. Nicméně si povšimla, že jeden z mladých černochoů na ni pohlíží s určitým soucitem. Byla tu tedy nějaká naděje?

Mohla by se mu svěřit, seznámit ho se situací v Camdless Bay a požádat, aby s ní utekl? Bylo to riskantní.

Squambo zřejmě pozoroval černochovy projevy zájmu o zajatkyni a odstranil ho. Zerma se s ním už nesetkala.

Minulo několik dní a jejich situace se nezměnila.

Od rána do večera se mohla Zerma s holčičkou volně pohybovat. V noci, i když je Squambo nezamykal, nesměly opustit srub. Indián s nimi nikdy nemluvil, a tak Zerma upustila od jakýchkoli otázek. Z ostrova se nevzdaloval ani na okamžik.

Bylo zřejmé, že své zajatkyně bedlivě střeží. Všechna Zermina péče se proto soustředila na dítě, které chtělo neustále k matce.

„Však ona přijde!“ uklidňovala je Zerma. „Dostala jsem z domova zprávy. I tatínek přijde, i slečna Alice...“

Ubohá žena nevěděla, co jiného by si měla vymyslet, a tak se snažila děvčátko všelijak rozptýlit a pobavit.

Třebaže Zerma neustále naslouchala, zda k ní nedolehne vzdálená střelba, která by nasvědčovala, že federální vojsko proniklo do Svatého Jana, nikdy nezaslechla sebemenší hluk. Nad Černou zátokou panovalo naprosté ticho.

Zvláštní také bylo, že se Španěl dosud neobjevil v pevnosti. Zerma si alespoň nevšimla ničeho, co by tomu nasvědčovalo. Přesto spala málo a po dlouhé hodiny naslouchala, zda Texar nepřichází. Až dosud marně.

Byla ovšem otázka, co by mohla dělat, kdyby se Španěl objevil v zátocě a ona se s ním setkala. Vyslechl by vůbec její prosby nebo vyhrůžky? Nebylo nakonec lepší, že se tu Španěl neukazuje? Byl večer 6. března a Zerma uvažovala už aspoň posté o těchto věcech. Bylo asi jedenáct hodin. Malá Dy spala klidně na svém lůžku.

Místnost sloužící oběma za celu byla ponořena v naprostou tmou. Nedoléhal sem žádný zvuk, leda skučení větru, který se prodíral červotočivými prkny srubu.

Náhle míšenka zaslechla kroky v prostřední místnosti. Nejdříve se domnívala, že je to Indián, vracející se z pravidelné obchůzky do svého pokoje naproti.

S překvapením však zaslechla několik slov. Přiblížila se ke dveřím, pozorně naslouchala a rozeznala nejdříve hlas Squambův a potom Texarův.

Zachvěla se od hlavy k patě. Co chtěl Texar v pevnůstce tak pozdě? Nešlo snad o nějakou novou akci namířenou proti ní a dítěti? Nechce je odtud dopravit na nějaké jiné, ještě nepřístupnější místo?

Takové myšlenky prolétly v té chvíli Zerminou hlavou.

Rychle se však vzpamatovala, přiblížila se ke dveřím a naslouchala.

„Nic nového?“ zeptal se Texar.

„Nic, pane,“ odpověděl Squambo.

„Co Zerma?“

„Nebavím se s ní.“

„Pokoušeli se ji hledat od těch událostí v Camdless Bay?“

„Ano, ale bezvýsledně.“

Z odpovědi Zerma vyrozuměla, že po nich někdo pátral. Ale kdo?

„Jak to víš?“

„Několikrát jsem se vypravil až k pobřeží Svatého Jana,“ vysvětloval Indián, „a před několika dny jsem u ústí Černé zátoky zahlédl člun. Na jednom z ostrovů dokonce přistáli dva muži.“

„Kdo to byl?“

„James Burbank a Walter Stannard.“

Zerma stěží ovládla rozčilení. Pan Burbank a pan Stannard! Tak tedy při útoku na plantáže všichni nezahynuli! Jestliže zahájili pátrání, pak musí vědět o únosu. A o únosu jim mohla říci jen paní Burbanková a Alice. To znamená, že žijí. Zřejmě se vrátily na Hrádek, protože zaslechly Zermino volání o pomoc.

Zerma s potěšením zaznamenala tyto nové souvislosti. Zmocnila se jí veliká naděje, ale hned s příštími Španělovými slovy zmizela.

„Jen ať hledají, stejně nic nenajdou! Co nevidět už se nebudeme muset Burbanka bát.“
Míšenka nechápala, co tím chtěl Texar říci. Jistě to však nebyla planá hrozba, když ji vyslovil člověk, který ovládá celou městskou radu v Jacksonvillu.

„A teď, Squambo, tě budu na hodinu potřebovat,“ pravil Španěl.

„Jsem vám k službám, pane.“

„Tak pojd’!“

Hned nato oba odešli do Indiánova pokoje.

Co tam budou dělat? Nemohla by mít Zerma z jejich tajemství prospěch?

Nesmí teď zanedbat nic, co by jí mohlo nějak posloužit.

Jak víme, dveře do míšenčina pokoje se nezavíraly ani v noci. Bylo by to zbytečné, neboť prostřední místnost byla uzamčena na klíč a ten měl u sebe Squambo. Ze srubu se tedy nedalo vyjít a každý pokus u útěk byl vyloučen.

Proto mohla Zerma opatrně otevřít dveře. Se zatajeným dechem postupovala kupředu.

Byla hluboká tma, jen z Indiánova pokoje unikalo dveřmi matné světlo. Zerma k nim přistoupila a mezerou mezi prkny nahlédla dovnitř.

Spatřila něco tak podivného, že nedovedla pochopit, co to znamená.

Třebaže byla místnost osvětlena jen kusem smolné louče, Indiánovi to při jeho choulostivé práci stačilo.

Texar měl svlečený kožený kabát a s obnaženou paží seděl před Indiánem. Opíral si ruku o stůl a na vnitřní straně levé paže měl položen podivný dírkovaný papír. Do každého z otvorů píchal Squambo jehlou. Indián Texara tetoval a bylo vidět, že jako Seminol je v této práci zběhlý: pracoval rychle a lehce, takže jehla zasahovala jen povrch kůže a nepůsobila Španělovi bolest.

Když skončil práci, sňal Squambo papír a třel ruku svého pána několika listy, které Texar přinesl s sebou.

Šťáva z listů vnikala do bodných ran a nepříjemně svědila, což ovšem Španěl nedal na sobě znát.

Po skončení operace posvítil Squambo na tetování. Na Texarově paži se jasně rýsovala zarudlá kresba, odpovídající přesně papírové předloze. Z řady křižujících se čar vyrůstala symbolická postava seminolského náboženství.

Obrazec už nikdy nezmizí z paže, kam jej Squambo přenesl.

Zerma viděla vše, ale jak už jsme řekli, nerozuměla tomu. Proč se dal Texar tetovat? K čemu potřeboval toto „zvláštní znamení“, abychom použili termínu, který je běžný v úředních dokumentech? Copak se chtěl vydávat za Indiána? Vždyť ho zrazovala barva pleti i postava. Spíš asi existoval nějaký vztah mezi tímto obrazcem a tetováním, které museli podstoupit oni Floridáné, když upadli na severu okresu do zajetí Seminolů. Možná že si chtěl Texar tímto způsobem opatřit jedno ze svých nevysvětlitelných alibi, jež mu až dosud znamenitě pomáhala.

Španěl se náhle zvedl a zamířil do střední místnosti. Zerma byla v mžiku ve svém pokoji.

Skrčila se u dveří, aby zaslechla aspoň něco z Texarovy rozmluvy s Indiánem.

„Bud' ještě opatrnější!“ prikazoval Texar.

„Ano,“ odpověděl Squambo. „Kdyby nás však James Burbank v Černé zátocě...“

„Opakuji ti, že Burbanka v nejbližších dnech zneškodníme. Ostatně víš, kam máš v nejnnutnějším případě míšenku s dítětem odklídít. Já bych tě tam pak vyhledal.“

„Ano, pane,“ řekl znovu Indián. „To je v pořádku, neboť musíme počítat také s Gilbertem a s míšenčiným manželem Marsem...“

„Do osmačtyřiceti hodin je mám v rukou,“ přerušil ho Texar, „a když už se jich zmocním...“

Zerma neslyšela konec věty neslibující nic dobrého ani manželovi, ani Gilbertovi.

Texar se Squambem vyšli ze srubu a zamkli dveře.

Za několik okamžiků už vezl Squambo Španěla na malém člunu tmavými zákruty průlivu k ústí zátoky, kde na něho čekala loď.

Do města dorazil Texar časně ráno a měl ještě dost času, aby uskutečnil všechny své plány. A opravdu, po několika dnech zmizel Mars ve vodách Svatého Jana a Gilbert Burbank byl odsouzen k trestu smrti.

III

V PŘEDVEČER

Městský výbor Jacksonvillu odsoudil Gilberta Burbanka 11. března ráno. Večer byl na rozkaz téhož výboru zatčen jeho otec. Pozítří pak měl být mladý důstojník zastřelen spolu s otcem, který byl odsouzen jako jeho spoluvíník. Víme, že Texar ovládal celý městský výbor i že jeho vůle tu byla zákonem.

Poprava obou Burbanků měla být jen předehrou ke krvavým výtržnostem, při nichž by se chudí běloši a městská lůza vrhli na floridské federalisty a na ty, kteří s nimi sympatizují. Kolik osobních účtů by se tu vyřídilo pod rouškou občanské války! Běsnící dav by dokázalo zadržet pouze federální vojsko. Přijde však včas, a přijde hlavně do té doby, než budou zlikvidovány tyto první oběti Španělovy zášti?

Zdálo se, že velitel Stevens zatím upustil od úmyslu vyplout na vody Svatého Jana; nic totiž nenasvědčovalo tomu, že by se dělové čluny hotovily opustit kotviště, bylo to snad proto, že chyběl Mars, který by je vedl přes mělčiny? Nebo severanům nezáleželo na Jacksonvillu a na záchraně plantáží na horním toku?

Změnil snad komodor Dupont dispozice vzhledem k nějakým novým událostem na bojišti?

Takové otázky si kladli onoho nekonečného 12. března pan Stannard a správce Perry.

Podle zpráv, které se šířily krajem, měly toho dne federální jednotky soustředit svůj nápor na pobřežní území; komodor Dupont se objevil na palubě Wabashe ve svatoaugustinské zátocě, sledován největšími dělovými čluny své eskadry.

Tyto zprávy přinesl ráno na Hrádek správce Perry. Okamžitě je sdělil panu Stannardovi a Edwardu Carrolovi, který stále polehával v lenošce v hale, protože jeho rána se dosud nezacelila.

„Tak seveřané jsou ve Svatém Augustinu!“ zvolal pan Carrol. „A proč nejdou na Jacksonville?“

„Možná že chtějí jen blokovat ústí řeky,“ odpověděl správce.

„Zůstane-li Texar v Jacksonvillu, jsou James i Gilbert ztraceni!“ zvolal pan Stannard.

„Neměl bych se vydat za komodore Dupontem a informovat ho o nebezpečí, které hrozí panu Burbankovi a jeho synovi?“ zeptal se správce.

„K tomu byste potřeboval celý den,“ povzdechl pan Carrol, „připustíme-li ovšem, že by vás nezadrželi ustupující vojáci. A než by komodor Dupont mohl doručit rozkaz Stevensovi, utekla by zase spousta času. Ostatně je tu mělčina... Jak chcete zachránit Gilberta, když se přes ni lodi nedostanou? Vždyť má být, chudák, zítra popraven! Ba ne! Jít do Svatého Augustina nemá cenu. Musíme do Jacksonvillu! K čemu teď vyhledávat komodora Duponta? S Texarem je třeba promluvit!“

„Pan Carrol má, otče, pravdu, a já tam půjdu,“ pravila slečna Alice, která zaslechla poslední slova rozhovoru.

Odvážná dívka byla odhodlána postoupit jakékoli nebezpečí, jen aby zachránila Gilberta.

Když včera James Burbank opouštěl Camdless Bay, kladl všem na srdce, aby se jeho manželka nedověděla o jeho odchodu do Jacksonvillu. Nesměli jí říci, že byl z příkazu městského výboru zatčen, jako jí neřekli, že se její syn nedostal na palubu své lodi. Nešťastná žena by sotva vydržela tyto dvě další rány.

„Ty chceš, Alice, do Jacksonvillu?“ zděsil se pan Stannard.

„Ano, otče, je to nutné.“

Stannardovy pochopitelné obavy ustoupily před bezodkladnou nutností jednat. Může-li být Gilbert zachráněn, pak jen zákrokem, o nějž se chce pokusit slečna Alice. Možná že Texara obměkčí, když si před ním klekne na kolena. Snad vymůže alespoň odklad popravy. Nebo najde spojence mezi slušnými lidmi, jimž její zoufalství poskytne odvahu vystoupit proti diktátoru městského výboru. V každém případě však musí do Jacksonvillu, bez ohledu na nebezpečí, které tím podstoupí.

„Pan Perry,“ pravila dívka, „bude tak laskav a zavede mě do bytu pana Harveyho.“

„K službám,“ odpověděl správce.

„Nikoli, Alice,“ přerušil ji pan Stannard, „já tě doprovodím. Ano, já. Pojd'me!“

„Vy, Stannarde?“ divil se Edward Carrol. „To je riskantní. Znají přece vaše přesvědčení.“

„To nevadí,“ trval na svém Stannard. „Nepustím svou dceru samotnou mezi ty fanatiky. Jen ať Perry zůstane na Hrádku. Vy, Edwarde, nemůžete ještě pořádně chodit a musíte počítat s tím, že si nás tam třeba nechají.“

„A co když vás bude shánět paní Burbanková,“ namítl Edward Carrol, „co když bude volat slečnu Alici?“

„Tak jí řekněte, že jsme šli za panem Burbankem. V nejhorším jí povězte, že jsme museli odjet do Jacksonvillu... nebo cokoli, aby ji to uklidnilo. Hlavně nesmí mít nejmenší tušení o nebezpečí, v němž se octli její manžel a syn. Perry, dejte připravit loď!“

Správce okamžitě odešel a pan Stannard se chystal k odjezdu.

Uprostřed bambusové aleje vedoucí k přístavu potkali správce.

„Loď je připravena,“ oznámil jim pan Perry.

„Dobrá,“ pravil pan Stannard. „Dejte pozor na Hrádek!“

Pan Stannard usedl s dcerou do loďky, kde byli u vesel čtyři camdlessbayští dělníci. Vztyčili plachtu a s mírným větrem v zádech ujížděli napříč přes řeku. Za okamžik zmizelo vše za zelenou hradbou plantáží, táhnoucí se k severozápadu.

Pan Stannard nechtěl přistát přímo v Jacksonvillu, kde by ho lidé docela určitě poznali. Raději zakotví v malé zátoce nad městem. Odtud se snadno dostane k panu Harveymu, který bydlil na okraji Jacksonvillu. Pak se ukáže, co budou moci podniknout. S příznivým větrem v zádech dorazili pan Stannard a jeho dcera poměrně rychle k levému břehu. Nepozorovaně přistáli v nestřežené zátoce a za pár minut dorazili k obydlí Burbankova obchodního zástupce.

Pan Harvey byl jejich návštěvou překvapen i zneklidněn. Pobyt v městě byl nebezpečný, neboť nálada lidí oddaných Texarovi byla stále hrozivější. Všichni věděli, že pan Stannard je stoupencem protiotrokářských myšlenek. Vydrancování jeho obydlí v Jacksonvillu bylo přece výmluvným varováním.

V každém případě se vystavuje velkému nebezpečí. Poznají-li ho, uvězní ho pravděpodobně jako Burbanková spoluviníka.

„Musím zachránit Gilberta!“ odpověděla slečna Alice na Harveyho námitky.

„To je pravda,“ uznával Burbankův zástupce dívčin argument, „musíme se o to pokusit! Ale ať se pan Stannard aspoň neukazuje venku! Ať tu na nás počká, než všechno vyřídíme.“

„Pustí mě do vězení?“ zeptala se dívka.

„Pochybuj, slečno Alice.“

„Dostanu se k Texarovi?“

„Zkusíme to.“

„Tak vy opravdu nechcete, abych šel s vámi?“ pokoušel se ještě pan Stannard.

„Ne. To by nám u Texara i výboru jen uškodilo.“

„Pojďme, pane Harvey,“ naléhala slečna Alice.

Před odchodem se ještě pan Stannard zeptal na novinky z bojiště.

„Není nic nového,“ ujistil ho pan Harvey, „alespoň pokud jde o Jacksonville. Federální flotila se objevila v zátocě před Svatým Augustinem a město se vzdalo. Na Svatém Janu je však klid. Dělové čluny kotví stále před mělčinou.“

„Pořád málo vody?“

„Ano, pane Stannarde. Ale dnes čekáme silný ekvinokční* příliv. Ke třetí hodině stoupne moře natolik, že by dělové čluny mohly vyplout.“

„Bez lodivoda? Ted', když tam nemají Marse, aby je vedl?“ poznamenala pochybovačně slečna Alice. „Ba ne! To je vyloučeno! Pane Harvey, musíme za Texarem, a jestliže mě odmítne, pak musíme obětovat vše, jen abychom Gilberta zachránili.“

„Spolehněte se, slečno.“

Bylo asi jedenáct hodin, když slečna Alice opustila v doprovodu pana Harveyho dům a vydala se k soudu, kde za Texarova předsednictví neustále zasedal městský výbor.

Město bylo pořád ještě silně vzrušené. Ulicemi procházely skupiny vojáků, posílené o jednotky, které sem byly staženy z jihu. Během dne se čekal příchod zbytků vojska, jež uniklo zajetí po pádu Svatého Augustina. Část měla připlout po Svatém Janu, část přijít pěšky lesem po pravém břehu a teprve v úrovni Jacksonvillu se přeplavit na druhou stranu. A tak město čekalo, jak tomu obvykle bývá, šířila se spousta protikladných zpráv, což jen zvyšovalo všeobecný zmatek. Přitom neexistoval žádný společný plán obrany pro případ, že by se v přístavu objevilo federální loďstvo. Město by zřejmě nekladlo vážnější odpor. Floridské vojsko by se prostě před severany stáhlo do vnitrozemí. Pouze jediná věc by mohla zachránit Jacksonville a umožnit městskému výboru, aby dovedl své zločinné akce do konce, kdyby se totiž z nějakého důvodu — ať pro malý stav vody, či proto, že nemají lodivoda — nedostaly dělové čluny přes mělčinu. Leč i tato otázka bude vyřešena.

Slečna Alice a pan Harvey postupovali houstnoucím davem k hlavnímu náměstí. Po pravdě řečeno nevěděli, zda se jim podaří vniknout do soudní budovy a najít tam Texara. A kdo ví, zda si Španěl neusnadní situaci tím, že se zbaví nepříjemné žadatelky a dá ji zavřít do té doby, než bude po popravě. Jenže mladá dívka nebrala žádnou z těchto možností v úvahu. Neexistovalo nebezpečí, jež by ji mohlo odvrátit od úmyslu dostat se k Texarovi a vymoci na něm milost pro Gilberta.

Pan Harvey zjistil, že městský výbor už hodinu zasedá. Zmocnila se ho strašná předtucha — a jak se ukázalo, zcela oprávněná. Vždyť výbor nakonec odsoudil Jamese Burbanka jako Gilbertova spoluviníka za to, že udržoval tajné styky s federální armádou. Tentýž zločin a tentýž trest. Dílo Texarovy nenávisti bylo dovršeno.

Pan Harvey se chtěl vrátit. Snažil se přimět k odchodu i Alici Stannardovou. Nepřál si, aby byla svědkem násilí, k němuž se obyvatelstvo před soudní budovou chystalo. V žádném případě nebylo vhodné snažit se v této chvíli o nějakou intervenci.

„Pojďte, slečno Alice,“ naléhal pan Harvey, „pojd'te pryč. Vrátime se..., až bude výbor...“

* Ekvinokce – rovnodennost. V období jarní a podzimní rovnodennosti dochází k silným mořským bouřím. (Pozn. překl.)

„Ne!“ odpověděla dívka. „Vrhnu se mezi obžalované a soudce!“

Alice pronesla tato slova s takovou rozhodností, že se pan Harvey vzdal. Zároveň se dívka rozběhla kupředu a jejímu společníkovi nezbývalo než ji následovat. Dav se před ní rozestupoval, neboť někteří lidé ji zřejmě poznávali. K dívčině sluchu doléhaly výkřiky žádající smrt obou odsouzenců. Nic už ji nemohlo zadržet. Dorazila k branám soudu v strašlivém rozpoložení.

Hukot davu se podobal zlověstné bouři. Tihle lidé byli schopni toho nejhoršího.

Z nitra budovy sem doléhal vzrůstající hluk. Vřava vůčihledě rostla. Výbor právě vynesl rozsudek!

James Burbank i Gilbert byli pro svůj domnělý zločin odsouzeni k stejnému trestu. Táž popravčí četa měla skoncovat s otcem i synem.

„Zabte je! Zabte je!“ křičel rozzuřený dav.

V té chvíli se objevil na schodech James Burbank. Byl klidný a zcela se ovládal. Běsnící zuřivce si změřil opovržlivým pohledem.

Obstoupil ho vojenský oddíl, mající příkaz odvést odsouzence do vězení.

James Burbank nebyl sám. Po jeho boku kráčel Gilbert.

Námořního důstojníka přivedli ke konfrontaci z vězení, kde čekal na popravu. Otec potvrdil synovu výpověď a ujistil výbor, že Gilbert přišel na Hrádek jen proto, aby se naposled setkal s umírající matkou. Po takovém svědectví by nařčení ze špionáže neobstálo, kdyby ovšem proces nebyl ztracen předem. A tak tentýž rozsudek postihl dva nevinné lidi — rozsudek motivovaný osobní mstou a vyřčený zaujatým soudem.

Mezitím se dav shlukl kolem odsouzených. Vojáci jim jen s obtížemi razili cestu přes náměstí.

Vtom se k všeobecnému údivu vrhla slečna Alice k oběma Burbankům.

Dav překvapený tímto neočekávaným činem ustoupil podvědomě o několik kroků zpět.

„Alice!“ vykřikl Gilbert.

„Gilberte!... Gilberte!“ šeptala Alice v náručí mladého muže.

„Proč jsi sem chodila, Alice?“ obrátil se k ní James Burbank.

„Abych pro vás získala milost! Abych uprosila soudce Ach milost!... Prosím vás, milost!“

Dívka vyrazila srdcervoucí výkřik a zavěsila se na odsouzence, kteří se na okamžik zastavili. Mohla očekávat, že s ní bude mít rozběsněný dav soucit? Nikoli! Její vystoupení však zadrželo dav před násilnostmi, jichž by se asi na odsouzencích — přestože měli vojenský doprovod — dopustil.

V té chvíli se na prahu soudní budovy objevil Texar, kterého mezitím informovali o tom, co se venku děje. Jediným gestem zadržel dav. Zazněl rozkaz, aby eskorta s odsouzenci nastoupila znovu cestu k věznici. Nikdo už jim nebránil v chůzi, a tak se vojenský oddíl dal na pochod.

„Milost!... Milost!...“ vykřikla Alice a vrhla se Texarovi k nohám.

Španěl pouze zavrtěl hlavou.

Dívka se vztyčila. „Bídáku!“ zvolala rozhořčeně.

Chtěla dohonit odsouzené a požádat, aby mohla s oběma sdílet jejich poslední hodiny ve vězení.

Vojáci s odsouzenci již opustili náměstí, provázeni stále povykujícím davem.

To, co v těchto okamžicích prožila, bylo nad dívčiny síly. Zapotácela se a padla k zemi. Když ji pan Harvey pozvedl, byla v bezvědomí.

Vzpamatovala se teprve v domě Burbankova obchodního zástupce, kde se jí hned ujal otec.

„Do vězení!... Musím do vězení!“ šeptala. „Chci je zachránit.“

„Jistě,“ odpověděl pan Stannard, „jistě se o to pokusíme. Ale až v noci.“

Dívčin otec měl pravdu. Ted' se opravdu nedalo nic podniknout. Pod rouškou tmy bude každá akce bezpečnější. Pan Stannard spolu s panem Harveym se pokusí osvobodit vězně za pomoci jejich strážce. Vyzbrojí se tak velkou sumou peněz, že vězeňský hlídač — jak doufali — jejich nabídce neodolá, tím spíše, že jediný výstřel Stevensovy flotily může ukončit Španělovu vládu.

Když nastala noc, nemohli oba muži plánovanou akci provést, neboť dům byl strážěn vojenskou hlídkou. Bylo zbytečné se pokoušet vyjít ven.

IV

SEVEROVÝCHODNÍ VÍTR

Odsouzencům zbývala jediná naděje: Může je zachránit pouze federální vojsko, stane-li se během dvanácti, hodin pánem města. Nazítří časně ráno měli být totiž James a Gilbert Burbankové zastřeleni. Ani s pomocí stráže by nemohli uprchnout, protože věznice byla hlídána stejně jako Harveyho clům.

A na federální jednotky vyložené před několika dny před Fernandinou nesměl Jacksonville spoléhat z toho prostého důvodu, že severané nemohli opustit dobyté pozice, které pro ně byly velice důležité. Všechno záleželo na dělových člunech kapitána Stevense. Aby splnily svůj úkol, musely ovšem překonat mělčiny, prorazit hradbou bárek a zakotvit před přístavem. Není pochyb, že jakmile zahájí palbu, ustoupí vojsko do nepřístupných bažin okresu. A spolu s ním uprchne i Texar a jeho společníci, právem se obávající trestu. Čestní lidé zaujmou svá místa, o něž byli tak nedůstojným způsobem připraveni, a dojednájí s představiteli federální vlády podmínky kapitulace města.

Bylo však vůbec možné zdolat v tak krátkém čase mělčinu? A jak se vyrovnat s nepřekonatelnou překážkou, jíž byl nedostatek vody? Celá akce byla zřejmě velmi pochybná.

Po vynesení rozsudku se vydal Texar s velitelem jacksonvillské posádky na nábreží, aby zjistil stav vody na dolním toku řeky. Oba věnovali důkladnou pozornost řadě bárek,

kteře střežily široký říční tok, a přitom naslouchali, neozývají-li se odtamtud dělové výstřely.

„Nic nového?“ zeptal se Texar, když došli na konec hráze.

„Nic,“ odpověděl velitel. „Podle zpráv rozvědek ze severu neopustila federální vojska Fernandinu. Nepůjdou na pomoc Jacksonvillu, ale budou pravděpodobně střežit hranice s Georgií, aspoň do té doby, než se jejich flotila zmocní řeky.“

„A co na jihu? Nemůže se vojsko ze Svatého Augustina dostat do Picolaty a tam překročit Svatý Jan?“ zeptal se Texar.

„To se mi nezdá,“ odpověděl důstojník. „Dupont bude mít lidi tak na obsazení města. Jeho cílem je zřejmě uzavřít celé pobřeží na jih od ústí Svatého Jana. Z téhle strany nám nehrozí nebezpečí.“

„Zbývá tedy jen Stevensova flotila. Kdyby se dostala přes mělčinu, mohla by nás držet v šachu. Ale už tři dny se nemůže hnout.“

„To je pravda. Za několik hodin budeme moudřejší. Možná že Stevens má za úkol obsadit jen dolní tok a znemožnit spojení se Svatým Augustinem a Fernandinou. Opakuji vám, Texare, že pro severany není v této chvíli důležité zmocnit se Floridy, ale zamezit dovoz válečného materiálu, který se do země pašuje jižními průlivy. Myslím, že právě tohle je smyslem jejich expedice. Jinak by přece jednotky z Amélie, které se tohoto ostrova zmocnily už před deseti dny, dávno pochodovaly na Jacksonville.“

„Možná že máte pravdu,“ řekl Španěl. „Ted jde hlavně o to, aby se rozhodla ta záležitost s mělčinou.“

„Rozhodne se ještě dnes!“

„Co budete dělat, objeví-li se dělové čluny před přístavem?“

„Provedu rozkaz, podle kterého mám s vojáky ustoupit do vnitrozemí, abych se vyhnul jakémukoli setkání s nepřítelem. Jen ať si obsadí všechna města okresu! Dlouho je mít v moci nebudou. Až jim odřízneme spojení s Georgií a Karolínou, však si s nimi poradíme!“

„Jenže,“ poznamenal Texar, „jakmile se stanou pány Jacksonvillu, začnou se mstít. K moci se zase dostanou všichni takzvaně čestní lidé, bohatí statkáři, protiotrokáři a ti... Ale ne, k tomu nedojde!“ A po chvíli dodal: „Než opustit město, to radši...“

Španěl větu nedokončil, ale bylo jasné, nač myslel. Rozhodně by nevydal město federalistům. Vždyť by to znamenalo vrátit je do rukou těch, které lůza sesadila. Raději by je zapálil — a není vyloučeno, že už v tomto směru učinil nějaká opatření.

K přístavu se valil mohutný proud lidí, takže v okamžiku bylo nábřeží plné. Ze všech stran bylo slyšet ohlušující hluk a výkřiky. „Už jedou!“

„Kdepak! Ani se nehýbají!“

„Moře stouplo!“

„Přidávají páru. Chtějí vyrazit!“

„Podívejte! . . . Podívejte!“

„V každém případě se tam něco děje,“ pravil vojenský velitel. „Vidíte to, Texare?“

Španěl neodpovídal. Jeho oči byly upřeny na dolní tok, jehož obzor uzavírala řádka bárek přetínající šikmo řeku. O půl míle dále se tyčily stězně a komíny dělových člunů kapitána Stevense. Vystupoval z nich hustý dým, i který sílící vítr hnal směrem k Jacksonvillu.

Stevens nepochybně využíval mohutného přílivu a chystal se plnou parou na mělčinu. Podaří se mu to? Najde dostatečnou hloubku, aby tam dělové čluny propluly? Nezaboří se jejich kýl do písčitého dna? Zástupy na břehu Svatého Jana měly věru o čem vášnivě diskutovat.

Křik se zvyšoval tou měrou, jak jedni byli přesvědčeni, že vidí to, co druhým uniká.

„Postoupily aspoň o sto metrů!“

„Ba ne. Ani se nehnuly. Jako by nevytáhly vůbec kotvy.“

„Teď se jeden člun rozjíždí!“

„Ano, ale otáčí se napříč, protože má málo vody.“

„Toho kouře!“

„Nehnou se, i kdyby spálily všechno uhlí Spojených států.“

„Podívejte, voda začíná opadávat!“

„Hurá! Ať žije Jih!“

„Hurá!“

Pokusy flotily o překonání mělčiny trvaly deset minut — a těch deset minut připadalo jako věčnost nejen Texarovi a jeho společníkům, ale i všem ostatním, jejichž život nebo svoboda by dobytím Jacksonvillu byly ohroženy. Nevěděli, čemu věřit, neboť příliš velká vzdálenost nedovolovala přesně rozeznávat pohyby dělových člunů.

Pojednou se zvedla spousta paží a ukazovala směrem k ústí řeky.

„Člun... Člun!“ křičeli lidé.

A opravdu. Při levém břehu, kde dosud působil příliv, se objevil lehký člun. Vyhýbal se prostředku řeky zasažené již odlivem a prudké údery vesel hnaly loď rychle dopředu. Na zádi stál důstojník v uniformě floridského vojska. Záhy přistál u kolového můstku a spěšně vystoupil po schůdkách na nábreží. Okamžitě se kolem něho shlukl zástup zvědavců.

„Co se děje?“ zeptal se Španěl.

„Nic se neděje a nic se nebude dít!“ odpověděl důstojník.

„Kdo vás posílá?“

„Velitel našich člunů, které se co nejdříve vrátí do přístavu.“

„A proč?“

„Protože dělové čluny se ani plnou parou nedostanou přes mělčinu. Nemáme se čeho bát...“

„Až do příštího přílivu,“ poznamenal Texar.

„Nikoli. Budeme mít klid několik měsíců.“

„Hurá! Hurá!“

Nadšený pokřik se rozléhal celým městem. Jestliže lůza provolávala znovu slávu Španělovi, v němž viděla ztělesnění svých ohavných cílů, umírněná část obyvatelstva byla otřesena při pomyšlení, že vláda zločinného výboru a jeho šéfa ještě neskončí.

Důstojník měl pravdu. Počínaje tímto dnem se bude mořská hladina snižovat a každý příliv bude do ústí Svatého Jana přivádět méně vody. Příliv z 12. března byl nejsilnější toho roku a potrvá mnoho měsíců, než řeka dosáhne opět tak vysokého stavu. Mělčina byla zřejmě nesplavná a Jacksonville se nedostane do rukou komodora Duponta. Tím se prodlouží doba Texarovy vlády a Španěl bude mít dost času na dokončení své msty.

I v případě, že by generál Sherman chtěl okupovat Jacksonville za pomoci jednotek generála Wrighta, jež se vylodily ve Fernandině, pochod na jih by si vyžádal určitý čas. Vzhledem k tomu, že poprava Jamese a Gilberta Burbankových se měla konat časně ráno, nic už nemohlo oba muže zachránit.

Novinka, kterou přinesl důstojník, se okamžitě rozletěla městem. Není těžké si představit, jak na ni reagovala rozvášněná část obyvatelstva. Znovu se slavilo a znovu propukaly orgie. Slušní lidé s hrůzou čekali, k jakým asi dojde výtržnostem. Většina obyvatel se chystala opustit město, které jim už nezaručovalo bezpečí.

Pekelná vřava a provolávání slávy doléhalo k vězňům i do domu pana Harveyho, a na obou místech zvěstovalo definitivní konec všech nadějí. Pan Stannard a slečna Alice byli zoufalí. Co teď udělat pro záchranu Jamese Burbanka a jeho syna? Podplatit strážce věznice? Vykoupit zlatem jejich útěk? Vždyť ani nemohli opustit dům, kde našli dočasný útulek. Hlídala je přece banda lotrů, jejichž hlasité výkřiky bylo slyšet až dovnitř.

Nastala noc. Bylo znát, že dojde k neočekávané změně počasí. Vítr vanoucí až dosud z vnitrozemí se náhle obrátil k severovýchodu. Obrovské kotouče šedých mračen, které neměly čas se rozplynout v déšť, hnaly se těsně nad mořskou hladinou do širokého ústí. Vyšší stěžeň by určitě zmizel v té spoustě par, ženoucích se nízko nad vodou. Barometr rychle klesal a ukazoval teď na bouři. Byly to první vzdálené náznaky uragánu, který se zrodil kdesi daleko nad Atlantikem. S nadcházející nocí jistě propukne s plnou silou.

Uragán se opravdu vrhl prudkým náporem na ústí Svatého Jana. Mohutnou vlnou pozvedl hladinu a valil její vody proti proudu obrovským přívalem, ničícím na pobřeží vše, co mu přišlo do cesty.

V této hrozné noci tedy propláchl rozběsněný živel Jacksonville. Část kolového přístavu neodolala prudkým náporům vln. Voda zaplavila značný kus nábřeží a zničila několik rybářských lodí, jejichž kotevní lana se zpřetrhala jako nitě. Zůstat na ulicích nebo na náměstí bylo velice nebezpečné, neboť sem doslova přšely nejrůznější druhy trosek. Lůza se uchýlila z ulic do krčem a ani zde hrdla křiklounů nezahálela.

Vichr neplenil pouze zemi. V řečišti Svatého Jana se pozvedla voda s tím větší prudkostí, že proti síle bouře tu působila síla proudu. Bárky kotvící před mělčinou překvapil příliv dříve, než mohly vyhledat přístav. Nezkrotný proud jim přerval kotevní lana a noční příboj, podporovaný silným větrem, je nezadržitelně hnál proti proudu řeky. Některé se roztrhly o dřevěné kůly podpírající nábřeží, jiné zmizely daleko za

Jacksonvillem mezi ostrůvky a zátokami Svatého Jana. Několik námořníků při tom přišlo o život, neboť bouře se přihnala příliš rychle a posádky nestačily učinit potřebná opatření.

Pokud jde o dělové čluny kapitána Stevense, nebylo jisté, zda se jim podařilo dost rychle vyhledat úkryt v některém ze zálivů dolního toku a zda tak unikly úplné zkáze. Ale ať už vyhledaly bezpečí zálivů, nebo ať jejich kotvy vydržely nápor bouře, v žádném případě se jich Jacksonville nemusel bát, protože mělčina pro ně znamenala nepřekonatelnou překážku.

Neproniknutelná tma hluboké noci zahalila údolí Svatého Jana, kde se mísily voda a vítr, jako by se někdo snažil zvláštním chemickým procesem vyrobit z nich novou sloučeninu. Město bylo svědkem jedné z těch hrozných zátop, k nimž docházelo za ekvinokčních bouří velice často. Svou prudkostí však tato záplava překonala všechny předchozí, jež až dosud Florida prodělala.

Vzhledem k nesmírné intenzitě se živel uklidnil až za několik hodin. Před rozbřeskem pozvedl strašlivý vichr bouři do vyšších vrstev a uragán se posledními záchvěvy rozloučil s floridským poloostrovem a zmizel kdesi nad Mexickým zálivem.

Asi ve čtyři hodiny ráno, než první náznaky dne prosvětly čistě vymetený obzor, vystřídal běsnící živel naprostý klid. Lidé znovu vycházeli do ulic, opouštějíce hospody, kam se před bouří uchýlili. Vojáci zaujali svá stanoviště. Okamžitě se začalo s opravami škod, které vichřice napáchala. Nejvíce bylo postiženo nábreží. Na mnoha místech se zřítily přístavní hráze, zmizely některé nákladní lodi i bárky, jejichž trosky se teď s odlivem vracely z horního toku řeky.

Zřetelně bylo vidět ovšem jen zbytky lodí, které pluly blízko u břehu. Nad řečištěm Svatého Jana se totiž válela hustá mlha, ponenáhlu stoupající do vyšších vrstev ochlazených bouří. Ještě v pět hodin nedovolovala mlha dohlédnout dále než doprostřed řeky a viditelnost se zvýšila teprve s prvními slunečními paprsky.

Krátce po páté hodině se prodraly hustou mlhou strašlivé rány. Nikoli, nešlo o dohasínající bouři, k slovu tu přicházela děla. Vzduchem se ozývalo charakteristické svištění střel. Od přístavu bylo slyšet zděšené výkřiky obyvatel, vojáků i lůzy. Zároveň s neochabující střelbou se počala zvedat mlha. Její chuchvalce se mísily se záblesky dělových ran.

Dělové čluny kapitána Stevense kotvily před přístavem, zahrnujíce jej dělovými salvami.

„Dělové čluny!! Dělové čluny!“

Tato slova šla od úst k ústům a brzy dorazila k nejzazšímu předměstí. Během několika minut město vědělo, že Stevensova flotila je pánem Svatého Jana. Čestní lidé přijímali tuto zprávu se zadostiučiněním, lůza s hrůzou. Jestli se město nevzdá, bude s ním konec.

Co se vlastně stalo? Seveřanům poskytla bouře nenadálou pomoc. Dělové čluny se neuchýlily do klidných zálivů při ústí řeky a přes prudkost uragánu zůstaly na kotvišti. Zatímco se čluny protivníků vzdalovaly, kapitán Stevens se postavil spolu s mužstvem tváří v tvář běsnícím živlům, aby se v této situaci, která přes nesmírné riziko poskytovala

přece jen naději, pokusil o zdolání mělčiny. Uragán hnal spousty vod do ústí řeky, pozvedl hladinu do ohromné výšky a přitom přenesl dělové čluny přes mělčinu. A tak dělové čluny, brázdíce občas kýlem písčité dno, překonaly nebezpečné místo.

Ke čtvrté ráno kapitán Stevens přes hustou mlhu odhadl, že by mohli být před Jacksonvillem. Dal hned vyhodit kotvy. A když nadešla vhodná chvíle, vypálil do mlžných chuchvalců několik ran z těžkých kalibrů směrem na levý břeh Svatého Jana.

Účinek se dostavil okamžitě. Vojsko vyklidilo co nejrychleji město, zřejmě po příkladu jižanských jednotek z Fernandiny a ze Svatého Augustina. Když viděl Stevens opuštěné nábřeží, zmírnil palbu. Nechtěl město zničit, nýbrž obsadit a ovládnout.

Krátce nato se objevil na soudní budově bílý prapor. Snadno si představíme, s jakou úzkostí naslouchali prvním výstřelům v domě pana Harveyho. Město bylo tedy napadeno. A zaútočit nemohl nikdo jiný než federální jednotky, ať už připluly po řece, nebo přišly ze severní Floridy. Znamená to, že se konečně objevila pomoc, která je s to zachránit Jacksonville a Gilberta Burbanka?

Pan Harvey a slečna Alice vyběhli na práh domu. Texarova hlídka utekla a přidala se k vojákům postupujícím do vnitrozemí.

Burbankův obchodní zástupce zamířil s děvčetem k přístavu. Mlha se rozptýlila, takže byl vidět každý detail na protějším břehu.

Dělové čluny umlkly. Bylo zřejmé, že se Jacksonville nebude bránit.

V té chvíli dorazilo k dřevěným hrázím několik člunů s posádkami, které byly ozbrojeny puškami, revolvery a sekerami.

Mezi skupinou námořníků se náhle ozval křik a jeden z mužů se vrhl ke slečně Alici.

„Mars!! To je Mars!“ zvolala dívka, která se při pohledu na Zermína manžela poněkud vyděsila, neboť byla přesvědčena, že se utopil.

„Kde je pan Gilbert? Kde je pan Gilbert?“ tázal se místo odpovědi Mars.

„Uvězněn s panem Burbankem! Marsi, zachraňte ho! Zachraňte ho a jeho otce také!“

„Do vězení!“ vykřikl Mars a vrhl se kupředu, sledován skupinou námořníků.

Všichni se za ním rozběhli, aby pomohli znemožnit poslední Texarův zločin. Pan Harvey s Alicí běželi také.

Mars tedy unikl vírům mělčiny, když se vrhl do řeky? Ano, a z opatrnosti nic nevzkázal na Hrádek. Chtít se tam skrýt znamenalo dávat v sázku vlastní bezpečnost. A Mars musel zůstat na svobodě, aby dokončil svůj úkol. Přeploval na pravý břeh a opatrně se prodíral rákosím až k Stevensově flotile. Tam na sebe upozornil a jeden ze záchranných člunů ho odvezl ke kapitánovi. Mars ho okamžitě informoval o situaci. Vzhledem k bezprostřednímu nebezpečí, jež Gilbertovi hrozilo, učinil kapitán vše, aby se čluny dostaly přes mělčinu.

Byl nejvyšší čas, neboť oba odsouzenci měli být za úsvitu popraveni. Ted' se však už neměli čeho bát. Úředníci, jimž Texar vyrval vládu, ujali se opět svých funkcí. V okamžiku, kdy se Mars se svou skupinou blížil k věznici, James Burbank a Gilbert ji právě opouštěli. Konečně byli svobodní!

Mladý důstojník hned objal slečnu Alici, zatímco pánové Stannard a James Burbank si tiskli ruce.

„Co je s matkou?“ zeptal se Gilbert.

„Žije, žije!“ vydechla slečna Alice.

„Honem domů!“ zvolal Gilbert. „Honem domů!“

„Ještě ne! Musíme vykonat spravedlnost,“ odpověděl James Burbank.

Mars porozuměl. Rozběhl se k náměstí, doufaje, že tam zastihne Texara.

Možná že už Španěl zmizel, aby unikl veřejnému potrestání spolu s ostatními, kteří se podíleli na ukrutnostech minulého období. Snad odešel s vojáky prchajícími k jihu.

Jenže Texara zadržela na útěku skupina mužů chvíli předtím, než zasáhly federální jednotky. Stalo se tak před soudní budovou. Od té doby ho muži hlídali, a jak se zdálo, Španěl byl smířen se svým osudem.

Když se před ním objevil Mars, pochopil, že je jeho život ohrožen.

Míšenec se na něho opravdu vrhl. Přes úsilí strážců ho uchopil za krk a začal rdousit. Vtom se objevili oba Burbankové.

„Ne!! Ne! Potřebujeme ho živého!“ zvolal James Burbank. „Musí mluvit!“

„Máte pravdu! Musí mluvit!“ odpověděl Mars.

Netrvalo dlouho, a Texar byl v téže cele, kde předtím jeho dvě oběti čekaly na smrt.

V

OBNOVENÍ POŘÁDKU

Konečně byli federalisté pány Jacksonvillu, a tím i pány Svatého Jana. Jednotky kapitána Stevense obsadily okamžitě nejdůležitější místa v městě. Samozvaní vládci uprchli. Z bývalého městského výboru padl do zajetí pouze Texar.

Obyvatelstvo přijalo důstojníky flotily, kteří vystupovali jako zástupci washingtonské vlády, celkem dobře. Jednak proto, že lidé měli už dost všech výtržností a nepořádků, jednak pro poměrnou lhostejnost k otrokářským problémům, které Sever a Jih řešily zbraněmi.

Téhož dne James Burbank se synem, s panem Stannardem, s Alicí a Marsem přijeli do Camdless Bay.

Perry a jeho pomocníci je očekávali v přístavu se skupinou černochoů, kteří se vrátili na plantáže. Uvítání bylo víc než nadšené.

James Burbank, Gilbert, pan Stannard i Alice se odebrali ihned k loži paní Burbankové.

Jakmile spatřila Gilberta, pochopila, co se stalo. Mladý důstojník ji sevřel v náručí. Mars ji políbil na obě ruce. Teď už ji neopustí. Alice ji bude opět ošetřovat, takže se rychle zotaví. Texar ani jeho spojenci, kteří mu sloužili jako nástroj msty, už nejsou nebezpeční. Španěl je v rukou federalistů a ti jsou pány Jacksonvillu.

Ale jestliže se manželka Jamese Burbanka nemusela strachovat o osud manžela a syna, tím více myslela na svou zmizelou dcerušku. Toužila po své malé Dy stejně jako Mars po Zermě.

„Však my je najdeme!“ zvolal James Burbank. „Mars a Gilbert nám teď pomohou!“

„Jistě, otče, jistě. Nesmíme ztrácet ani den,“ odpověděl důstojník.

„Když teď máme Texara, donutíme ho promluvit!“

„A co když nebude mluvit?“ zeptal se pan Stannard. „Třeba bude předstírat, že nemá s únosem nic společného.“

„Není nejmenší pochyby, že to byl Texar. Jenže odmítne-li nám říci, kam dal zavléci malou Dy a Zermu, kde je budeme hledat? Vždyť jsme prozkoumali pobřeží v délce několika mil — a bezvýsledně!“

„Copak nikdo neví, kde ten bídák bydlí?“ zeptal se Gilbert.

„Nikdo to nikdy nevěděl,“ odpověděl James Burbank.

„Ale já chci svou dcerku!“ zvolala paní Burbanková, kterou manžel jen stěží uklidňoval.

„A já svou ženu,“ přidal Mars. „Já už toho lotra donutím, aby prozradil, kde je.“

„Jistě,“ vložil se do hovoru James Burbank. „Jakmile pozná, že mu jde o krk a že se může zachránit, když nám prozradí, kde je Dy se Zermou, určitě promluví. Horší by bylo, kdyby uprchl. Ale je v rukou federalistů a my už z něho to tajemství nějak dostaneme! Nesmíme zoufat, má milá. Jsme tu všichni pohromadě a uvidíš, že ti tvé dítě vrátíme.“

Paní Burbanková klesla únavou opět na lože. Slečna Alice se rozhodla, že u ní zůstane, kdežto pánové Stannard, James Burbank, Gilbert a Mars sestoupili do haly, aby se tam poradili o dalším postupu s Edwardem Carrolem.

Dohodli se na následujícím: Nejdříve je zapotřebí poskytnout federalistům čas k upevnění moci. Dále je nutné informovat komodora Duponta o událostech v Jacksonvillu a v Camdless Bay. Dost možná, že bude Texar postaven před vojenský soud. V tom případě by se musel vyšetřování ujmout velitel floridské expedice.

Gilbert s Marsem však nechtěli ztratit ani hodinu z dnešního dne a přáli si okamžitě zahájit pátrání. Zatímco James Burbank se vydá s panem Stannardem a Carrolem do Jacksonvillu, aby tam zařídili to nejnutnější, rozhodli se Gilbert s Marsem znovu prozkoumat pobřeží proti proudu řeky.

Jestliže Texarova nenávist půjde tak daleko, že dá Španěl přednost nejtěžšímu trestu před výpovědí, budou se muset při hledání obětí obejít bez něho. Proto bylo důležité zjistit, kde bydlí. Ale víme, že podobné úsilí se nemohlo setkat s úspěchem, neboť o Černé zátoce nikdo nevěděl. Každý považoval toto místo za naprosto nepřístupné. Vždyť i Gilbert s Marsem tudy několikrát projížděli, aniž objevili úzký vjezd, jímž by se jejich lehký člun dostal dovnitř.

Během 13. března se nepříhodilo nic podstatného. V Camdless Bay se pomalu začínalo s obnovou hospodářství. Ze všech okolních míst, zejména ze sousedních lesů se vraceli další a další černoši.

Nejdříve se rozdělily úkoly. Edward Carrol, jehož zranění už bylo skoro v pořádku, se mohl věnovat svým běžným záležitostem. Neobyčejnou píli projevoval správce Perry a všichni jeho pomocníci. Každý se prostě vrhl do práce, dokonce i Pyg, který se však pochopitelně neztrhal. Jisté bylo, že ten pošetilec změnil své dřívější názory. Svě osvobození bral teď spíše platonicky a velmi by se rozpakoval těžít z práva, které mu jeho svoboda poskytovala. Zkrátka a dobře netrvalo dlouho a Camdless Bay vypadalo jako dřív.

Také v Jacksonvillu byl obnoven pořádek. Federalisté nezasahovali do záležitostí městské správy, omezující se pouze na vojenskou okupaci města. Správy se ujali úředníci, které lůza na několik týdnů zbavila jejich práv. Na budovách znovu zavlály prapory s hvězdami.

Mezitím Gilbert s Marsem nadarmo prohledávali pobřeží a ostrůvky Svatého Jana až nad Picolatu. Nezbyvalo než přímo uhodit na Texara. Od té doby, co se za ním zavřely brány věznice, neměl se svými druhy spojení. To znamená, že malá Dy a Zerma musely být dosud tam, kam je dal Španěl zavézt před obsazením Svatého Jana.

Situace v Jacksonvillu byla už natolik normální, že soud mohl proti Španělovi postupovat takovým způsobem jako u vězňů, kteří odmítli vypovídat. Dalo se však předpokládat, že před těmito krajními prostředky dá Texar přednost dobrovolnému přiznání, zvláště získá-li za ně svobodu.

A tak se dne 14. března měl uskutečnit výslech, o němž byli předem vyrozuměni vojenští činitelé, kteří s ním vyslovili souhlas.

Paní Burbanková se zotavila. Návrat syna, naděje na setkání s dcerkou, celkové uklidnění v kraji a pocit jistoty a bezpečnosti v Camdless Bay, to vše jí vrátilo morální sílu. Už se nemuseli bát Texarových lidí, kteří terorizovali Jacksonville. Vojáci uprchli do středních oblastí putnamského okresu. I když později překročila posádka Svatého Augustina konečně řeku a snažila se s nimi spojit proti federálnímu vojsku, šlo tu o nebezpečí příliš vzdálené, které nemohlo nikoho ohrozit, pokud Dupont a Sherman prodlévali v zemi.

Podle dohody se měli téhož dne oba Burbankové odebrat do Jacksonvillu. Pánové Stannard, Carrol a Mars zůstali doma. Slečna Alice se měla nadále věnovat paní Burbankové. Gilbert s otcem počítali, že se k večeru vrátí na Hrádek s dobrými zprávami, jakmile jim Texar prozradí místo, kde skrývá Dy a Zermu, postarají se o jejich osvobození. Bezpochyby to bude otázka několika hodin, nanejvýš jednoho dne.

V deset hodin si James Burbank a jeho syn potřásli rukou s přáteli a vypluli z malého camdlessbayského přístavu.

Cesta po řece netrvala dlouho. Na Gilbertův pokyn se lod v jedné chvíli odchýlila a zamířila k dělovému člunu kapitána Stevense, který byl vojenským velitelem města.

Slušelo se, aby ho James Burbank seznámil se svou záležitostí, tím spíše, že Stevens byl v neustálém styku s vedoucími činiteli městské správy. Kapitán dobře věděl, jakou roli hrál Texar od chvíle, kdy se jeho přívrženci zmocnili vlády, znal jeho podíl na událostech

v Camdless Bay i okolnosti, za nichž byl po příchodu federálních jednotek uvržen do vězení. Věděl také, že všichni slušní lidé v Jacksonvillu žádali jeho potrestání.

Kapitán Stevens přijal oba Burbanky, jak náleží. Od té doby, co mladý důstojník vstoupil do jeho služeb a kapitán měl příležitost poznat jeho charakter, choval k němu zvláštní úctu. Když se po Marsově návratu dověděl, že padl do rukou jižanů, chtěl ho za každou cenu osvobodit. Ale jak se měl dostat přes mělčinu Svatého Jana? Víme už, za jakých okolností pak k záchraně obou mužů došlo.

Gilbert seznámil kapitána stručně s událostmi a potvrdil tak vlastně jen to, co už jeho velitel slyšel od Marse. I kdyby se Texar přímo nepodílel na únosu v zátocě Marino, zcela určitě věděl, v kterém koutě Floridy jeho společníci malou Dy a Zermu ukrývají. Jisté bylo, že jejich osud leží ve Španělových rukou. Kapitán to uznával a rozhodl se ponechat Burbankovým v této záležitosti volnou ruku. Předem souhlasil se vším, co se podnikne pro záchranu obou zajatkyň. Bude-li nutné darovat Texarovi za odměnu svobodu, ať mu ji darují! Kapitán už si to před městskou radou zodpoví.

James Burbank a Gilbert poděkovali kapitánu Stevensovi za jeho souhlas i písemné oprávnění k Španělovu výslechu a odjeli do přístavu.

Tam na ně už čekal pan Harvey, informovaný o jejich příjezdu dopisem pana Burbanka. Všichni tři se vydali k soudu, kde jim okamžitě dali otevřít brány věznice.

Pro znalce lidí by nebylo bez zajímavosti všimnout si proměny Texarovy tváře a ještě více jeho chování od okamžiku, kdy byl uvězněn. Španěl byl pochopitelně velice rozhořčen příchodem federálních jednotek, které i ukončily jeho vládu nad městem. Litoval, že neměl čas i použít své moci k dokončení osobní msty, to jest k popravě obou Burbanků. Lítost jiného druhu nepociťoval. To, že se dostal do rukou nepřátel, že seděl ve vězení s velmi vážným obviněním z násilnictví nejrůznějšího druhu, nechávalo ho naprosto klidným. Bylo to velice podivné a nevysvětlitelné. Znepokojovala ho pouze jediná věc, že nemohl dokončit své tažení proti Burbankově rodině. Z následků zatčení si, jak se zdálo, vůbec nic nedělal. Vyhne se i tentokrát odsouzení?

Dveře cely se otevřely. James a Gilbert Burbankové stanuli tváří v tvář vězni.

„Ach, tatínek se synáčkem!“ zvolal Texar s obvyklou drzostí. „Musím být pánům federalistům vděčný. Jinak bych přece neměl tu čest vás uvítat. Jdete mi nepochybně nabídnout milost, když už ji sami nepotřebujete.“

James Burbank se stěží ovládl, ale syn ho zadržel.

„Dovolte, otče, abych odpověděl. Texar by nás chtěl zřejmě zavést na cestu, po níž nechceme jít. Na cestu vzájemného obviňování. Nectíme minulost minulostí a zabývejme se pouze přítomností.“

„Chcete říct současnou situací!“ vykřikl Texar. „Ta mi připadá náramně jasná. Před třemi dny jste byli v téhle cele zavření vy. Měli jste odtud vyjít na popraviště. Dnes jsem na vašem místě já, jenže moje postavení je mnohem lepší, než byste byli ochotni věřit.“

Tato odpověď Burbanky znepokojila, neboť počítali, že Texarovi nabídnou svobodu, vyzradí-li jim úkryt unesených obětí.

„Poslyšte, Texare,“ pravil Gilbert, „chceme s vámi jednat na rovinu. Nezajímá nás, co jste dělal v Jacksonvillu, a chceme zapomenout na to, co jste provedl v Camdless Bay. Jde nám pouze o jedinou věc. Když vaši lidé obléhali Hrádek, zmizela moje sestra se Zermou. Víme, že byly uneseny...“

„Uneseny?“ zeptal se Texar se zřejmou zlomyslností. „Ale to“ mě ohromně těší, že se dovídám něco podobného.“

„Že se dovídáte!“ vykřikl James Burbank. „Vy darebáku, vy se opovažujete popřít...“

„Otče,“ chlácholil ho mladý důstojník, „zachovejte klid, bude to lepší. Ano, Texare, k tomuto dvojímu únosu došlo v době útoku na plantáže. Přiznáváte, že jste je unesl vy?“

„Nic o tom nevím!“

„Neřeknete nám tedy, kam jste dal sestru se Zermou dopravit?“

„Opakuji, že o tom nic nevím!“

„Ani tehdy ne, nabídneme-li vám za vaši odpověď svobodu?“

„K tomu, abych se dostal na svobodu, vás nepotřebuji.“

„A kdo vás propustí z vězení?“ neudržel se James Burbank, kterého přemíra Texarovy drzosti vyváděla z míry.

„Soud, až ho o to požádám.“

„Soud? Ten vás naopak bez milosti odsoudí!“

„To se ještě uvidí!“

„Tak vy nebudete mluvit?“ zeptal se ieště jednou Gilbert.

„Nebudu.“

„Ani za cenu svobody, kterou vám nabízíme?“

„Nechci vaši svobodu.“

„Ani za bohatou odměnu?“

„Nechci vaše peníze. A dejte mi, pánové, pokoj!“

James a Gilbert Burbankovi byli Texarovým chováním dokonale zmateni. Na co jen mohl spoléhat? Jak se mohl odvážit mluvit o soudu? Vždyť by musel dostat ten nejpřísnější trest! Ani vidina svobody, ani zlato ho nepřiměly k výpovědi. Byl snad natolik zaslepen záští, že zapomněl na vlastní prospěch? Texar i nadále zůstával hádankou. Zřejmě ani za nejnebezpečnějších okolností nehodlal zradit sám sebe.

„Pojďme, otče, pojďme,“ pravil důstojník.

Skoro násilím musel Gilbert odvléci Jamese Burbanka z vězení. Venku na ně čekal pan Harvey a všichni tři se pak vydali za kapitánem Stevensem, aby ho informovali o neúspěšném jednání.

V téže době se dostalo na palubu prohlášení komodora Duponta. Obracel se v něm k obyvatelům Jacksonvillu s ujištěním, že nikdo nebude stíhán za své politické přesvědčení a za činy, jimiž se podílel na obraně Floridy od počátku občanské války. Uznáním hvězdného praporu se ruší jakákoli odpovědnost za podobné přestupky.

Toto moudré opatření, používané často za podobných okolností prezidentem Lincolnem, nevztahovalo se pochopitelně na činy rázu soukromého. To znamená například

na chování Texarovo. Zbavil moci zákonnou vládu a organizoval hnutí odporu, budiž! To byla záležitost jižanů a federální vláda se od ní distancovala. Ale ohrožování obyvatelstva, útok na Camdless Bay, mířící proti přívrženci Severu, zpusťšení jeho majetku a únos dcery a služebné, to byly zločiny, na něž se vztahovalo civilní právo, a proto se musely projednávat u soudu.

Takový byl názor kapitána Stevense. Sdílel jej i komodor Dupont, jakmile se dověděl u Burbankově žalobě vznesené proti Španělovi.

A tak nazítří 15. března byl Texar pohnán před vojenský soud jednak pro zločin loupeže, jednak pro únos. Obžalovaný se měl ze svých činů odpovídat před válečnou radou ve Svatém Augustinu.

VI

SVATÝ AUGUSTIN

Svatý Augustin je jedno z nejstarších amerických měst. Vzniklo v patnáctém století a je metropolí svatojanského okresu, který pres ohromnou rozlohu má sotva tři tisíce obyvatel.

Město je španělského původu a příliš se od doby svého vzniku nezměnilo. Rozkládá se na nejzazší části jednoho přímořského výběžku. Přístav poskytuje válečným i obchodním lodím dobrý úkryt před nápořem větrů, které tuto část Floridy neustále ohrožují. Vjezd do přístavu znesnadňují nebezpečné útesy, obnažované Golfským proudem.

Ulice Svatého Augustina jsou úzké jako ve všech městech vystavených prudkému slunci. Díky lehkému mořskému vánku, který ráno a večer osvěžuje ovzduší, je podnebí v městě neobyčejně příznivé. To, čím je pro Francii Nice nebo Menton pod provensálským nebem, je pro Spojené státy Svatý Augustin.

Vlastní město má španělský charakter. Okna domů jsou zamřížovaná a uvnitř je tradiční patio, totiž dvůr obklopený štíhlým sloupovím; domy mají půvabné štíty a balkóny, jejichž bohatá výzdoba připomíná vyřezávanou oltářní stěnu. Čištění ulic neobstarávají metaři, nýbrž hejna supů, kteří jsou chráněni zákonem a nesmějí se pod vysokou pokutou zabíjet. Zhltnou vše včetně hadů, jichž je tu stále dost a dost.

Městu nechybí ani zeleň. Z křižovatek lze na obě strany pozorovat zelenou clonu, sklánějící se nad střechami domů do ulic a oživovanou po celý den křikem divokých papoušků. Z valné většiny rostou kolem domů vysoké palmy, jejichž větve se podobají vějířům španělských a indiánských žen. Tu a tam se zvedá nějaký dub, obrostlý liánami či popínavými květinami, nebo skupina obrovských kaktusů, tvořící neprostupnou zeď. To vše působí radostným a příjemným dojmem.

Ve Svatém Augustinu jsou dále dvě parní pily, jedna továrna na cigarety a rafinérie terpentýnu. Město, spíše obchodní než průmyslové, prostředkuje dovoz a vývoz melasy, obilovin, bavlny, indiga, různých pryskyřic, stavebního dřeva, ryb a soli. Za normálních dob je přístav plný parníků, jež přivázejí a odvázejí cestující do nejrůznějších míst.

Ve Svatém Augustinu sídlí jeden ze šesti stálých soudních dvorů Floridy. Obranu proti útokům z vnitrozemí i od moře obstarává jediná pevnost, zvaná Marion či Svatomarská, která je postavena v kastilském stylu a pochází ze sedmnáctého století.

Právě tuto pevnost tak překotně opustila jižanská posádka, když se blížilo federální vojsko, ačkoli několik let před válkou vybavila vláda tvrz moderní obrannou technikou. Po útěku vojska ji obyvatelé dobrovolně vydali komodoru Dupontovi a ten ji obsadil bez jediného výstřelu.

Zpráva o chystaném přelíčení s Texarem se mezitím rozlétla po celém okrese. Zdálo se, že nadchází poslední dějství dramatického zápasu mezi tímto podezřelým individuem a Burbankovou rodinou. Únos děvčátka a míšenky Zermy pobouřil veřejnost, která stála na straně Burbankových. Nikdo nepochyboval, že Texar byl původcem přepadení. I lidé, jichž se věc netýkala, čekali se zvědavostí na Texarovy vytáčky a kladli si otázku, zda bude konečně potrestán za všechny spáchané zločiny.

Svatý Augustin se chystal na rušné chvíle. Z okolí se sem sjížděli majitelé plantáží. Případ je nesmírně zajímavý, neboť jedna z důležitých částí obžaloby se týkala přepadení a zpusťování pozemků a polností Camdless Bay. Jižanské tlupy totiž vydrancovaly i další hospodářství. Plantážníci proto chtěli znát stanovisko federální vlády k těmto zločinům, jež byly páčány ve jménu separatistické politiky.

Po nezdařeném pokusu ve vězení se James Burbank a jeho syn vrátili na Hrádek. Když se rodina dověděla, že Texar odmítl prozradit úkryt malé Dy a Zermy, její naděje se zvolna rozplývaly. Zpráva, že se Texar bude za přepadení Camdless Bay zodpovídat před vojenským soudem, jim naopak přinesla úlevu. Před hrozbou přísného rozsudku, jemuž nemůže uniknout, začne Španel nepochybně mluvit, protože mu půjde o záchranu života.

Slečna Alice měla být v tomto procesu korunním svědkem. Když Zerma vykřikla Texarovo jméno, byla slečna Alice v zátoce Marino a jasně zahlédla Španěla v ujíždějícím člunu.

Mladá dívka se tedy chystala do Svatého Augustina. Její otec ji chtěl doprovázet, stejně jako oba Burbanky předvolané vojenským soudem. Mars požádal, aby ho vzali s sebou. Chtěl být při tom, až soud donutí Texara prozradit osudné tajemství. Hned nato si Burbankové s Marsem dojdou pro obě zajatkyně k lidem, kteří je z Texarova příkazu skrývají.

Večer 16. března se James Burbank, Gilbert, pan Stannard, jeho dcera a Mars rozloučili s paní Burbankovou a s panem Carrolem. Jeden z pravidelných parníků je vzal v Camdless Bay na palubu a odvezl do Picolaty. Odtud je dopravil dostavník po křivolaké cestě, vedoucí dubovými, platanovými a cypřišovými lesy, až do Svatého Augustina. Asi o půlnoci byli už všichni pohodlně ubytováni v hotelu.

Nesmíme si představovat, že Texar ztratil všechny přívržence. Stál za ním značný počet drobných osadníků, vesměs zuřivých otrokářů. Dále se k němu hlásili jako k bývalému vůdci jeho spolubojovníci, poněvadž se už nemuseli bát, že budou stíháni pro vzpouru. Mnozí z nich se teď vypravili do Svatého Augustina.

Španěla přepravila z Jacksonvillu do Picolaty dělová loď kapitána Stevense. Z Picolaty do Svatého Augustina ho provázela silná stráž a v pevnosti mu pak byla vykázána cela, z níž nebylo možno utéci. Ostatně na útěk asi nepomýšlel, poněvadž se sám dovolával soudu, což věděli i jeho přívrženci. Kdyby byl tentokrát odsouzen, byli rozhodnutí zajistit mu podmínky k útěku. Do té doby měli zachovat klid.

Za komodorovy nepřítomnosti vykonával úřad vojenského velitele města plukovník Gardner. Proto také předsedal radě, jež měla v jednom ze sálů pevnosti Marion soudit Texara.

Plukovník Gardner se účastnil dobytí Fernandiny, a právě on vydal rozkaz, aby uprchlíci, kteří byli zajati při útoku dělového člunu Ottawa na vlak, byli ponecháni osmačtyřicet hodin ve vazbě. Tuto okolnost je si dobré připomenout.

Rada se sešla v jedenáct hodin dopoledne. Soudní síň byla plná lidí. V těch nejhluchnějších skupinách byli Texarovi přátelé a přívrženci.

Oba Burbankové, pan Stannard, jeho dcera a Mars zaujali místa vyhrazená svědkům. Obžalovaný svědky neměl a nezdálo se, že by mu to působilo starost. Těžko říci, zda o svědectví nestál či zda se ho zřekl v přesvědčení, že mu už nic nepomůže. Ostatně brzy uvidíme. V každém případě se tvářil jako člověk, který o výsledku přelíčení vůbec nepochybuje.

Jamese Burbanka se v té chvíli zmocnila neblahá předtucha. V tomhle městě už jednou Texara žaloval. Španěl tehdy unikl spravedlnosti díky nespornému alibi. Nejeden z účastníků přelíčení si na to vzpomněl.

Texar se objevil v doprovodu strážníka okamžitě po zahájení. Zasedl v lavici obžalovaných a byl naprosto klidný. Zdálo se, že jeho nebetyčná drzost je neotřesitelná.

Zatímco se plukovník Gardner připravoval k zahájení výslechu, přeměřil si Texar pohrdavě soudce, sebevědomým pohledem uvítal své přátele a pln nenávisti pohlédl na Jamese Burbanka.

V přítomnosti člověka, který jim napáchal tolik zla a který i v budoucnu by jim mohl škodit, Burbankovi a Mars se jen stěží ovládli.

Výslech začal běžnými formalitami, při nichž se ověřuje totožnost obžalovaného.

„Jméno?“ zeptal se plukovník Gardner.

„Texar.“

„Stáří?“

„Pětatřicet let.“

„Bydliště?“

„Jacksonville, hospoda Torillo.“

„Ptám se vás na stálé bydliště!“

„Nemám.“

Při této odpovědi se srdce Jamese Burbanka a jeho přátel sevřelo úzkostí. Z tónu Texarovy odpovědi vyrozuměli, že za žádnou cenu nevyzradí své obydlí.

A skutečně, přes plukovníkovo naléhání trval Texar na svém. Vydával se za potulného lovce, za dobrodruha, jemuž jsou domovem floridské lesy a cypřišové háje, v nichž honí zvěř, odkázán jen na svou pušku a přespávaje porůznu v dřevěných boudách. Víc z něho nedostali.

„Budiž,“ povzdechl nakonec plukovník Gardner, „na tom konečně nezáleží.“

„To bych řekl,“ odpověděl drze Texar. „Můžete si, plukovníku, myslet, že mým bydlištěm je teď svatoaugustinská pevnost Marion, kde jsem ovšem držen protiprávně. Z čeho mě obviňujete, prosím vás?“ připojil, jako by chtěl vést výslech sám.

„Texare,“ pravil plukovník Gardner, „nevyslýchám vás v souvislosti s událostmi v Jacksonvillu. V prohlášení komodora Duponta je jasně řečeno, že vláda nebude zasahovat do vnitřních záležitostí země. Svržení řádných představitelů města necháváme tedy stranou. Florida se ostatně vrátila pod hvězdný prapor a v nejbližší době přikročí vláda k novým organizačním opatřením.“

„Když nejsem obžalován pro svržení městské rady v Jacksonvillu, která ovšem padla se souhlasem většiny obyvatelstva, proč tu stojím před válečnou radou?“ zeptal se Texar.

„Hned vám to povím, protože zřejmě předstíráte, že neznáte pravé důvody,“ odpověděl plukovník Gardner. „V době, kdy jste zastával úřad starosty, byly spáchány zločiny proti veřejnému pořádku. Jste obžalován, že jste rozněcoval nízké pudy u části obyvatelstva, a tím je k těmto činům nabádal.“

„K jakým činům?“

„Především jde o vydrancování plantáží v Camdless Bay. Vrhla se na ně celá tlupa lupičů.“

„A vojsko,“ připojil okamžitě Španěl.

„Budiž, Texare. Ale loupilo se tam, pánilo a útočilo na dům, jehož majitel se plným právem bránil.“

„Plným právem?“ odpověděl Texar. „Právo nebylo na straně Jamese Burbanka. Ten člověk odmítl uposlechnout rozkazy řádného městského výboru. Burbank osvobodil své černochoy v rozporu s obecným cítěním obyvatelstva, které jak na Floridě, tak i ve většině jižních států zastává otrokářské názory. Jeho čin mohl mít dalekosáhlé důsledky, neboť bylo nebezpečí, že vyvolá povstání černochů na ostatních plantážích. Městský výbor v Jacksonvillu považoval v této situaci za nezbytné zasáhnout. Nezrušil sice osvobozovací dekrety, které Burbank tak neuvážlivě vydal, ale trval na tom, aby osvobození otroci opustili území státu. James Burbank odmítl uposlechnout příkaz, a proto musel výbor jednat z pozice síly. Rozehnal bývalé otroky z Camdless Bay vojskem, k němuž se připojila část obyvatelstva.“

„Texare,“ pravil plukovník Gardner, „vysvětluje toto násilí ze stanoviska, které je pro radu nepřijatelné. James Burbank, jako rozený severan, jednal v naprosté shodě s právem, když osvobozoval své černé zaměstnance. A tak nic nemůže omluvit násilí, které se odehrálo na jeho panství.“

„Myslím, že touto diskusí jen maříme čas,“ poznamenal Texar. „Jacksonvillský výbor konal svou povinnost. Navíc chcete odpovědnost za všechny akce hodit na mou hlavu jen proto, že jsem zastával funkci předsedy.“

„Ano, Texare, na vaši hlavu, neboť jste byl nejen předsedou městského výboru, ale vedl jste i lupičské tlupy, které vyplnily Camdless Bay.“

„Dokažte to!“ odsekl ledově Texar. „Nemáte jediného svědka, který by mě viděl v řadách vojska nebo občanů pověřených vykonáním rozkazu výboru.“

Po této odpovědi požádal plukovník Gardner Jamese Burbanka o vyjádření.

James Burbank zopakoval vše, co se zběhlo od chvíle, kdy Texar se svými spojenci svrhl řádně zvolené členy městského výboru Jacksonvillu. Především zdůraznil, jak obžalovaný štvál obyvatelstvo proti jeho panství.

Na otázku plukovníka Gardnara, zda osobně viděl Texara mezi útočníky, musel však odpovědět záporně. Jak víme, ani posel pana Harveyho John Bruce nemohl tehdy na otázku Jamese Burbanka říci nic jiného, než že Španěla v řadách obléhatelů Camdless Bay neviděl.

„V žádném případě nikdo nepochybuje,“ dodal James Burbank, „že je za tento zločin odpovědný. On to byl, kdo poštvál lůzu na Camdless Bay, a není jeho zásluhou, že se můj dům nestal i s posledními obránci obětí plamenů. Ano, ve všem má tenhle člověk prsty, dokonce i v akci, která převyšuje jeho dosavadní zločiny.“

James Burbank se odmlčel. Než se přejde k únosu, bylo zapotřebí uzavřít první část obžaloby, jež se týkala přepadení Camdless Bay.

„To znamená,“ pokračoval plukovník Gardner, obraceje se ke Španělovi, „že jste ochoten vzít na sebe jen část odpovědnosti, jež padá jinak cele na městský výbor, neboť on vydával rozkazy?“

„Přesně tak.“

„Trváte na tom, že jste útočníkům v Camdless Bay nevelel?“

„Ano, trvám,“ odpověděl Texar. „Nenajde se jediný svědek, který by mě viděl. Nikoli, nebyl jsem v řadách těch odvážných občanů, kteří chtěli vykonat příkaz městského výboru! A dokonce jsem toho dne nebyl ani v Jacksonvillu!“

„Ano... to je docela dobře možné,“ vpadl do výslechu James Burbank, který se domníval, že právě teď je vhodné přejít k druhé části obžaloby.

„To je jisté!“ pravil Texar.

„Nebyl jste mezi lupičskými tlupami proto,“ pokračoval James Burbank, „že jste připravoval v zátocě Marino další zločin.“

„Nebyl jsem ani v zátocě Marino,“ odpověděl s naprostou samozřejmostí Texar, „ani mezi útočníky, a opakuji, že jsem toho dne vůbec nebyl v Jacksonvillu.“

Připomeňme si, že i John Bruce potvrdil panu Burbankovi něco podobného. Texar prý nejen že nebyl mezi útočící lůzou, ale v posledních osmačtyřiceti hodinách, to jest mezi 2. a 4. březnem, se v Jacksonvillu ani neobjevil.

Předseda válečné rady se Texara zeptal:

„Když jste onoho dne nebyl v Jacksonvillu, můžete nám říci, kde jste byl?“

„Ve vhodné chvíli to řeknu,“ odsekl Texar. „Teď zatím stačí, že jsem prokázal svou neúčast při útoku na plantáže. Z čeho mě ještě viníte, plukovníku?“

Texar zkřížil ruce na prsou a vyzývavým, drzým pohledem si změřil žalobce.

Nemusel dlouho čekat. Plukovník Gardner formuloval obžalobu takovým způsobem, že odpověď nebyla tentokrát snadná.

„Jestliže jste nebyl v Jacksonvillu,“ pravil plukovník, „pak musíme předpokládat, že jste byl v zátocě Marino.“

„V zátocě Marino? A co bych tam dělal?“

„Unesl jste tam, nebo jste dal unést Dianu Burbankovou, dceru Jamese Burbanka, a Zermu, manželku míšence Marse, která děvčátko provázela.“

„Ten únos mám mít na svědomí také já?“ poznamenal ironicky Texar.

„Ano. Vy!“ vykřikli jednohlasně James Burbank, Gilbert i Mars, kteří se už nedokázali ovládat.

„A proč bych to měl být já, pěkně prosím?“ zeptal se Texar. „Proč to nemůže být někdo jiný?“

„Protože jen vy jste měl na tomto zločinu zájem,“ odpověděl plukovník.

„Jaký zájem?“

„Pomstít se Burbankově rodině. James Burbank vás už žaloval několikrát. Jestliže jste díky vhodně obstaraným alibi nebyl odsouzen, mnohokrát jste veřejně prohlašoval, že se svému žalobci pomstíte.“

„Budiž,“ souhlasil Texar, „nechci zapírat, že se s panem Burbankem nemáme rádi. Také nepopírám, že jsem chtěl unést jeho dítě, abych mu zlomil srdce. Ale něco jiného je, zda jsem to udělal. Máte na to jediného svědka?“

„Ano,“ odpověděl plukovník Gardner.

Současně požádal Alici Stannardovou, aby místopřísežně vypovídala.

Slečna Alice vylíčila události v zátocě Marino. Silné dojetí jí nedovolilo, aby mluvila souvisle. Bylo naprosto jisté, že se nemýlí. Když vycházela s paní Burbankovou z podzemní chodby, slyšela, jak Zerma vykřikla Texarovo jméno. Obě se na okamžik zastavily nad mrtvolami zavražděných černochoů a pak se pustily k pobřeží. Zahlédly dvě vzdalující se lodě. V jedné seděly oběti, druhá odvážela Texara, který stál na zádi. V odlescích požáru, jež sem pronikaly z Camdless Bay, rozeznala slečna Alice Texara naprosto spolehlivě.

„Můžete to odpřisáhnout?“ zeptal se plukovník Gardner.

„Přísahám,“ odpověděla dívka.

Po tak přesvědčivé výpovědi nebylo o Texarově vině nejmenší pochyby. Přesto si James Burbank, jeho přátelé i všichni účastníci přelíčení museli všimnout, že obžalovaný neztratil svůj obvyklý klid.

„Co nám řeknete, Texare, k té výpovědi?“ zeptal se předseda rady.

„Tohle vám řeknu,“ začal Španěl. „Nemám v úmyslu žalovat slečnu pro křivé svědectví. Nevyčítám jí, že se stala nástrojem Burbankovy zášti, když místopřísežně vypovídala, že jsem původce únosu, o němž jsem se doslechl až ve vězení. Jenom tvrdím, že se mýlí, když říká, že mě viděla v zátocě Marino.“

„Jistěže mohl slečnu Alici klamat zrak,“ pravil plukovník Gardner, „sotva se však mohla mýlit, když zaslechla, jak Zerma volá: ‚Pomoc! Texar!‘“

„Budiž,“ poznamenal Španěl, „v tom případě se zmýlila Zerma.“

„Myslíte, že by Zerma křičela: ‚Pomoc! Texar!‘, kdybyste se únosu neúčastnil?“

„Už asi ano, protože jsem v té lodi nebyl a nebyl jsem ani v zátocě Marino.“

„To byste musel dokázat!“

„Důkazy by měla opatřit žalující strana, ale budiž. Není nic snazšího.“

„Zase nové alibi?“ zeptal se plukovník Gardner.

„Zase,“ poznamenal chladně Texar.

Po této odpovědi se ozval v sále ironický a pochybovačný smích, který nenasvědčoval, že by posluchači byli obžalovanému příznivě nakloněni.

„Texare,“ pravil plukovník Gardner, „můžete své alibi tedy prokázat?“

„Docela snadno,“ odpověděl Španěl. „Postačí mi položit vám jedinou otázku.“

„Ptejte se.“

„Plukovníku Gardnere, velel jste posádkovým jednotkám při dobytí Fernandiny a pevnosti Clinch?“

„Zajisté.“

„Určitě si vzpomínáte, že dělový člun Ottawa ostřeloval na mostě spojujícím ostrov Amélia s pevninou vlak, který ujížděl směrem k Cedar Keys.“

„Samozřejmě!“

„Nuže, poslední vagón vlaku zůstal na mostě. Vaši vojáci se zmocnili uprchlíků, zhotovili seznamy vězňů, které museli všichni zadržení podepsat, a teprve po osmačtyřiceti hodinách jste jim vrátili svobodu.“

„Vím o tom,“ poznamenal plukovník Gardner.

„Byl jsem mezi těmi zajatci!“

„Vy?“

„Já!“

Sálem při tak neočekávaném prohlášení znovu nedůvěřivě zašumělo.

„Protože všichni vězňové,“ pokračoval Texar, „byli od druhého do čtvrtého března ve vazbě a poněvadž k přepadení plantáží i k únosu došlo v noci na třetího března, není možné, abych byl původcem těchto činů. Proto nemohla slečna Alice slyšet Zermu, jak volá mé jméno. Proto mě nemohla vidět na lodi vzdalující se ze zátoky Marino. Byl jsem v té době zajatcem federálních úřadů.“

„To není pravda!“ vykřikl James Burbank. „To není možné...“

„Přísahám,“ přidala se k němu slečna Alice, „že to byl tento muž a že jsem ho viděla a poznala.“

„Podívejte se do seznamů,“ poznamenal klidně Texar.

Plukovník Gardner si nechal vyhledat mezi spisy, které mu dal k dispozici komodor Dupont, seznam vězňů nacházejících se při dobytí Fernandiny v zmíněném vagóně. Musel skutečně konstatovat, že tam bylo Texarovo jméno i s jeho podpisem.

Nebylo pochybností — Španěl nemohl být obžalován z únosu. Slečna Alice se musela mýlit, neboť toho dne nemohl být v zátoce Marino. Jeho dvoudenní nepřítomnost v Jacksonvillu se vysvětlila: byl vězněn na palubě federální lodi.

A tak byl i tentokrát Texar osvobozen, dokonce na základě alibi, které se opíralo o úřední spis. Naskytovala se teď otázka, zda i předcházející žaloby se nezakládaly na podobném omylu, k němuž došlo dnes při dvojím obvinění, týkajícím se vyplenění Camdless Bay a únosu v zátoce Marino.

James Burbank, Gilbert, Mars a slečna Alice byli výsledkem procesu zdrcení. Texar jim opět unikl, a s ním i naděje na objevení malé Dy a Zermy.

O posledním Texarově alibi nemohla vojenská rada pochybovat. Španěl byl v plném rozsahu zproštěn obžaloby jak ve věci loupežného přepadení, tak v záležitosti únosu. Opouštěl hrdě sál, provázen hlučným hurá svých přátel.

Téhož večera opustil Španěl Svatý Augustin a nikdo nevěděl, v kterém koutě Floridy začne svůj tajemný a dobrodružný život.

VII

POSLEDNÍ SLOVA

Ještě téhož dne, to jest 17. března, vrátili se James a Gilbert Burbankovi s panem Stannardem, jeho dcerou a Zermíným manželem na camdlessbayské plantáži.

Nezbývalo než říci paní Burbankové pravdu. Pro nešťastnou matku to byla nová rána, která za daného stavu mohla být smrtelná.

„Jestli to nebyl Texar,“ opakoval už poněkolkáté Gilbert, „kdo je mohl unést?“

„Mohli to udělat jeho lidé,“ odpověděl pan Stannard, „a Texar tam ani nemusel být.“

„To by bylo jediné možné vysvětlení,“ poznamenal Edward Carrol.

„Ne, ne, otče, ne, pane Carrole!“ ujišťovala slečna Alice. „Texar byl ve člunu, který odvážel malou Dy! Viděla jsem ho a uvědomila jsem si, že je to on, jakmile Zerma vykřikla jeho jméno. Viděla jsem ho... vždyť jsem ho viděla!“

Co říci na tak přesvědčivé tvrzení? Omyl je vyloučen, opakovala slečna Alice, před soudem odpřisáhla pravdu. Jestliže se však nemýlila, jak je možné, že Španěl byl v kritické chvíli ve vězení na palubě jedné z lodí Dupontovy eskadry? Byla to nevysvětlitelná záhada. Jediný, kdo ani na okamžik o Texarově vině nepochyboval, byl Mars. Nesnažil se chápat, co bylo nepochopitelné. Rozhodl se Španěla vystopovat a vyrvat mu jeho tajemství třeba násilím.

„Máš pravdu, Marsi,“ pravil Gilbert, „jenže nezbývá než se obejít bez toho bídніка, když to takhle dopadlo. Dáme se znovu do pátrání. Smím zůstat v Camdless Bay tak dlouho, dokud to bude nutné. Takže zítra...“

„Ano, pane Gilberte, hned zítra!“ vpadl mu do řeči Mars.

Druhý den ráno se Gilbert s Marsem připravovali na cestu. Chtěli co nejpečlivěji prohledat i nejmenší zátoky a ostrůvky po obou stranách řeky na jejím horním toku.

Za jejich nepřítomnosti měli James Burbank a Edward Carrol uchystat vše potřebné k další výpravě. K jejímu zdatu bylo třeba zajistit potraviny, výzbroj, dopravní prostředky a lidi. Museli počítat s tím, že budou nuceni postoupit až do nepřístupných pustin jižní Floridy a přes bažiny až do Everglades. Texar nemohl zemi v žádném případě opustit; kdyby chtěl utéci na sever, narazil by na hranicích Georgie na federální jednotky. Po moři se mohl dát jen směrem k anglickým ostrovům Lucayes a v tom případě by musel proniknout Bahamskou úžinou. Lodi komodora Duponta však kontrolovaly všechny průplavy od Mosquito Inletu až po zmíněnou úžinu stejně jako celé pobřeží. Tudy by Španěl nepronikl. Byl bezpochyby na Floridě a skrýval se asi tam, kde Indián Squambo už čtrnáct dnů střežil jeho oběti. Výprava pana Burbanka měla tudíž jediný úkol: objevit kdekoli na území Floridy jeho stopy.

V zemi byl, díky federálním jednotkám a blokadě, naprostý klid.

Je samozřejmé, že obdobná situace byla i v Jacksonvillu. Dřívější představitelé města se opět ujali svých úřadů. Lidé už nebyli vězněni pro rozdílná přesvědčení. Texarovi

přívrženci, kteří se od první chvíle přidávali k prchajícímu floridskému vojsku, byli dokonale rozprášeni.

Za těchto okolností se mohli zaměstnanci z Camdless Bay pomalu vracet na místo, odkud byli po přepadení plantáží vyhnáni. Výnosy Texarova výboru o černoších pozbyly po osvobození města platnosti. Už 17. března začala většina černošských rodin, které se vrátily na plantáže, s obnovou dřevěných baráků. Současně se dali dělníci do odklizení trosek na staveništích a pilách, aby mohli co nejdříve obnovit práci. Rovněž správce Perry a jeho pomocníci, vedeni panem Carrolem, vynakládali obrovské úsilí při obnovovacích pracích. Jestliže jim pan Burbank přenechával veškeré starosti s novou organizací činnosti, pak jen proto, že měl před sebou jiný úkol — hledání dítěte. Však se také na nadcházející cestu důkladně připravoval. Na výpravě ho mělo provázet dvanáct nejoddanějších černochozů z plantáží, o jejichž naprosté obětavosti nepochyboval.

Zbývalo rozhodnout, jakou trasu bude výprava sledovat. Tuto otázku bylo třeba dobře uvážit. Ze všeho nejdříve si museli ujasnit, kde začnou s pátráním.

Nečekaná náhoda jim hned na začátku ukázala cestu.

Dne 19. března opustili Gilbert a Mars ráno Hrádek a vypluli na rychlé lodi proti proudu Svatého Jana. Při jejich každodenním pátrání po obou březích je nikdo nedoprovázel. Snažili se postupovat co možná nenápadně, aby nevzbudili pozornost nějakého špeha, který mohl z Texarova příkazu hlídat Hrádek.

Toho dne pluli podél levého břehu. Jejich člun se prodíral vysokou trávou mezi malými ostrůvky, které vznikly po ekvinokčních bouřích v bažinatém pobřeží. Bylo vyloučeno, aby je mohl někdo vidět ať z břehu, nebo z lodi plující uprostřed řeky.

Chtěli prozkoumat nejmenší zátoky a průplavy ústící do Svatého Jana.

Až k samotě Mandarin se řeka podobá spíše močálu. V době přílivu se vylévá z neobyčejně úzkých břehů, které jsou viditelné jen za odlivu, kdy se Svatý Jan vrací do původního řečiště. Nicméně pravý břeh je přece vyšší, takže se tu daří i kukuřici, která není ohrožována pravidelnými záplavami. Lze dokonce mluvit o mírné vyvýšenině vybíhající v podobě výspy až doprostřed řeky. Právě na tomto místě vyrostlo několik domků, tvořících samotu Mandarin.

O něco výše je v zúženém řečišti roztroušeno pár ostrovů, dělících tok ve tři ramena. Bílé kmeny magnólií, které tam rostou, slouží lodím jako vodítko. Při přílivu je toto vodítko méně zřetelné, kdežto při odlivu je dobře viditelné.

Gilbert a Mars pátrali v západním rameni. Prozkoumávali sebemenší prolákliny ve břehu, které by je mohly pod příkrovem hustých větví liliovníků zavést po křivolakých říčkách do vnitrozemí. To už nebyly bažinaté prostory dolního toku. Říční koryto zde bylo zjeveno obrovskými kapradinami a ambrovníky, jejichž květy se mísily se záplavou svlačců a jiných popínavých rostlin a naplňovaly vzduch pronikavou vůní. Všecky říčky však byly mělké. Podobaly se spíše stružkám, po nichž se nedalo plout ani lehkým člunem, neboť za odlivu z nich voda vůbec mizela. Na břehu nebyla jediná chata, jen tu a tam se objevila lovecká bouda, zřejmě dlouho neobývaná.

Byly asi tři hodiny odpoledne. V té chvíli se předeck lodi zabořil do husté spleti rákosí, a když Mars mohutným úderem vesel prorazil tu zdánlivě neproniknutelnou hradbu zeleně, zjistili oba muži, že se octli v nevelké zátoce, kam propleteným větвовým nepronikalo žádné světlo. „Tuhle louži neznám,“ pravil Mars, který povstal a snažil se ve tmě rozeznat břeh.

„Tak se na ni podíváme,“ odpověděl Gilbert. „Jistě souvisí s dalšími zátokami a ty nám možná ukážou cestu k říčce vedoucí do vnitrozemí.“

„Máte pravdu, pane Gilberte,“ řekl Mars, „protdže tamhle před námi vidím další průliv.“

„Mohl bys mi říci, kde asi tak jsme?“ zeptal se důstojník.

„Nevím, pane, ledaže by to byla Černá zátoka. Ale o té se všeobecně ví, že je nepřístupná a že nemá se Svatým Janem spojení.“

„Nebyla v této zátoce kdysi malá pevnost, vybudovaná proti Seminolům?“

„Byla, pane Gilberte. Vstup od řeky je však dlouhá léta uzavřen. Pevnost sama je dávno opuštěna. Nikdy jsem tam nebyl a dnes bychom tam našli nanejvýš rozvaliny.“

„Zkusme ji najít!“ pravil Gilbert.

„Zkusit to můžeme,“ poznamenal Mars, „i když to nebude lehké. Voda co nejdříve zmizí a po bahně se nám nepůjde zrovna dobře.“

„To je pravda, ale zůstaneme v lodi tak dlouho, jak jen to bude možné.“

„Pak nesmíme ztrácet čas, pane Gilberte. Jsou tři hodiny a pod stromy bude co nevidět tma.“

Byla to vskutku Černá zátoka, do níž se podařilo oběma mužům proniknout hustou zelenou zdí. Jak víme, po laguně se dalo jezdit pouze na lehkém člunu, jakého obvykle používali Squambo či jeho pán, když se někdy objevili na Svatém Janu. Dostat se však k pevnosti uprostřed zátoky znamenalo znát a překonat bludiště ostrůvků a průplavů se všemi jejich odbočkami a zátočinami. Bylo by třeba Ariadnina klubka, aby se člověk vyznal v tomto labyrintu, kde vládla temnota, i když slunce stálo vysoko na obloze. Bez tohoto klubka mohla dopomoci k objevení pevnosti jen náhoda. Gilbertovi a Martovi nezbývalo než se spolehnout na tohoto bezděčného vůdce. Po půlhodinové námaze Gilbert usoudil, že člun vnikl do zátoky asi v hloubce jedné míle. Nejednou se zdálo, že loďka změnila směr, neboť narazila na neproniknutelnou hradbu břehu. Nicméně neustále směřovala k západu. Ani Gilbert, ani Mars se zatím nepokusili vystoupit na břeh — což by bylo dost snadné, protože úroveň ostrůvků převyšovala jen o málo hladinu vody. Jistější však bylo loďku neopouštět, pokud to nebude nutné, to jest, pokud budou moci plout kupředu.

„To je zvláštní,“ poznamenal najednou Mars.

„Co je?“ zeptal se Gilbert.

„Jsou tu stopy civilizace,“ odpověděl míšenec. Oba muži přirazili ke břehu a vystoupili na zem, jež tu byla méně bažinatá než na jiných ostrovech.

Mars se nemýlil. Znamky civilizace byly velice zřejmé. Tu a tam vyráželo několik rostlin bobů, v půdě bylo znát čtyři nebo pět brázd vyoraných lidskou rukou a nedaleko se válela zapomenutá motyka.

„Znamená to snad, že zátoka je obydlená?“ zeptal se Gilbert.

„Dost možná,“ odpověděl Mars. „V každém případě o ní ví několik tuláků nebo kočovných Indiánů, kteří tu pěstují zeleninu.“

Oba muže pochopitelně zajímalo, kdo je občasným hostem Černé zátoky. Docházejí sem snad tajně lovci z jihu či Seminolové, vyhledávající stále ještě bažinaté kraje Floridy?

Nepomýšlejíce na návrat, nasedli Gilbert a Mars znovu do lodi a spleť kanálů zamířili hlouběji do nitra zátoky, zdálo se, jako by je přitahovaly právě ty nejtajemnější kouty. Jejich zraky, uvyklé na přitnutí, bloudily pod nízkou klenbou stromů a pečlivě zkoumaly okolí. Chvillemi se muži domnívali, že objeví stavení, ale záhy poznali, že je zmýlila hustá stěna z větví, spojující dva silné kmeny. Jindy měli dojem, že je pozoruje nehybná postava. Byl to jen bizarně zprohýbaný pahýl stromu připomínající člověka. Čas od času naslouchali... Možná že sluch jim prozradí víc než zrak. Nejmenší šramot může přece prozradit přítomnost živé bytosti v těchto opuštěných končinách.

Půl hodiny po prvé zastávce dorazili k hlavnímu ostrovu. Rozbořenou pevnůstku kryla zelená stěna tak dokonale, že ji nemohli vidět. Připadalo jim, že dorazili na konec zátoky a že kanály jsou už naprosto nesjízdné.

„Dál už to asi nepůjde,“ poznamenal Mars, „není tu voda, pane Gilberte.“

„Viděli jsme přece stopy kultury,“ pravil důstojník. „To znamená, že jsme se nemýlili a že zátoku navštěvují lidé. Možná že tu byli přednedávnem. A třeba tu ještě jsou...“

„To je velmi pravděpodobné,“ odpověděl Mars, „ale musíme se vrátit, dokud je ještě den. Co nevidět se začne stmívat, a jak se potom chcete vyznat v tom množství průplavů? Myslím, že by bylo rozumnější začít s pátráním až zítra ráno. Vraťme se zatím na Hrádek. Oznámíme, co jsme viděli, a připravíme důkladnou výpravu, která bude moci prozkoumat Černou zátoku za lepších podmínek.“

„Ano, nic jiného nám nezbyvá,“ řekl Gilbert. „Přesto bych byl ještě před návratem chtěl...“

Gilbert stál se zrakem upřeným do houští a chystal se vyzvat Marse, aby odrazili člun. Náhle ho prudkým pohybem zastavil.

Míšenec okamžitě ustal a naslouchal.

Bylo slyšet křik, či spíše dlouhý, naříkavý sten, který se nepodobal běžným zvukům oživujícím les. Vypadalo to jako zoufalé bědování, jako lidský nářek vyvolaný těžkým utrpením, jako poslední, dohasínající volání.

„To je člověk!“ vykřikl Gilbert. „Volá o pomoc!... Asi umírá!“

„Ano,“ odpověděl Mars. „Musíme za ním. Musíme se dovědět, co je zač.“

V mžiku byli oba muži na ostrově. Lodku přivázali pečlivě ke břehu a jali se postupovat pod klenbou stromů.

Náhle zaslechli nařikání znovu, tentokrát velmi blízko. I přes houstnoucí temnotu by pravděpodobně našli místo, odkud volání přicházelo.

Vtom však zazněl nový, bolestivý výkřik. Nyní se už nemohli mýlit. Několika rychlými kroky prorazili houští a octli se tváří v tvář člověku, který tu ležel u jakési ohrady a chroptěl.

Nešťastník měl v prsou zabodnutý nůž a utápěl se v krvi. Skoro už nedýchal a bylo zřejmé, že mu zbývá jen několik okamžiků života.

Gilbert s Marsem se k němu naklonili. Muž otevřel oči, ale marně se snažil odpovědět na otázky obou příchozích.

„Chci si toho muže prohlédnout!“ řekl Gilbert. „Dones pochodeň... nějakou větev!“

Mars rychle utrl větev jednoho stromu bohatého na pryskyřici, kterých rostlo na ostrově veliké množství.

Zapálil ji a čadivý plamen trochu osvětlil okolní temnotu.

Gilbert poklekl k umírajícímu. Byl to mladý černý otrok. Roztržená košile odhalovala na prsou ránu, z níž se řinula krev. Nůž pronikl plícemi, rána byla tedy smrtelná.

„Kdo jsi?... Kdo jsi?“ zeptal se Gilbert.

Žádná odpověď.

„Kdo tě poranil?“ — Otrok nebyl schopen vypravit ze sebe jediné slovo.

Mezitím Mars pozvedl větev, aby si prohlédl místo zločinu.

Spatřil dřevěnou ohradu a pootevřenou brankou rozeznával neurčité obrysy malé pevnosti.

„Malá pevnost!“ vykřikl Mars.

Rozběhl se k brance, nechávaje svého pána u umírajícího černocho.

V okamžiku prozkoumal vnitřek srubu a prohlédl si všechny místnosti. V jedné z nich objevil ještě dýmající ohniště. V pevnosti tedy někdo byl. Komu však mohla poskytnou útulek, Florid'anům, či Seminolům? Za každou cenu se to musí od umírajícího dovědět. A také se zeptá na jeho vrahy, kteří nemohou být daleko.

Míšenec se vrátil ke Gilbertovi a informoval ho o všem, co v pevnosti viděl.

„Mohl by ten člověk mluvit?“ zeptal se.

„Ne,“ odpověděl Gilbert. „Je v bezvědomí a sotva se probere.“

„Pokusme se ho vzkřísit, pane Gilberte,“ naléhal Mars. „Musíme znát tajemství této malé pevnosti a nikdo nám je neprozradí, jestliže tento ubožák zemře.“

„Dobrá, Marsi. Přeneseme ho dovnitř. Možná že zase přijde k sobě. Nenecháme ho přece zemřít tady na břehu.“

„Vezměte pochodně, pane Gilberte,“ pravil Mars, „unesu ho sám.“

Gilbert se chopil hořících větví a míšenec vzal do náručí nehybné tělo. Pak vystoupil po schůdkách k brance, vešel do dvora a složil posléze své břímě v jedné z bočních místností.

Oba muži umístili umírajícího na troše sena. Mars uchopil svou láhev a vpravil ji černochovi do úst.

Nešťastníkovy srdce dosud tlouklo, ale ozývalo se v dlouhých intervalech. Život mu zřejmě uniká.

Několik kapek kořalky umírajícího povzbudilo. Otevřel oči. Pohlédl na Gilberta a Marse, kteří se pokoušeli vyrvat ho smrti.

Snažil se promluvit, ale z úst se mu vydralo jen několik nezřetelných zvuků. Snad nějaké jméno.

„Mluv! Mluv!“ povzbuzoval ho Mars.

Míšenec byl nanejvýš rozčilen. Vypadalo to, jako by celý jeho život závisel na odpovědi umírajícího černocho.

Mladý otrok se snažil promluvit, ale marně. Už neměl sílu.

Mars si pojednou všiml, že z černochovy kapsy u vesty vyčnívá kus papíru.

Okamžitě jej vytáhl a při světle louče přečetl těch několik slov, která tam byla načmárána uhlím:

„Texar nás odvedl ze zátoky Marino... Jdeme do Everglades na ostrov Carneral... Lístek svěřuji mladému otroku... pro pana Burbanka.“

Písmo Mars dobře znal.

„Zerma!“ zvolal.

V té chvíli pozvedl umírající hlavu a zase ji nechal poklesnout, jako kdyby chtěl přitakat.

Gilbert ho pozvedl a ptal se:

„Zerma?“

„Ano.“

„A Dy?“

„Ano.“

„Kdo tě zranil?“

„Texar.“

To byla poslední slova ubohého otroka, v příštím okamžiku padl mrtev na své lože ze suché trávy.

VIII

K WASHINGTONOVU JEZERU

Téhož dne krátce před půlnocí se Gilbert s Marsem vrátili na Hrádek. Cestou z Černé zátoky museli zdolat spoustu překážek. Když opouštěli malou pevnost, snášela se nad údolím Svatého Jana noc. Pod stromy zátoky vládla neproniknutelná tma. Bez Marsova instinktu, který je vedl spleť kanálů a ostrůvků, by se muži k řece nedostali. Na Hrádku je už čekali, zneklidnění tím neočekávaným zpožděním. Vždyť se oba vracívali už večer! Znamenalo o snad, že našli novou stopu a že jejich pátrání bylo úspěšné? James Burbank i jeho přátelé byli tak rozčileni, že vůbec nepomýšleli na spánek.

Konečně se objevili. Sotva vstoupili do haly, všichni je k nim nahnuli.

„Tak co, Gilberte?“ volal pan Burbank.

„Otče,“ odpověděl důstojník. „Alice se nemýlila! Sestru a Zermu unesl Texar!“

„Máš důkazy?“

„Čtěte!“

Gilbert vyndal pomačkaný papír s písemným vzkazem nešťastné míšenky.

„Není nejmenší pochyby,“ pokračoval, „že to udělal Španěl. Své oběti odvezl nebo dal dopravit do Černé zátoky! Tam také bydlel, aniž o tom kdo věděl. Ubohý černoch, jemuž Zerma svěřila vzkaz! Nepochybně jí prozradil, že se Texar chystá na ostrov Carneral, a svou oddanost zaplatil životem! Španel ho smrtelně poranil a my jsme se s ním setkali, právě když umíral. Třebaže Dy a Zerma už nejsou v Černé zátocě, víme alespoň, ve kterém koutě Floridy je máme hledat. Jsou v Everglades a my se tam za nimi vypravíme, abychom je osvobodili. Zítra, otče, vyrazíme!“

„Jsme připraveni, Gilberte!“

„Tedy zítra!“

Nesměli ztrácet ani den. Vzdálenost mezi Everglades a Camdless Bay je víc než úctyhodná. K jejímu zdolání budou potřebovat několik dní. Naštěstí, jak uvedl James Burbank, výprava mohla okamžitě opustit Hrádek.

Pokud jde o ostrov Carneral, našli byste jej na mapách Floridy na jezeře Okeechobee.

Everglades jsou močálovitý kraj sousedící na jihu Floridy kousek pod sedmadvacátou rovnoběžkou s jezerem Okeechobee. Jacksonville je od těch míst vzdálen asi čtyři sta mil. V oné době to byl skoro neznámý a opuštěný kout světa.

Kdyby byl Svatý Jan splavný až k pramenům, ujela by se trať rychle a bez obtíží; jenže loď mohla zůstat na řece přibližně do vzdálenosti sto sedmdesáti mil, to jest až k Jiřího jezeru. Dále bylo řečiště zataraseno ostrůvky a rákosovým porostem a často, zejména při odlivu, úplně vysychalo, takže těžší plavidlo by se tu pohybovalo pomalu a s obtížemi. Podaří-li se jim proniknout až k Washingtonovu jezeru, které je v úrovni mysu Malabar asi na osmadvacáté rovnoběžce, přiblíží se velmi podstatně svému cíli. Zatím však na to nemohli spoléhat. Nejlepší bylo připravit se na cestu dlouhou dvě stě mil a počítat s tím, že

se budou pohybovat v pustých krajích, kde nejsou dopravní možnosti a kde chybějí prostředky k rychlému překonání delších vzdáleností. James Burbank organizoval výpravu s vědomím těchto překážek.

Nazítří, 20. března, se shromáždili členové výpravy v místním přístavišti. S těžkým srdcem se otec a syn loučili s paní Burbankovou, která ještě nemohla opustit svůj pokoj. Vyprovázela je pouze slečna Alice, pan Stannard a správcovi pomocníci.

Členy výpravy byli James Burbank, jeho švagr Edward Carrol, syn Gilbert, správce Perry, Mars a dvanáct silných a oddaných černochoů — celkem sedmnáct osob. Mars znal výborně řeku a mohl sloužit za lodivoda jak nad Jiřího jezerem, tak i pod ním. Černoši, kteří uměli zacházet s vesly, byli připraveni přiložit ruku k dílu, jakmile se zvolní proud nebo ustane vítr.

Lod' výpravy patřila k největším v Camdless Bay. Její plachta se dala použít pro boční i pro zadní vítr, a plavidlo mohlo proto lehce zvládnout četné zátočiny řeky. Na lodi byl dostatek zbraní i munice. Členové výpravy se nemuseli obávat ani Seminolů, ani Texarových druhů, pokud k Španělovi někteří už dorazili.

Nastalo loučení. Gilbert políbil Alici a James Burbank ji objal, jako by už byla jeho dcerou. Pan Stannard, slečna Alice, správcovi pomocníci a Pyg stáli v přístavu, zatímco lod' se zvolna vzdalovala. Naposled jí zamávali, když se lodi zmocnil severovýchodní vítr a stoupající příliv; pak zmizela za nevelkým výběžkem zátoky Marino.

Bylo asi šest hodin ráno. O hodinu později minula lod' samotou Mandarin a přibližně v deset hodin byla u Černé zátoky, aniž musela jedinkrát použít vesel.

První jídlo odbyli společně. Zásob měli asi na dvacet dnů a vezli s sebou i koše, v nichž je mohli přenášet v případě, že by výprava musela postupovat pěšky. Několik stanů jim umožňovalo případné denní či noční zastávky v hustých lesích na pobřeží Svatého Jana.

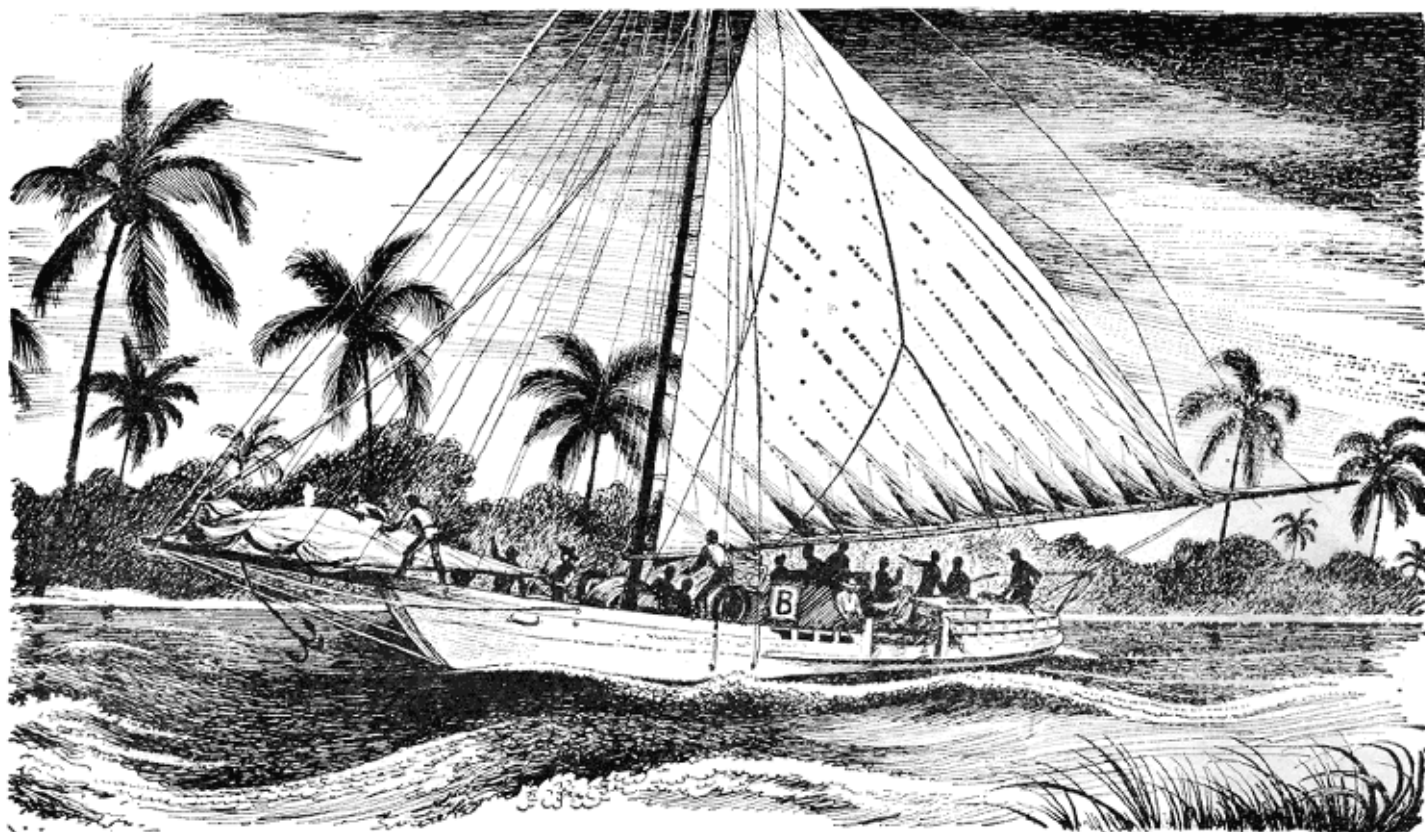
V jedenáct hodin počal odliv, ale vítr byl stále příznivý. Přesto bylo třeba k udržení rychlosti použít vesel. Černoši se ihned chopili práce a hnali lod' kupředu.

U kormidla seděl zamlklý Mars a jistou rukou vedl plavidlo mezi ostrovy a ostrůvky Svatého Jana. Zpravidla si vybíral říční ramena, kde proud byl poněkud mírnější, a bez váhání se do nich pouštěl. Nestalo se, aby omylem zvolil nějaké neprůjezdné rameno nebo mělčinu, která zůstane při odlivu bez vody. Znal řeku až k Jiřího jezeru stejně dobře jako u Jacksonvillu a řídil lod' s touž jistotou, s níž vedl dělové čluny kapitána Stevense.

Svatý Jan byl v těchto místech pustý. Lodní doprava mezi plantážemi ustala hned po dobytí Jacksonvillu. Pokud se na řece objevila nějaká lod', patřila federálním vojskům a sloužila zpravidla jako spojka mezi kapitánem Stevensenem a jeho podřízenými. A nad Picolatou bude už pravděpodobně úplný klid.

K tomuto městečku dorazil James Burbank v šest hodin večer. V přístavu měla hlídku federální lod', která je zastavila.

Gilbert Burbank se představil jako důstojník působící v Picolatě, a protože měl průvodní dopis kapitána Stevense, mohl pokračovat v cestě.

Zastávka trvala jen několik málo minut. Protože opět nastával příliv, uložili vesla a loď plula sama hlubokými lesy, které z obou stran lemovaly břehy.

Bylo pár minut po šesté, když v záhybu řeky James Burbank a jeho přátelé ztratili z očí červenou věžičku staré španělské pevnosti, celé století opuštěné, která se tu vypínala nad vrcholky palmovníků.

„Marsi,“ obrátil se pan Burbank na míšence, „nebojíš se plout v noci?“

„Nebojím, pane,“ odpověděl Mars. „Až k Jiřího jezeru za sebe ručím. Nu a dále se uvidí. Nesmíme ztratit ani hodinu, tím spíše, že nás žene příliv. Musíme ho využít, protože nám bude pomáhat čím dál tím méně. Navrhuji proto, abychom bez zastávky jeli ve dne v noci.“

Marsův návrh byl vynucen okolnostmi. Jeho zkušenost však byla zárukou, mohli se na ni plně spolehnout. A věru toho nelitovali. Loď ujížděla po Svatém Janu celou noc v naprostém klidu. Několik hodin ji ještě podporoval příliv. Pak se černoši chopili vesel a urazili dalších patnáct mil.

Ani této noci, ani příštího dne, to jest 22. března, se výprava nezastavila. V zmíněném čase nedošlo k žádným významným událostem a v klidu proběhl i další den.

Na úsvitu 23. března účastníci výpravy zjistili, že se řeka změnila v obrovský koberec vody, jehož okraje se zbavily nekonečného lesního porostu. Do nedohledna se před nimi prostíral nízký, rovinatý kraj.

Výprava dorazila k Jiřího jezeru, které Svatý Jan protíná od jihu k severu a jehož vodami se hojně napájí.

„Tak jsme v Jiřího jezeře,“ pravil Mars. „Byl jsem tu několikrát s lidmi, kteří zkoumali horní tok řeky.“

„Jak daleko jsme teď od Camdless Bay?“ zeptal se James Burbank.

„Přibližně sto mil,“ odpověděl Mars.

„To máme za sebou třetinu cesty,“ poznamenal Edward Carrol.

„Co teď uděláme, Marsi?“ zeptal se Gilbert. „Máme vystoupit z lodi a pokračovat po břehu? Myslím, že by to bylo zdlouhavé a nebezpečné. Výhodnější by snad bylo přeplout jezero a pokračovat v cestě po Svatém Janu tak dlouho, pokud bude řeka splavná. Přinejmenším bychom to mohli zkusit. Vystoupit na břeh můžeme vždycky. Co tomu říkáš?“

„Zkusit to můžeme,“ odpověděl Mars.

Nic lepšího nemohli opravdu dělat.

Postupovat pěšky — na to bylo vždycky dost času. Cesta po vodě byla pohodlnější a rychlejší.

Lod' se tedy pustila přes jezero a ujížděla značnou rychlostí, neboť její plachty napínal vítr. Díky tomu mohla zůstat vesla po celý den v klidu, aniž se lod' nějak zpozdlila. Tak se stalo, že do večera zdolala výprava třicetimílovou délku Jiřího jezera a nikdo z osazenstva nepociťoval únavu. Kolem šesté hodiny se James Burbank s přáteli zastavil v místech, kde Svatý Jan vtéká do jezera.

Jestliže učinili zastávku — která netrvala déle, než co by se napjala plachta, tedy asi půl hodiny —, pak jen proto, že se tu objevila tři čtyři stavení, tvořící samotu. Bydleli zde kočovní Florid'ané, hodlající se v nadcházející sezóně věnovat lovu ryb a honitbě. Edward Carrol navrhl, aby se zeptali na Texara.

Otázali se jednoho z osadníků, zda neviděl v minulých dnech člun mířící k Washingtonovu jezeru. A hlavně zda si nevšiml černošky a malé holčičky, které tam seděly mezi sedmi či osmi muži.

„Máte pravdu,“ odpověděl muž, „asi před osmačtyřiceti hodinami jsem tu viděl lod', na kterou se ptáte.“

„Zastavila se tu?“ zeptal se Gilbert.

„Ne. Hrozně pospíchala k hornímu toku. Dobře se pamatuji, že tam seděla žena s dítětem v náručí.“

„Znáte horní tok Svatého Jana?“ zeptal se Florid'ana Edward Carrol.

„Znám, pane. Plul jsem tam proti proudu asi sto mil.“

„Myslíte, že se tam dostaneme s touhle lodí?“

„Jaký má ponor?“

„Asi tři stopy,“ pravil Mars.

„Tři stopy,“ zamyslel se Florid'an. „To by mohlo stačit. Dáte-li pozor na mělčinách, mohli byste se dostat až k Washingtonovu jezeru.“

„A jak daleko je odtamtud k jezeru Okeechobee?“ zeptal se znovu Edward Carrol.

„Nějakých sto padesát mil.“

„Dík, příteli!“

„Nastupovat!“ zavelel Gilbert. „Pojedeme, dokud nám to voda dovolí.“

Každý zaujal své místo. Protože se vítr uklidnil, museli se černoši opět chopit vesel. Břehy Svatého Jana se počaly rychle ztrácet, a než nastala úplná noc, měla výprava za sebou několik mil. Zastávka nepřicházela v úvahu, protože se na lodi dalo spát. Měsíc byl skoro v úplňku, takže viditelnost na řece byla dobrá. Gilbert se chopil kormidla a Mars zkoumal na přídi bidlem hloubku řeky. Podle výsledku řídil loď buď vpravo, nebo vlevo. Za celou noc narazila loď na dno asi jen pětkrát, vždy bez jakýchkoli následků. Když se ve čtyři hodiny ráno objevilo slunce, odhadoval Gilbert, že mají za sebou patnáct mil noční jízdy.

Při troše štěstí může být řeka ještě několik dní splavná a James Burbank dorazí se svými druhy včas k cíli.

Téhož dne se však vyskytlo několik překážek. Četné zákruty řeky vytvářely výspy zasahující hluboko do vodního toku. Loď musela tyto písečné nánosy namáhavě obeplout, což cestu velmi znesnadňovalo a prodlužovalo. Pro křivolakost řeky nebylo možné použít plachet, i když vítr byl neustále příznivý. A tak černoši, schýlení nad svými vesly, snažili se ze všech sil dohnat ztracený čas.

Den minul bez jakékoli nehody. Rovněž tak i noc. Řeka byla neustále pustá, nesetkali se s jedinou lodí, neviděli jediné stavení. V žádném případě neměli čeho litovat, neboť potkat v těchto končinách tuláky, lovce nebo osamělé dobrodruhy znamenalo zároveň potkat v těch podezřelých lidech nebezpečí.

Hrozilo jim setkání s vojáky, kteří uprchli z Jacksonvillu a ze Svatého Augustina před Dupontem a Stevenssem a uchýlili se na jih. Takové střetnutí by bylo o to horší, že mezi uprchlíky byli jistě i Texarovi přívrženci, kteří by se rádi pomstili Jamesi i Gilbertu Burbankovým. Nepočetná výprava se tedy musela vyhýbat každé srážce kromě boje se Španělem, s nímž byli všichni odhodláni se utkat v případě, že by vězněné oběti nevydal po dobrém.

Okolnosti byly naštěstí pro Jamese Burbanka a jeho přátele příznivé, a tak výprava překonala dne 25. března vzdálenost mezi Jiřího a Washingtonovým jezerem. Loď dorazila k okraji stojatých vod a zastavila se. Úzké koryto, řeky a malá hloubka nedovolovaly pokračovat v cestě na jih.

Celkem měl James Burbank za sebou dvě třetiny cesty a od Everglades ho dělilo jen sto čtyřicet mil.

IX

CYPŘÍŠOVÝ PRALES

Pod Washingtonovým jezerem už není řeka sjízdná. K lítosti pana Burbanka bylo nutné upustit od další cesty po vodě a pěšky postupovat neschůdným bažinatým krajem, plným lesů, tůní a říček.

Výprava vystoupila z lodi. Černoši měli nést zbraně a koše s potravinami. Náklad nebyl tak velký, aby jim vadil v pochodu, či spíš aby je unavoval. Nemuseli se tedy obávat zdržení. Všechno bylo ostatně promyšleno a připraveno předem, takže při zastávkách jim k postavení tábora stačilo několik minut.

Ze všeho nejdříve museli Gilbert s Marsem ukrýt loď, aby ji nenašli ani Florid'ané, ani Seminolové, kdyby náhodou zabloudili do těchto míst. Při zpáteční cestě ji bude výprava opět potřebovat. Oba muži sňali stěžně a snadno našli ve vysokém rákosí vhodnou skrýš, chráněnou obrovskými větvemi pobřežních stromů. Z břehu nebylo loď vůbec vidět. Obdobně tomu bylo asi i s jinou lodí, kterou by Gilbert rád objevil. Šlo o bárku, která sem dopravila Zermu a malou Dy. Také Texar musel v těchto končinách přerušit plavbu a postupovat dále pěšky.

Výprava věnovala proto zbytek dne důkladné prohlídce okolí. Loď by byla přece cenným důkazem, že Texar doplul až k Washingtonovu jezeru.

Hledali marně. Buď nepátrali dost důkladně, anebo Španěl bárku zničil, poněvadž nepočítal s návratem.

Cesta od Washingtonova jezera k Everglades musí být značně namáhavá. Zejména pro ženu a dítě! Všichni v té chvíli myslili na Zermu, nesoucí v náručí malou Dy a sledující muže, kteří jsou na podobné pochody v neschůdných krajích zvyklí.

Výprava rozbila tábor na konci malého výběžku na severní straně jezera. Nebylo by moudré pouštět se v noci neznámou krajinou, zvláště při tak špatné viditelnosti. Po zralé úvaze se rozhodli, že výprava nastoupí další cestu za svítání.

Noc proběhla v klidu. Na další cestu se vydali při prvním rozbřesku, asi ve čtyři hodiny ráno. Koše s jídlem a ostatní náklad nesla vždy polovina černochoů, aby se mohli po čase střídát. Každý člen výpravy měl karabinu a kolt, jehož použití se od začátku občanské války neobyčejně rozšířilo.

Výprava se mohla držet pokud možno nedaleko břehů Svatého Jana. Řeka směřovala přímo k jihu, kde bylo jezero Okeechobee. Vypadala jako nit proplétající se labyrintem lesů. Byla naprosto bezpečným vodítkem, a proto ji pozorně sledovali.

Cesta nebyla obtížná. Na pravém břehu se rýsovala stezka, která mohla docela dobře sloužit vleku lehčích člunů. V čele kráčel Gilbert s Marsem, vzadu James Burbank s Edwardem Carrolem a uprostřed mezi černochoy, kteří si každou hodinu vyměňovali náklad, pochodoval správce Perry. Než se vydali na cestu, společně se posilnili. Vymezili si přesný program, který chtěli co nejpřísněji dodržovat. V poledne a v šest večer měla být

zastávka spojená s jídlem, po večeri chtěli buď rozbít tábor, nebo pokračovat v cestě, podle situace a viditelnosti.

Nejdříve musela výprava obejít východní břeh Washingtonova jezera, kde země byla úplně rovná, leč místy pohyblivá. Potom začal les, řídký a nevelký rozlohou, zdaleka nepodobný tomu, s nímž se měli setkat později. Charakter lesa souvisel s jeho složením.

Rostly tam vysoké kampeškové stromy, jejichž dřevo poskytuje temnou látku k výrobě barviva, a mexické jilmy. K večeru kampeškový les zmizel a vystřídal jej cypřišový prales, táhnoucí se až k Everglades.

Toho dne urazila výprava dvacet mil. Gilbert se otázel nosičů, zda nejsou unaveni.

„Můžeme pokračovat v cestě,“ řekl jménem ostatních jeden z černochů.

„Nebojíte se, že v noci zabloudíte?“ zeptal se Carrol.

„Kdepak,“ odpověděl Mars, „vždyť se držíme řeky.“

„Navíc budeme mít jasnou noc,“ připojil se Gilbert. „Nebe je bez mráček a v devět hodin vyjde měsíc a bude svítit až do rána. Větve cypřišů nejsou příliš husté, takže tu nebude taková tma jako v jiném lese.“

Poté se vydali na cestu. Nazítří časně ráno se po nočním pochodu naše skupina zastavila ke krátké snídani pod obrovitým cypřišem, jichž jsou na Floridě milióny.

Kdo se nesetkal s těmito přírodními divy, těžko si o nich může učinit obraz. Představte si zelenou prérii ve výši asi třiceti metrů, spočívající na rovných, jako vysoustruhovaných sloupech. Tato zelená pláň je tak rovná, že má člověk chuť se po ní rozběhnout. Půda je tu měkká a bažinatá. Na četných místech stojí voda, v níž žije velké množství žab, ropuch, ještěrek, štírů, pavouků, želv, hadů a nejrůznějších druhů vodního ptactva. Nad vodou se vznášejí kolibříci, podobající se zlatým hvězdám, a ve větvích si za ohlušujícího křiku papoušků hrají veverky. Zajímavý a půvabný kraj, ale těžko schůdný.

Do takového lesa vstoupili krátce po východu slunce James Burbank a jeho druzi. Počasí bylo nádherné, a proto se nemuseli obávat bouře, která by mohla změnit půdu v neschůdnou mokřinu. Nicméně i tak se museli vyhýbat močálům, jejichž hladina nikdy nevysychala. Pravý břeh Svatého Jana byl naštěstí mírně zvýšený a podobných nástrah tu bylo méně. Jediné nepatrné zpoždění zaviniily občas potoky vlévající se do řeky, které museli buď obcházet, nebo přebrodit.

Večer se James Burbank a jeho druzi zastavili a šest hodin odpočívali. Potom ještě za noci pokračovali v pochodu. Postupovali v naprostém tichu pod spícími cypřiši. Nevál ani sebemenší vánek. Ubývající měsíc rýsoval na tmavé půdě jemnou síťovinu větví, jejíž kresba se zvětšovala úměrně k výšce stromů. Řeka neznatelně šuměla, ubíhající kupředu. Na mnoha místech vystupovaly nad hladinu mělčiny, takže v nutném případě by se řeka dala bez obtíží přejít.

Na druhý den vyrazila výprava po dvouhodinovém odpočinku zase dále směrem na jih. Nit, kterou až dosud sledovali, se toho dne přetrhla; přesněji řečeno, dorazili k jejímu konci. Svatý Jan tady byl nepatrným potůčkem, jenž se ztrácel pod keři chinovníků,

napájejících se z jeho pramene. Před výpravou se otvíral obzor vyplněný ze tří čtvrtin pralesem.

V těchto místech se objevil hřbitov věřících černochoů, kteří zůstali katolíky až do smrti. Skromné dřevěné či kamenné kříže označovaly hrbolky půdy mezi stromy jako hroby. Dva nebo tři z nich spočívaly na kulech zaražených do země a kolébaly se ve větru i s několika nebožtíky, z nichž už zbývaly pouze kostry.

„Když je tu hřbitov,“ poznamenal Edward Carrol, „mohla by být nedaleko vesnice či samota.“

„Snad byla, ale rozhodně už není,“ řekl Gilbert, „protože na našich mapách o ní není ani zmínka. V jižní Floridě je tento zjev docela běžný. Někdy obyvatelé opustili vesnici sami, jindy byli vyvražděni Indiány.“

„Gilberte,“ obrátil se k synovi James Burbank, „co si počneme bez Svatého Jana?“

„Máme přece kompas, otče,“ odpověděl důstojník. „Ten nás bezpečně povede každým lesem bez ohledu na jeho rozlohu či neschůdnost.“

„Správně! Tak tedy kupředu!“ zvolal Mars, který při zastávkách neměl stání.

Půl míle pod černošským hřbitovem vstoupila výprava pod zelenou střechu cypřišů a vedena kompasem zamířila přímo na jih.

V poledne se zastavili. Gilbert odhadl, že mohou být asi padesát mil od jezera Okeechobee. Před osmi dny opustili Camdless Bay a za tu dobu urazili víc než tři sta mil. To znamená, že postupovali neobyčejně rychle. Od ostrova Carneral je teď dělila poměrně malá vzdálenost. Budou-li postupovat stejně rychle jako dosud, mohou být u cíle — jak věřili — do osmačtyřiceti hodin. Jako obvykle vydali se po obědě na cestu. Ve čtyři hodiny se Mars náhle zastavil. Počkal na ostatní a pak jim ukázal stopy.

„Zřejmě tu přednedávnm šla skupina lidí,“ pravil James Burbank.

„Početná skupina,“ dodal Edward Carrol.

„Odkud a kam ty stopy míří?“ zeptal se Gilbert. „To je třeba zjistit, než učiníme další rozhodnutí.“

Všichni si pozorně prohlíželi otisky nohou.

Zřetelně je rozeznávali ještě asi pět set yardů směrem k východu, ale nepochybně pokračovaly i dál. Nebylo však nutné je sledovat. Podle směru stop usoudili, že tudy prošla skupina sto padesáti až dvou set mužů, která sem dorazila od pobřeží Atlantiku. Stopy pak pokračovaly na západ k Mexickému zálivu a protínaly tak floridský poloostrov, který v těchto místech nebyl širší než dvě stě mil. Zjistili, že skupina mužů tábořila přesně tam, kde se zastavil James Burbank.

Gilbert s Marsem se netajili tím, že každou chvíli může dojít k nepříjemnému překvapení. Vydali se do lesa a po čtvrtmíli zjistili, že stopy vedou k jihu.

Po návratu shrnul Gilbert výsledek pozorování:

„Před námi je skupina mužů, která postupuje týmž směrem jako my. Jsou ozbrojeni, neboť jsme našli zbytky patron, jimiž asi zapalovali oheň. Objevili jsme totiž i popel. Ptáte se, co je to za lidi? Nevím. Jisté je, že jich je hodně a že postupují směrem k Everglades.“

„Nemohli by to být kočovní Seminolové?“ zeptal se Edward Carrol.
 „Ne,“ odpověděl Mars. „Podle stop jsou to Američané.“
 „Možná floridští vojáci,“ poznamenal James Burbank.
 „Také se obávám,“ řekl Perry. „Na Texarovy lidi jich je trochu mnoho.“
 „Ledaže by to byli jeho přívrženci, kteří se tu s ním spojili,“ uvažoval Edward Carrol.
 „Pak by jich mohlo být i několik set.“
 „Proti sedmnácti...,“ dodal správce.
 „Co na tom!“ zvolal Gilbert. „Střetneme se s nimi a nikdo z nás neustoupí.“
 „Nikdy! Nikdy!“ volali odvážní přátelé mladého důstojníka.
 Jejich nadšení bylo zcela spontánní. Při střízlivé úvaze si však museli uvědomit, k jakým neblahým koncům by takové střetnutí vedlo.
 Třebaže si všichni tuto neradostnou perspektivu v duchu připouštěli, jejich odvaha se tím nezmenšila. Těsně před cílem, a takováhle překážka! Musí narazit na sbor jižanů, pravděpodobně Texarových spojenců! Uprchlíci se vydali za Španělem do Everglades jistě jen proto, aby ve vhodné chvíli zaútočili opět na severní oblasti Floridy.
 Ano, takové nebezpečí jim hrozilo. Všem byla situace jasná. A tak po prvním nadšení zvolna umlkali, přemýšlejíce v duchu o tom, jak se teď jejich mladý velitel rozhodne.
 I Gilbert podlehl této všeobecné náladě. Vztyčil však hlavu a zavelel:
 „Kupředu!“

X

SETKÁNÍ

Všichni překontrolovali zbraně, aby jich mohli okamžitě použít. Na obraně se měli podílet i černoši, kteří by se v nutném případě co nejrychleji zbavili nákladu. Jinak se sestava pochodující výpravy nezměnila. Gilbert s Marsem šli stále v čele v dostatečné vzdálenosti před ostatními, aby je včas mohli upozornit na nebezpečí. Nikomu z členů výpravy nebylo lehké u srdce; a přece byl každý odhodlán splnit svou povinnost.

Pochodovali stále touž rychlostí. Z opatrnosti rozhodli, že nebudou sledovat stopy, které už byly zřejmě zcela zřetelné. Považovali za moudřejší vyhnout se vojenskému oddílu, postupujícímu k Everglades. Záhy se bohužel přesvědčili, že to bude dost těžké. Vojenská jednotka nepostupovala totiž přímo, ale odbočovala hned vpravo, hned vlevo; zřejmě tápala, vcelku se však ubírala k jihu.

Uplynul další den, aniž se James Burbank s kýmkoli setkal. Postupoval tak rychle, že vůčihledě doháněl vojenský oddíl bloudící cypřišovým lesem. Svědčily o tom stopy čím dál čerstvější. Velmi snadno se dal zjistit počet zastávek, při nichž se jedlo a pilo — tehdy se stopy křížovaly nejrozličnějšími směry —, a dále zastávek zasvěceným krátkým poradám o další cestě.

Na základě zevrubných pozorování se Gilbert obrátil k otci s tímto zjištěním:

„Víme teď naprosto bezpečně, otče, že ani Zerma, ani malá Dy nejsou mezi vojáky. Nenašli jsme jedinou stopu koně. Kdyby Zerma byla s touto skupinou, musila by jít nepochybně pěšky a nést mou malou sestru na rukou. Rozhodně bychom poznali její stopy, zejména při tak četných zastávkách. Neviděli jsme však jediný otisk ženské nebo dětské nohy. A oddíl je vyzbrojen puškami, neboť jsme našli na zemi stopy po pažbách. Jak jsem zjistil, půjde pravděpodobně o tytéž pušky, jimiž je vyzbrojeno naše námořnictvo. To znamená, že floridské vojsko používalo stejných pušek jako my — jinak si to nedovedu vysvětlit. Kromě toho jsem se přesvědčil — a tady mám bohužel naprostou jistotu —, že jejich oddíl je desetkrát početnější než naše skupina. Až se k nim přiblížíme, musíme postupovat s co největší opatrností.“

Večer se výprava zastavila na okraji nevelké mýtiny. Podle dosud nevychladlého popela v ohništích se dalo soudit, že tu vojáci tábořili před několika hodinami.

Z toho důvodu se Burbankovi přátelé rozhodli, že budou pokračovat v cestě až za tmy. Bylo pod mrakem, noc bude tedy temná. Navíc pak nepatrný srpek měsíce měl vyjít až velmi pozdě. To mělo nespornou výhodu, poněvadž se budou moci přiblížit až k vojenské jednotce. Dost možná, že se jim podaří zjistit, o koho jde, a že pod ochranou hustého lesa dokáží vojáky obejít a dorazit dříve k jezeru Okeechobee a k ostrovu Carneral.

Malá skupina, jejíž přední hlídku stále tvořili Gilbert s Marsem, vyrazila asi v půl deváté večer a tiše vstoupila pod temnou klenbu stromů. Asi dvě hodiny postupovali všichni s nejvyšší opatrností, aby nezpůsobili sebemenší hluk.

Krátce po desáté zastavil James Burbank černochoy, které spolu se správcem Perrym vedl. Gilbert a Mars se k němu rychle blížili. Všichni s napětím očekávali, jakou zprávu přinášejí.

„Co se děje?“ zeptal se James Burbank. „Našli jste něco?“

„Tábor. Ohně je velmi dobře vidět!“

„Daleko?“ zeptal se Edward Carrol.

„Asi sto kroků.“

„Poznali jste, co je to za lidi?“

„Ne, protože ohně už dohasínají,“ odpověděl Gilbert. „Myslím, že jsme hádali dobře, je jich asi dvě stě.“

„Nevíš, jestli už spí, Gilberte?“

„Až na hlídky ano. Zahlédli jsme několik ozbrojených stráží, jak se procházejí mezi stromy.“

„Co budeme dělat?“ obrátil se na důstojníka Edward Carrol.

„Nejdřív se pokusím zjistit, o jakou jednotku vůbec jde,“ pravil Gilbert, „a teprve potom se vynasnažíme ji obejít.“

„Půjdu na průzkum,“ ozval se Mars.

„Nikoli,“ pravil Gilbert, „obstarám to já.“

„Gilberte,“ vložil se do rozhovoru James Burbank, „každý z nás je ochoten riskovat život pro ostatní. Ale tenhle úkol může zvládnout pouze člověk, který půjde úplně sám.“

„Však já chci jít sám!“

„Nikoli, synu, buď tak hodný a zůstaň s námi,“ pravil pan Burbank. „Stačí, když půjde Mars.“

„Jsem připraven, pane!“

Na další Mars nečekal a zmizel ve tmě.

James Burbank učinil neprodleně nutná opatření k obraně. Nosiči odložili košíky a chopili se zbraní. Pak se skryli za stromy cypřišů, nikoli však daleko, aby v případě potřeby mohli vytvořit bojový šik.

Z Burbankova stanoviště nebylo vojenské tábořiště vidět. Postoupili proto asi o padesát kroků vpřed a spatřili v dálce dohasínající ohně. Zde se zastavili, aby očekávali míšencův

návrat. Podle výsledků jeho průzkumu učiní další opatření. Gilbert byl velmi netrpělivý a vzdálil se na několik yardů od dočasného stanoviště.

Mars postupoval s největší opatrností, skrýváje se za kmeny stromů. Nechtěl zbytečně riskovat, neboť se potřeboval dostat co nejbližší k táboru, aby zjistil počet mužů a jejich příslušnost. Nebyl to snadný úkol. Noc byla temná a ohně vydávaly už jen slabou záři. Nezbyvalo než se přiblížit až k samému táboru.

Brzy se odvážný muž dostal těsně za jednu z hlídek, která nebvla od tábora dál než sedm nebo osm yardů.

Všude panovalo ticho. Unaveni dlouhým pochodem, všichni vojáci tvrdě usnuli. Vzhůru byly pouze hlídky, leč jejich bdělost — jak si Mars povšiml — nebyla právě dokonalá.

Už delší dobu pozoroval člověka, který sice stál, ale vůbec se nepohnul. Pušku měl položenou na rameni. Byl opřen o kmen cypřiše, hlava mu klesla na prsa a vše nasvědčovalo tomu, že usnul. Mars doufal, že se mu podaří přiblížit se až ke stromu a dostat se tak k okraji tábora.

Pomalu se blížil k vojákovi. V jedné chvíli však šlápl na suchou větev a hluk ho prozradil.

Muž se okamžitě vzpamatoval, pozvedl hlavu a rozhlížel se kolem dokola.

Zdálo se, že spatřil něco podezřelého, protože zvedl pušku a chtěl zalíciť...

Dříve než mohl stisknout spoušť, Mars se na něho vrhl, vyrval mu zbraň a povalil ho na zem. Současně mu svou mohutnou rukou zacpal ústa, aby voják nemohl křičet.

V příští chvíli měl muž roubík v ústech a dvě silné paže, jimž se nadarmo bránil, ho rychle unášely směrem k mýtině, kde čekal James Burbank.

Ostatní hlídky nic nezpозorovaly, což znamená, že konaly svou povinnost také špatně. Za okamžik byl Mars se svým nákladem u mladého důstojníka.

Kolem Gilberta, Jamese Burbanka, Edwarda Carrola a správce Perryho se ihned shlukli všichni černoši. Zpola udušený muž nemohl ze sebe vypravit slovo ani bez roubíku. Ve tmě mu nebylo vidět do tváře, stejně jako nebylo možné podle uniformy zjistit, patří-li k floridskému vojsku.

Mars mu vyndal kapesník z úst a čekal, až se voják vzpamatuje, aby mohl odpovídat.

„Pomoc!“ začal muž křičet.

„Bud’ zticha!“ uklidňoval ho James Burbank. „Nemáš se čeho bát.“

„Co ode mne chcete?“

„Znát pravdu.“

„To záleží na tom, co se budete ptát,“ odpověděl muž, který se už vzpamatoval.

„Nejdřív chci ale vědět, jste-li přívrženci Severu, či Jihu.“

„Severu!“

„Můžete se ptát.“

Výslechu se ujal Gilbert.

„Kolik mužů je ve vašem táboře?“

„Asi dvě stě.“

„A kam jdete?“

„K Everglades.“

„Kdo vás vede?“

„Kapitán Howick.“

„Co? Kapitán Howick z Wabashe?“ zvolal Gilbert.

„Právě ten.“

„Váš oddíl se tedy skládá z námořníků Dupontovy eskadry?“

„Ano, jsme federalisté, severané, protiotrokáři, unionisté,“ odpověděl muž s patrnou hrдостí, že může tolika způsoby vyjádřit svou příslušnost k zastáncům spravedlivé věci.

A tak místo obávané jednotky floridských vojáků, místo Texarových přívrženců měl James Burbank před sebou přátele a spojence ve zbrani, jejichž posila mu přišla velmi vhod.

„Hurááá! Hurááá!“ neslo se lesem tak hlasitě, že to probudilo celý tábor.

Ve tmě zazářily pochodně. Vojáci přiběhli na mýtinu a kapitán Howick beze slova stiskl ruku mladému důstojníkovi, kterého tu věru nečekal.

Vysvětlování bylo stručné a prosté.

„Kapitáne,“ zeptal se Gilbert, „můžete mi vysvětlit, co tu děláte?“

„Poslal nás sem komodor, drahý Gilberte,“ odpověděl kapitán Howick.

„Takže jdete...“

„Z Mosquito Inletu přes New Smyrnu, ležící ve vnitrozemí okresu.“

„A jaký cíl sledujete, kapitáne?“

„Máme potrestat skupinu partyzánů, která vlákala do léčky dvě z našich šalup. Chceme pomstít padlé kamarády.“

Kapitán Howick pak seznámil Jamese Burbanka s událostmi, o nichž majitel camdlessbayského panství nemohl vědět, neboť k nim došlo až po jeho odjezdu z Hrádku.

Komodor Dupont, jak známo, vyhlásil blokádu a kontroloval pobřeží. Jedna z expedic, skládající se ze dvou slabě obsazených šalup, jimž veleli dva důstojníci, pronikla po řece do vnitrozemí. Operaci sledovaly jižanské bandy, které nechaly obě šalupy plout až do divokých částí Floridy. Tam se expedice dopustila politováníhodné neopatrnosti, neboť tento kraj ovládali Indiáni a floridští vojáci. Tak se stalo, že šalupy padly u jezera Kissimmee do léčky. Zaútočila na ně skupina partyzánů a v boji padli s jistým počtem námořníků i oba velitelé neblahé expedice. Zbytek námořníků jen zázrakem dorazil do Mosquito Inletu. Komodor Dupont nařídil bezodkladné pronásledování floridských vojsk, aby pomstil masakr federálních námořníků.

O tom všem neměl James Burbank a jeho přátelé ve chvíli setkání s kapitánem Howickem ani ponětí.

1 rozvinula se čilá rozprava mezi kapitánem a důstojníkem, týkající se věcí společného zájmu a dalšího postupu.

„Předně vám musíme oznámit,“ pravil Gilbert, „že my také míříme k Everglades.“

„Vy také?“ divil se kapitán. „Co tam budete dělat?“

„Pronásledovat darebáky, které musíme potrestat právě tak jako vy ty vaše.“

„Kdo to je?“

„Než vám odpovím, kapitáne, dovolte, abych se vás na něco zeptal,“ řekl Gilbert. „Jak je to dlouho, co jste s mužstvem opustil New Smyrnu?“

„Osm dní.“

„Nepotkal jste cestou nějakou jižanskou skupinu?“

„Nepotkal, milý Gilberte,“ odpověděl kapitán Howick. „Z bezpečných pramenů však víme, že se některé oddíly floridského vojska stáhly až na jih země.“

„Znáte velitele oddílu, který pronásledujete?“

„Velmi dobře. A podaří-li se nám ho dopadnout, udělám tím panu Burbankovi radost.“

„Co tím chcete říci?“ vpadl mu do řeči James Burbank.

„Chci říci, že jejich velitelem je Španěl, kterého nedávno vojenský soud ve Svatém Augustinu osvobodil pro nedostatek důkazů.“

„Texar?“

Není třeba říkat, s jakým překvapením všichni toto jméno opakovali.

„Cože?“ vykřikl Gilbert. „Velitelem pronásledovaného oddílu že je Texar?“

„Ano! Texar to byl, kdo nastražil léčku u Kissimmee a kdo stál v čele padesátičlenné bandy, která zmasakrovala naše námořníky. A jak jsem se dověděl v New Smyrně, uprchl pryč do Everglades.“

„Co uděláte s tím darebákem, až ho dopadnete?“ zeptal se Edward Carrol.

„Na místě ho zastřelíme,“ odpověděl kapitán Howick. „Je to komodorův rozkaz a buďte jist, že ho splníme!“ Snadno si představíme, jak toto prohlášení zapůsobilo na Jamese Burbanka a jeho druhy. Pomoc kapitána Howicka znamenala skoro jisté osvobození Dy a její vychovatelky stejně jako dopadení a definitivní potrestání Španěla a všech jeho spoluviníků. Námořníci se bouřlivě vítali s černochoy z Camdless Bay a lesem se neslo několikéré hurá.

James Burbank se pojednou obrátil na kapitána Howicka s nečekanou otázkou:

„Mohl byste mi říci, kdy došlo k té události u Kissimmee?“

„Velmi přesně, pane Burbanku. Bylo to dvaadvacátého března.“

„Toho dne,“ poznamenal James Burbank, „byl Texar ještě v Černé zátocě. Teprve se připravoval na cestu. Jak se tedy mohl účastnit přepadení, k němuž došlo dvě stě mil odtamtud?“

„Co říkáte?“ zvolal kapitán.

„Že Texar nemohl velet jižanským vojskům, která napadla vaše šalupy.“

„To bude omyl, pane Burbanku,“ pravil kapitán Howick. „Zachránění námořníci Texara poznali. Sám jsem se jich ptal. Španěla znají velmi dobře ze Svatého Augustina.“

„To je vyloučeno, kapitáne,“ trval na svém James Burbank. „Mám v rukou Zermín lístek dokazující, že dvaadvacátého byl Texar v Černé zátocě.“

Gilbert je nepřesvědčoval: věděl, že otec má pravdu. V den masakru nemohl být Španěl u jezera Kissimmee. „Na tom nezáleží,“ řekl konečně. „V životě toho člověka je příliš záhad, než abychom je teď mohli vyřešit. Podle Zermý byl dvaadvacátého března ještě v Černé zátocě. Podle výpovědi vašich námořníků, kapitáne, velel téhož dne floridské jednotce v místě, které je od zmíněné zátoky vzdáleno dvě stě mil. Dobrá! Ale jedno je jisté, že je teď v Everglades. To znamená, že do osmačtyřiceti hodin může být v našich rukou.“

XI

EVERGLADES

Everglades jsou zároveň hrozné i krásné. Leží v jižní části Floridy a rozkládají se až k mysu Sable na samém konci poloostrova. Kraj je v podstatě obrovskou bažinou, nepřevyšující svou úroveň hladinu Atlantského oceánu. Za bouře zaplavují vody oceánu nebo Mexického zálivu pevninu, spojující se v zimním období s nekonečnými dešťovými přívaly. Proto je tento kus bažinaté země skoro neobyvatelný.

Těsně pod sedmadvacátou rovnoběžkou se ve vnitrozemí prostírá obrovský vodní koberec, jezero Okeechobee. V jednom z jeho zálivů leží ostrov Carneral, Texarův tajný útulek, v němž se cítil zcela bezpečný. Zdá se, že ostrov Carneral je chráněn proti jakémukoli útoku. Na východní straně jej úzký kanál dělí od pevniny — lze-li ovšem nazývat pevninou bažiny obklopující celé jezero. Vzdálenost mezi ostrovem a pevninou není větší než sto stop a k jejímu zdolání stačí malá bárka. Jiným způsobem se člověk na ostrov nedostane.

Přeplavat tuto vzdálenost je vyloučeno. Ostatně kdopak by se odvážil vstoupit do těch bahnitých vod, hustě zarostlých travinami a hemžících se hady?

Texar bydlel ve starém indiánském vigvamu ze slámy, který se skrýval ve východní části ostrova pod hustou clonou stromů, takže jej z břehu nebylo vidět. Podobně jako pevnůstku v Černé zátoce hlídali i vigvam dva vycvičení psi, kteří by každého příchozího okamžitě roztrhali.

Sem dopravil Texar před dvěma dny Zermu a malou Dy. Cestování lodí až k Washingtonovu jezeru nebylo obtížné. Zato pochod cypřišovým lesem byl vysilující i pro silné muže, zvyklé na podobné cestování v nezdravém, močálovitém prostředí. Co asi musela za těchto okolností vytrpět žena s dítětem! Zerma však byla nejen silná, ale i odvážná a oddaná. Po celou dobu nesla malou Dy na rukou, protože holčička by se chůzí záhy unavila. Zerma by se třeba plazila po kolenou, jen aby malé ušetřila námahu. Když dorazili na ostrov Carneral, byla také naprosto vyčerpána.

Poté co ji Texar a Squambo odvěkli z Černé zátoky, Zerma byla zoufalá. Nemohla pochopitelně vědět, že lístek, který předala mladému černochovi, dostal posléze James Burbank. Zato znala krvavou daň, kterou tento člověk zaplatil za pokus o její záchranu.

Zerma už neměla sebemenší naději. Všechny sny o záchraně se rozplynuly v tomto hrozném kraji, který znala jen z vyprávění. Příliš dobře věděla, že útek odtud je nemožný.

Holčička byla po skončené cestě také značně zesláblá. Na její zdravotní stav měla neblahý vliv únava i nepříznivé klimatické poměry. Dy byla bledá a vyhublá, jakoby otrávená jedovatými výpary bažin. Nemohla už ani stát, a pokud někdy promluvila, volala maminku. Zerma nevěděla, čím holčičku utěšit. A tak malá Dy přes veškerou péči den ode dne chřadla.

Jak už jsme si řekli, vigvam byl jen velikou boudou, v zimě neobyvateinou, neboť vítr a déšť měl do ní volný přístup. V horkém létě, jež se zvolna počalo hlásit, chránil své hosty alespoň před žhoucím sluncem.

Vigvam se skládal ze dvou nestejných místností: první byla úzká a tmavá, neměla vlastní vchod a ústila do druhé, prostornější a světlejší, jejíž dveře vedly k pobřeží kanálu.

Zerma a Dy se musely nastěhovat do menší místnosti, kde bylo několik nezbytných věcí a trocha sena, sloužící jako lůžko.

Druhou místnost obsadil Texar a Indián Squambo, který sledoval svého pána jako stín. Uprostřed stál stůl s několika džbány kořalky, se skleničkami a talíři, dále tu byla skříňka na potraviny, hrubě přitesaný kmen sloužící za lavici a dvě kupky sena místo postelí. Roh

vigvamu zaujímal kamenný krb, vybíhající ven z místnosti, kde se na ohništi připravovalo jídlo. Za potravu tu sloužilo většinou sušené maso, zvěřina, kterou nebylo nesnadné na ostrově opatřit, zelenina a nejrůznější ovoce. Hladem by zde rozhodně nikdo nezemřel.

Šest otroků, které si Texar přivedl z Černé zátoky, spalo venku a s oběma psy hlídali vigvam. Přístřeší jim poskytovaly hustě propletené větve stromů, sahající skoro až k zemi.

Na ostrově se mohly Zerma a Dy volně pohybovat. Nebylo proč je zavírat, když ostrov sám byl dokonalým vězením. A tak je pouze hlídali, což bylo ovšem zbytečné, neboť přes kanál se bez bárky nikdo nedostal a loď střežil dnem i nocí jeden z černochů. Za svých procházek s dítětem se Zerma přesvědčila, že útěk z ostrova by byl krajně obtížný.

Až dosud se Zermě nepodařilo vypáčit z Texara jediné slovo. Cestou k Washingtonovu jezeru se ho mnohokrát vyptávala, co s nimi hodlá udělat, přecházejíc od proseb k hrozbám. Španěl na ni přitom jen upíral své chladné a zlomyslné zraky a pak opovržlivě pokrčil rameny, jako by ho obtěžovalo vůbec odpovédět.

Zerma se však nevzdávala. Po příjezdu na ostrov Carneral se rozhodla, že Texara vyhledá a poprosí ho o slitování alespoň nad nešťastným dítětem. A jestli na něho nezapůsobí prosby, pokusí se ho získat sliby.

Záhy se naskytla příležitost.

Druhého dne, zatímco malá spala, vydala se Zerma ke kanálu.

Texar se procházel po břehu. Spolu se Squambem dohlížel na černochy, kteří odstraňovali z hladiny vodní trávou, jež bránila bárce v pohybu.

Při této práci tloukli dva černoši neustále dlouhými klacky do vody, aby zaplašili hady, jejichž hlavy často vyhlížely nad hladinu.

Squambo za chvíli odešel a také Texar se chtěl vzdálit. Vtom však k němu zamířila Zerma.

Když ho míšenka dostihla, Španěl se zastavil.

„Texare,“ pravila Zerma rozhodně, „chtěla bych si s vámi promluvit. Je to asi naposledy, tak byste mě mohl vyslechnout.“

Španěl si zapálil cigaretu a neodpověděl. Po krátkém odmlčení Zerma pokračovala:

„Mohl byste mi, Texare, konečně říct, co hodláte učinit s Dy Burbankovou?“

Žádná odpověď.

„Neprosím za sebe. Jde o dítě, jehož život je ohrožen a které brzy ztratíte.“

Texar mávl pohrdavě rukou, dávaje najevo, že Zermě nevěří.

„A dokonce velmi brzy. I když se nemůžeme zachránit útekem, přinese mu vysvobození smrt.“

Španěl vypustil zvolna kouř a procedil mezi zuby:

„To jsou řeči! Dítě se za pár dní vzpamatuje. Spoléhám na tebe, Zermo, že mi zachráníš ten vzácný poklad.“

„Nikoli, Texare,“ pravila míšenka. „To dítě co nejdříve zemře a pak vám nebude nic platné.“

„Nic platné?“ opakoval Texar. „Je to snad málo, když pro ně matka umírá a otec s bratrem jsou zoufalstvím bez sebe?“

„To je pravda, Texare,“ řekla Zerma, „pomstil jste se víc než dost. Věřte však, že teď by bylo pro vás nejvýhodnější, kdybyste dítě vrátil rodině.“

„Cože?“ zvolal hrozivě Texar. „Vrátit dítě Jamesi Burbankovi? To neudělám nikdy! Slyšíš! Nikdy.“

„Bídáku!“ neudržela se Zerma a podlehla návalu hněvu. „Nedostane-li holčičku otec, stejně o ni přijdete!“

Místo odpovědi se Španěl ušklíbl a jen pokrčil rameny. Ubalil si další cigaretu, klidně si ji zapálil zbytkem předchozí a pomalu se vzdaloval podél břehu. Na Zermu se ani nepodíval.

Kdyby v té chvíli měla míšenka zbraň, určitě by se na něho vrhla, třebaže by takový útok zaplatila životem; Squambo a ostatní by ji okamžitě zlikvidovali. Byla však bezmocná. Stála nepohnutě a pozorovala černochoy pracující na břehu. Nesetkala se s jediným přátelským pohledem. Viděla jen nelidské tváře obhroublých divochů. Vrátila se do vigvamu, aby se věnovala svým mateřským povinnostem, neboť zaslechla tenounký hlas děvčátka.

Zerma vzala dítě do náručí a snažila se je uklidnit. Její hýčkání malou poněkud vzpamatovalo. Pak přenesla děvčátko ke krbu, kde mu připravila trochu teplé polévky.

Zerma se snažila, jak jen mohla, poskytnout děcku veškerou péči. Malá Dy jí poděkovala úsměvem. Úsměvem smutnějším než pláč.

Celý den se Zerma se Španelem nesetkala. Ostatně ho ani nechtěla vidět. K čemu také? Jeho stanovisko se zřejmě nezmění a zbytečně by se vystavovala dalším hrubostem. Byla odkázána pouze na sebe. A tak se rozhodla, že se. příští noci pokusí o útěk.

Ale jak? Musela se přece dostat přes vodu obklopující ostrov Carneral. I když v místech, kde stál vigvam, tvořilo jezero velmi úzký průliv, přece jen by jej musela přeplavat, což ovšem nebylo možné. Zbývalo jediné východisko: zmocnit se bárky a tak se dostat na druhou stranu. Bylo vyloučeno, aby Zerma prchla dveřmi vigvamu. Rozhodla se, že prorazí slaměnou stěnu místnosti a tímto otvorem se spolu s malou Dy dostanou ven. A potom se už uvidí.

Kolem desáté hodiny rušily noční ticho pouze nárazy větru. Texar i Squambo spali. Dokonce i psi zalezli kamsi do houští a nehlídali.

Chvilé byla příhodná.

Zatímco Dy odpočívala na seně, Zerma zvolna rozplétala slámu a rákosí stěny vigvamu.

Pracovala asi hodinu. Otvor nebyl ještě dost velký, aby se jím mohla s malou protáhnout. I dala se znovu do práce, když vtom ji vyrušil hluk.

Přicházel zvenku a záhy Zerma rozeznamenala, že to je vzdálený štěkot psů, kteří asi zaslechli nějaký pohyb na druhém břehu. Texar a Squambo se probudili a okamžitě vyběhli ven.

Hned nato uslyšela Zerma hlasy. Bylo zřejmé, že na druhý břeh dorazila skupina mužů. Útěk byl v tomto okamžiku nemožný.

Záhy bylo i přes skučení větru slyšet dupot mnoha nohou.

Zerma pozorně naslouchala. Co se děje? Slitovalo se nad ní nebe? Dostane se jí pomoci, s níž už ani nepočítala?

Brzy pochopila, že nikoli. Jinak by se přece musel rozpoutat mezi Texarem a příchozími boj, musela by slyšet výkřiky a střelbu. Nic takového se neozývalo. Zřejmě přicházela na ostrov Carneral jen nová posila.

Pojednou si Zerma všimla, že se k vigvamu blíží dvě postavy. Byl to Španěl a s ním jiný muž než Squambo, neboť Indiánův hlas zaslechla v dálce u průlivu.

Mezitím vstoupili oba muži do místnosti. Začali spolu potichu hovořit, pak zmlkli.

Jeden z nich zamířil s lampou k místnosti, kde spala Zerma. Míšenska měla nejvyšší čas, aby se vrhla na svou hromadu sena tak, že zády zakrývala otvor ve stěně.

Texar — neboť to byl on — pootevřel dveře a nahlédl dovnitř. Viděl, že míšenka i holčička spí, a vrátil se zpět.

Zerma okamžitě zaujala své místo u dveří.

Nemohla sice nic vidět, ale mohla poslouchat...

XII

CO VYSLECHLA ZERMA

„Ty jsi na Carneralu?“

„Už několik hodin.“

„Dobře víš, že se máme scházet jen v Černé zátocě, a to mi máš ještě předem oznámit lístkem.“

„Opakuji ti, že jsem musel co nejrychleji do Everglades.“

„Ale proč?“

„Hned ti to povím.“

„Nemůžeme se tím prozradit?“

„Ne. Přišel jsem v noci, a ani jeden z tvých otroků mě neviděl.“

Zerma nebyla z toho hovoru moudrá a vůbec netušila, kdo je tím neočekávaným hostem. Hovořili tam spolu dva muži, a přece se jí zdálo, že slyší pouze jediný hlas. Vypadalo to, jako by otázky i odpovědi vycházely z jedné úst. Zerma se marně pokoušela nahlédnout nějakou škvírou dovnitř místnosti.

Po krátké odmlce pokračoval Texar otázkou:

„Přišel jsi sám?“

„Ne. Několik našich přátel mě doprovázelo až k Everglades.“

„Kolik?“

„Asi čtyřicet.“

„Nemáš strach, že se prozradí, co jsme tak dlouho tajili?“

„Vůbec ne. Nikdy nás neuvidí pohromadě. Až opustí ostrov, budeme zase pokračovat v našich akcích.“

V té chvíli Zerma zaslechla lehké plácnutí, provázející stisk dvou rukou.

Nato hovor opět pokračoval.

„A co se stalo od dobytí Jacksonvillu?“

„Vážná věc. Víš, že se Dupont zmocnil Svatého Augustina?“

„Vím. A ty jistě víš, jak jsem to zjistil.“

„Samo sebou. Ta historka s vlakem se ti hodila jako alibi. A válečná rada tě musela propustit.“

„S těžkým srdcem! Cha, cha! Není to poprvé, co jsem je takhle doběhl.“

„A nebylo to naposled. Víš ale, proč se zmocnil Svatého Augustina? Nešlo jim o získání hlavního města svatojanského okresu, kdepak! Je to kvůli bloádě atlantského pobřeží.“

„Slyšel jsem o tom.“

„Dupontovi nestačilo, že kontroluje pobřeží od ústí Svatého Jana až k Bahamským ostrovům. Chce honit válečný kontraband i ve vnitrozemí Floridy a poslal tam dvě šalupy. Víš něco o té výpravě?“

„Ne!“

„Kdy jsi opustil Černou zátoku? Pár dní po propuštění, ne?“

„Ano, dvaadvacátého.“

„Ta věc se stala taky dvaadvacátého.“

Je třeba poznamenat, že ani Zerma nevěděla o léčce u Kissimmee, o níž vyprávěl kapitán Howick Gilbertu Burbankovi.

Dověděla se tedy zároveň se Španělem o zničení šalup i námořníků, z nichž se zachránilo asi jen dvanáct mužů, kteří pak přinesli komodorovi zprávu o neštěstí.

„Správně, správně!“ liboval si Texar. „To je pomsta za Jacksonville! Navíc vylákáme ty zatracené severany sem do nitra Floridy a odtud se ani jeden nevrátí.“

„Ano, ani jeden,“ přizvukoval druhý hlas. „Zvlášť když se odváží až do bažin Everglades. A oni přijdou, uvidíš!“

„Jak to myslíš?“

„Dupont přece přísahal, že pomstí smrt svých důstojníků a námořníků. Poslal do jižního okresu novou expedici.“

„To znamená, že federalisté přijdou odtamtud?“

„Ano. Bude jich však hodně, budou dobře vyzbrojeni a budou postupovat opatrně.“

„Copak jsi je potkal?“

„Nepotkal. Na to zatím nejsme dost silní. Výhodnější je ustupovat a lákat je tak za sebou. Až soustředíme vojáky, kteří se toulají krajem, zaútočíme na ně — ani jeden nám neuteče.“

„Odkud jdou?“

„Z Mosquito Inletu.“

„A kudy?“

„Cypřišovým pralesem.“

„Kde teď mohou být?“

„Asi čtyřicet mil od ostrova.“

„Dobrá,“ poznamenal Texar. „Jen ať postupují k jihu. My nesmíme ztratit ani den. Okamžitě začneme shromažďovat vojsko. Bude-li třeba, najdeme si už zítra nový úkryt u Bahamského průlivu.“

„A jestli se dostaneme do úzkých dřív, než soustředíme lidi, můžeme odtamtud utéci na anglické ostrovy.“

Vše, o čem muži hovořili, bylo pro Zermu nanejvýš důležité. Co bude s ní a malou Dy, když Texar opustí ostrov? Vezme je s sebou, nebo je tu nechá pod Squambovým dohledem? V druhém případě by bylo výhodnější odložit pokus o útěk a počkat, až Španěl odejde. Pak bude větší naděje na úspěch.

Všechny Zerminy naděje se však rázem rozplynuly, na otázku, co udělá s míšenkou a děckem, Texar bez váhání odpověděl: „Vezmu je s sebou na Bahamské ostrovy.“

„Vydrží to dítě tak namáhavou cestu?“

„Ale vydrží. Zerma se ostatně postará, aby se mu nic nestalo.“

„Co kdyby dítě přesto zemřelo?“

„Raději ať umře, než aby je dostal otec.“

„Ty musíš Burbanky nenávidět!“

„Zrovna jako ty!“

Zerma měla co dělat, aby nevtrhla do místnosti a nevrhla se na oba muže, kteří měli nejen podobný hlas, ale i stejně zvrácené sklony a stejný nedostatek svědomí a citu. Nicméně se ovládla. Uznala, že bude nejvýhodnější vyslechnout je až do konce. Možná že potom půjdou spát. V tom případě by měla čas utéci a zachránit sebe i Dy ještě před chystaným odjezdem.

Jak vyplývalo z rozhovoru, cizinec poskytoval Španělovi nejružnější informace. Texar pokračoval se svými dotazy:

„Co je nového na Severu?“

„Nic zvláštního. Federalisté naneštěstí vyhrávají a s otrokářskou otázkou to vypadá špatně.“

„Vem to čert,“ zahučel Texar lhostejně.

„Když se to tak vezme, nejsme ani pro Jih, ani pro Sever,“ řekl druhý muž.

„To se ví. Hlavně jde o to, abychom při té rvačce byli vždycky tam, kde se dá něco získat.“

Těmito slovy odhalil Texar svou pravou tvář. Jediným cílem obou mužů byl zřejmě lov v kalných vodách občanské války.

Zerma byla ohromena. Z rozhovoru usoudila, že ti dva mají na svědomí většinu zločinů, k nimž na Floridě v poslední době došlo, zejména všechny akce proti rodině pana Burbanka. Během další půlhodiny se dověděla ještě víc. Seznámila se především s některými podrobnostmi ze Španělova života. Hlas, který se ptal a který odpovídal, byl stále týž, jako by Texar mluvil v místnosti sám. Míšenka cítila, že je na stopě tajemství, jemuž toužila přijít na kloub. Uvědomovala si však, že by zaplatila životem, kdyby ti dva bídáci tušili, že odhalila jen část jejich tajemství. A co by se stalo s děckem, kdyby zemřela?

Mohlo být asi jedenáct hodin. Venku stále zuřila bouře, vítr a déšť neustával. Texar určitě zůstane se svým druhem celou noc ve vigvamu. S uskutečňováním svých plánů začnou zítra.

V tomto přesvědčení utvrdila Zermu otázka Texarova přítele:

„Tak co bude dál?“

„Zítra ráno prozkoumáme s našimi lidmi okolí jezera,“ odpověděl Španěl. „Pak se podíváme v okruhu tří až čtyř mil na cypřišový prales. Pošleme tam několik mužů, kteří se v něm vyznají, především ovšem Squamba. Nejistíme-li žádné stopy federálních jednotek, vrátíme se zpět a počkáme, až bude odchod nevyhnutelný. Kdyby naopak hrozilo nebezpečí, soustředil bych své lidi a dopravil bych Zermu k Bahamskému průlivu. Ty by sis vzal na starost rozprášené vojáky a vytvořil bys z nich bojovou jednotku.“

„Platí,“ odpověděl neznámý. „Zítřka, než se vydáme na průzkum, ukryji se v lese. Nesmějí nás tu vidět pohromadě!“

„To v žádném případě!“ vykřikl Texar. „Jen žádnou nerozvážnost, která by prozradila naše tajemství! Uvidíme se příští noc ve vigvamu. Kdybych musel během dne opustit ostrov, odejdeš až po mně. Sešli bychom se u mysu Sable.“

Zerma si uvědomila, že federální vojsko ji nemůže osvobodit.

Zjistí-li Texar nazítří přítomnost nepřátelských jednotek, jistě opustí ostrov a vezme ji s sebou.

Musí se tedy zachránit sama, ať už nebezpečí spojené s útekem je jakkoli hrozné.

Oč snáze by podstupovala všechna nebezpečí, kdyby věděla, že se James Burbank, Gilbert a Mars spolu s několika přáteli vydali na záchrannou výpravu. O tom všem neměla Zerma ani tušení. Nemohla tedy očekávat žádnou pomoc. Byla pevně rozhodnuta, že se pokusí o útek z ostrova.

Musela však svůj plán odložit o čtyřicet hodin, třebaže temná noc byla pro útek neobyčejně výhodná. Kolem vigvamu se totiž rozložila část Texarových lidí, která vyhledávala útluk pod stromy. Zerma je slyšela přecházet a hovořit. Kdyby se její pokus o útek prozradil, stala by se jistě obětí Texarova běsnění. Musí počkat do zítřka. Stalo se však něco, co zhoršilo Zerruino postavení vůči Texarovi a definitivně zmařilo její plány.

V té chvíli zaklepal někdo na dveře. Byl to Squambo. „Dále!“ řekl Španěl.

Squambo vešel.

„Máte nějaké příkazy pro dnešní noc?“ zeptal se Indián.

„Ať se mají hlídky na pozoru,“ odpověděl Texar, „a při nejmenším nebezpečí ať mi dají vědět!“

„Zařídím to,“ pravil Squambo.

„Časně ráno se vydáme na průzkum cypřišového pralesa.“

„Co s míšenkou a dítětem?“

„Hlídejte je jako obvykle. A teď, Squambo, ať nás nikdo neruší.“

„Rozumím.“

Zerma bedlivě naslouchala. Rozhovor zřejmě skončil. Vtom se ozvalo z kouta zanaříkání a pak zachroptění.

Zerma strnula hrůzou.

Vrhla se do kouta a sklonila se nad holčičkou.

Dy se právě probudila a bylo jí velmi zle. Namáhavě a chraptivě dýchala, její malé ručky byly bezmocně do vzduchu. Zerma zaslechla nezřetelná slova:

„Pít!... Pít!“

Nešťastné dítě se dusilo. Muselo okamžitě ven na vzduch. Zoufalá Zerma je v hluboké tmě uchopila do náruče, a třebaže se děcko prudce zmítalo, vyrazila s výkřikem dveře do vedlejší místnosti.

Tam stál Squambo před dvěma muži, kteří si byli tak podobní, že Zerma nemohla rozeznat, který z nich je Texar.

XIII

DVOJÍ ŽIVOT

Muži, před nimiž Zerma znenadání stanula, byli bratři, dvojčata.

Své rodiče neznali. Bezpochyby pocházeli z nějaké texaské vesnice, jak ostatně naznačuje samo jméno Texar. Od počátku budila pozornost velká vzájemná podoba obou dětí. Měly tytéž pohyby, hlas i držení těla, a dokonce podobné povahové rysy, prozrazující předčasnou zvrácenost. Těžko říci, jakého se jim dostalo vychování, zda se něčemu učili a v jaké rodině vyrůstali. Možná že žili mezi lidmi, kteří po vyhlášení nezávislosti kočovali krajem.

Když pak oba bratři nabyli přesvědčení, že se sami uživí, nenápadně zmizeli, zlákáni přeludem volnosti. Od určité chvíle se však v texaských vesnicích neobjevovali, ačkoli tu dříve bývali častými hosty, těžíce při svých darebáctvích ze své podoby. Uběhla řada let — na bratry se zapomnělo. A třebaže jejich jméno mělo později na Floridě velmi neblahý zvuk, nikdo se nedověděl, že ti dva strávili mládí na texaském pobřeží.

A jak také jinak, když se od té doby oba Texarové ustavičně snažili, aby je nikdo nepoznal. Právě díky tomu mohli páchat řadu zločinů, aniž byli usvědčeni a potrestáni.

Jak bylo později při objevení jejich duality zjištěno, oba bratři žili dlouhá léta od sebe odloučení. Živili se nejrozumnějším způsobem a setkávali se jen zřídka, vždycky potají, a to buď v Americe, nebo v jiné části světa, kam je právě osud zavedl.

Jeden z nich se zabýval obchodem s otroky. Těžko říci který, dost možná, že tento obchod provozovali oba. Dopravovali, či přesněji dávali dopravovat celé skupiny otroků z afrického pobřeží do jižních států Unie. Vystupovali v roli prostředníků mezi obchodníky a kapitány lodí, zabývajících se tímto nelidským obchodem.

V některých případech se stává, že podoba s dospíváním mizí. U Texarů tomu tak nebylo. S přibývajícím věkem jejich fyzická i morální podoba sice nevzrůstala, ale také se neměnila — to znamená, že byla naprosto dokonalá. Byli si k nerozeznání podobni nejen svým zevnějškem, nýbrž i pohyby a zabarvením hlasu.

Bratři se rozhodli využít této zvláštnosti při páchání nejohavnějších zločinů tím způsobem, že byl-li jeden obžalován, druhý mu zajišťoval alibi. A tak zatímco jeden se dopouštěl plánovaného zločinu, druhý se objevil na některém jiném místě, takže příslušné alibi bylo plně zajištěno.

Není třeba zdůrazňovat, že tajemství úspěchu spočívalo v tom, nedat se nikdy chytit při činu. Jinak by alibi nemělo smysl a celý podvod by se prozradil.

Když si vymezovali takový životní program, oba bratři odešli na Floridu, kde je nikdo neznal. Doufali, že stát, kde Indiáni vedou krvavé boje s Američany a Španěly, jim poskytne příležitost k obohacení.

Texarové se objevili na floridském poloostrově někdy v roce 1850 nebo 1851. Správnější bylo říkat Texar, nikoli Texarové. Podle plánu se nikdy neukazovali společně, ani na též místě, takže se nikdy nikdo nedozvěděl, že existují dva bratři tohoto jména.

Jejich osobu krylo tedy naprosté inkognito, ale i místo jejich pobytu bylo zahaleno nejhlubším tajemstvím.

Po příchodu na Floridu se Texarové spojili s nejhorší spodinou obyvatelstva. Mnozí darebáci, kteří jim pomáhali při krádežích, stali se později jejich spojenci, podporujícími bratry v jejich neblahých akcích za občanské války. Oba jim veleli střídavě, aniž tito lidé věděli, že za jménem Texar se skrývají dvojčata.

Pokud se posledních událostí v Jacksonvillu týče, střídali se pravděpodobně oba bratři v téže roli, kterou zastávali po svržení zákonných představitelů města. Když se musel Texar číslo jedna vzdát kvůli nějakému podniku, Texar číslo dvě vykonával jeho funkci, aniž o tom jeho přívrženci měli tušení. Podíleli se tedy rovným dílem na všech akcích, jež byly namířeny proti osadníkům ze Severu i proti majitelům plantáží, kteří sympatizovali s abolitionisty.

Tak se stalo, že zatímco jeden z bratrů byl vězněn federálním loďstvem, druhý vedl útok na Camdless Bay. Víme, jak nakonec dopadla Texarova obžaloba před válečným soudem ve Svatém Augustinu.

Jak už jsme řekli, léta neubrala dvojčatům na podobnosti. Mohlo se však stát, že by nějaká nehoda nebo zranění narušilo tuto podobnost a že jeden z bratrů by byl pak poznamenan. To by pochopitelně ohrozilo jejich akce. Je však třeba vysvětlit ještě další událost. Vzpomínáte si, že Zerma viděla jedné noci v Černé zátoce, jak si Texar nechává tetovat ruku. Jeden z bratrů se totiž octl mezi Floridťany, kteří jako zajatci Seminolů byli tímto způsobem poznamenáni. Otisk znamení byl neprodleně zaslán do Černé zátoky a Squambo podle něho tetoval druhého Texara, aby jejich podoba neutrpěla.

Člověk by pomalu věřil, že kdyby Texar číslo jedna ztratil nohu či ruku, druhý by si tento úd nechal amputovat.

Celých deset let vedli bratři dvojí život s takovou obezřelostí, že se jim až dosud dařilo klamat floridskou spravedlnost.

Jistě se zeptáte, zda jejich řemeslu bylo výnosné. Do značné míry ano. V tajné skrýši malé pevnosti v Černé zátoce měli bratři schovány peníze získané loupeží a krádežemi. Když se Španěl rozhodl odejít na ostrov Carneral, vzal peníze s sebou. Totéž by docela určitě učinil v případě, že by musel prchat k Bahamské úžině.

Bratrům však toto jmění nestačilo a chtěli je ještě rozmnožit před odchodem do některé z evropských nebo severoamerických zemí, kde hodlali v klidu svého bohatství užívat.

Když se dověděli, že komodor Dupont má v úmyslu v dohledné době opustit Floridu, viděli v tom Texarové příležitost k obohacení: severští osadníci jim budou muset draze zaplatit těch několik týdnů federální okupace. Čekali tudíž, jak se budou věci vyvíjet. Dostanou-li se opět s pomocí svých přívrženců a sympatizujících jižanů do Jacksonvillu, stanou se stejně rychle pány situace jako při prvním povstání.

Texarové měli ještě jinou možnost, jak získat majetek, dokonce větší, než očekávali. Proč by nemohli vydat malou Dy zoufalým rodičům? James Burbank by za dítě dal jistě celé své jmění! Navíc by zaručil, že nebude Španěla soudně stíhat ani jinak pronásledovat. Msta však byla pro Texary přednější — před odchodem z Floridy si chtěli vyřídit účty s Burbankovou rodinou.

Ted' už víme o Texarech všechno. Nezbývá než čekat na rozuzlení našeho příběhu. Objevení tajemství obou bratrů znamenalo pro Zermu ortel smrti.

XIV

ZERMA V AKCI

Texarové se před Zermou stěží ovládli. Od dob svého dětství to bylo poprvé, co je viděl někdo třetí pohromadě. A ten někdo byl navíc nepřítel na život a na smrt. Však se také zdálo, že se na ni okamžitě vrhnou a že ji zabijí, aby zachránili své tajemství.

Na pokyn bratrů přistoupil Squambo k míšence, surově ji chopil za rameno a strčil ji zpět do malé místnosti.

Zabouchl dveře a vrátil se k Texarům. Bylo vidět, že čeká pouze na rozkaz, který by ihned vyplnil. Přes jejich násilnickou povahu je tato neočekávaná scéna dokonale vyvedla z míry. Zdálo se, že se dorozumívají pohledem.

Zerma uložila malou na její lůžko z uschlé trávy a vrhla se do rohu místnosti. Začala opět chladně uvažovat. Přiblížila se ke dveřím, aby vyslechla, o čem teď budou Texarové mluvit. Věděla, že se rozhoduje o jejím osudu. Ale bratři opustili se Squambem vigvam, takže Zerma už neslyšela, o čem mluví.

„Zerma musí zemřít,“ pravil jeden z Texarů.

„Musí. Kdyby utekla nebo kdyby ji federalisté osvobodili, byli bychom ztraceni. Ať tedy zemře!“

„A hned!“ dodal Squambo.

Současně zamířil s nožem v ruce k vigvamu. Jeden z bratrů ho zadržel.

„Počkat!“ řekl. „Na to je vždycky dost času. Zatím musí být u dítěte. Pokusme se co nejdříve zvážit celou situaci. Skupina severanů teď postupuje na Dupontův příkaz cypřišovým pralesem. Musíme prozkoumat okolí ostrova. Nikde není přece psáno, že oddíl federálního vojska narazí cestou na jih právě na nás. Jestli postupuje směrem k nám, budeme mít dost času k útěku. Táhne-li jinudy, zůstaneme, kde jsme, a necháme severany proniknout co nejhlouběji do nitra Floridy. Tam nám budou vydáni na milost i nemilost, protože získáme čas k zformování rozprášeného vojska. Místo abychom před nimi prchali, budeme je pronásledovat. Snadno jim odřízneme ústupové cesty, a jestli se u Kissimmee pár námořníků zachránilo, tentokrát nám neujde jediný!“

„Pokud jde o dítě,“ pravil jeden z bratrů, „je v našem zájmu, aby zůstalo naživu. Zřejmě neví, oč jde, a může nám posloužit jako výkupné v případě, že bychom padli Howickovi do rukou. James Burbank přistoupí na jakékoli podmínky a za svobodu dítěte nám nejen zaručí beztrestnost, ale ještě nám zaplatí, kolik budeme chtít.“

„A vydrží dítě bez Zermy?“ zeptal se Indián.

„Žádné strachy,“ poznamenal jeden z Texarů, „najdeme Indiánku, která ji nahradí.“

„Dobrá. Především se tedy musíme zbavit Zermy!“

„A to co nejdříve! Ať se děje co děje!“

Bratři skončili rozhovor. Zerma slyšela, jak se vracejí.

Nešťastná žena prožila zlou noc. Věděla, že je odsouzena k smrti, a přesto nemyslela na sebe. Protože byla vždy připravena obětovat život za své pány, její vlastní osud ji příliš nezajímal. Byla tu však malá Dy, která by se stala obětí nemilosrdných hrubců. A kdo ví, zda by Zerminu nepřítomnost nezaplatila životem, i když je zřejmé, že oběma bratrům záleží na tom, aby nezemřela.

Myšlenka na útěk se jí vracela s tím větší naléhavostí. Musí prostě prchnout dříve, než jí Texar vezme dítě.

Uběhla noc. Mezi nejrůznějšími zvuky se Zerma snažila rozeznat ten, jenž by svědčil o příchodu kapitána Howicka.

Krátce před polednem se děvčátko probudilo. Zerma je osvěžila trochou vody. Pak je přitiskla na svou hrud', jako by je měla co nejdříve ztratit. Kdyby jí chtěl v tomto okamžiku někdo dítě vzít, bránila by se jako rozzuřená lvice, které berou mládě.

„Kde jsou ti lidé, co jsem viděla v noci?“ zeptala se holčička.

„Všimla sis těch mužů dobře?“ zeptala se Zerma.

„Ano... bála jsem se jich!“

„Viděla jsi ale, jak jsou si podobní?“

„Ano.“

„Tak si pamatuj, že musíš říci tatínkovi a ostatním, že jsou dva bratři... slyšíš, dva bratři Texarové a že jsou si k nerozeznání podobní!“

„Ty jim to také řekneš?“ zeptalo se dítě.

„Taky jim to povím, samozřejmě. Ale kdybych tam náhodou nebyla, nesmíš to zapomenout říct ty!“

„A proč bys tam nebyla?“ divila, se holčička a objala míšenku co nejpevněji kolem krku.

„Ale vždyť já tam budu, děvenko, to víš, že tam budu... Teď se vydáme na dlouhou cestu a musíme se posilnit. Udělám ti snídani.“

Zerma přistoupila k štěrbíně v rohu místnosti a po celou hodinu pozorovala, co se děje venku.

Přípravy na průzkumovou výpravu byly v plném proudu. Jeden bratr si vybíral muže na průzkum cypřišového pralesa. Druhý se skrýval ve vigvamu nebo někde na ostrově.

Zerma tak usuzovala proto, že viděla, s jakou úzkostlivostí střeží oba bratři své tajemství. Věděla, že druhý z Texarů, který zůstane na ostrově, bude jejím strážcem.

K deváté hodině se výprava začala přepravovat na druhou stranu, což si vyžádalo dost času, neboť do bárky se vešlo jen pět nebo šest osob. Zerma sledovala malé skupinky mizející na okraji lesa. Hladinu kanálu ze svého stanoviště neviděla, protože byla příliš hluboko pod úrovní ostrova.

Texar se nalodil jako poslední, provázen psem, který mohl výpravě při průzkumu prokázat důležité služby. Druhý pes se na pokyn svého pána vrátil do vigvamu, jako by jeho úkolem bylo hlídat obě zajatkyně.

„Půjdem, miláčku,“ pravila Zerma holčičce.

„Kam?“ zeptalo se dítě.

„Tamhle... do lesa! Najdeme tam možná tatínka... a bratra. Vid', že se nebudeš bát?“

„S tebou se nikdy nebojím!“

Míšenka pootevřela opatrně dveře. Ve vedlejší místnosti byl naprostý klid a Zerma předpokládala, že Texar není ve vigvamu.

Opravdu, vigvam byl prázdný.

Ze všeho nejdříve si chtěla Zerma opatřit nějakou zbraň, aby si cestu k svobodě mohla případně vybojovat. Na stole ležel široký nůž, jichž používají Indiáni při lovu. Míšenka jej ukryla pod šaty. Vzala si také trochu sušeného masa, aby měla v prvních dnech co jíst.

Nyní šlo o to, dostat se z vigvamu. Zerma pohlédla štěrbinou ve stěně k průplavu. Nespatřila nikoho, dokonce ani hlídacího psa.

Uklidněna pokusila se otevřít dveře.

Byly zamčeny zvenčí.

Zerma se i s děckem okamžitě vrátila do malé místnosti. Nezbyvalo než použít otvoru, který byl zčásti proražen ve stěně vigvamu.

Šlo to celkem snadno. Zbytek rákosí, jímž byla stěna propletena, přerežala míšenka nožem. Pracovala tiše a opatrně. Když byl otvor dostatečně velký, Zerma vášnivě objala malou Dy. Děvčátko se k ní přivinulo a líbalo míšenku na tváře. Pochopilo, že musí prchnout a že k útěku jim poslouží otvor ve stěně.

Zerma se protáhla otvorem. Rozhlédla se vpravo a vlevo; naslouchala. Nikde se nic nehnulo. Pomohla ven i malé Dy.

V té chvíli se ozvalo štekání. Přicházelo zdálky, odněkud ze západní části ostrova. Zerma uchopila dítě. Srdce jí prudce tlouklo. Teprve až se dostane na druhý břeh a skryje se tam v rákosí, může mluvit o částečném bezpečí.

Urazit těch sto kroků, které dělí vigvam od břehů průplavu, znamenalo překonat nejkritičtější část útěku. Mohl ji vidět jak Texar, tak některý z otroků, který zůstal na ostrově.

Naštěstí vpravo od vigvamu začínalo husté křoví, promíšené vysokým rákosím. Sahalo až k břehu průplavu a končilo pár metrů od místa, kde bývala uvázaná bárka.

Zerma se bez váhání pustila napříč hustými křovinami. Cesta se za oběma uprchlicemi okamžitě uzavřela. Štěkot už nebylo slyšet.

Třebaže vzdálenost od vigvamu k břehu byla relativně krátká — nanejvýš tak šedesát yardů —, potřebovala Zerma půl hodiny, aby ji překonala.

Zerma se na chvíli zastavila a skrze vysoké rákosí pohlédla k vigvamu a pak k lesu.

Pod obrovskými stromy nespatriła nikoho. Po Texarovi a jeho družích nebylo ani stopy. V těchto okamžicích museli být už několik mil v nitru lesa. Nesetkají-li se náhodou se seveřany, vrátí se za několik hodin.

Zerma byla jista, že jeden z otroků přivezl bárku zpět na ostrov. Bylo to nutné z bezpečnostních důvodů, zejména pro případ, že by zaútočilo vojsko kapitána Howicka.

Kdyby však bárka zůstala na druhé straně, aby se mohl Texar v nutném případě se svými druhy co nejrychleji zachránit, míšenka věru nevěděla, jak by se dostala přes kanál. Měla by snad hledat úkryt v houštinách ostrova a vyčkat tam, až Texar odjede k Everglades? Jenže před odchodem by Španěl jistě udělal vše, aby našel ji i dítě. Nezbyvalo tedy než použít bárky a přepravit se na druhou stranu.

Zerma měla před sebou jen několik posledních yardů. Když dorazila k průplavu, strnula překvapením... Bárka byla na druhém břehu.

XV

BRATŘI

Zerma byla v zoufalé situaci. Jak se dostane na druhou stranu? Ani odvážný plavec by se nemohl pustit do vody bez nebezpečí, že přijde dvacetkrát o život. Kanál byl široký sotva sto stop, ale bez bárky bylo vyloučeno dostat se na druhou stranu. Tu a tam se nad hladinou objevovaly zašpičaté hlavy a rákosí se zmítalo vírem nespočetných plazů.

Vyděšená Dy se tiskla k Zermě. Kdyby se mohla míšenka pro záchranu dítěte vrhnout doprostřed odporných plazů a stát se jejich obětí, věru že by neváhala.

Musel by se však stát zázrak, aby ji zachránila...

Vtom pohlédla na pravou stranu průplavu. Slabý proud směřoval k severní části jezera, z něhož vytéká několik přítoků říčky Caloosahatchee, jednoho z nevelkých toků mířících k Mexickému zálivu; jeho vody napájejí v době velkých měsíčních přílivů jezero Okeechobee.

U břehu se objevil velký kmen, který sem připlul z pravé strany kanálu. Zerma si uvědomila, že by se na něm mohla dostat na druhou stranu, neboť výběžek ostrova obracel proud směrem k cypřišovému pralesu. I kdyby se koneckonců kmen vrátil zpět k ostrovu, obě uprchlice by na tom nebyly o nic hůře než teď.

Bez dalšího rozmyšlení vrhla se Zerma k plujícímu stromu. Kdyby nejednala instinktivně, pravděpodobně by si uvědomila, jak velké nebezpečí ji hrozí od stovek

drobných plazů, a napadlo by jí, že hustá tráva může uvěznit kmen uprostřed průplavu. Všechno však bylo lepší než zůstat na ostrově. A tak se Zerma s malou Dy v náruči chytila volnou rukou větve stromu a odrazila od břehu.

Proud se ihned zmocnil kmene a hnál jej k druhému břehu.

Zerma se snažila krýt za větvemi, jež zčásti vystupovaly nad hladinu. Ale oba břehy byly pusté. Ani z ostrova, ani z cypřišového pralesa nebyl slyšet sebemenší zvuk. Jakmile bude na druhé straně, míšenka se ukryje, aby mohla večer pokračovat v útěku. Znovu se jí vracela naděje.

Konečně se kmen dostal do středu průplavu, kde se proud lámal směrem k lesu. Nezadrží-li strom vodní traviny, přistane za necelou čtvrt hodinu na kraji lesa. Přes všechno nebezpečí, které jí hrozilo, Zerma věřila, že už je mimo dosah Texarovy moci.

Pojednou sevřela dítě pevněji.

Na ostrově se ozvalo zuřivé štěkání. Současně se objevil na pobřeží divoce poskakující pes. Zerma v něm poznala ohaře, kterého zanechal Texar na ostrově, aby hlídal vigvam.

Zvířeti se ježila srst, oči mu planuly a zdálo se, že se vrhne do vody mezi to klubko hemžících se nejrůznějších plazů.

V téže chvíli se objevil na břehu muž. Byl to jeden z Texarů, jenž zůstal na ostrově. Přivolal ho zuřivý štěkot psa.

Těžko popsat jeho vztek, když poznal Zermu a Dy, plující uprostřed kanálu. Nemohl je pronásledovat, neboť člun zůstal na druhém břehu. Měl pouze jedinou možnost, jak je zadržet: zabít Zermu a dát tak v sázku i život dítěte!

Texar strhl z ramene pušku a zamířil na míšenku, která kryla holčičku svým tělem.

Náhle se pes v záchvatu zuřivosti vrhl do vod průplavu. Texar vyčkával.

Pes se blížil rychle ke kmeni. Zerma se chystala k obraně s nožem v ruce... Bylo to však zbytečné.

Vodní havěť okamžitě psa obklopila a zvíře po několika marných pokusech o záchranu zmizelo pod hladinou.

Texar musel bezmocně přihlížet smrti svého psa. A Zerma mu mezitím unikala.

„Zemře!“ vykřikl Texar a vypálil na míšenku.

Kmen však už byl na druhé straně a kulka škrábla Zermu jen do ramene.

V příští chvíli se strom dotkl země a Zerma i holčička zmizely v rákosí, kde už je druhý výstřel nemohl zasáhnout. Zanedlouho pak byly pod ochranou cypřišového pralesa.

Jestliže teď míšence nehrozilo nebezpečí ze strany Texara, který zůstal na ostrově, mohla naopak padnout do rukou jeho bratra.

Její první starostí bylo proto vzdálit se co nejvíce od ostrova Carneral. Jakmile nastane noc, vydá se k Washingtonovu jezeru. S vypětím veškerých sil, fyzických i morálních, běžela Zerma nazdařbůh kupředu, držíc stále holčičku v náruči, aby se nezdržovala v útěku.

Plna naděje nechtěla brát na vědomí žádné nebezpečí, dokud nedorazí k pramenům Svátého Jana. Asi hodinu tak prchala od jezera Okeechobee, směřujíc zvolna k východu,

aby se přiblížila pobřeží Atlantiku. Správně usuzovala, že tam budou křížovat lodi federální eskadry, čekající na vojenský oddíl kapitána Howicka. A bylo přece docela možné, že narazí na některou šalupu, hlídkující na pobřeží.

Pojednou se Zerma zastavila. Tentokrát se nemýlila. Lesem se rozléhalo prudké štěkání, jež se vůčihledě přibližovalo. Zerma znala ten štěkot z doby, kdy ji psi hlídali v pevnůstce Černé zátoky.

Pes je nám na stopě, řekla si míšenka, a Texar nebude daleko.

Štěkot se neustále blížil. Dokonce bylo už slyšet i vzdálený křik.

Několik kroků od míšenky se tyčil starý cypřiš, jehož vykotlaný kmen obepínala hustá síť lián.

Zerma se s dítětem skryla do dutiny stromu.

Ale pes už objevil jejich stopu. Netrvalo dlouho a Zerma ho zahlédla před stromem. Štěkal stále zuřivěji a skákal na kmen.

Rána nožem psa zahнала, nezmírnila však jeho štěkot.

Nedaleko se ozvaly kroky. Bylo slyšet nejruznější hlasy, výzvy i odpovědi, a mezi nimi Zerma zřetelně rozeznávala hlas Texarův i Squambův.

Byl to skutečně Španěl, postupující se svými lidmi směrem k jezeru, aby unikl federálním jednotkám. V pralese totiž na vojáky narazili, ale protože byl nepřítel v přesile, co nejrychleji se obrátili na útěk.

Jakmile se Texar se Squambem přiblížili ke stromu, kolem něhož pobíhal pes, všimli si zkrvavené země a viděli, že zvíře má v boku otevřenou ránu.

V tom okamžiku se pes znovu vrhl na hradbu z lián a Squambo ji svou puškou rozhrnul.

„Zerma!“ zvolal.

„A dítě!“ dodal Texar.

„Jak jen mohly uprchnout?“

„Zabijme Zermu!“

Squambo odzbrojil míšenku, právě když chtěla bodnout Texara nožem, a vytáhl ji z úkrytu tak neurvalým způsobem, že děvčátko, vypadlo míšence z rukou a skutálelo se mezi obrovské pýchavky, jichž tu rostlo nesmírné množství.

Nárazem jedna z hub vybuchla a ozvala se rána podobající se výstřelu. Vzduch byl plný jemného prachu. V téže chvíli explodovaly i další pýchavky, takže to vypadalo, jako by v lese někdo pouštěl rakety.

Štiplavý prach oslepil Texara, který stál nad Zermou a chtěl ji zasáhnout dýkou. Ani Squambo na tom nebyl lépe. Míšenka a dítě nebyly naštěstí zasaženy vlnou prachu, která se přes ně valila.

Zerma však už nemohla utéci. Po několika posledních výbuších se vzduch opět vyjasňoval.

Vtom se ozvaly nové výbuchy — tentokrát opravdových zbraní.

Federální jednotka zaútočila na Texarovy přívržence. Jižané byli bleskurychle obklíčeni námořníky kapitána Howicka a museli složit zbraně. Texar měl ještě čas vrhnout se k Zermě a zasadit jí do prsou ránu dýkou.

„Dítě!... Odnes dítě!“ křikl na Squamba.

Indián uchopil holčičku a rozběhl se s ní k jezeru. Ale tu zazněl výstřel a únosce padl mrtev, zasažen do srdce Gilbertovou střelou.

A tak se zde nad Squambovou mrtvolou setkali James a Gilbert Burbankovi, Edward Carrol, Perry, Mars, černoši z Camdless Bay, námořníci kapitána Howicka, držící v šachu jižany — a samozřejmě i Texar.

Několika lidem se podařilo uniknout směrem k ostrovu Carneral.

Co na tom! Hlavně že James Burbank měl opět svou dceru! Svíral ji v náručí, jako by se obával, že mu ji opět někdo vezme. Gilbert s Marsem se skláněli nad, Zermou a snažili se ji přivést k životu. Ubohá žena ještě dýchala, ale promluvit nemohla. Mars jí podpíral hlavu, tiše k ní promlouval a líbal ji.

Zerma otevřela oči. Spatřila dítě v náručí pana Burbanka, poznala Marse, který ji laskal — a usmála se. Pak opět oči zavřela.

Mars vstal a spatřil Texara. Okamžitě k němu skočil a opakoval slova, která už pronášel mnohokrát:

„Zabiju Texara! Zabiju Texara!“

„Počkej, Marsi,“ pravil kapitán Howick, „musíme toho bídáka soudit.“

Obrátil se ke Španělovi a zeptal se ho:

„Jste Texar z Černé zátoky?“

„Nebudu odpovídat,“ řekl Texar.

„James Burbank, poručík Gilbert, Edward Carrol a Mars vás poznali.“

„Může být!“

„Zastřelíme vás!“

„Prosím!“

K největšímu překvapení všech se v tomto okamžiku obrátila malá Dy k panu Burbankovi:

„Tati, jsou to bratři... dva zlí lidé... a jsou si podobní.“

„Dva lidé?“

„Ano. Zerma mi nakázala, abych ti to řekla.“

Slova dítěte vzbudila největší údiv. Ale velmi brzy byla nečekaným způsobem vysvětlena.

Texara odvedli k úpatí jednoho stromu. Španěl pohlížel na pana Burbanka a klidně si zapálil cigaretu. Vtom se k němu kolem popravčí čtyři vrhl muž a postavil se vedle něho.

Byl to druhý Texar, který se od uprchlíků dověděl, co se stalo.

Pohled na oba muže, k nerozeznání si podobné, osvětlil význam dívčina sdělení. Konečně všichni pochopili, proč Texarův zločinný život mohl být neustále chráněn nevysvětlitelnými alibi.

Minulost obou bratrů, přiblížená pouhou jejich přítomností, jevila se teď v novém světle.

Nicméně objevení druhého bratra vneslo určité rozpaky do řad těch, kteří byli pověřeni provedením komodorova příkazu.

Podle Dupontova rozkazu se měl okamžitě popravít původce přepadení, při němž zahynuli důstojníci a námořníci federálních šalup. Organizátor loupežného přepadení Camdless Bay měl být souzen a odsouzen ve Svatém Augustinu.

Jenže odpovědnost za dlouhou řadu beztrestně páchaných zločinů nesli nepochybně oba bratři.

Respektuje zákonnost tohoto aktu, položil kapitán Howick bratrům tuto otázku:

„Který z vás je odpovědný za masakr v Kissimmee?“

Žádná odpověď.

Bylo zřejmé, že Texarové nehodlají odpovídat na žádnou z otázek.

Pouze Zerma by snad dokázala určit míru odpovědnosti za zločiny toho či onoho z bratrů. Neboť ten, kdo s ní byl 22. března v Černé zátocě, nemohl téhož dne spáchat zločin, k němuž došlo na jihu Floridy ve vzdálenosti několika set mil. Zerma by tedy mohla poznat původce přepadení. Nebylo však jisté, zda dosud žije.

Zerma žila. Objevila se, podpírána manželem. Sotva slyšitelným hlasem prohlásila:

„Texar, který nás unesl, má levou paži tetovanou.“

Při těch slovech se oba bratři pohrdavě usmáli, vyhrnuli si rukávy a ukázali levé paže s týmž tetováním.

To byl jen další důkaz, že oba bratry nelze rozeznat. Kapitán Howick ještě pravil:

„Původce masakru v Kissimmee bude zastřelen. Který z vás to je?“

„Já!“ odpověděli oba muži současně.

Po této odpovědi namířila popravčí četa své pušky na oba bratry, kteří se naposled objali.

Zazněl výstřel. Texarové, držíce se za ruce, padli k zemi.

Tak skončili muži, jimž jejich podoba umožňovala páchat zločiny, které dlouhá léta zůstávaly nepotrestány. Jediný lidský cit, který byli schopni projevit, totiž náruživá bratrská láska, spojoval je i ve smrti.

XVI

ZÁVĚR

Po likvidaci obou Texarů se Burbankova skupina přidala ke kapitánu Howickovi, který postupoval se svým oddílem a s vězni k pobřeží. U mysu Malabar kotvila jedna z lodí flotily křižující podél floridských břehů. Tato loď je dopravila clo Svatého Augustina. V Picolatě pak nasedli do člunu, který je vylodil přímo v Camdless Bay.

A tak se všichni vrátili do Hrádku včetně Zermu, která se mezitím trochu zotavila. Na loď ji přinesl Mars se svými přáteli a na palubě se jí dostalo pečlivého ošetření — nemohla ostatně zemřít, když byla tak šťastná, že zachránila malou Dy a že má kolem sebe všechny své nejmilejší.

Není těžké představit si radost, kterou po tolika útrapách pociťovala rodina, jejíž členové se konečně natrvalo sešli. I paní Burbankové se dařilo hned lépe, když jí vrátili ztracené dítě. Vždyť měla u sebe i manžela a syna, slečnu Alici, která se co nevidět stane její dcerou, Zermu i Marse! Navíc se už nemusela strachovat před Texarem, či spíše před Texary, ani před jejich spojenci, kteří byli v rukou federálních vojsk.

Mezitím se po kraji rozšířily zprávy, o nichž, jak víme, se zmiňovali oba bratři na ostrově Carneral. Říkalo se, že severané opustí Jacksonville a že komodor Dupont se omezí jen na blokádu pobřeží a stáhne zpět dělové čluny zajišťující bezpečnost na Svatém Janu. Takový plán by mohl pochopitelně ohrozit existenci protiotrokářských osadníků, zejména Jamese Burbanka.

Nebyly to liché pověsti, neboť 8. dubna, kdy se celá rodina sešla na Hrádku, začali federalisté s evakuací Jacksonvillu. Část prounionistického obyvatelstva opustila rovněž město a uchýlila se dílem do Port Royalu, dílem do New Yorku.

James Burbank nepovažoval za nutné následovat jejich příkladu. Černoši se vrátili na plantáže už jako svobodní občané a jejich přítomnost byla pro Camdless Bay dostatečnou zárukou. Ostatně válka se v poslední době vyvíjela pro severany velmi příznivě, což dovolilo Gilbertovi zdržet se nějaký čas na Hrádku a uzavřít sňatek se slečnou Alicí Stannardovou.

Práce na plantážích byla záhy obnovena a veškerý provoz se opět dostal do normálních kolejí. Nařízení, aby James Burbank vyhnal osvobozené otroky z území Floridy, bylo pochopitelně neplatné. Texar ani jeho spojenci tu už nebyli, aby štváli spodinu do povstání. Dělové čluny hlídkující kolem pobřeží byly dostatečnou zárukou pořádku v Jacksonvillu.

Válčící strany pokračovaly ještě tři roky v bojích, jejichž jevištěm se několikrát stala i Florida.

Je pravda, že téhož roku v září se objevily lodi komodora Duponta v Bluffu při ústí Svatého Jana a že Jacksonvillu bylo dobyto podruhé. Potřetí město okupoval bez jakéhokoli odporu generál Seymour v roce 1866.

Výnosem prezidenta Lincolna z 1. ledna 1863 bylo zrušeno otroctví na celém území Spojených států. Nicméně občanská válka skončila až 9. dubna 1865. Toho dne se v Appomatoxu vzdal generál Lee s celou armádou generálu Grantovi. Byla podepsána kapitulace, jež činila čest oběma stranám.

Nemilosrdný boj mezi Severem a Jihem trval tedy čtyři roky. Stál dvě miliardy sedm set miliónů dolarů a padlo mu za obětí více než půl miliónu mužů. Otroctví však bylo v celé Severní Americe zrušeno.

Tak byla zásluhou Američanů, jejichž předkové před sto lety osvobodili zemi ve válce za nezávislost, navždy zaručena nedílnost Spojených států.

OBSAH

Díl první

I	Na palubě Shannonu	3
II	Camdless Bay	10
III	K situaci občanské války	13
IV	Buibankova rodina	17
V	Černá zátoka	23
VI	Jacksonville	27
VII	A přece půjde!	33
VIII	Poslední otrokyně	41
IX	Očekávání	48
X	Druhého března — den	53
XI	Druhého března — večer	58
XII	Šest následujících dnů	64
XIII	Několik hodin	69
XIV	Na řece svatého Jana	73
XV	Soud	79

Díl druhý

I	Po únosu	83
II	Podivná operace	87
III	V předvečer	92
IV	Severovýchodní vítr	97
V	Obnovení pořádku	103
VI	Svatý Augustin	108
VII	Poslední slova	116
VIII	K Washingtonovu jezeru	122
IX	Cypřišový prales	127
X	Setkání	130
XI	Everglades	135
XII	Co vyslechla Zerma	140
XIII	Dvojí život	144
XIV	Zerma v akci	146
XV	Bratři	149
XVI	Závěr	153

Ilustroval Vladimír Kopecký. Obálku navrhl James Janíček. Graficky upravil Jan Hejda. Digitalizace TomasT. Z francouzského originálu Nord contre Sud, vydaného nakladatelstvím J. Hetzel et Cie v Paříži, přeložil a upravil Gustav Franc. Vydal jako svou 5454. publikaci Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1978. Odpovědná redaktorka Jarmila Rosíková. Výtvarný redaktor Jaromír Zápal. Technická redaktorka Jitka Pavlíková. Ze sazby písma Public vytiskla Severografia, n. p., závod 1, Liberec. 14,45 AA (text 12,84, ilustrace 1,61), 14,76 VA. Náklad 70 000 výtisků. 2. vydání, 1. nově upravené. 13-780-78 14/54 Brožovaný výtisk 7,— Kč

Translation © Gustav Franc, 1978. Illustrations © Vladimír Kopecký, 1978